

„A fi revoluționar înseamnă să pui mai presus de toate interesele partidului, ale poporului și să lași la o parte orice interese de ordin personal. Asemenea revoluționari a crescut partidul nostru, de asemenea revoluționari avem nevoie și astăzi!”

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Cuvântarea rostită la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative)

Gînduri și sentimente

Un spirit poetic, baladesco, de eroism luminos vine din retrăirea, an de an, a aceluia August căruia poezii îi găsesc neconținut metafore deficiente: piatră de hotar, prag de aur, ecuator de foc, epilog al istoriei și multe altele în poezii care i-au fost închinare. Dar epul se întrepătrunde cu liricul într-o stare de grație și de nostalgie după sărbătoarea devenită familiară, apropiată de suavitatea inimilor noastre. Astfel, asprimea baricadelor strălucește în limpezimea aurie a acestor zile fierbinți de vară, dramaticul încheșărilor înarmate se logodește cu primele cîntece romantice-revoluționare din primele ore ale libertății. Mai cu seamă cei ce au participat, direct, cu arma în mînă, la marea cotitură istorică și socială a neamului, conjugă și declină în amintirile lor patosul cu nostalgia, eposul cu liricul dînd, omeneste, zilei de 23 August o înfățișare măreață și sublimă, conform structurii și înfățișării sale.

Poeții, ca totdeauna în miezul actelor cruciale ale istoriei, au fost printre primii exultanți. Mihai Beniuc își amintește cu semeție moftească de-a fi fost primul care a cîntat insurecția pe cînd atît de tînărul Nicolae Labiș retrăiește patetic amintirea din copilărie a defilării celor o sută de cetățeni în micul oraș de provincie, întru cinstirea Eliberării patriei. Și cred că nu există condei de scriitor adevărat să nu fi tresărit în transfigurarea artistică a mare-

lui act, indiferent de genul practicat și de perioada evoluției sale artistice. Continuitatea și patriotismul său, de scriitor și cetățean, conștiința de a aparține unui front literar compact și frumos cheamă, ca un miraj, inspirația și o convertește în cîntec.

Căci îi datorăm zilei de 23 August totul, — în primul rînd condiția noastră umană. Ea este cea mai superbă arhitectură a revoluției. Decantările și sublimările din conștiință, accesul la toate bunurile materiale și spirituale ale patriei, ca stăpîn, creator și consumator al lor, circumscrierea în sferele de sus ale civilizației, înalta trăire estetică a cuceririlor ei, — limpezimea și lumina adevărului a istoriei neamului, a istoriei culturii și științelor, respectul și înflorirea limbii literare, mecenatul tuturor artelor. Pe întreg timpul și spațiul românesc. Pentru că în dezvoltarea frumos-armonioasă a tuturor zonelor României socialiste, zone și așezări, pînă mai ieri, rămase în urmă, se ridică, precum vasele comunicante, la nivelul de sus al înfloririi lor, prin acea lege democratică a omeniei promulgată de Congresele partidului, sub pecetea gîndirii secretarului general al partidului și președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Pe 39 de trepte de bazalt, într-un excelsior fără contur, retrăim astăzi, la cota de astăzi a revoluției, victoriile socialismului românesc, în osmoza utilului cu frumosul, a patosului cu nostalgia, a eposului cu liricul, reamțernind pe candoarea hirtiei gîndurile și sentimentele noastre civice și intime — de fapt recunoașterea în cuget și simțiri a noastră, a tuturor.

AL ANDRIȘOIU ■

Astfel de oameni

În mîinile maestrului Ion Dincă orice hîrtie foșnește stingher

La 48 de ani, Ion Dincă nu are o agență de aniversări prea încărcată. De meseria de astăzi s-a bucurat mai tîrziu, abia în 1960, abia atunci a urcat pe tractor, nu din cauza lui, ci din cauza vremurilor. În 1963 a devenit membru al Partidului Comunist Român. În 1968 a devenit șeful secției de mecanizare din Frasin, județul Giurgiu. Între timp, fără nici o poticnire, copiii i-au crescut și s-au așezat și ei în rostul și meseria lor: Liliiana s-a căsătorit, iar Gheorghe, s-ar putea spune, i-a călcat pe urme, cu o tragere de inimă în care se recunoaște. A ajuns înțel mecanic auto, a lucrat cită a lucrat pe alte meleaguri, dar a sfîrșit prin a se întoarce acasă, la S.M.A. Băneasa, de care secția din Frasin, secția lui Ion Dincă, depinde nemijlocit. Așa că, pe partea familiei, Ion Dincă a avut mereu și are și azi liniște. Fapt deosebit de important într-o viață de om. Nu i s-au legat nici mîinile și nici gîndurile în încercături care i-ar fi putut stîni munca. Dimpotrivă. A avut și răgazul și puterea de a se păstra mereu cu un pas înaintea fiului, cum se și cuvine, mai puțin pentru mindria lui și mai mult spre folosul fiului. Întîi și-a făcut liceul, la fără frecvență, și nu demult și-a prezentat și proiectul de diplomă la „academia” tractoriștilor de la Ciorogirla, devenind maestru. Abia de acum înainte, dacă vrea și poate, Gheorghe Dincă i-o poate lua înainte. Din punctul acesta de vedere, Ion Dincă nu are nimic împotrivă. Ion Dincă îi dă vote și chiar îi îndeamnă să i-o ia înainte.

În treburile de oată zăia ale satului Frasin, cei 26 de oameni ai secției de mecanizare condusă de Ion Dincă au un cuvînt greu de spus. Un Gheorghe Oanță, un Petre Dumitru, un Dumitru Cerceș, cu gloriile, carpurile și celelalte mașini din dotare, au în grijă nici mai mult nici mai puțin decît 1.300 ha arabile. Dacă norocul lui Ion Dincă a fost să colaboreze cu un președinte de cooperativă agricolă de producție inimos și integru, om dintr-o bucată, asemeni lui Ion Cojocaru, este de spus că și Ion Cojocaru s-a bucurat de mult noroc a-

vîndu-l alături de el și de zbaterea cooperativitorilor săi pe Ion Dincă. Anul agricol, pînă la ceasul verii depline, a fost cum a fost, amețit și răvășit de secetă, însă, iată, C.A.P. Frasin intră în toamnă cu toate programele încheiate la toți nasturii: arăturile de vară, culturile duble, însilozarea furajelor sint lucrări încheiate de-acum, cărora nimeni nu le mai poartă necazul. Mai mult, C.A.P. Frasin intră în toamnă cu un porumb fabulos și statura lui de acum s-a împlinit și prin abnegația secției de mecanizare condusă de Ion Dincă. Încît astăzi, mecanizorii din Frasin sint în măsură să ajute și alte unități agricole din teritoriul consiliului unic agroindustrial Băneasa. Și chiar le ajută.

Nefîind croit cu zgîrcenie, Ion Dincă umple cu statura sa o încăpere de dimensiuni rezonabile. Altfel spus, cînd pasul său calcă un loc se simte. „Biroul” său e o remorcă-vagon, ancorată între tractoare. În mîinile omului, orice hîrtie foșnește stingher. Abnegația lui Ion Dincă nu este una dintre cele ce s-ar cuprinde ușor pe hîrtie. Fiu de țaran, el însuși țaran în tineretea sa, devenit comunist la o vîrstă cînd a opta nu mai înseamnă a te lăsa dus de val, Ion Dincă a știut și știe să fie una cu interesele satului său. Între vara care se duce și toamna care sosește, prin clarviziunea sa de a privi peste clipă, în viitor, comunistul Ion Dincă ni s-a înfățișat a fi unul dintre acei bărbați a căror destoinicie se încorporează, firesc, în temelii unei țări.

MIHAI PELIN ■

Trebuie să ne obsedeze ideea de a mări eficacitatea fiecărei clipe, a fiecăruia dintre noi

Cînd în 1941 Gheorghe Tiu cobora din comuna Telega, de undeva de pe la Cîmpina, spre orașu-n care plouă de trei ori pe săptămînă, și uneori zilnic, el nu se

gîndea la ce va ajunge în viață, ci la ceea ce avea să facă în viață. Desigur că avea să muncească din moment ce nu descindea dintre familiile privilegiate, dar ce? și unde? Iată întrebări esențiale pe care și le pune, înaintea revoluției noastre, ori care fiu de muritor de rînd. (Fetele erau scutite de astfel de chestiuni existențiale, dar și de drepturile pe care le dădea banul puțin cîștigat cu multă trudă asupra celorlalte jumătăți a familiei, mai ales la supărare; iar paratrăsnetul nemulțumirilor zilnice era ea, femeia, adică muiera, rareori numită soție.)

În orașu-n care plouă de trei pe săptămînă era un celebru Cazinou în care se jucau numai într-o noapte băneturi cu care se putea cumpăra și răscumpăra de n ori zestrea fabricii de cuie și șuruburi, stabiliment ștrangulat între calea ferată și coasta muntelui pe care șerpuia șoseaua. Cuie și șuruburi, astea avea să facă Gheorghe Tiu o viață-ntregă... Era o șansă din moment ce — citez din înegalata *Enciclopedie a României* din 1938 — „un om sărac n-are nici măcar tentația cîștigului rezultat dintr-o îmbunătățire a izvoarelor sale de cîștig; el trăiește de la zi la zi.” Și erau milioane de săraci într-o țară bogată! Cine știe ce tresărire de vitalitate a avut tatăl băiatului să-l împingă spre o muncă industrială, fie ea făcătoare de cuie și șuruburi. Deși, ca să fim drepti, ele erau destul de apropiate de produsele de vîrf manufacturate în România antebelică. Asta ar fi fost șansa lui Gheorghe Tiu: să rotească la cuie și șuruburi. Dacă n-ar fi fost revoluția...

...Cînd, în 1950, Ion Grama a plecat din Comarnic, localitate încărcată de pulberii vinovate, spre orașu-n care plouă de trei ori pe săptămînă, și uneori zilnic, revoluția se afla în plină desfășurare. Mica fabrică trecuse în mîinile celor ce trudeau în ea. Producea acum piese de schimb pentru mașini agricole și tractoare. Destinul muncitorilor se împlea cu destinul fabricii, șansa lor era chiar revoluția. Cînd în '53 termina școala profesională fabrica, ștrangulată între calea ferată și coasta muntelui, făcea prima pompă de injecție; muncitorul Gheorghe Tiu, după ce din '49 urmasse facultatea muncitorească, ca alți tineri din uzină, era acum student la facultatea din Brașov, facultate nouă și ea, de-o vîrstă cu revoluția. Da, istoria se grăbea, cadentele ei erau tropotitoare, produceau în unii spaime, în alții nevoia de aliniere la metronomul ei grăbit. Începuturile, ca-n orice mare epoece, nu erau spectaculoase; nici avalanșele nu sint mărețe la pornire, nici fluviul nu e cascada la izvoare! Dar speranțele? Cine a stat să le măsoare, dacă ar fi avut cu ce. Le-ar fi găsit nescutate, fără margini și fără inhibiții de soiul

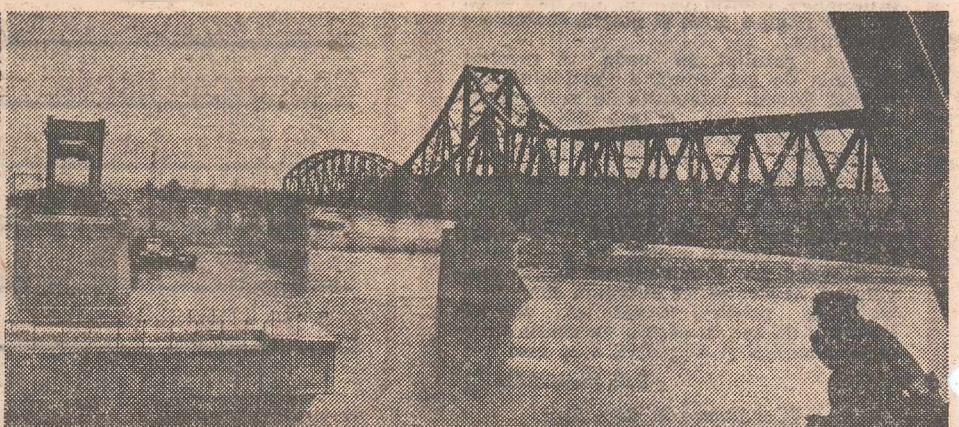
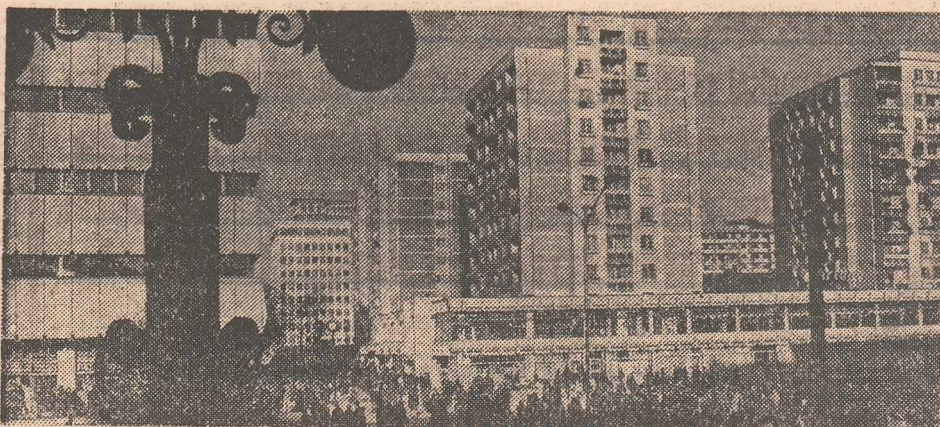
lui „mai binele e dușmanul binelui” sau știu eu mai ce. Șansa se afla la îndemîn multîmilor și infometaii soartei mașter, de mai ieri mizau grăbiți pe ea. Iată „fișa” lui Ion Grama: '53 — absolvent al școlii profesionale a uzinei, frezor, '54 — elev la șerul, la școala de maștri a uzinei. '57 — maștru principal la secția scularie..., '79 — șeful secției scularie... Secretarul Comitetului de partid al Întreprinderii de mecanică fină Sinaia. Iată „fișa” lui Gheorghe Tiu: '41 — școala profesională... '44 — strungar, '48 — desenator tehnic, apoi, facultatea muncitorească, '51—'57 detașat la București, în minister, '57 — revenit în uzină ca tehnolog șef; '73 — teză de doctorat cu o lucrare din problematica aparatelor de injecție; în prezent inginer șef. Șansa și revoluția. Iată „fișa” fabricii: '48, la naționalizare, fabrica cuie și șuruburi, apoi piese de schimb pentru mașini agricole și tractoare; 1953 — prima pompă de injecție (greutatea: peste 30 de kilograme, randament mic, consum mare; în prezent greutatea — 5 kilograme și se exportă în peste 70 de țări); '69 — Ordinul Muncii clasa I; '72 — Ordinul Muncii clasa I; '82 — Ordinul Muncii clasa I. Șansa și revoluția, oamenii și uzina. Biografia grăbite și, deci, superficiale s-ar simți tentat să creadă cineva străin de realitățile revoluției noastre. Cită eroare!

— Cea mai importantă lecție a uzinei — îmi repetă întrebarea Ion Grama. Ne-a căiit în sensul de a munci conștiincios, de a nu ne mulțumi cu ceea ce am realizat, de a nu ne liniști pînă cînd problemele abordate nu sint realizate în întregime; problemele pe care nu le rezolvăm la timp ne înnegrec de supărare, ne ambiționează în soluționarea lor. Greutăți au fost multe, ele sint și în prezent, sint și de ordin subiectiv și de ordin obiectiv, dar le vom rezolva pentru că noi credem în puterea colectivului nostru pe care revoluția l-a făcut să nu cunoască automulțumirea. Cit adevăr, ce pregnant spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la consfătuirea de la Mangalia: „...socialismul nu este un marș triumfător, ci un drum de muncă și luptă revoluționară.” Revoluția ne-a învățat că arma noastră cea mai eficientă și disciplinată, nu poate avea rezultate bune.

...Cînd venisem cu cîteva ore mai înainte în fabrică și angajasem primul dialog am avut senzația că cele bune sint la limita de jos. Și, totuși, întreprinderea de mecanică fină a obținut locul întîi în întrecerea socialistă pe anul 1982.

— Da, nu v-ați înșelat, încercă, totuși, să-mi împrăști nedumerirea inginerului șef,

Așa arată țara

(Urmare din pag. 1)

cunoscut acest pământ — generația Epocii Ceaușescu — a făcut ca visurile generațiilor de luptători — visul propășirii economico-sociale, al democrației reale, al cuceririi depline a independenței și suveranității, al afirmării noastre ca națiune demnă și liberă în concertul popoarelor — să se întrupeze într-o impresionantă realitate.

A rezultat această Epocă Ceaușescu, inaugurată de Congresul al IX-lea, au rezultat acești ani-corolar ai Revoluției, cei mai denși în înfăptuiri din cartea neamului, ani la capătul cărora nimeni, oricine ar fi, oriunde s-ar afla, nu poate spune că punctele fundamentale din programul partidului n-au fost împlinite, că, peste sacrificii și greutate, peste încordări adesea excepționale, nădejdiile care scintilează din veac pe chipul țării nu și-ar afla toate temeiurile trecerii lor desăvârșite în fapte.

Ce a rezultate, se vede. Trăim azi într-o Românie de 50 de ori mai puternică industrial decât în 1938, de 34 de ori mai puternică față de 1965 — anul Congresului al IX-lea al partidului; trăim într-o Românie cu o agricultură în plină modernizare, supusă acțiunii de adâncime a unor programe care vizează însăși refacerea din temelii a naturii; trăim într-o țară în care învățământul, cultura, științele, artele, sănătatea, sportul, casa și

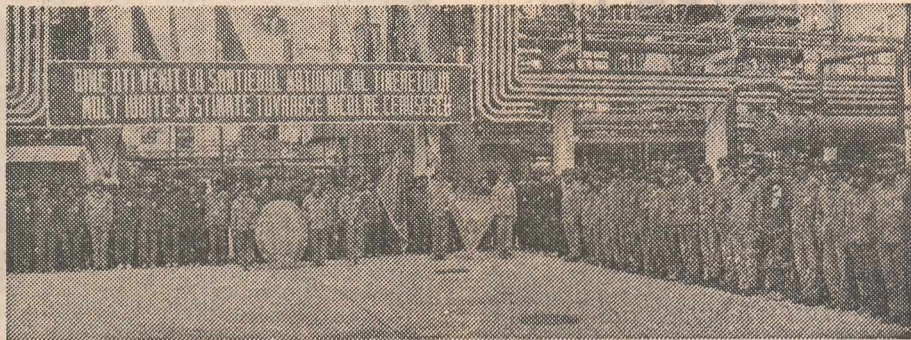
agora, orașul și satul sînt obiectul unei perpetue și înalte griji; trăim într-o țară în care peste 70 la sută din populație locuiește în case noi, ritmul construcției de locuințe fiind astăzi, la noi, printre cele mai ridicate din lume; trăim într-o țară în care valorile suverane se numesc muncă, se numesc creație, se numesc cinste, se numesc efică, echitate, legalitate, frăție strînsă a tuturor oamenilor indiferent de naționalitate, pasiune a noului, dar și profund respect al tradiției, situarea intereselor omului deasupra oricăror elemente de conjunctură, ca țel prim și ultim al întregii politici; trăim într-o țară în care conduce țara, conduce poporul, conduce harnica, eroica, întrepida, minunata noastră muncitorime, loialtă cu țărâniea, cu cărturarii, într-o comuniune de gând și faptă, de conștiință și acțiune ce dă cea mai înaltă măsură a generației Epocii Ceaușescu.

Citim în toate acestea patriotismul fierbinte, spiritul revoluționar intransigent și lucid, noblețea de cuget și inegalabila dăruire de simțăminte ale omului care, în fruntea partidului și a țării, simbolizează astăzi, în ochii noștri și ai celor ce ne privesc, drumul de epocale înfăptuiri al României contemporane, pe care-l girează cu numele său: Nicolae Ceaușescu. Fiul cel mai iubit al poporului — și cel mai necesar poporului român în acest ceas istoric al devenirii sale — se identifică, într-adevăr, în ochii noștri, ai

tuturor fiilor pămîntului românesc, ai generațiilor vîrstnice ca și ai celor mai tinere, cu însuși partidul, cu însăși țara, cu însuși poporul, care cu el și prin el au căpătat o nouă conștiință de sine, o nouă forță și un nou și universal prestigiu. Pentru milioanele de comunisti, pentru toți oamenii României, exemplul său are o forță de iradiere unică. Este exemplul comunistului și al patriotului dedicat cu întreaga-i ființă cauzei partidului și a patriei, luptînd fără preget, pînă la sacrificiu de sine, pentru triumful acestei cauze. Este exemplul revoluționarului de profesie, al revoluționarului care, prin toate faptele, prin toate gesturile, prin toate gîndurile, se dăruiește idealului asumat din fragedă tinerețe,

pînă acolo unde acest ideal se exprimă prin el strălucit și plener.

Iată de ce, în aceste zile cînd țara se pregătește să celebreze Anul 39 al libertății sale, incandescentul îndemn adresat de cirmaciul destinului noastre la recenta Consfătuire de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative — îndemnul afirmării tot mai puternice a spiritului revoluționar în activitatea și viața noastră — e însuși și tradus în fapte cu fervoare și cu temeinicie, spre desfășurarea cu succese și mai mari a edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, spre strălucirea și gloria națiunii noastre.

a crescut partidul

dr. ing. Gh. Tiu. E o atitudine critică la adresa unor stări de lucruri care nu ne permite să producăm la viteza la care dorim, ca și la indicatorii economici doriti. Ne dă insomnie calitatea unor materiale care se produc acum în țară, materiale care reclamă un consum mai mare de manoperă decât cel pe care noi l-am planificat. Iată, de exemplu, că de la C.O.S. Tirgoviste primim unele oțeluri de 5 ori mai scumpe decât cele care ne veneau. Din această cauză, ca să nu depășim prețurile aprobate — și nu le depășim! — trebuie să recuperăm diferențele prin scăderea prețului de cost la alte repere! E adevărat, ce-mi ziceți, că viața e făcută din probleme care trebuie rezolvate, dar e bine să nu le înmulțim prin absența autoexigențelor. După cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la consfătuirea de la Mangalia eu înțeleg că astfel trebuie pusă problema și pentru colectivul nostru dar și pentru colectivele cu care colaborăm: în gîndirea colectivă de fiecare zi trebuie să precumpănească ideea că ceea ce s-a făcut pînă azi e bun, dar că trebuie să facem mai bine; trebuie să ne obsedeze ideea de a mări eficacitatea fiecărei clipe, a fiecărui dintre noi. Și mai e ceva propriu numai societății noastre, numai revoluției noastre: sînt necesități acute ale economiei naționale care trebuie satisfăcute de o întreprindere sau alta, chiar dacă beneficiul acestora e minor. E cazul seriilor mici. Noi am asimilat peste 30 de produse care, chiar dacă nu aduc întreprinderii mari beneficii, au scutit, în schimb economia națională de milioane de dolari. Se impune să se stabilească însă limitele admisibile ale acestui raport. Ca să asimilez un produs nou trebuie să dezvolt o cantitate de muncă de concepție și de execuție care să se justifice economic prin produsele pe care le voi comercializa. Deci să împing limitele efortului pînă acolo unde el nu devine păgubos. Dacă noi, ca producători, în câteva ore putem face echipament de injecție pe care luăm valută în cantități apreciabile nu trebuie să risipim mii de ore pentru a produce acele câteva elemente necesare acestor echipamente. Deci, trebuie să prizeze valorificarea superioară a gîndirii și a muncii noastre!

...Ce e aparatul de injecție, vă veți întreba poate și dv. stîmăți cititori. Comparînd ce se poate compara, interlocutorii mei au asemuit-o cu o inimă; ea injectează motorina la momentul cel mai nimerit, optim, dînd viață motorului diesel. Și de astfel de motoare are nevoie acută economia noastră atît pentru piața internă — tractoare, autoturisme, pompe, nave etc. — cît și piața externă, unde problemele privind aparatul de injecție sînt dezbătute și cercetate cu pasiune. Și încă

un element care te ajută, cititorule, să măsoți distanța parcursă de fosta fabrică de cuișori și suruburi din orașul care plouă de cuișori pe săptămîni și uneori zilnic, care e Sinaia, la produsele ei de azi: elementele de precizie ale componentelor aparaturii de injecție sînt de ordinul unui sfer de micron, adică, dacă nu greșesc socoteala, a patra mia parte dintr-un milimetru! Cum ar fi putut face astfel de produse, competitive pe plan mondial, produse în care practic toleranțele sînt excluse, un colectiv care n-ar expurja din mediul său intim morbul toleranței, al automulțumirii, al indiferenței, al păgubosului „merge și așa”? A fost șansa pe care ne-a dat-o revoluția!

VARTAN ARACHELIAN

De categoria a șaptea specială

Prolog. A visat în adolescență să devină aviator. „Dar nu m-a lăsat tata”. Un fărăn obișnuit să simtă pămîntul sub tălpi ca suprem mod de existență, un fărăn român care făcuse frontul crunt al ultimului război, iar imaginea aviației însemna pentru el pericole totale și ireversibile. Oricum, la 15 ani și jumătate, cînd copii din generația sa erau maturi și-și căutau rosturile și destinele, pleacă din Tecueni Teleormanului, satul pentru care orașul începuse și se sfîrșea doar cu Roșiori de Vede. Restul, era prea departe. Pleacă „departe”, în Capitală, spre șantierele de construcții unde deschiderea, ca și azi, era necuprînsă. Băiatul pe al cărui buletin de identitate nou-nouț scria Oancea Miu, știa însă ce vrea de la viață și de la sine. Ucenic la ICM 2, împingînd la roabă (în timp ce se înălțau primele blocuri în Balta Albă) trăgea cu ochiul spre toate meseriile. Le cîntărea, le adulmea, le măsura cu etalonul puterilor ce sălășluiau în sine și de care era conștient, al voinței încă păținate de copil care visase să cucerească înaltul cerului. Nu i-a plăcut decît una singură. „Electricitatea, pentru că e ceva de gîndit”.

Viața trăită. După ce își termină cursul de calificare, gradul I, lucrează ca electrician de întreținere. „Gama de utilaje era restrînsă, învățasem totul, numai era nimic nou și atunci mi-am zis: domnule, mă plafonez, trebuie să plec. Asta e muncă de om înainte de pensie, să mai repare o macara, să mai pună colo o siguranță,

dincolo un bec”. Aveam un prieten care era strungar la o întreprindere de îmbunătățiri funciare și căruia i-am destăinuit nemulțumirea ce mă rodea. Mi-a propus să merg la ei; au lucrări în toată țara, lucrări mari, deosebite, unde se montează tablouri de comandă, motoare electrice unipecte, pompe de toate felurile... M-a convins”. Tînărul Miu Oancea căuta, în fapt, ceva pe măsura timpului pentru care era croit, un timp al marilor noastre zidiri, un timp care a format, a statornicit, a înrădăcinat generațiilor ultimilor 4 decenii simțămîntul participării la acte de temelie. La acte de început, la acte fără precedent, la acte unice, la acte monumentale pentru eternitatea civilizației noastre. Și așa s-a întimplat. Miu Oancea a devenit unul din stîlpii de rezistență ai șantiereilor de îmbunătățiri funciare, ai șantiereilor de irigații. Nu se putea menire mai frumoasă pentru un fiu de țaran, pentru un om al pămîntului aflat ancestral în ruga către cer pentru a aduce ploaie cîmpiei, pentru a o face să rodească pe măsura trudei sale. Unde a lucrat? Dar unde n-a lucrat?! Montînd motoare pentru pompe de udare, și montînd celule electrice, posturi trafo, linii de tensiune... În lungul și latul țării, dar mai ales de-a lungul Cîmpiei Române, acolo unde e cel mai bun pămînt al pîinii, destinul ajutîndu-l să ajungă și pe meleagurile Teleormanului natal, lăsînd în glia lui sudoarea frunții și a priceperii sale pentru ca niciodată să nu mai sufere de sete. Dacă i s-ar fi cerut, dacă ar fi fost nevoie, acolo, pe Șantierul Teleormanului, ar fi făcut orice sacrificiu, ne spune cu vorbe măsurate, cu calm ca nu cumva să-i punem la îndoială emoția, ca nu cumva să pară grandilocvent ori să-l bănuim de ipocrizie. De aceea, trece repede peste acest moment enumerînd mai departe: Călmățui — Cetate — Galicea — Giurgiu — Răzmiștea, toate sistemele de pe Olt „și, iată-mă aici, la Mostiștea II”. „Luam un sistem de la început și-l ducem pînă la sfîrșit. Cam doi ani într-un loc. Apoi, cu trusa de scule și baraca de lemn în spate pornesti mai departe. Viața de șantier. Unii fug, li se pare prea greu — și chiar e — alții îl caută pentru că ar fi romantic, dar puțini rămîn. Șantierul, ca orice loc de muncă, pe unii îl înalță, îl realizează, îi afirmă, pe alții îi doboară, îi coboară foarte jos, dacă nu știu, dacă nu învață la timp să se ferească de toate caocanele — goana după bani, băutura, izolarea, chiulul... Am venit cu categoria a treia și am ajuns la a șaptea specială, care se dă una la 50 de electricieni. Sîntem în întreprindere doar vreo doi-trei care o avem. Am lucrat în unele sisteme cu o firmă engleză iar marca mea de electrician a fost marcă”.

Marca profesională a lui Miu Oancea a fost mai întii o marcă umană care a desăvîrșit-o pe prima și apoi aceasta pe cealaltă.

Printr-o mare coincidență a vieții și a întimplării, pe omul acesta care și-a dorit să zboare, l-am cunoscut chiar la înălțime. La 30 de metri deasupra unei brazde de cîmpie, cam la etajul 11 al unui bloc de locuințe, la etajul ultim al unei construcții, ce se va finaliza nu peste mult timp și se va numi Stația centrală de pompare a celui mai mare sistem de irigații și îmbunătățiri funciare din Bărăgan — Mostiștea II. Stație de pompare menită să adune la un loc, aduse de la sute de kilometri, din nord apele Siretului și din sud apele Dunării (prin uriașe conducte-fluvii subterane) și apoi să le împrăștie peste 300 000 de hectare, ridicîndu-le pentru totdeauna din umilinta seceței. La 30 de metri înălțime, în camera de comandă a stației, curată ca o farmacie, cu acea aparatul grandioasă și impresionantă a oricărei camere de comandă automată cu care ne-a obișnuit tehnica modernă.

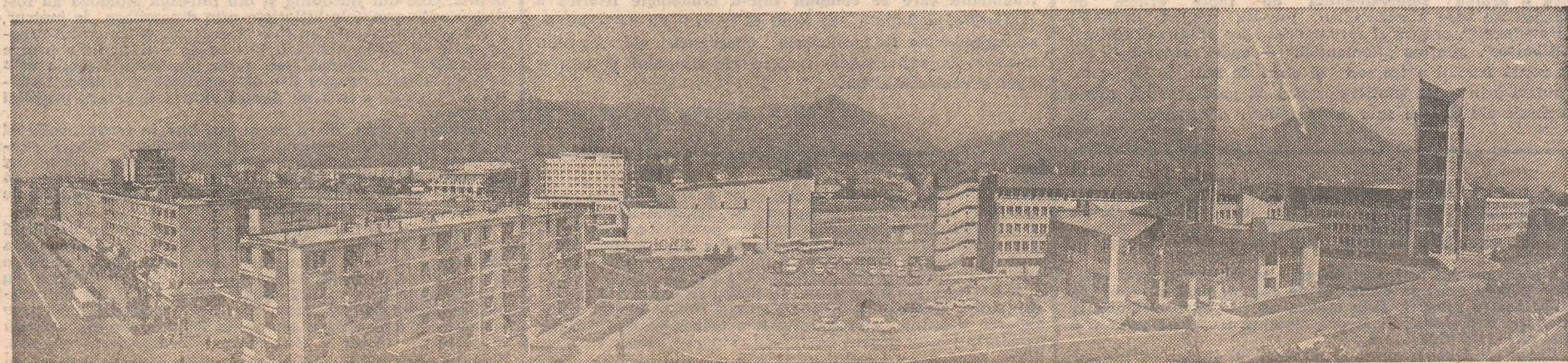
La Recca, în Siria, unde a lăsat 2 ani din experiența sa, pe călduri toride, în inima deșertului, unde România construia un mare complex de irigații, lucra la fel, ignorînd parcă natura sa și natura locului.

În apartamentul bucureștean, pe ușa căruia stă scris numele Oancea Miu, poartă o rară. Cînd vine o dată pe săptămîni și ea o sărbătoare. Dar există acolo foarte vie prezența sa. O viață de familie mai altfel decît a altora, mai neobișnuită decît a celor obișnuite, dar unde o femeie, Vasila Oancea, electronistă de meserie, a știut, știe să cultive această prezență, acest delicat aer de familie întregă și statornică. Mai mult, să cultive un cult al unui tată excepțional. Pe fiicele lor, una elevă în clasa a VI-a, alta într-a IV-a, ar dori să le aibă chiar și cel mai orgollos părinte.

Epilog. Luna aceasta, pe 16 august 1983, Miu Oancea și-a retrăit anii de școală (pe care și i-ar fi dorit mai mulți și mai obișnuiți). Emoțiile unui examen. La 36 de ani, la 21 de ani de muncă, din care 16 pe șantiere de irigații, și-a susținut examenul pentru diploma de maistru. Cursurile le-a urmat la seral, acceptînd ca trei ani să lucreze în atelier. Teoretic asta. Practic, de cele mai multe ori, făcînd naveta între șantiere și școală. Undeva, mereu, era nevoie de priceperea sa, de migala sa, de devotamentul său. Deși zilele pînă la examen erau numărate, iată, noi l-am găsit tot pe șantier. În cîmp, în plină arșiță, sus, la 30 de metri înălțime, lucrînd de categoria a șaptea specială.

CICI IORDACHE-ADAM

înfăptuită de ei

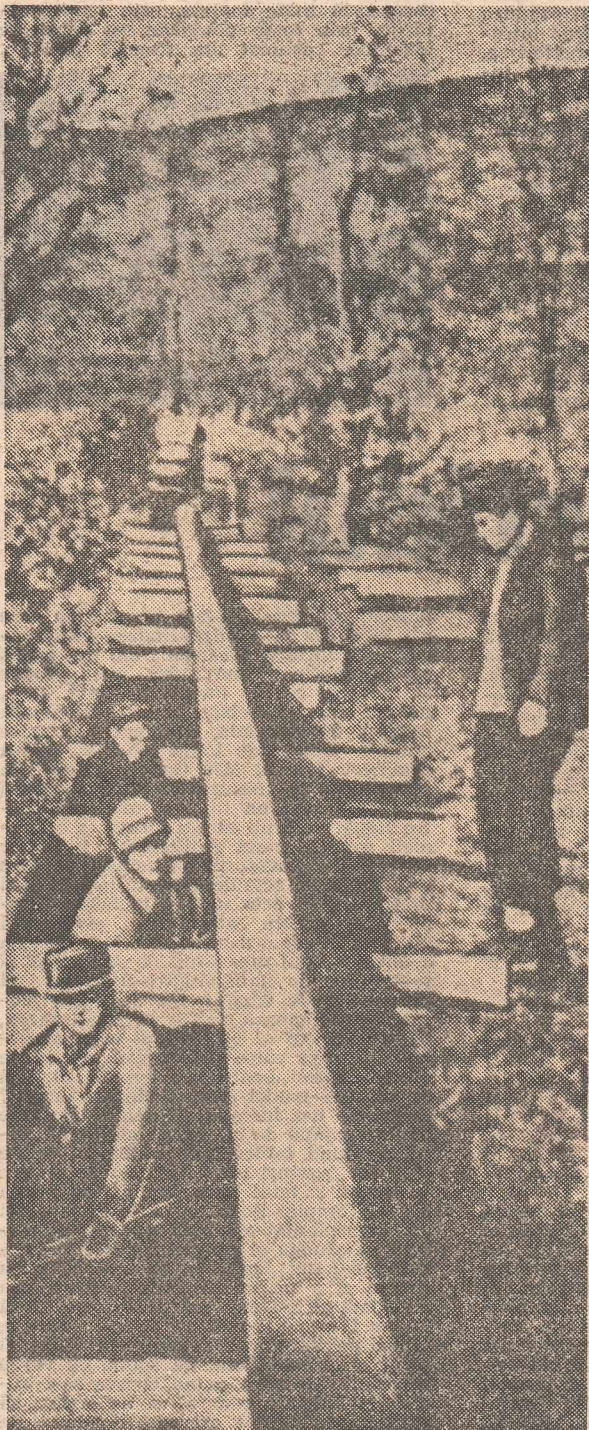

35 de ani de la înființarea primelor șantiere

Început de legendă, de eroică încordare, cu nestrămutată

„Va rămâne
înscrisă de-a
poruri în marea
carte a istoriei
patriei munca
eroică a gene-
rațiilor care
au făurit epepe-
ea construcției
socialiste“

DIN EPOPEEA BLUZELOR ALBASTRE

Parcurem, în avanpremieră, un manuscris voluminos reprezentând cronică vie a activității eroice a numeroase generații de brigadieri pe șantierele naționale ale României. Autorul ei, Augustin V. Pop este unul dintre veteranii șantierelelor naționale, unul dintre acei oameni căliți profund în munca grea a reconstrucției din anii următori celui de-al doilea război mondial, intrat de foarte tânăr în „miezul evului aprins“ al revoluției, membru al Partidului Comunist Român la vârsta de 19 ani, mîndru de titlul său de brigadier al celor mai importante obiective ale socialismului, pînă la a deține carnetul de brigadier al ultimului obiectiv important al biografiei sale pe Șantierul Național al Tineretului de la Canalul Dunăre—Marea Neagră. Conștient de faptul că marile noastre șantiere ale construcției socialiste reprezintă o cronică istorică fundamentală pentru biografia noastră revoluționară, Augustin V. Pop a întreprins o uriașă muncă de documentare de-a lungul anilor, alcătuiind la această oră o arhivă impresionantă de fapte eroice de muncă pe care a redactat-o într-un volum intitulat „Romanticii“, propus și recomandat spre publicare editurii „Albatros“. „Cartea „Romanticii“ — spune autorul — reprezintă fructul a treizeci și cinci de ani de neobosite căutări prin vatra șantierelelor țării și prin arhivele sentimentale ale citorva sute de brigadieri și constructori de

faimă. Sint ani de adevărată veghe la „poarta“ esențelor, a spiritului purificator, coerent, mereu peren al experienței valide. Pentru că orice s-ar spune, este un lucru enorm de greu să pui în pagină un material factual ce pare a fi atât de monoton, să dezvălui în esență tari căldura latentă a faptelor des întîlnite în mecanismul ciclic al vieții de constructor. Cu răbdare și obstinție am încercat să depășesc conflictul dintre a fi și a părea; faptele predomină. Urcînd munți de steril am făcut o neîndurătoare selecție pentru suprimarea contingentului, a faptei mărunte, opace, efemere“.

Într-adevăr, Augustin V. Pop a întreprins una dintre cele mai tulburătoare operații publicistice dedicate acestui subiect, oferind generațiilor care au trăit dar mai ales celor care nu au trăit în direct evenimentele, o epopă de muncă patriotică, a eroismului cotidian pe marile șantiere naționale ale republicii. Cu îngăduința autorului am selectat fragmente care se compun într-o cronologie istorică a șantierelelor naționale, regretînd că spațiul nu ne-a permis să reproducem tulburătoarele consemnări ale autorului implicat în experiențele majore ale timpului și martor lucid și romantic al lor.

ADRIAN DOHOTARU ■

● La uzinele de fier Vlăhița, uteciștii organizează echipe de șoc care se întrec între ele sporind producția cu 25—30 la sută. ● Uteciștii de la uzinele comunale din Iași își dăruiesc salariul convenit pentru orele suplimentare lucrate, sprijinirii ostașilor de pe front. Peste o mie șapte sute de tineri din județ lucrează zile în șir la stringerea armamentului de pe cîmp, la astuparea gropilor de obuze și la nivelarea terenului pentru însămînțări. ● În luna martie se lansează un proiect de refacere a căilor ferate rămase într-o stare dezastruoasă după război. Să reținem că doar 50 la sută din locomotive sint în stare de circulație. Bombardamentele și retragerea în debandată a nemților de la Iași la Timișoara și de la București la Arad și Careii Mari au distrus masiv clădirile și instalațiile feroviare. Nodurile feroviare București, Ploiești, Brașov, cu triajele respective precum și stațiile Turnu-Severin, Cîmpina, Constanța, Galați, Arad, Timișoara și Simeria au avut cel mai mult de suferit. Liniile ferate din Transilvania eliberată, cele din Bucovina și din întreaga Moldovă au fost distruse de armatele hitleriste prin dinamitare „la metru“, rezervele de traverse au fost incendiate. ● Tineretul revoluționar își face publică hotărîrea de a fi în linia întâi a refacerii țării: „Munca grea nu ne înspăimîntă căci o vom face cu bucuria pe care ți-o dă conștiința că muncești pentru a construi, a crea nu pentru străini ci pentru propriul tău popor.“

Trebuie să dăm tot ce avem mai bun în trupul, sufletul și mintea noastră, pentru a mări producția în fabrici, pentru a continua muncile agricole cu și mai mare intensitate, pentru a reconstrui tot ce a fost distrus, a construi o Românie nouă, puternică, civilizată și liberă, temută de dușmani și iubită de prieteni.“

● În luna martie 1945 apare pentru prima oară tipărită expresia „MUNCA VOLUNTARĂ“. Astfel, ziarul Știința consemnează că, în a doua decadă a lunii martie, aproape zece hectare de străzi din preajma Pieței Domeniilor au fost curățate prin muncă voluntară de peste 360 de cetățeni ai sectorului IV Roșu E prima experiență pe care organizația de partid a sectorului își propune s-o extindă în cartierele Grant și Bucureștii Noi. ● La rîndul său, Știința tineretului consemnează evenimentul în articolul

● 1945. Secretarul general al Uniunii Tineretului Comunist, Nicolae Ceaușescu, semnează în ziarul Știința, un articol cu valoare de program în care prefigurează principalele direcții de acțiune ale tineretului la început de ev nou:

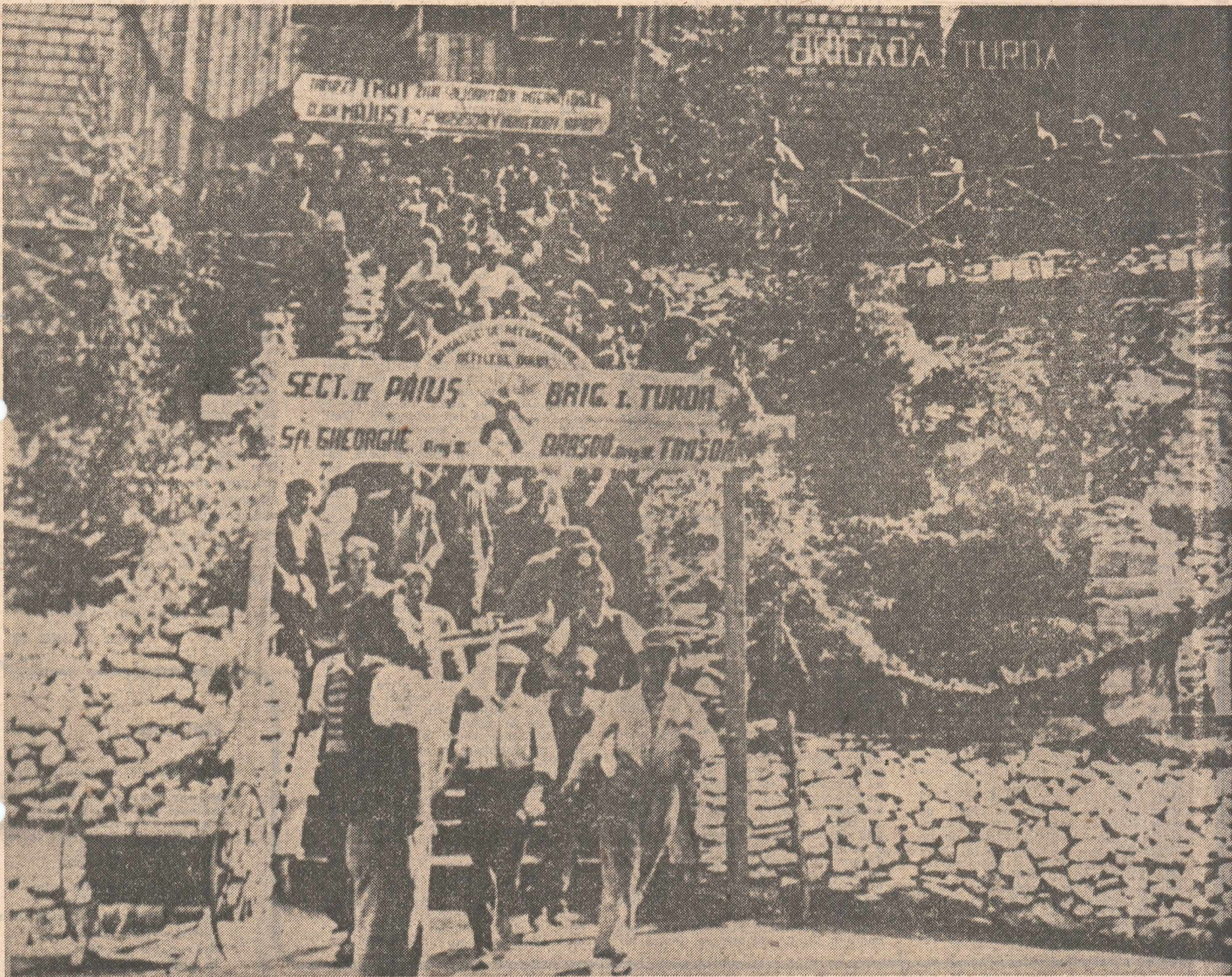
„Prima sarcină a tineretului este unirea într-o largă mișcare pentru mărirea efortului de război, pentru refacerea țării, pentru progres. Prin munca noastră să contribuim la clădirea unei României îmbelșugate și frumoase cum n-a fost niciodată pînă acum.“

Tineretul trebuie să se îngrijească el însuși de nevoile

sale, să lupte pentru drepturile sale“ ● Chemarea la ordinea zilei este: Tineri și tinere! Se așteaptă de la voi o muncă grea, abnegație, elan tineresc pentru a putea fi clădită o viață nouă într-o Românie nouă. Tineri muncitori! Dublați, triplați, înzecii rodul muncii voastre. Chemați la întreceri pe tinerii din alte fabrici. Formați echipe care să plece la țară pentru a ajuta pe țărani în campania de însămînțări. Studenți și elevi! Formați echipe pentru combaterea tifosului exantematic și a celorlalte boli sociale. Organizați școli pentru analfabeți. Tineri și tinere! Să întărim prietenia cu tinerii progresiști de altă naționalitate“.

naționale ale tineretului revoluționar

credință în partid, în viitorul tinerei României

DIN EPOPEEA BLUZELOR ALBASTRE

„Tineretul muncitoresc contribuie la reușita „Săptămîinii armatei” pentru sprijinirea cu haine și alimente a tinerilor de pe front. Articolul precizează că tineretul muncitoresc a depus o muncă voluntară efectivă în cadrul „Săptămîinii armatei”. Tineretele muncitoare au copt 300 cozonaci iar din banii colectați au cumpărat bomboane, mere, nuci etc. pe care le-au oferit soldaților răniți. ● Săptămîina tineretului antifascist din martie 1945 este declarată săptămîina muncii voluntare în cadrul căreia se întreprind acțiuni diverse: de la repararea uneltelor țărănilor, la curățatul străzilor de moloz și la plantatul pomilor. ● Știința tineretului din 8 aprilie 1945 anunță trista veste că sublocotenentul Constantin Godeanu — membru al C.C. al U.T.C. — a căzut eroic, secerat de gloanțele fasciste în luptele din Tatra Mică pentru eliberarea Cehoslovaciei. ● „Nu trebuie să așteptăm totul și în tot momentul de la guvern și autorități — aflăm din ziarul „TINERETEȘA” Rămîne în sarcina noastră, a tineretului, să luăm în mînă lopata și firnăcopul, mistria și targa și să construim casele noastre de educație și cultură — acolo unde ele lipsesc. Exemplul studenților leșeni care și-au reparat singuri clădirea universității, să constituie un indemn viu pentru tinerii din toate colțurile țării”.

● Chemări adecvate se publică în toate ziarele: „Tineri, dacă vă iubiți patria democratică, dacă prețuiți cultura și progresul, nu uitați că singurul drum care duce la împlinirea acestor țeluri înalte este reconstrucția! ● Uteciștii din Odorhei au construit un atelier de faianță, la Cristur au pus pe picioare o cooperativă, în Ciuc au deschis o librărie, la Tușnad au amenajat lacul, la Tomești au cultivat 5200 m.p. de zarzavat în multe orașe și sate și-au amenajat cluburi proprii unde pregăteau șezători și organizau hore ● Citiți acum, după aproape patru decenii, aceste rinduri pline de miez și actualitate publicate de „Tinereteșă”: „E plăcut să stai și să ascuți muzică. E necesar să admiri pe tinerii din țările vecine sau din toată lumea. E poetic să privești ruinele războiului și să povestești unui prieten întâmplările grave prin care ai trecut. E înjositor să stai cu brațele încrucișate și să te vaiti. E și mai necesar însă e și mai poetic, ca acum, cînd o țară întregă nu are o clipă de răgaz, să încordezi brațul, să-ți frămînți creierul, să-ți sufleci minecile. Aprindeți flacăra

care poate doborî și munții: entuziasmul! Infruntă arșița ca și gerul! Infruntă tot: piedici, dispreț, sabotaj. Tot ce are mai trainic și mai bun omenirea s-a ivit în luptă. Nu-ți rușina strămoșii, nu te trada pe tine însuși! Și învață un adevăr pe care l-a adus experiența veacurilor: ajută-te singur. Căci nimeni nu-ți va afîrna în pom roade la care trebuie să întinzi doar mîna”.

● CUM, UNDE ȘI CÎND A LUAT FIINȚA PRIMA BRIGADA DE MUNCĂ VOLUNTARĂ? Leagănul este vestita mină Petrița din Valea Jiului, purtînd pe actul de naștere datele de 1 și 4 august 1945. Faptul este relatat cu lux de amănunte în prima conferință liberă a Regionalei P.C.R. din Valea Jiului de către reprezentantul organizației de partid Petrița — Mihai Mujic — care a organizat și prima brigadă de muncă voluntară cu activitate permanentă. ● Povestește Mihai Mujic:

În ședința de la 1 august a organizației de partid din Petrița s-a hotărît formarea unei brigăzi de șoc dintre acei tovarăși care nu erau în producția de cărbune și care urmau să intre în mină la 2 august. Din brigadă au făcut parte: primarul, comandantul gării cetățenești, președintele sindicatului, secretarul sindicatului, secretarul organizației de partid, 4 funcționari, 10 mineri și 13 meseriași. Membrii acestei brigăzi urmau să facă, în afara serviciului lor obișnuit, de două ori pe săptămîină, post suplimentar la cărbune și, dacă producția nu va crește corespunzător, să facă de trei ori pe săptămîină. ● În seara zilei de 2 august au intrat în mină. Brigada a fost întîmpinată în sala de apel a minei de către 48 tineri progresiști din Petrița care — în cinstea voluntarilor — au cîntat imnuri muncitorești. În tot cursul nopții voluntarii au lucrat cîntînd și dimineața la ora 6 au aflat rezultatul muncii lor: 250 tone de cărbune. ● În ședința din 4 august 1945 a organizației de partid, minierii comuniști și-au luat angajamentul de a mobiliza pe toți muncitorii pentru a spori producția cu 20 la sută pînă la 23 August sub lozincă: „Toată lumea în producție să scăpăm de mizerie!”

● Iată și primele brigăzi bucurestene de reconstrucție: — Brigada „6 Martie” a sectorului I Galben, Brigada „Doctor Petru Groza” a sectorului II Negru, Brigada „Constantinescu Iași” a sectorului III Albastru, Brigada „Filimon Sirbu” a sectorului IV Roșu și Brigada „Gheorghe Gheorghiu-Dej” — C.F.R. ● În cinstea Congresului Național al Tineretului Progresist care a avut loc la 21 octombrie 1945, s-a organizat între brigăzi de muncă voluntară o întrecere dotată cu cupa „Reconstrucției”. Întrecerea s-a desfășurat

(Continuare în pagina 6)

O chemare a vremii, o chemare a patriei „APRINDEȚI FLACĂRA CARE POATE

Evocări

Prezent la Salva-Vișeu

Nu mai țin exact minte cîți am răspuns la apel. Febra plecării a început de prin mai, cu mult înainte de isprăvirea examenelor de sfîrșit de an, la liceul de băieți din Bacău. Bine-nțeles, au fost date peste cap și examenele. Ne ardea mintea numai cînd auzeam cuvîntul magic : Salva-Vișeu. Nu știam prea bine ce urma să facem acolo ; desigur, să spargem munți la pumni.

Și confirmarea că sintem acceptați să plecăm a trecut din elev în elev, cu exaltări, cu gelozii, cu suferințe, mai ales cu suferință și jignire pentru cei care nu plecau. De ce nu plecau ? Nu se inscriaseră la timp, n-au avut curajul sau dorința de a face ceva excepțional. Cei care ne destinasem excepționalului eram destul de mulți ; din păcate nu-i țin minte pe toți : Vicol (decedat), Hăcigheanu (decedat), Ciobanu (azi profesor la Constanța), Curpănar (inginer, Bacău), Nica (eminent specialist în tehnică, București), Sporici (criticul literar Vlad Sorianu, Bacău), Ciuchi (redactor TV), dar și alții, pe care-i rog să mă ierte că nu-i înșir, fiindcă am uitat, fiindcă de atunci au trecut atîți ani ; îi rog să mă ierte, dar îi rog să și scrie, să răspundă prezent din nou.

Dar febra plecării fusese anticipată și precedată de alte febre : mai întâi, noi cei care plecam, făceam parte din organizația revoluționară a elevilor — U.A.E.R. — care avea o bază puternică în liceul nostru, numit cîndva Liceul Ferdinand, iar acum Liceul de băieți nr. 1. Ne simțeam solidari în crez cu elevii de peste drum, de la liceul comercial, cu elevii de la Liceul industrial, de pe malul Bistriței, cu elevii de la „Normală”, de lângă Parc, și chiar cu fetele, cu elevele, cu unele eleve, destul de multe, care acceptaseră crezul nostru. Fetele, bine-nțeles, nu plecau la Salva-Vișeu. Ele priveau cu fior pregătirile noastre secrete, participau sufletește la aventura noastră, ne ve-

deau admirativ, ca pe niște eroi ; eram nici vorbă niște „eroi”, de vreme ce eram gata să înfruntăm necunoscutul, excepționalul, gata să facem „cu miinile noastre”, o ISTORIE NOUĂ. Credința în această istorie nouă, în dreptul nostru de a o face, ne răsărise în suflete încă din 1944—1945, cînd participasem la primele mitinguri și demonstrații revoluționare, cînd ne treceam din mină în mină primele broșuri și primele poeme revoluționare.

Încă de pe atunci, în mintea noastră, se conturase o contradicție, căreia nu știam cum să-i facem față : să învățăm, pregătindu-ne bine pentru viitor, sau să trecem imediat la fapte, aminînd învățătura pentru mai târziu, pentru un timp cînd istoria se va liniști, un timp cînd va apare o altfel de istorie ! Fiindcă, iată, cu un an înainte de a pleca la Salva-Vișeu, un grup de elevi, în frunte cu Ciobanu, Sporici, Vicol și alți cîțiva, inclusiv cei ce subscriseră acum, ne hotărîsem să părăsim școala și să lucrăm în subteran, în minele de la Comănești, pentru ca, între timp, minerii pe care urma să-i înlocuim, să plece în stațiuni de odihnă. N-a fost singurul proiect utopic, au fost și altele : un proiect de a pleca în Iugoslavia, pe șantierele internaționale din munți ale tineretului, un alt proiect de a pleca în China, unde se dădeau ultimele lupte împotriva Gominanului. În sfîrșit, aveam în față fapta visată, o faptă care purta un nume teribil : Salva-Vișeu.

Am plecat cum se pleacă pe front, cu chiote și urale. Eram cam dezbrăcați și cam flămînzi, cam cum erau voluntarii de la Valmy, dar tot atît de entuziasți. Singurul mai bine echipat era colegul Nica, un băiat eminent la învățătura, care avea asupra-i și o cutie cu prăjituri, cert este că pînă la Salva-Vișeu am răgușit cîntînd și strigînd lozinci, prin toate stațiile. Aveam cu noi și steaguri, pe care le fluturam cu rîndul. Intrarea noastră pe șantier ar fi urmat să fie ca o explozie de meteorit, dar, din păcate, am ajuns pe șantier noaptea, într-o liniște incremenită, în plină beznă.

Cum arăta visul nostru ? O vale prăpăstioasă, străbătută de un riu turbure, Sălăuța. Niște pereți de lut și piatră, pe care trebuia să-i sculptăm cu tirnăcopul, ca să facem loc unei linii ferate, linia ferată pentru care venisem pe șantier. Șantierul ? Cîteva barăci cu paturi suprapuse. Saltele de paie, perne îndopate cu paie, o pătură și un cearsaf, lămpi cu gaz. Ce-am mai primit ? O gamelă, o cană de tablă și o lingură. Un tirnăcop și o lopată. Cu aceste instrumente pe umăr, am și plecat la lucru, imediat, desculți și cîntînd.

Prima înfruntare cu pămîntul a fost penibilă. Nimic nu mergea. Piatra nu

se dădea în lături cînd o izbeam cu tirnăcopul, lutul era clisos și tenace, se ținea de umeala de fier, exasperîndu-ți nervii. Într-o zi de muncă n-am izbutit să urnim din loc decît vreo cîțiva bolovani și să scurmăm o tranșee de cîțiva metri, care chiftea de apă. Bolovanii i-am prăvălit la vale cu minunatul hei-rup ! Miinile, picioarele, nervii erau o zdreanță. Reîntorsi la barăci, n-arătam foarte triumfători, nici mîncarea nu era o grozăvie — ciorbă chioară și pilaf de arpacaș, dar entuziasmul nu ne-a pierit. Am cîntat, pe inima goală, și-am ascultat strîns roată, lectura ziarelor, care ne aduceau știri de pe alte fronturi revoluționare din lume. Se prăbuseau ici și colo lanțurile colonialismului, scriștia din incheieturi, gata să se dărîme hardughia capitalismului mondial ; noi venisem să făurim o altă lume, care, pînă în toamnă, o dată cu linia Salva-Vișeu, urma să fie gata. La sfîrșit, supremă recompensă, aveam să primim și insignele de brigadier.

Apoi, prima dezamăgire : pe șantier, la cîțiva pași de șantierul nostru, lucra și un grup de muncitori mineri. Aceștia, am aflat noi, primeau leafă. Dar cum adică, ne-am revoltat, cum acceptă să primească bani, cînd munca, munca pentru patrie, trebuie prestată numai și numai din pur entuziasm ! Ni s-a spus că leafa, salariu, remunerația, este desigur o rămasășă a capitalismului, muncitorii au familii de întreținut, copii care încă nu pot munci, dar, cu anii, va veni vremea cînd toți vor renunța la leafă, muncind din pur entuziasm, ca și noi, vrednicii brigadierii de la Salva-Vișeu. Ne-am consolât, reluînd munca și observînd cu invidie că muncitorii lucrează mai bine decît noi, mai chibzuit și mai cu spor. Fără urale, fără hei-rup, dar cu randament, tăcut și tenace. La sfîrșit de săptămînă, ei înaintaseră binisor în dealul de piatră, noi în schimb abia scurmasem un drum nu mai lat decît un pas, nu mai lung de cîțiva metri.

În schimb, cite alte motive de entuziasm ! Pe șantier lucrau și tineri de alte naționalități. Îmi amintesc brigăzile de maghiari, din Ciuc și din Covasna, care cîntau în limba lor cîntece revoluționare și strigau „Eljen”, la întrecere cu noi, care strigam „Trăiască !” Erau și germani din Sibiu și Timișoara, care strigau „Heil !”. Această întrecere în cîntece, chiuțuri și marșuri, ne întărea credința că făurim o lume nouă. Apoi ne-am întrecut și în sport, mai ales pe saltelele de trînte, dominate de un tînar turec din Dobrogea. N-aveam radio, n-aurisem de televizor, închiși în valea noastră eram o lume care și a-jungea sieși, care dialoga exclusiv cu viitorul. În jur, numai sfînci și păduri, și rîul Sălăuța, în care răsturnam zilnic bolovani uriași, împingîndu-

du-l cu miinile. Socialismul, pentru noi, începea de la zero : piatră goală, miini goale și entuziasm.

Apoi au venit brusc ploile, ploii torențiale, dar și ploii mărunte și lungi, cu picle și cefuri. În șantier nu se putea intra. Totuși intram. Intram în noroiul pînă la genunchi, scoteam cu lopata noroi, înaintam ca melcul, dar înaintam, cu accidente, cu răceli, bronșite și gripe. Echipamentul nostru de vară nu mai slujea la nimic, dîrdiam ziua, clătănăeam de frig noaptea, în sfîrșit, miraculoasa invenție a focurilor de tabără !...

Știți ce-au însemnat focurile de tabără de la Salva-Vișeu ? Întrebați-ne pe noi cei care-am fost acolo ! Întrebați-i pe cei care-au fost la Bumbești-Livezeni ! Întrebați generația de brigadierii din anii 1947—1948, azi oameni cu copii mari și părul cărunt.

Dar eu, în ceea ce mă privește, am plecat mai devreme de la Salva-Vișeu, înainte de a primi insigna. Am plecat dintr-un motiv uricios la culme : aveam de lichidat o corijență la matematică. Am inghițit în sec și m-am trezit înapoi la liceu, în fața unei table negre și goale. Cum se poate matematiza formula hei-rup ? am fost întrebant. Întrebarea m-a lăsat perplex, n-am știut ce să răspund și am trecut cu chiu cu vai corijența. În schimb, toți colegii mei de clasă, minus doi, au răspuns cu brio : au devenit toți ingineri, constructori, metalurgiști, chimiști, energeticieni. Toți au continuat și au dus mai departe imboldul de la Salva-Vișeu. Numai eu și Vlad Sorianu am rămas de izbeliște, unul cu literatură, celălalt cu critica și cu filosofia.

Hei, voi cei de atunci ! Ce-ar fi să trecem o dată cu trenul, cîți am mai rămas, pe la Salva-Vișeu ?

PAUL ANGHEL ■

Hei rup

Text și muzică de Mauriciu Vescan

Hei rup, hei rup, cad sfînci de fier
În luptă dusă de brigadier
Nu ne-nspăimîntă nici vînt nici nor
Dirji despiciăm drum spre viitor
Hei rup, hei rup bum !
În lupta de brigadierii.

Hei rup, hei rup, sulm, sulm
O lume nouă toți zidim,
Bratul mai harnic noi azi îl vrem
Patriei cîntecul înălțăm
Hei rup, hei rup, bum,
În lupta de brigadierii.

DIN EPOPEEA BLUZELOR ALBASTRE

(Urmare din pagina 5)

pe baza unui regulament care stabilea criteriile riguroase de apreciere a brigăzilor participante. Brigada „Doctor Petru Groza” a cîștigat întrecerea și cupa „Reconstrucției”. Brigadierii evidențiați au fost distinși cu medalii, cu premii și au fost popularizați în presă.

● Chemarea la ordinea zilei : opt ore de muncă suplimentară date săptămînal de fiecare tînar din brigadă pentru regenerarea țării distrusă de război.

1946 ● Tinerii din Ghirdoveni Prahova colectează prin subscripții, 240 000 lei cu care ajută văduvele de război. Cei din Timișoara amenajează un club al lor cu o bibliotecă bogată, în care funcționează și o școală de cadre. Brigăzile de reconstrucție din județul Arad demarează și ele promițător : în comuna Varias repară o școală. Tot în acest județ, prin grija organizației revoluționare a tineretului, se înființează două școli de agronomie pentru pregătirea tinerilor tractoriști. ● În Turmu-Severin se construiește o placă turnantă pentru remiza de locomotive. ● În Oradea brigăzile de reconstrucție trec la refacerea străzilor și descontingerea lor de tancurile rămase din războiul antihitlerist. Organizația locală a tineretului din Oradea mobilizează brigadierii pentru construirea liniei ferate înguste Brusturi-Tigănești necesară aprovizionării orașului cu carbuni. ● La Satu Mare brigăzile de reconstrucție construiesc un cinematograful cu o mie de locuri, fără nici un ajutor din afară. ● Brigăzile de tineret din Baia Mare și cele din Sighet muncesc voluntar în păduri la tăiat lemne pentru familiile sărace și văduvele de război.

● În luna august 1946 are loc la Brașov primul Congres al Federației Naționale a Tineretului Democrat din România, a cărui menire este de a reuni toate organizațiile progresiste din țară. Din raportul prezentat la acest forum rezultă că în brigăzile de reconstrucție din țară activează la această dată 14 210 tineri muncitori, iar peste hotare, în Iugoslavia, 60 de tineri constituiți în brigada „Filimon Sirbu”. Congresul pune ca sarcină în fața organizațiilor componente, creșterea numărului brigăzilor de reconstrucție.

● Luna august 1946 marchează înființarea primelor tabere permanente de reconstrucție ale brigadierilor. Numă-

rul lor va crește continuu pînă la înființarea primelor șantiere de interes național. Se trece deci, la „industria grea” a muncii patriotice. ● Prima tabără permanentă o inaugurează Brigada „Vasile Roaită” la Roșiori de Vede, pe linia ferată în construcție București-Craiova, în august 1946.

A doua tabără, purtînd numele sublocotenentului erou Nicolae Ionescu — ucis în războiul antihitlerist — ia ființă pe data de 20 august 1946 la Brebu, județul Caraș. Aici, în

Valea Popii lângă localitatea Brebu, 70 de tineri veniți din Iași, Botoșani, Dorohoi și de aiurea, înfruntă rezistența pămîntului și a apelor pentru a construi un magnific viaduct. Un scurt reportaj ne introduce în universul acestei tabere, ne familiarizează cu greutățile începutului : „Era la 20 august 1946 seara. O seară caldă și liniștită. Soarele apusese. Primele stele începuseră să licărească. Băieții au coborît din vagoane, au privit la cer, au respirat adînc aerul tare al munților și au început să cînte... Mai exact să-și construiască o tabără a lor din scînduri. Întîi 2 barăci,

o brutărie și o bucătărie, o magazie și o „cancelarie” care ținea loc de tot ce vrei : biroul administratorului, bibliotecă, dulapul cu medicamente, o ladă pentru piine, sus jurnalul de perete, steaguri, portrete, lozinci”.

● De la comandantul taberei „Vasile Roaită”, Roșiori de Vede, aflăm :

„Presantă este problema îmbrăcămînții. Zilnic vin zeci de tineri care se încadrează în brigăzi. Și nu numai muncitori și țărani ; vin studenți care vor să participe, în felul acesta, la reconstrucția țării.

Zilnic se primesc telefoane de la Botoșani, Suceava, Dorohoi și din alte orașe, anunțîndu-ne că numeroși tineri vor să se încadreze în brigăzile de reconstrucție și întrebîndu-ne dacă avem loc să-i primim. Duminică 22 septembrie 1946, muncitorii virsînici de pe șantierul căii ferate București-Craiova, care lucrează în apropiere de noi, au cerut în unanimitate să intre în tabăra tinerilor care, după aprecierea lor, este bine gospodărită. Prețul hranei pe o zi-om a avut următoarea evoluție : — 17 septembrie = 6 240 lei — 18 septembrie = 6 240 lei — 24 septembrie = 4 995 lei.

Realizări : Rezultate foarte bune în producție ; în ultima săptămînă s-au învățat trei cîntece : „Marșul brigăzilor de reconstrucție”, „Marșul partizanilor” și „Marșul Grivița Roșie”. În magazie se află produse alimentare în valoare de 1 500 000 lei.

1947 ● La 15 ianuarie se deschid taberele permanente ale brigadierilor din Lupeni și Petrița. ● Cele 8 brigăzi de mină din Valea Jiului numără peste 1 000 brigadierii, iar pînă la jumătatea lunii august numărul lor sporește la 1 450. ● La Drăgănești-Olt se organizează, în luna februarie 1947, prima școală de alfabetizare. Odată cu ea apare o nouă funcție a muncii patriotice-cultural-educative, destinată a dărui tineretului neștiutor de carte, înțînina slovei. Această nobilă funcție o vor avea de acum înainte, pînă la lichidarea neștiinței de carte, toate taberele și mai tîrziu șantierele tineretului.

● Luni, 2 aprilie, a fost declarată „Ziua reconstrucției”. În capitală, în această zi, se curăță ruinele fostului teatru

la care tinerețea vibrează statornic:

DOBORÎ ȘI MUNȚII: ENTUZIASMUL!"

Ești brigadier

sau nu ești brigadier?

Nu mi-am ascuns niciodată falsa intimidare față de consecvenții oportuniști, dar rareori le-am făcut plăcerea să le mărturisesc invidia pentru faptul că n-au de dat niciodată socoteală în fața istoriilor. Ca un făcut, cam de la inventarea roții încoace, ei au mai întotdeauna dreptate. Când n-au, nu se observă fiindcă, slavă istoriei, sint mereu fapte care îi pot justifica, ca și pe cei plingăcioși, conduși de lozincă prea bine cunoscută: „Le pire est toujours sûr”. Cine-i nebunul care să lanseze: „Binele este întotdeauna sigur”? Fiindcă un asemenea nebun nu a existat, fiindcă adevărul entuziaștilor nu se va confunda cu dreptatea lamentațiilor, fiindcă de atâtea ori binele s-a confundat cu răul, entuziaștii vor fi întotdeauna judecați fără milă, după fiecare eșec, — succesele entuziaștilor, tot ca un făcut, trecind la fel de neobservate ca eșecurile oportuniștilor, deși pe aceste succese se bazează existența și logica celor care știu să se bucure intens dar discret, după fiecare nenorocire, cu acel etern: „Ți-am spus eu că așa va fi?”. L-a luat cineva din scurt, vreodată, pe acel care la invenția roții a spus: „La ce bun? Invenția un nou mijloc de tortură... oamenii vor fi trași pe roată sau călcați sub roți”. Nimic mai greu decât justificarea entuziasmului. Poate doar explicitarea unei ironii... De aceea mă feresc cu trufie de prima, cu milă față de semenii, de a doua.

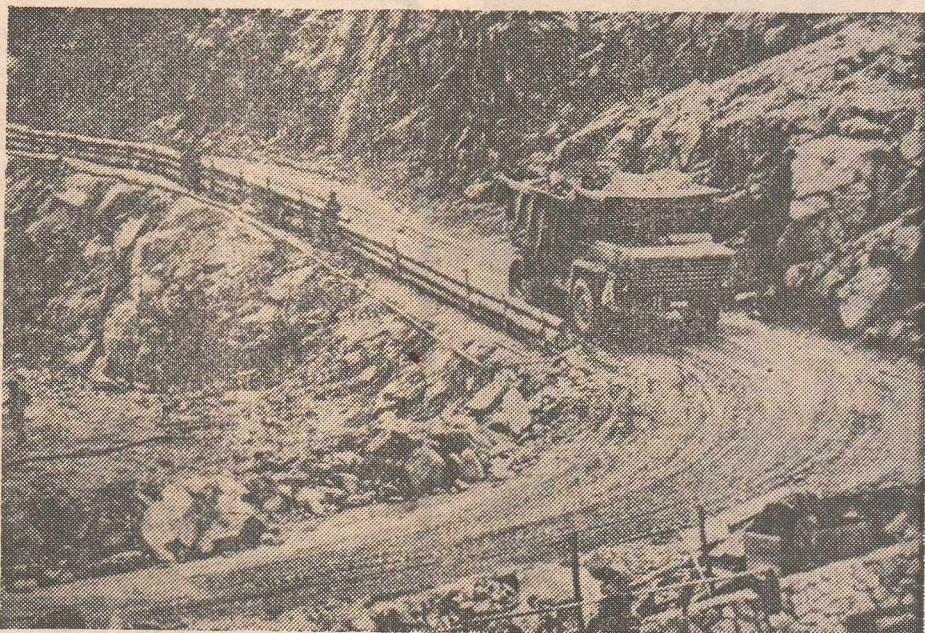
De 30 de ani și ceva, trenuri grele și lungi, cu multe roți, trec între Bumbesti și Livezeni, între Salva și Vișeu, străbătând tuneluri complicate, tăiate în munte ca și viaductele care le leagă. Șinele, terasamentele, tunelurile, șoselele, conductele, toate acestea au fost create cu mâinile și cu singele a zeci de mii de tineri veniți din toată țara, de toate neamurile, de toate originile, de bunăvoie, pe gratis, cu un entuziasm necunoscut, fără precedent în istoria muncii pe aceste meleaguri, a cărui plată s-a făcut în bucuria de „a înălța Republicii un drum de fier”. În 1948, primele brigăzi de muncă voluntară au constituit una din răspicările expresii ale revoluției socialiste. Ele aveau sentimentul clar al unui început de lume — nimic nu le dădea dreptul să se îndoaie de asta — și anume: o lume fără de exploatare. Tinerii aceia șiau că sint frați, fără a se întreba „tu ce ești?”, sau

„tu cine ești?”. Erau devotați ideii de „a construi un drum de fier” (nu palate, nu inchisori) necesar — cum li se spunea în „Scinteia”, deschis și fără menajamente — economiei naționale sărăcite, iar acest devotament nu se cerceta în acte de hirtie ci de muncă sub soare greu și ploii tari. Mulți dintre ei au ajuns miniștri, directori de fabrici, savanți, poeți (fi-rește că unii n-au ajuns nimic, ba chiar mai rău...) dar nici unul dintre ei nu se prezentase ca să ajungă ministru sau ca să poată spune, peste un timp, vorba aceea de mare autoritate: „Știi cine sint eu?”. Erau puternici fiindcă șiau să se dăruiască fără a se teme de consecințe și de întrebări.

Nu vreau să idealizez mai mult decât poate cuprinde ideea de ideal care, oricum, de cite ori apare, enervează numeroasele și deloc bravele regimente de deștepti de după război, din rindurile cărora n-ar fi exclus să apară acuzația că fac, în '83, elogiul proletcultismului. Avîntul revoluționar va avea mereu această vulnerabilitate în fața deșteptăciunii postdate. (Dar se va analiza, cîndva, vulnerabilitatea „deșteptăciunii de după război”? La Bumbesti, la Agnita, nu se șia, în '48, că a te întreba: „Ești brigadier sau nu ești brigadier?”, „sfărîmînd munții în pumni”, și chiar sfărîmîndu-i, e o întrebare manihelistă sau chiar proletcultistă, așa cum nici prințul acela de demult nu șia că întrebîndu-se „a fi sau a nu fi” făcea existentialism sau, după altii, în anul 1983, ar fi fost bun de dus „la nebuni”, ca psihoastenici.

Capitcultismul (cultura capitalistă) a dat nu numai rele ci și epopeea westernului, cu bunii și răii ei, cu eroismele și cruzimile ei. Cu logica invulnerabilă a anului 1983, prea lămurită de tot ce-i rău și tot ce-i bine, așa avea cite ceva de spus despre manihelismul cow-boy-ilor eroici care cucereau, totuși, vestul sălbatic, și încă ce sălbatic! De ce ar trebui o revoluție socialistă să dea socoteală — și cui?, în nici un caz celor ce n-au înfăptuit-o — pentru epopeea construcțiilor ei, cu bunii și răii ei, cu eroismele, naivitățile și păcatele ei care ne dor mai mult decât cele făptuite de revoluția lui Voltaire? În orice caz, la Agnita, la Salva, la Livezeni, nimeni nu șia că li se va spune vreodată că au făcut o „muncă forțată”. Că ceea ce au trăit, n-a fost o revoluție. Nimeni nu șia toate cite se vor spune după. E riscul suprem din frumusețea și utopia oricărei fapte care nu zidește și nu gîndeste inchisori. Îi infrunzi sau nu? Ești brigadier sau nu ești brigadier? Din toate cite nu mai sint ca atunci, mi-a rămas a nu te țirgi sau scinci pe destin.

RADU COSAȘU ■

DIN EPOPEEA BLUZELOR ALBASTRE

național de pe Calea Victoriei. Președintele guvernului Doctor Petru Groza se află printre brigadierii.

● La începutul lunii iunie 1947 pleacă din București brigada „Ștefan Plavăț” pentru a participa la construcția căii ferate a tineretului iugoslav Samac-Sarajevo, lungă de 242 km., unde mai lucrează 56 de brigăzi străine din: Albania, Austria, Belgia, Bulgaria, Canada, China, Egipt, Grecia, Italia, Suedia, Vietnam etc. În componența brigăzii române intră 200 de tineri, printre care 30 de fete. Tot în Iugoslavia pleacă, la începutul lui august, brigada „Horia, Cloșca și Crișan” formată din 450 de români. Pînă la 15 noiembrie 1947, cînd linia va fi inaugurată, din țara noastră mai lucrează pe acest șantier al țării vecine și prietene încă două brigăzi, ridicînd la 881 numărul brigadierilor români. El au avut acolo o comportare remarcabilă, fiind răsplătiți cu înalte ordine, medaliile și alte distincții.

● În Bulgaria pleacă vineri 4 iulie 1947 brigada „Filimon Sirbu”. „Prietenia dintre tineretul bulgar și cel român va fi mult întărită prin construirea căii ferate Pernic-Volnîak” — declară comandantul acestei brigăzi.

● Ziarele de joi 7 august 1947 anunță că 120 de tineri români dintre care 8 fete, constituiți în brigada „Vasile Roură” pleacă în Albania pentru a lucra la calea ferată Durazzo-Elbasan-Labinoti.

● Scinteia consemnează: „Constantin Turcanu e din Tecuci. Înainte de a intra în brigadă umbra flămînd cău-tînd de lucru de la o zi la alta prin satele și orașele Moldovei pirjolite de secetă. Într-o zi a citit chemarea la muncă în brigăzile de reconstrucție. S-a înscris și a ajuns la Hunedoara. Aici a găsit mai întii piine și treptat, treptat a învățat că munca nu mai e o silinție, un blestem, ci un act de onoare, de eroism. A aflat că brigada e o școală a vieții, a patriotismului și a muncii ce izbăvește pe tineri de sărăcie, exploatare și de întunericul neștiinței de carte. În aceste insule de lumină, în durerile aspre și nobile ale fierii se plămădea un veac nou.

● Reportaj dintr-un cotidian de epocă: „Ieri la ora 12,30, trenul voluntarilor de la Agnita a sosit în Gara de Nord. Capitala țării a aplaudat frenetic marșul lor triumfal. Cu țîrnăcoapele pe umăr și cu brațele încărcate de flori, brigadierii au străbătut străzile Bucureștiului îmbujorați de

succesul muncii lor — ca și de mindrul drapel ce-i condusesse la victorie. Drumul lor s-a finalizat în sala SCALA, transformată într-un amfiteatru pentru găzduirea mitingului de primire — superbă sărbătoare a tineretului. Conducătorii Partidului Comunist Român și ai guvernului Groza s-au aflat în mijlocul brigadierilor, așezînd cununi de lauri pe frunțile lor.

Abia acum au avut timp să se gîndească la începutul luptei lor, la greutățile drumului pe care ei, brigadierii țării, porniseră cu aproape trei ani în urmă spre o nouă lume...

● Să rememorăm epopeea Agnita-Botorca: La îndemnul Partidului Comunist Român, Uniunea Tineretului Comunist, cea mai puternică organizație de tineret din România, și-a asumat răspunderea terminării conductei Agnita-Botorca. În acest scop, la 23 octombrie 1947, Comitetul Central al U.T.C. lansează următoarea chemare pentru tineret:

„Conducta de gaz metan trebuie înfăptuită pînă la 15 decembrie. Noi vom lupta din răsputeri să fie gata înainte de termen! Deși termenul de formare a brigăzilor bucureștine nu e decît de 36 de ore, pentru cele 320 de locuri rezervate bucureștenilor se prezintă peste 600 de voluntari. Aproape toți sint muncitori din fabrici gata să-și dăruiască întreaga forță fizică și intelectuală pentru fericirea căminelor populației din Capitală și din alte așezări, pentru mai multă căldură în casele oamenilor. ● În ziua de 24 octombrie are loc o întrunire în sala cinematografului Tineretului din București, unde se comunică obiectivul de realizat. ● Duminică, 26 octombrie, cele 6 vagoane încărcate cu brigadierii se pun în mișcare în direcția Agnita, unde se alătură forțelor locale în plină desfășurare. ● Pe 27 octombrie, brigăzile tinerilor muncitori din Capitală sosesc în perimetrul șantierului Agnita-Botorca, instalîndu-și comandamentul la Birghiș. ● Organizațiile U.T.C. din zonă mobilizează și ele tinerii pentru a lucra la conductă. Iau ființă, astfel, brigăzi de tineri voluntari din județul Tirnava Mare, orașul și județul Făgăraș, orașul Tirnăveni, orașul și județul Sibiu. Alături de băieții

lucrează și fete, atît la conductă, cit și la gospodărirea brigăzilor.

● Comunicat: în numai 34 de zile, o conductă lungă de 51,5 km a unit Agnita de Botorca. O realizare, eucerită ziua și noaptea pe ploaie și vînt de brigadierii și cetățenii din regiune.

Brigadierii au prestat peste 180 000 de ore de muncă gratuită, iar cetățenii din zonă 42 000.

Grație acestei munci, din cele 300 milioane de lei cit prevedea devizul lucrării, s-au cheltuit, pentru montarea conductei Agnita-Botorca, doar 116 milioane lei, mai puțin de 50% din totalul creditului acordat. Din economiile realizate, se vor finanța lucrările de introducere a gazului metan în marele centru industrial al Transilvaniei — Cluj.

Din 34 zile lucrătoare, 14 au fost cu ploaie și cu ninsoare. S-au străbătut 5 km de pădure, în care lupta cu cioatele și rădăcinile adinea căpăta proporțiile unor bătălii, s-au trecut 20 de mlaștini, s-a construit un pod mare peste Tirnava și două poduri peste ape mai mici.

AGNITA-BOTORCA CINTATĂ DE POETI

GEORGE MACRIȘ

„Sint zeci de kilometri / de șanț pîn-la Botorca / Și-un deal să-l urci cu sufletul curmat ca un cuțit / Hei-ci rup am zis, / tovarăși de-acum s-a isprăvit / Și-om trage, dac-o fi cu dinții sus remorca”.

GHEORGHE ZAHARIA

Agnita-Botorca grăunte-ncolțit / Prima sămință / Din care va crește bob înmîit / Agnita-Botorca, flamura vie. Istorie care de-acum se scrie / Steag înflăcărât purtat de milioane de miini / Peste cîmpurile și peste munții noștri bătrîni. / He-hei, țara mea, țara mea... / De cînd aștept să te văd așa. / He-hei, țara mea, țara mea... / De cînd aștept să te văd așa / Înțîndu-te mindră, cu soarele-n mină / Peste comorile tale stăpînă! / Auziți cum crește, cum

(Continuare în pagina 8)

Epoca Nicolae Ceaușescu, epoca marilor ctitorii

„Dacă ne-nfruntă munții, cu munții ne vom bate

„Se poate spune că nu există șantier mai important, că nu există uzină edificată în anul construcției socialiste în care să nu fie incorporată și munca entuziastă, plină de abnegație a tinerei generații.”

În Craiova anilor '48 s-a construit, cu muncă tină, un mare (pentru epocă) depou de locomotive. Eram elev, membru al U.T.M., și, ca atîția alții de seama mea, care ardeau de nerăbdare să edifice cit mai repede comunismul, mă înrolasem în rândurile brigadierilor de pe șantierul depoului. După ceasurile de școală, cum suna de ieșire, ne alcătuiam brigada, brigada Liceului „Frații Buzești” — nu excesiv de numeroasă, dar hotărîtă să spargă munții în pumni — și o luam către șantierul din apusul orașului, ca să cărăm traverse și târghi cu pămînt și să cîntăm: „Luptăm, muncim / Tara o reconstruim / Noi, brigadierii / De la L.F.B.” Luptam, munceam, pătrunși de o nemaipomenită conștiință a utilității noastre în construcția celei mai bune lumi de pe pămînt. Ne socoteam chiar mai utili decît muncitorii maturi, cu calificare, care, aflasem noi, primeau bani la sfîrșit de lună, neavînd deci generozitatea de a-și dăruia în chip dezinteresat truda lor revoluției. Cînd am văzut însă ce lefuri mici răsplăteau truda nerăsplătibilă a acelor oameni (aveam colegi ai căror bani de buzunar erau simțitor mai mulți), am decis totuși că lucrul lor, al vîrstnicilor șantierului, se putea chema, cu majuscule, Generozitate. Sau Abnegație. Sau Revoluție. Iar cînd, în vacanță, mai mulți „lefebisti” ne-am dus pe șantierul Bumbesti-Livezeni, am resimțit și cu truda brațelor noastre, dar și cu inimile, pînă la suferință, uriașul efort al tinerilor brigadieri-muncitori (ce ca și noi lucrăm „fără leafă”!) pentru străpungerea celor 32 de kilometri de defileu și înșurubarea în steieri de piatră a magistralei de fier care avea să lege Transilvania de Oltenia.

O imagine, dintre multe, îmi stăruie și acum în minte. Imaginea unui tînăr brigadier în salopetă albastră, care, legat de mijloc cu o frînghie, s-a balansat o zi întreagă între cer și pămînt, undeva, pe lingă Bumbesti, la cîțiva kilometri de Lainici. Cu mina stîngă se ținea de centură iar cu dreapta izbea gîfii, cu un tîrnăcop, la intervale precipitate, adică atunci cînd balansul i-o permitea, într-un colț de stîncă ce trebuia netezit, teșit, și la care nu se putea ajunge decît așa, cu mijlocul legat de o frînghie. O frînghie al cărei capăt, un ochi de laț, fusese aruncat ca un lasso și petrecut peste un colț stîncos de deasupra. Tînărul acela a trudit așa o zi întreagă, sau poate numai cîteva ceasuri. Poate că noi, cei de jos, care uitasem de treaba noastră și-l priveam cu ochii ieșiți din cap, ne-am înșelat, poate că numai ni s-a părut că s-a scurs o zi. Pentru că amurgul năvălea repede printre stînci, sau, poate, pentru că

timpul trecea foarte greu pentru noi, cei de jos, care priveam cum scade umbra omului pe stîncă.

Că șantierul tineretului, ieri ca și azi, au fost și sînt o mare școală a eroismului, născut din credința fierbinte într-o mare idee, e un fapt cunoscut, pe care oamenii de condei l-au comentat și l-au salutat pe toate gamele exclamațiilor. El ne-a dat și ne dă mîndria că tînărul României, extras din cele mai diverse straturi sociale, ne reprezintă bine, că aportul lui în cunoașterea țării noastre, în cunoașterea tipului uman pe care îl construim, e nu o dată esențial; că răs-

zonturile marii noastre construcții industriale. Unii dintre noi, în acea epocă, ameiții de aerul tare al înălțimii evenimentelor, cu mințile risipite în stratosfera visurilor, confundam adesea visurile cu realitatea, supă din vis cu realitatea farfuriei reci. Aceasta din urmă, în toți acești ani, a trebuit umplută zilnic cu ceva, cu ceva care să aibă măcar o minimă consistență, acea consistență fără de care oamenii nu pot trudi, gîndi sau visa. Iar aceasta a pretins un efort, de fapt o bătaie, o gigantică bătaie în care au trebuit să se angajeze, de la mic la mare, de la cele mai fragede vîrste, toți fiii acestui pămînt, toți membrii societății noastre. Ai unei societăți preocupate de prosperitatea ei viitoare, de ziua de mîine, de generațiile care vor veni. Ai unei societăți care, mîncînd frugal, deși trudea atît de amaric, renunțînd la suză și la desert, știa că investește în prinzul consistent, chiar imbelșugat, al cetățenilor care abia se nășteau. Sau care abia urmau să se nască. Cum vor fi ei, acești cetățeni? — ne întrebam. Ea, societatea noastră, era conștientă de sacrificiile sale, de proviziunile sacrificii, de mai scurtele sau mai lungile sacrificii pe care le făcea pentru cei de mîine, iar prin aceasta era și este o societate generoasă, de o generozitate puțin comună, căci de atunci trăiește mereu în contul unui timp viitor.

Iată de ce nu putem să nu ne simțim mîndri de calitatea umană, de calitatea morală a compatrioților noștri, a milioanele de inși pentru care viața nu e o jucărie, ci un efort continuu, aspru și dezinteresat, pentru ceva ce va să fie cîndva. Acest „cîndva”, pentru noi, cei de atunci, a început să capete chip, un chip de o nobilă frumusețe, un chip — chipul țării de azi — a cărui contemplare ne răsplătește de toate trudele și privațiunile. Și care ne însuflă, simultan, hotărîrea fierbinte a angajării în noi eforturi, dacă-i nevoie în noi sacrificii, pentru sporirea frumuseții și nobleții acestui chip. Pentru cei născuți mai alaltăieri, acest „cîndva” e ascuns încă în viitor. Dar și unii, și alții, indiferent de vîrstă, trebuie — o știm foarte bine! — să apropiem acest viitor. Eforturile de azi ale tinerei generații, care ridică la o nouă dimensiune și la o inegalabilă strălucire marea noastră construcție, dovedind o impresionantă angajare comunistă și patriotică în înfăptuirea planurilor partidului, dînd peste timp o strălucită replică la faptele anului '48, ne sînt cele mai tefere chezășii că viitorul dorit va fi atins.

ILIE PURCARU ■

Timpul generozității

punsurile lui la cererile imperative ale societății (cereri ce pentru noi, brigadierii anului '48, erau nu cereri imperative, ci impuls spontan) sînt în măsură să ne dea cele mai mari speranțe în viitorul acestei nații. Acel an '48, care a declanșat epopeea șantierelor naționale ale tinerei generații, epopee ajunsă azi la o nouă grandoare, sub emblema Epocii Ceaușescu, rămîne astfel ca un an de răsruce al unei istorii care, cum spune poetul, înobilează prin pasiunile ei cărbunele ființei noastre și îl transformă în diamant. E diamantul generozității în simțămînte și fapte, cel mai frumos diamant din diadema de străluciri a poporului nostru.

Era acel an '48 un an de sfîrșit de veac, un an de sărăcie și foame, de crudă încordare și bărbăție, anul în care abia se născuse, ca o supremă nădejde istorică, Republica, anul în care avea să se curme, prin actul de la 11 Iunie, exploatarea muncii în uzine și fabrici, deschizîndu-se larg ori-

DIN EPOPEEA BLUZELOR ALBASTRE

(Urmare din pagina 7)

cîntă / S'Avîntă, / Vuetul muncii și-al tineretii / Clocotul vieții / Unde-mi sînt poezii / Să vadă fulgerul acesta cum rupe / Negura vremii în două ca pe o pine, / Și-aruncă lumini peste anii de mîine?

● Zaharia Stancu exclamă la știrea victoriei de la Agnita Botorca: „Agnita Botorca! Tineri muncitori voluntari! O lucrare grea care cere trei luni bune de vară pentru a fi executată, terminată în numai treizeci de zile de ploaie și zăpadă!”

Faptul a surprins iar unora li s-a părut de necrezut, — acelor oameni vechi, întepenii, orbi, cărora nu le convine să priceapă că în țara aceasta care a fost a tuturor delăsărilor, a tuturor năravurilor moștenite și menținute, s-a schimbat ceva esențial: a apărut omul nou însuflețit de spirit innoitor, bărbătesc, eroic. Omul acesta nou este văzut pretutindeni unde munca solicită brațe harnice și mîni luminate — în întreprinderi, pe ogoare, în birouri.”

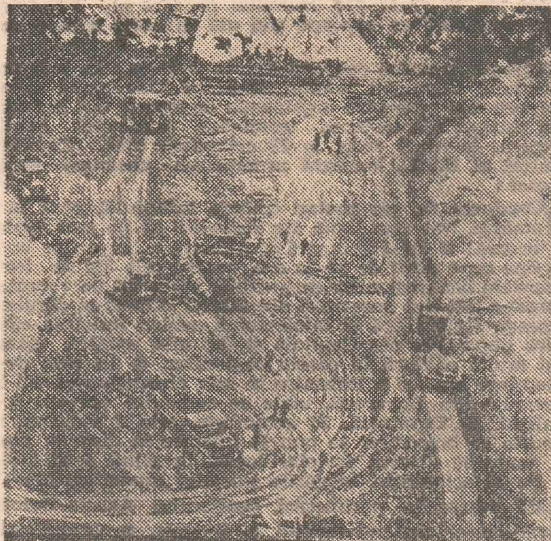
Anul 1948

Prima zi a anului, decretul ultimului rege al României, decretul abdicării sale: „Las poporului român libertatea de a-și alege noua formă de stat”... Republica e salutată cu entuziasm de marea masă a poporului.

Dar orizonturile țării, ca și cele ale lumii întregi, erau departe de a se fi limpezit. Cîtim în ziare: „Descindere la Societatea Româno-Americană de la Fieni”. Rezultatele inserate cu litere de-o șchioapă pe prima pagină: „7 000 (șapte mii) de becuri dosite”. E un modest preludeu al furturilor și al marilor sabotaje de mai tîrziu.

La 25 Ianuarie s-a făcut primul recensămînt postbelic. Aflăm că țara numără 15 872 624 de locuitori. Am mai aflat, de asemenea, că numărul femeilor e cu o jumătate de milion mai mare decît numărul bărbaților, și că analfabetii reprezentau 23% din populația țării, două treimi dintre ei fiind țărani și femei. Capitala patriei număra atunci 1 041 807 locuitori.

● La 1 Ianuarie 1948 George Călinescu scria în Națiunea, prins de entuziasmul reconstrucției țării: „Avem nevoie de fabrici, de statui, de tablouri, de piese de teatru, de romane și de poeme. Trebuie să dovedim lumii că există un popor român. Asta nu se face cu pușca. Nici Homer, nici Horafiu, nici Dante, nici Shakespeare n-au tras cu arcul sau cu muscheta. Opera unui Da Vinci sau a lui

Verocchio sînt rodul păcii. Cite n-avem de făcut? O, tu, an 1918, înfringe egoismul acelor care se îngrijesc numai de avutul lor personal, fă să învingă dorința de civilizație și de cultură a poporului. Fă să răsără prin munca noastră

colectivă șosele și poduri, amfiteatre, colonade și statui. Pune idealuri în mîni și putere în brațe.”

Intre 21—23 februarie a avut loc Congresul de unificare a P.C.R. cu P.S.D., refăcîndu-se astfel unitatea politică, ideologică și organizatorică a clasei muncitoare.

Titlu de ziar: „Spre nivelul de producție al anului 1938”. La Cotroceni, 2 500 de oameni trec să zidească o impunătoare fabrică de confecții și tricotaie — APACA. Dintre aceștia mai bine de jumătate sînt brigadieri voluntari. În Ianuarie era aici un teren întins, presărat cu cocioabe putrede. În martie, cele patru nivele ale clădirii principale erau gata la „roșu”. În aprilie parterul și primul etaj au fost date producției. La 26 aprilie această importantă unitate industrială a început să lucreze. Printre primele produse realizate erau salopetele cu care au defilat la 1 Mai brigadierii acestui șantier.

În februarie 1948 a fost dat în folosință Sanatoriul C.F.R. de la Marila.

Intre 16 februarie și 4 martie, 107 brigadieri uteciști au executat construcția căii ferate Pecica-Nădlac.

Linia ferată Căciulați-Snagov, programată de tehnicienii a fi executată în 8 luni a fost construită în numai 61 de zile.

Duminică, 7 martie 1948 au fost terminate lucrările la Depoul-remiză C.F.R. Craiova. Pe acest șantier, mii de tineri și vîrstnici, alături de cei 300 voluntari din brigada permanentă, au prestat peste 700 000 de ore de muncă patriotică, construind unul din cele mai mari depouri-remiză din țara noastră.

● Privind harta României, defileul Jiului apare imediat ca o excelentă cale de legătură între Transilvania, Oltenia și Muntenia. Dacă în programul din 1913 figura ca „linie strategică” numai porțiunea ce s-a și construit — Tirgu Jiu-Bumbesti —, în programul din 1919—1920 linia Bumbesti-Livezeni figurează prima dintre liniile de urgență întii, la grupul de „linii de penetrațiuni și legături”, avînd un preponderent scop economic și de sistematizare a rețelei C.F.R.

● Programul întocmit în 1919—1920, vizînd completarea rețelei de căi ferate a României, a fost redus în 1922 din cauza dificultăților economice, dar linia Bumbesti-Livezeni

și al marelui avânt constructiv:

Pentru lumina țării și pentru libertate."

La Ostrovul Mare se lucrează acum la așa numitele Porțile de Fier II, o denumire dată mai mult pentru a sugera continuitatea în timp în raport cu primul sistem hidroenergetic. La Porțile de Fier II nu există nici un fel de porți de fier, e doar un oraș încropit pe un ostrov, cu sute de barăci și baracamente, cu liceu, magazine și tot felul de servicii pentru populația venită la această construcție de mari dimensiuni. În miezul zilei șantierul seamănă cu un infern, basculante de mare tonaj se strecoară pe lângă buldozere și excavatoare, macaralele icnesc sub greutate și oamenii seamănă cu niște furnici care trudesc la un imens mușuroi. Am stat două zile printre brigadierii „porților de fier” imaginare, așa numiții senetști (de la S.N.T. — adică Șantierul Național al Tineretului). Ion Bedreagă a venit la Ostrovul Mare după ce-a bătut vreme de doi ani Transfăgărășanul. A coborât la Dunăre ca mecanic de utilaj și s-a calificat și ca macaragi și are o casă undeva într-un sat dar înainte de-a se întoarce la ea vrea să facă și-un ocol pe la Măgurele, la viitoarea hidrocentrală care se va construi după cea de la Ostrovul Mare. Brigadierii sînt niște oameni care au avut curajul să riște, să renunțe la tabieturile lor vechi, la prietenii de odinioară și să sară într-un virtej în care cei mai mulți erau pentru prima oară. Unul a venit din județul Iași, altul de la Timișoara, altul de la Vaslui și abia acolo, pe ostrovul asaltat de lume, fiecare a aflat de existența celui alt. La Ostrovul Mare Ioan Goghi din apropierea Iașilor l-a cunoscut pe Vasile Ștefanovici din Timișoara și bătrînul Gheorghe Răducanu a aflat de existența inginerului Emil Timofte. Viața îi invită pe oameni și-i aduce cînd în preajma unora, cînd în preajma altora și tot ea-i desparte pentru totdeauna. Aproape absurd e faptul că pe aceste șantiere pitorescul lipsește. Viața n-are poezie decît trecută prin memorie. Și aici memoria oamenilor este o preocupare neglijabilă. Fiecare e copleșit de necazuri, de mici sau mari probleme de muncă și se luptă cu ele ca un cal cu hamurile cînd urcă un deal. După o zi de muncă oamenii n-au timp de povești, storși de putere se culcă în barăcile prin ale căror ziduri se mai strecoară zgometele. Noroc că aici nimeni nu are insomnii și nu suferă de nevroze. Și a doua zi iar în groapa în care se montează marea mașinărie. Proiectul acesta e făcut să supraviețuiască sute de ani. Gîndurile oamenilor nu se preocupă decît de ziua de mîine. Realitatea șantierului e presantă și le acaparează toată energia. Puțini au timp să-și facă proiecte pentru o lună sau pentru un an. Pe șantier fiecare zi arde, e cea mai importantă și timoul pentru proiecte, ca și proiectele rămîn undeva la capitolul altădată, cînd o fi timp, și timp nu este niciodată și pe nesimțite acești tineri devin oameni mari, au o familie, au griji în plus și atunci chiar nu mai au timp și altădată devine un fel de niciodată, care omoară toate ideile năstrușnice, toate proiectele mici și lasă loc numai celor care au putere.

Am întîlnit un om care mi-a spus că nu se teme de nimic pentru că el are școala înaltă. Ce-i aia școală înaltă l-am întrebât eu, și el, ca un absolvent al

Transfăgărășanul — marea magistrală alpină a țării — purtînd în zboru-i peste crestele Carpaților și eroica trudă, scrisă în piatră, a miilor de tineri constructori

unei celebre academii, mi-a răspuns, școala vieții, prietene, la care toate corigențele se plătesc scump și lasă urme. Pentru cei care au avut curajul să se avînte în această vîltoare — șantierul unei mari construcții — nu știu cu ce fel de beneficii materiale, dar cei mai mulți se aleg cu

o așa numită școală a vieții, cu o experiență care le dă o putere de neprețuit. Un șantier național de asemenea proporții este o universitate a muncii care-și alege absolvenții puternici și-i înlătură pe cei prîzăriți și fără voință. Și cînd se taie panglica de inaugurare și acești absolvenți

urcă în tren, majoritatea pot spune cu un calm desăvîrșit, ei, de acum poate să înceapă viața cu toate necazurile ei. Și tocmai pentru că le așteaptă poate vor avea parte de bucurii.

N. CORNELIU

DIN EPOPEEA BLUZELOR ALBASTRE

a fost programată la „linii grele”, împreună cu Ilva Mică-Vatra Dornei (aceasta terminată în 1938).

● În programul și mai redus din 1924, linia Bumbesti-Livezeni figurează ca linie de importanță strategică, economică, politică și culturală. Abia acum se preconizează începerea lucrărilor finanțate însă din excedente bugetare.

● Incadrarea sectorului Bumbesti-Livezeni printre lucrările de urgență întii se justifica pe deplin, deoarece pe aici se putea realiza o legătură directă între bazinul carbonifer din Valea Jiului, centrul siderurgic de la Hunedoara și restul țării, pe aceeași vale pe care acum două mii de ani romanii legau Roma de Sarmizegetusa, pe drum tăiat în stîncă ale cărui urme se văd și astăzi. Amplificîndu-și peste veacuri importanța economică și strategică, defileul și-a păstrat nealterată în timp frumusețea neasemuită a priveliștilor, surprinzătoare lor varietate.

Pe cît de evidente erau avantajele construirii acestei legături, pe atît de sinuoasă a fost istoria realizării căii ferate Bumbesti-Livezeni. S-au studiat toate posibilitățile oferite de văile Sadului, Simbotinului, Porcului și Jiului. Deși traseele pe văile Sadului și Porcului erau mai scurte, lucrările necesitară executarea unor tunele lungi și greu de construit, care ar fi sporit timpul de execuție.

● Comitetul de direcție C.F.R. al cărui președinte era Anghel Saligny, a ales traseul pe Valea Jiului, care folosea toate posibilitățile terenului. Chiar dacă se cereau construite tunele mai multe, ele se puteau lucra mai ușor și mai repede. Fixarea traseului a început în anul 1924. Terenul, extrem de accidentat, stîncos, a produs mari greutăți echipelor de studiu, acestea trebuind să facă adevărat alpinism pentru stabilirea detaliilor de planimetrie. Porțiunile ușoare se numărau pe degete.

● Execuția propriu-zisă a construcției a fost incredințată antreprizei Societatea Română de Întreprinderi, acordîndu-se un credit de patru milioane lei și atacîndu-se imediat lucrările la două tunele, la podețe și terasamente. Ritmul de înaintare era extrem de lent, astfel încît pînă în 1927 nu se executaseră decît patru kilometri de linie din cei 31,400 kilometri — și anume partea cea mai ușoară —, cheltuiindu-se șaiszeci și trei de milioane lei. În toamna anului 1927, lucrările s-au întrerupt, fiind re-

luate abia în 1937. Inexistența unui plan de terminare a liniei, nepăsarea politicianilor vremii, deturnările de fonduri au făcut ca această lucrare să fie un adevărat sac fără fund în care se scurgea o bună parte din bugetul țării.

● Paradoxal, scurturele societăților anonime cărora li s-a încredințat, pe considerente politice, execuția lucrărilor, creșeau invers proporțional cu încetineala cu care avansa construcția căii ferate. Afacerile veroase ale diferiților antreprenori, atrași de posibilitățile garantate de cîștig pe spinarea contribuabililor, ca și lipsa de control a statului, au dus la situația bizară că lucrările se efectuau către mijlocul liniei și rămneau neatate la capete, fapt care ducea la o serioasă ridicare a costurilor de execuție, căci însuși transportul materialelor pentru această lucrare nu puteau beneficia de existența porțiunii de linie deja construită.

● Economia României, slăbită de extraordinarul efort de război, pornea în 1945 pe drumul refacerii. Guvernul revoluționar-democrat, instaurat la 6 martie 1945 prin voința poporului, a lansat un vast program pentru refacerea economiei, în care figura, cu o importanță aparte, și reconstrucția căilor ferate și a instalațiilor distruse de război.

● La începutul anului 1948 linia ferată Bumbesti-Livezeni era declarată șantier de interes național, unde urmau să lucreze, de la 1 aprilie al aceluiași an, brigăzile de tineret.

● Țara face apel la tinerii ei. Și tinerii au răspuns cu entuziasm acestui apel. Treizeci de mii de brigadieri, sosiți din toate colțurile țării, vor da aici unul dintre cele mai grele examene ale eroismului, clădind prin efortul lor epopeic o realizare de seamă a primilor ani ai Republicii.

Vigurosul „Hei-rup!” va sparge liniștea munților.

● „Într-un fel, Defileul Jiului e transformat într-un front. Perforatoarele sfredelesc rocile dure, după care intră „în rol” artificierii. În momentul în care armătura e pregătită, din extremitățile sectorului răsună puternic semnalul binecunoscut:

— Ardeeee! Aaaardeeee!...

teze. Valea începe să vîlască de explozii. Cantități uriașe de rocă dislocată strică milenara rîndială tectonică. Nici nu se sting bine ecourile detunăturilor și din adăposturi debușează „la un nou atac”, brigadierii. Vagonetii și roabele încărcate într-un timp record, se strecoară cu viteză spre locul de evacuare.

Pe defileu se întîlnesc locuri de muncă deosebit de grele, adevărate puncte nodale, „puncte-problemă”. Fără exagerare, legenda Meșterului Manole e trăită aievea de brigadierii, în numeroase locuri de muncă. În apropierea gării Lainici și a tunelului Dîlma Bradului, o pinză de apă se prelinge pe sub stratul gros de pămînt, făcîndu-ne zile negre. Mii de metri cubi de pămînt și piatră — dislocați ziua pentru construcția terasamentului — sînt aduși la loc noaptea, prin alunecări și surpări. Numai lucrările de amploare pentru captarea apelor freactice, realizate cu mari eforturi și la cote ridicate, duc la izbînda finală.

● În primăvara lui 1948, pe Valea Jiului răsar, nu chiar „peste noapte” dar aproape incredibil de repede, taberele brigadierilor, adevărate orașele din scindură, pămînt și carton gudronat. Barăcile-dormitor pot găzdui pînă la o sută de suflete, în paturi comune, cunoscutele priciuri, Cazarmamentul „clasic” se compune din „istoric” rogojină, o pernă umplută cu paie și o pătură. Curățenia e păstrată aproape cu patimă: pereții, tot timpul proaspăt vîruiți, iar „podeaua” — pămînt bătătorit — e bine impregnată cu motorină. ● Nu trecu prea mult timp și aceste „stupine”, zumzînd de viață ziua și noaptea, își căpătă personalitatea lor distinctă. În dreptul fiecărei așezări se bat „steme” din pietre colorate, în tușe de var, din brazde de mușchi, din coajă de brad, din trunghiuri fragede de mesteacăn. Se întocmesc emblemele fiecărui sector. Nu departe se afla careul adunărilor generale, însuflețit săptămînal de uralele pentru fruntașii în întrecere. ● „Nu prea avem noi cine știe ce utilaje. Baza o constituia (nu-i vorba-n vînt) entuziasmul colectiv. Entuziasmul e, dacă vreți, caracteristica fundamentală a existenței noastre de brigadieri. O atitudine, nu o lozincă! Abaterea cea mai gravă de pe șantier o constituie neglijarea odihnei, o aba-

(Continuare în pagina 10)

O permanentă de muncă, „PRETUTINDENI

Anii când nu poți dormi pe moale

În momentul când cei doi teleormăneni au plecat cu brigada la Șantierul național Bumbesti-Livezeni — 100 de tineri în floarea vârstei — primul avea 26 de ani, iar al doilea numai 22. Ce-i drept, deținuseră funcții pe linie de tineret. Au fost secretari U.T.M. de plasă. Ba chiar, Jane Costea a deținut funcția de secretar cu reconstrucția la Comitetul județean U.T.M. Teleorman. În 1 aprilie 1948 acesta a preluat conducerea brigăzii teleormănene; dată la care autorul acestor rânduri nu se născuse. Tocmai de-aceia îi ascult cu sufletul la gură. Sau, și de aceea.

Jane Costea ne spune că despre Cornel Moldoveanu nu s-a mai scris. Nici invitat n-a fost cu diversele aniversări ale șantierelor naționale. O merită, după cum veți vedea. Îi ascult pe amândoi vorbind, povestindu-și, cu satisfacția nedimnuată de vreme. Intimplările și amintirile povestite sint atât de asemănătoare, încât nici nu mai contează cine dintre cei doi le povestește. Doar destinul lor a fost aparte, deosebit, în multe privințe.

De la 1 aprilie la 7 noiembrie, an de grație 1948 — dată ultimă când a trecut primul tren prin acest tunel de la Bumbesti-Livezeni, aici s-a muncit dur, bărbătește, aspru. Ca în multe locuri din țară la reconstrucție, dealtmin-

teri. Brigada din Teleorman avea să țină sus steagul pe Valea Jiului, secondata fiind de aceea din Constanța. Era o luptă cu stincile, cu viiturile de apă din te miri unde, cu bolovanii uriași scoși din adâncuri de artificieri. În bătălia cu măruntaiele pământului au rămas, unul ca unul, pînă la trecerea primului tren pe calea ferată construită de ei. Cale ferată care lega (și leagă) nu numai localitățile Bumbesti de Livezeni sau viceversa, ci și alte zone ale țării. Hotărît lucru, a fost un exemplu admirabil al tinerei generații din acea vreme. Au construit această „poartă de ieșire în lume” (și altele, desigur), pentru a arăta străinătății că se munceste bărbătește la construcția noii societăți.

Nu trebuie să ne ascundem după deget. Au fost și greutăți reale, indiscutabile. Drumul tinerilor către școli a fost ciuntit de război și de sărăcie. Dacă șantierul a fost o școală a maturizării — și muncii bărbătești, în multe privințe a fost și o școală a alfabetizării. Cazarea nu era cine știe ce. Erau paturi lungi în care se dormea militărește, unul lângă altul. Apa caldă s-a introdus ceva mai târziu. Tinerii înșiși au durat primul cazan. Conjuțenii lor au intrat cu haine cu tot sub dușuri. C-un drum au comis două fapte deodată: s-au spălat pe ei înșiși, dar au spălat și hainele impregnate de colb de stincă și sudoare. Erau albi în păr și sub ochi de praful de granit. Un alt adevăr al acelor ani este că atunci s-au legat și cele mai strașnice prietenii. Nu forțez nota, dar comparația cu betonul utilizat la viaducte și tunele mi se pare o metaforă ce ține tot de romantismul acelor ani. Ani eroici, în cea mai bună parte a lor.

Vă aduceți aminte de citeva intimplări? Întreb. Ei, cum să nu! răspund ei. Giacarel Miron aducea a puțină schiopătare. N-au vrut să-l lase să vină cu noi, cu brigada. S-a ținut ca scaul de oaie. De-sena uimitor. Ne-am vîndut cota de țigări — 10 pe zi — și ne-am cumpărat hirtie și culori. Am pavoizat baraca. Toți ne-au urmat. Brigada din Constanța urmărea să ne „smulgă” steagul. Eram brigadă-pionieră; adică, deținătoare a citorva drapele de brigadă fruntașă. Cum să nu, vă dăm și nume. Notați, vă rog. **Augustin Remetean, Gheorghe Ștefănescu, Sever și Davila Plocon** (devenind sportivi de performanță), iar din brigada constănțeană **Ion Oană**, conducătorul brigăzii și **Harion Ciobanu**.

Ce altă intimplare să vă mai spunem? Se organizau concursuri de tot felul. Cine ridică și azvire bolovanul de 80—90 kg mai departe. Eram zdraveni, în putere. Chiar dacă condițiile de cazare erau ceva mai precare, mîncarea a fost excepțională.

Cînd am venit într-o „permisă” de pe șantier, n-am putut dormi pe moale. Mi-am luat cearșaful și am dormit pe poale. Ce-ai visat atît de urît, mamă, de ai căzut din pat? N-am visat nimic. Nu sint obișnuit cu „boieria”. M-am învățat cu rogojina. Iar omul dacă a dormit și pe rogojină, abia atunci știe bine ce înseamnă patul moale, la tine acasă.

Fete n-aveam pe șantier, doar citeva asistente și bucătărese. Mai veneau cu ansamblurile folclorice și de dansuri. A fost și orchestra „George Enescu” din Capitală. Simbăta ori duminica seara scăpam la cite-un bal prin comunele vecine. Unii și-au găsit cite-o fată. Așa am pățit și eu, ne spune Cornel Moldoveanu. Aici, pe Valea Jiului, am cunoscut-o pe Aurora Covaci, din comuna Voluntari. Omul acesta nu-și poate reprima gestul de-a nu-și șterge o lacrimă cu podul palmei. Ne roagă să nu scriem nimic. Punem condeiul pe notes, dar mîntea tinăre înregistrează totul. Negreșit. Aurora era deosebit de frumoasă, ne spune nea Jane. Au fost o pereche fericită. Totul părea să meargă normal. Dar, după Bumbesti-Livezeni, pentru meritele sale deosebite, Cornel Moldoveanu a fost detașat la Canalul Dunăre-Marea Neagră. A fost secretarul U.T.M. al primului șantier al tineretului de la Canalul Dunăre-Marea Neagră, kilometrul 23 Medgidia. Din cînd în cînd își chema tinăra soție și închiriau o încăpere în comună. Numai că drumul era anevoios și banii erau puțini. Aurora se bucura de privilegiul pe care i-l dăduseră zeii, adică era frumoasă. Într-o zi, tot holbindu-se după unul din Tg. Jiu, care avea mașină — mare chestie la vremea aia, domnii mei —, a rămas așa, cu capul pironit, ca femeia lui Lot. A urmat, inevitabil, despărțirea. Ea a avut o tentativă de otrăvire. El a plecat, pur și simplu, de acasă și dus a fost. Nu e nici prima și, probabil, nu va fi nici ultima dintre despărțirile acestui pămînt. Anii aceia aspri și duri cereau nu numai înzecite eforturi, dar și fidelitate maximă. Cînd pornești de la lingura de lemn, cum se spune, și faci totul pentru liantul familiei, o astfel de

despărțire este amarnică, chiar trecută prin filtrul anilor. Prețul unei aventuri pasagere îl plătești o viață de om. Numai cine l-a trăit îl poate cîntări cu adevărat.

Dar alte intimplări dramatice? Insist. Ce să vă mai spunem? Unul, de-i ziceam Foamete, a căzut cu vagonetul, rostogolindu-se ca mingea, în Jiu. A prea încărcat vagonetul. Noroc că a scăpat viu și nevătămat. La Lainici, însă, 7 tineri au fost striviți de lărușul stincilor în prăvălire. Fie-le amintirea ușoară! Noi n-am avut evenimente deosebite. Nedorite. Am rămas toți, ca o familie compusă dintr-o sută de membri, pînă cînd linia ferată Bumbesti-Livezeni s-a dat în funcțiune! În timpanele noastre mai stăruie și acum plăcut amintirea acelor locuri: **Lainici, Rafaila, Dinși, Pietrele albe, Borzii vineți, Bumbesti, Livezeni, Tunelul Dragalina** (în aceste locuri memorabile și-a dat viața, în primul război mondial, generalul Dragalina).

Se cînta mult. Se munca în comun. Se dormea în comun. Se trăia în comun. Nea Jane, pîrul ne-a cam albit, dar inima ne-a rămas tot tinăre. Așa o fi, Cornele, că prea o spui cu foc. Trec anii, dom'ne, trec! A fost o experiență de viață venită la timp. După cum vedeți, n-a fost chiar așa de ușor, cum se scrie în unele reportaje. N-are nici un sens să înflorim lucrurile. Cui folosește? Unii tineri lucrau suspendați cu frînghiile de stînci. Stabilitatea era minimă. Opincile țineau puțin, căci nu se putea lucra cu alte în călțări ori, și mai sigur, nu erau altele. La terminarea lucrului pe șantier, să reținem, tinerilor brigadierei li se dădea un costum de salopetă nou-nouț și o pereche de sandale. Plus o medalie de brigadier, care ne strălucea pe piept. Ce ne mai mindream cînd veneam la ai noștri, acasă. Nu știu cum sint tinerii de azi, dar pentru noi era o reală bucurie și satisfacție. Ne știam folositori într-un moment crucial cînd țara avea mare nevoie de forța brațelor noastre tinere!

Nea Jane are un fiu, Cristian. Este inginer geolog. Are și o nepoțică. Al meu, Florin, a terminat liceul. Știe trei limbi străine. De puțin a trecut, cum se spune în sport, pe lângă examenul de admitere la Facultatea de limbi străine. Asta-i place și basta! Tinerii noștri trebuie pregătiți în schimb și pentru eșecuri. Viața nu-i preferată de un șir neîntrerupt de izbînzii. Și nici covor de lăcrămioare nu ni se desiră sub pași în fiecare zi. Vedeți, am 57 de ani. Lucrez ca șef de echipă de instalații la Întreprinderea de construcții speciale industriale montaj București. Am trecut prin multe la anii ăștia. Ne-ați tot scormonit cu întrebările. Numai trecînd prin această experiență de viață aspră venită cînd trebuie, te poți socoti om întreg. Această experiență, chiar dacă onora le-a procurat și durere, a dirigit rostul și a dat sens existenței noastre.

Frumoasă această evadare către anii tineri. Cornel Moldoveanu, (str. Covasna nr. 16, bloc F, sc. 1, ap. 1, telefon 82 00 52), este unul dintre aceia care au trăit din plin acei ani. Prețul plătit pentru ei n-a fost totdeauna minim. Ba, dimpotrivă.

DORIN SĂLAJAN ■

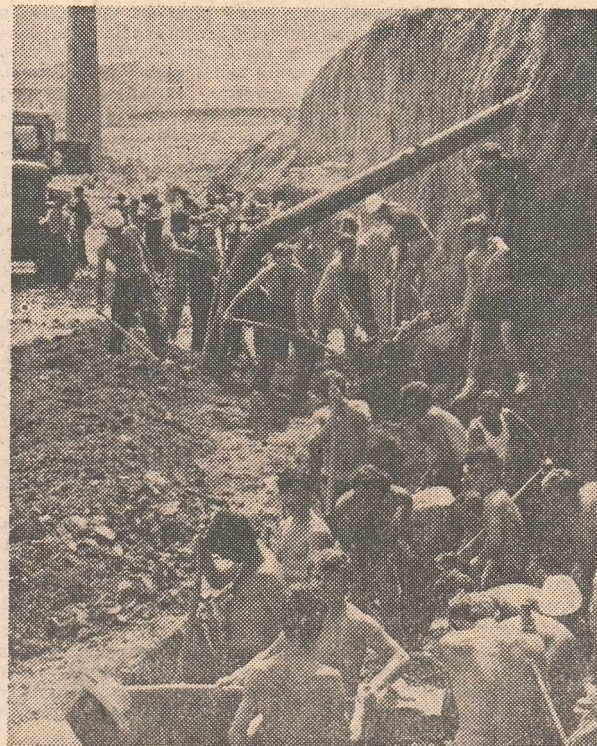
DIN EPOPEEA BLUZELOR ALBASTRE

(Continuare din pagina 9)

tere foarte aspru sancționată. Ajungem pînă acolo încît fixăm plautoane duble, adică, pe lângă plautoanele brigăzii respective, mai există altele desemnate de brigăzile „rivale” pentru supravegherea odihnei: nu cumva să părăsească cineva dormiterul în timpul nopții, spre a-și dubla norma. Condiția e să-ți realizezi planul în timpul celor 8 ore de muncă. ● Și, cu toate acestea, brigăzi întregi părăsesc noaptea barăcile și se furîșează spre punctele de lucru. Se apelează la tot felul de subterfugii: sînt așezate sub pături trunchiuri de copac perne haine de schimb ● **Tinutul Muncitor** îi dă în vileag pe „cei șapte magnifici” din sectorul Livezeni, care părăseau de mai multă vreme locul de odihnă: „Tineri care se scoală noaptea din somn apucă tîrnăcopul și se strecoară tiptil spre tunel, ca să sape, nu puteau exista decît azi. Numai azi puteau face băieții din brigada X-a Deva ceea ce au făcut. Adică? Erau șapte. Ziua au lucrat fără intrerupere de la două după-amiaza pînă la șase dimineața, iar a doua zi la două au intrat iar în șut. Toată isprava s-a petrecut în secret. Oamenii au sters-o pe făcute din baracă, ca să nu-i audă ceilalți, au lucrat pe brînci, apoi s-au înapoiat tot pe furîș, cu privirea cea mai nevinovată din lume. I-a zărit însă cineva care și-a însemnat numele lor pe hirtie și a raportat comandantului. Gîndiți-vă la intimplarea asta. E doar una din multe altele. Se putea ivi ea în 1938? Nu! Griul incolțeste doar atunci cînd bate soarele!”

● Să reflectăm acum la următoarele cuvinte: voluntar al reconstrucției. A lucra de bunăvoie, fără bocanci în picioare, fără nici o remunerație, cu pantalonii rupți și cămașa sfirțecată, a lucra nu oricum ci foarte bine, pare de neimaginat pînă în acești ani fierbinți. Cauzele sint de adîncime și eje trebuie căutate în marile prefaceri care au avut loc în viața oamenilor.

● „Unii cred că Bumbesti-Livezeni a însemnat doar „Hei-rup”, că uriașa depășire a normelor a fost doar o chestiune de forță fizică. Eroare. Brigadierii au avut autentice contribuții originale în organizarea muncii. Întrebați-i pe cei care i-au văzut la lucru. Întrebați-i pe Mihăilescu Florin și Seculician Nicolae din brigada dimbovițeană, care

au avut „patentul” lor: au realizat un jgheab pentru aruncarea pietroaielor de pe terasament direct în Jiu, reușind

să depășească norma cu 362 la sută. Ideea a fost apoi larg răspîndită pe șantier și îmbrățișată de mulți brigadierei.

Brigadierii inovau, inventau, lucrau noaptea pe furîș, în loc să se odihnească, și asta pentru ca la careu, duminică, să poată primi steagul de fruntași și numai pentru ei să se strige: „De trei ori ca la brigada!” și numai lor să li se ofere flori. Dorință arzătoare a fiecărei brigăzi, a fiecărui tînăr!”

● 1948: DE LA SALVA LA VIȘEU

● În ȚARA DE SUS, se construiește „o cale ferată cum nu s-a mai văzut pînă atunci”. Prin ea, Maramureșul se leagă cu țara. Pe 63 de km au fost rostogolite stînci, sfredeliți munți și legați prin viaducte. Pînă la această construcție, ca să ajungi în Maramureșul istoric trebuia să treci cu trenul prin afara granițelor țării. Trei tunele din care unul de 2400 de metri, numeroase poduri, viaducte și terasamente sint necesare pentru ca sarea, cărbunele și cuprul țării de sus să intre în circuitul economic iar oamenii și locurile să primească un nou impuls în ridicarea lor materială și culturală. ● Pe șantier sosesc, începînd din aprilie '48, în flux continuu, brigăzi din toate colțurile țării. Încă din primele zile, se prezintă patru mii patru sute de tineri. Străzile Capitalei răsună de larma brigăzilor care se îndreaptă spre Salva-Vișeu, scandînd lozincă: „Vom munci și vom lupta, linia vom termina!” Ultimele strîngerii de mînă, ultimele urări de drum bun. ● Să ne amintim cuvintele unui brigadier, Mircea Malița, unul dintre cei 30 000 tineri care-au trăit în 1948 viața Bumbesti-Livezenilor: „Șantierul are valoare de simbol, ele reprezintă o bună școală a disciplinei colective, a sincerității relațiilor dintre oameni. Pentru cei tineri este, poate, locul unde capătă voluptatea de a construi, de a gîndi creator, aptitudini care se păstrează toată viața și care regenerează entuziasmul în fața fiecărui act social.”

● „Sînt venit tocmai din Vlașca. Mă cheamă Mindru Nicolae. Eu am avut numai doi feciori. Cel mare a pierit la Cotul Donului și n-am putut să-i mingii măcar ultima dată fața. Al doilea a murit aici.

de viață și de conștiință:

UNDE PATRIA O CERE

Generația Metrou

La ora cind intra în funcțiune primul tronson al primei magistrale de metrou (vă mai amintiți?, linia dintre Semănătoarea și Timpuri Noi, ca o punte simbolică între doi poli industriali), înscrind Capitala României printre cele 11 metropole ale lumii deținătoare, pe atunci, de asemenea mijloace de transport urban, epopeea acestei noi cufetezantă tehnice a epocii noastre, astăzi un fapt ajuns atât de obișnuit pentru noi toți, abia începuse. Dar ea și făurise o nouă generație de constructori. De la planșetă — ingineri care își asumau responsabilități coplesitoare, desenind traseele, gândind soluțiile constructive și de rezistență, însoțind pe o mare lungime firul unei ape — la buldozeriști, macaragi, betonisti, liniori de cale, electroniști, arhitecți pentru stații de metrou, deviatori de ape și conducte..., o infinitate de profesii și meserii mai vechi ori cu totul și cu totul inedite, învățate din mers, dar cu soliditate și temeinicie.

Să facem acasă totul, de la tunele și linii, de la depou și sisteme electronice automate de dirijare și conducere, la vagoane speciale, ceea ce nu mai făcusem niciodată, aici era cufetezanta. Dar tot ceea ce înfăptuim de circa 4 decenii încoace în România socialistă este ceea ce n-am mai făcut niciodată. Transformind o țară întregă în lung și lat într-un atotcuprinzător șantier prin care am străbătut, am comprimat secole în cele 4 decenii, prin care am zidit nu numai templele unei civilizații moderne și demne, prin care am zidit destinele unui popor întreg și pe noi înșine, ca valoare și conștiință.

Dar să ne reîntoarcem la Generația Metrou, ea putând fi pe drept un capitol, un capitol strălucitor și semnificativ al acestei istorii vii, al forței noastre de zidire cu puteri proprii, cu încredere în noi pentru a rămâne noi înșine. (Mulți — din afară și chiar dinăuntru — au fost sceptici că vom fi capabili să izbutim pe cont propriu într-o operă tehnică atât de complexă și atât de costisitoare cum este un metrou)...

...Răsfoiesc un carnet vechi de reporter, din mai 1978, cind Generația Metrou era în marș, se constituia, se definea în zbaterea muncii, în strimtoarea termenelor, în frământarea învingerii greutăților ce apăreau mereu și mereu, cotidian, de parcă ar fi pindit-o anume pentru a-i pune priceperea și coeziunea la încercare. Îi răsfoiesc cu o emoție neașteptată, căci descopăr, iată, oameni extraordinari pe care îi uitasem, alții, la fel ca ei, luindu-le locul, cu fiecare alt reportaj, cu fiecare an trecut, cu fiecare număr de revistă, cu fiecare alt nou șantier deschis, pe care reporterul are menirea să-l străbată. Transcriu, ad-lit-eram, din filele sale.

13 mai 1978. Zi neobișnuit de fierbinte. La ora 9 dimineața particip la o „operativă” a dispecerilor. Situația fizică la zi. La Depoul Ciurel se amenajează ultimul gol tehnologic. Au apărut probleme la izolațiile peretelui vertical în hala de reziziv. Proiectantul, venit la fața locului,

a dat soluțiile. Se merge mai departe. Zona 9B: în cursul acelei nopți, care a precedat dimineața întâlnirii, s-au finalizat ultimele radiere pe acest tronson. (E un succes mare). La Stația „Semănătoarea” se continuă finisajul. Lupta contra inundațiilor și infiltrațiilor se dă cu succes, nu afectează, avansul. Pe restul tronsonului, nimic deosebit. La Stația Grozăvești, 2 echipe de dulgheri (circa 15-17 oameni) pe „timpul acesta nefavorabil” (fusese ploaie groaznică, torențiale, zile în șir) au turnat 438 metri cubi de beton și au excavat 295 metri cubi de pământ. Un record. „Toată bătălia pentru stația Grozăvești, altfel nu se poate avansa în amonte!” În spatele Spitalului clinic municipal, „problema inundației pe firul dinspre Dimbovița — rezolvată”. Se lucrează la pereții tunelului, se montează o cantitate masivă de fier-beton, terenul e slab... Probleme: nu se livrează la timp anumite betoane, bușonarea unei conducte de canalizare, golul tehnologic de la Podul Mărășești înfirzile deschiderea circulației auto și pentru pietoni, trebuie grăbită lucrarea. Peste tot urgențe, urgențe, urgențe...

15 mai 1978. La un punct de lucru al Grupului de șantier aparținând Trusului Energoconstrucția. (Așa s-a constituit la început Generația Metrou, din alte șantiere, din alte nuclee, din alte familii de constructori cărora le intrase în sine spiritul sacrificiului de sine, care deprinseseră arta de a face dintr-o baracă un cămin cald și confortabil, dintr-un grup de barăci — un orașel, din șantier — un mod de existență, un rost al omului pe pământ, din problemele muncii — problemele lor existențiale). Inginer Ion Mildner. Ochi albaștri, păr grizonat, deși are 45 de ani. Din care 22 pe șantiere. „Botezul” a fost la Argeș, la barajul mare. (Cel pe coronamentul căruia trecem astăzi în fuga automobilului, sau ne plimbăm indiferenți cu piciorul, admirând panorama munților și a marelui lac, fără să știm, fără să ne gândim că aici un tânăr inginer dădea proba vieții, proba priceperii și maturității sale profesionale. Fără să ne mai amintim că este unul dintre puținele baraje cu dublă curbura din Europa, calculat și proiectat de un alt mare inginer român, profesor al tinărului inginer care a avut șansa să pună umărul la înălțarea lui, să-l „pună în operă”, cum se spune inginereste). De la Argeș la Porțile de Fier I, de la Porțile de Fier I pe Lotru, unde a stat până a încheiat lucrarea, de la Lotru în Moldova, pe Siret, apoi — un scurt popas în minister, la serviciul tehnic. Unde nu i-a priit însă, de dorul a ceea ce învățase să facă mai bine, de dorul de a vedea cum se înalță sub bagheta sa de excelent dirijor de orchestră, armonii de piatră și oțel, edificii pentru eternitate. A venit la Metrou din Moldova, de pe Siret, nu singur ci cu familia. Cu familia sa de constructori — maiștri, ingineri, șefi de echipă, muncitori. „Oameni buni, de bază. Așa lucrăm noi, pe familii, ca albinele, ne obișnuim unul cu alții, știm ce poate

fiecare, știm ce să cerem unii de la alții, ce rol are fiecare în stupul său. Să vă enumăr cițiva? Gheorghe Mateescu — șef de echipă dulgheri, Gheorghe Jeder — dulgher de cea mai bună clasă. Ei sînt cei care umblă cu centimetrul, ei fac cofragul, de care depinde precizia lucrării, dar să știți că tot ei și betonează. Ne-am obișnuit cu mai multe meserii; trebuie să drămuim forța de muncă. Pretutindeni sînt atitea șantiere, ar trebui altfel să transformăm toată populația țării în constructori”.

Are în responsabilitate lucrările de bază de la Cotroceni pînă la Grozăvești la uzină, în amonte de pod, pe albia Dimboviței. E o perioadă critică — nevoie de utilaje, de brațe de muncă, de materiale. Utilaje și brațe de muncă au început să sosească din Șantierul T.C.H., ale Trusului de construcții hidrotehnice. (Chiar acum, stau la rînd, în fața ușii pe care scrie „Personal”, un mare grup de oameni veniți tot de pe Siret. Alții, afară, au și început organizarea de șantier, își plan-tează „orașul”, barăcile. Momente grele! Cu duimul. Dezafectările — eliberarea traseului de locuințe, de utilitățile subterane ale orașului; se dezgroapă lucrări vechi, de peste 100 de ani necunoscute (și nebanuite de proiectant, de topometristi). S-au găsit și bombe, proiectile, muniții din timpul primului și celui de-al doilea război mondial (care, se știe, n-au cruțat Bucureștiul). Bateria parplanșelor, pentru începutul excavațiilor, a ridicat tot felul de dificultăți, prin surprizele terenului — nisip, ape, iarăși nisip. Inundațiile din 1975 au dus înapoi lucrările cu luni de zile. S-au readus la zi, muncindu-se cu încordare timp de o lună, zi și

noapte. Apele au trecut peste parplanșe au amestecat totul cu mil și noroaie. Schimburi prelungite, schimburi nedormite, schimburi de veghe. „Și cu toate acestea, între 9 mai 1975 și 9 mai 1978, între două sărbători ale victoriei, am fost victorioși, realizînd 2 stații — Grozăvești și Semănătoarea. Depoul (cu ateliere de întreținere și reparații, precum și toate celelalte dotări aferente), 3,300 kilometri de galerii. Seismul din 4 martie 1977 a fost examenul cel mai total care a probat în modul cel mai violent și necruțător calitatea muncii noastre. Nici o fisură, nici o galerie de metrou din tot ceea ce era gata — și era gata foarte mult — nu s-a clintit din loc, nici măcar un milimetru”, conchide inginerul șef al Grupului de șantier construcții industriale, Ion Mildner, cel născut la Sibiu și trăind prin toată țara. Pe unde o mai fi acum?

Să mergem pe teren să cunoaștem oamenii noștri cu adevărat, la locurile lor de muncă.

În carnetul meu urmează nume, biografii, destine, pasiuni, recorduri, soluții în premieră. Așa s-a format Generația Metrou. O generație de viață lungă — căci proiectele privind noile linii și noile magistrale ce vor traversa și înconjura Capitala noastră sînt grandioase și precum ne indică acele împrejmuitoare de șantiere cu litera M mare, devenite familiare pe străzile orașului, anunțîndu-ne că dedesubt se lucrează — o generație de constructori de elită, modelată de temperatura unei munci contracronometru, de temperatura nobilului sentiment de iubire pentru zidurile noastre.

CICI IORDACHE-ADAM ■

DIN EPOPEEA BLUZELOR ALBASTRE

Intorcînd capul către ripa hidoasă a exclamat cu minie: „Munte nemernic, mi-ai hăcut feciorul”. A privit un timp îndrîjit, cu ochii lacrimați la muntele insensibil și sfidător. Într-un tirziu, a continuat: „miine, cind o să faceți apelul și o să se strige numele lui, nu vreau să se răspundă „căzut la datorie”, pentru că nu i-a rămas locul gol. Am venit eu. Și-am venit ca să rămîn. De miine, puteți să-i strigați numele ca și înainte”. ● Grigore Daia: Era într-o marți. A doua zi trebuia să mă prezint la primărie pentru oficierea căsătoriei cu Nina. Numai că n-a fost așa. La ora 12 noaptea am primit un mesaj de la C.C. al U.T.C. prin care eram anunțat că trebuie să plec cu șeful Comandamentului central al brigăzilor de muncă voluntară la Salva-Vișeu, pentru a lua în primire postul de comandant al șantierului. Trebuia să-l înlocuiesc pe Ion Ștefan.

— Și căsătoria?

— Evident, a trebuit s-o amîn. După o lună, am cerut o permisie de două zile, am „încheiat formele”, mi-am luat soția și m-am reîntors pe șantier. „Voiajul de nuntă” și „luna de miere” au durat tot atât cît a durat și călătoria pînă la Salva. Soția mea și-a luat un concediu fără plată, de 3 luni, pentru a fi alături de mine. La început i-a fost greu. Se temea să iasă pînă afară să-nțindă rufe la uscat. Apoi, s-a acomodat, a început să iubească șantierul. A muncit alături de mine pînă la începutul lui decembrie 1948.

● Începînd din anul 1948 Brigadierul-constructor devine un personaj de legendă în viața societății. El poate fi înfățișat pretutindeni unde se ridică o nouă magistrală, un nou șantier, un nou combinat. El poate fi renerat în anii care urmează șantierelor de la Bumbești-Livezeni sau Salva Vișeu, pe șantierul deschis al noii Hunedoare, la ridicarea din temelii a Fabricii de ciment de la Fieni, la termocentralei Ovidiu II, a stadionului 23 August, a înălțării Fabricii de rulmenți din Birlad, a Teatrului de Operă și Balet etc. ● Duminică 26 octombrie are loc, la Tirgu Secuiesc festivitatea terminării lucrărilor din prima etapă a șantierului conductei Nadeș-Onești. ● Prin magistrala de gaz metan Nadeș-Onești, lungă de 200 kilometri, lanțul șantierelor naționale ale tineretului se întregeste cu o nouă

verigă, o verigă aflată la un deceniu distanță față de primele șantiere, Agnita-Botorca și Ceanu-Mare-Ciuj.

● Anul 1968, intră în istoria muncii patriotice drept anul șantierelor pe căile rutiere. ● În ziua de 17 iunie 1968, cronică vie a muncii patriotice înregistrează deschiderea a cinci șantiere naționale ale tineretului: autostrada București-Pitești, șoselele Cimpina-Comarnic, Bumbești-Livezeni, Baia Sprie-Sighet, aeroportul Otopeni. 4500 de tineri tineri, deosebiți elevi și studenți, din zecile de mii de solicitanți, lucrează pe șantiere naționale din industrie. Peste 6000 de studenți muncesc pe ogoare la extinderea sistemelor de irigații sau la stringerea recoltelor.

● La entuziasma adunare de la teatrul de vară „23 August”, consacrată aniversării a 20 de ani de la înființarea primelor șantiere naționale ale tineretului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arată în cuvîntul său cald și mobilizator: „ÎN TOT CE S-A CONSTRUIT PE ÎNTINSUL PATRIEII, PE MARIILE ȘANTIERE, ÎN TOATE UZINELE, ÎN TOATE COOPERATIVELE, ÎN TOATE ORAȘELE ȘI SA-TELE INFILTRATOARE. SE AFLĂ INCORPORATĂ ȘI MUNCA MINUNATULUI NOSTRU TINERET, EFORTURILE GENERAȚIEI TINERE, CARE A DAT DOVADA DE UN NEȚĂRMURIT EROISM ÎN MUNCA...”

● Urmează alte mari șantiere în vatra cărora tinărul brigadier devine o prezență activă: „Porțile de Fier I”, Lotru, Rovinari, Turceni, Transfăgărășanul. Astăzi se spune cu mîndrie că generația marilor cetăți de lumină s-a născut la Bicaz, și-a trăit adolescența pe Argeș, s-a clădit la școala înaltă a Porților de Fier, a Rovinarilor și Turceniilor, și continuă să supună Cerna, Someșul, Oltul sau bătrîna Dunăre.

● Faptele celor care au purtat peste ani flacăra de neștiins a muncii patriotice îndreptățesc încrederea acordată tineretului de către partid, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a încredințat tineretului și arma sa, noi și mărețe sarcini la sedința de analiză a activității U.T.C. și U.A.S.C.R. din 1 februarie 1974: „ESTE NECESAR SĂ TREBUIE SĂ TRECEM LA ORGANIZAREA UNOR ȘANTIERE MARI, ÎN CARE ÎNTR-ADEVĂR TINERETUL SĂ AIBĂ CONDUCEREA. SĂ PARTICIPE EFECTIV LA MUNCA ȘI UNDE SĂ ÎNVEȚE ȘI A MUN-

CI, DAR ȘI A CONDUCE. AVEM O EXPERIENȚĂ MAI VECHIE ÎN ACEASTĂ PRIVINȚĂ ȘI TREBUIE S-O FOLOSIM ÎN MOD CORESPUNZĂTOR.”

COMITETUL CENTRAL AL U.T.C., CONSILIUL U.A.S.C.R., ÎMPREUNĂ CU MINISTERELE ECONOMICE, CU SPRIJINUL NEMIJLOCIT AL ORGANELOR DE PARTID, VOR TREBUI SĂ STABILEASCĂ OBIECTIVE ECONOMICE A CĂROR REALIZARE SĂ FIE ÎNCREDEȘTĂ ÎN PRINCIPAL TINERETULUI, SUB FORMA ȘANTIERELOR NAȚIONALE ȘI LOCALE ȘI ÎN CARE TINERII DE TOATE CATEGORIILE SOCIALE SĂ PARTICIPE EFECTIV LA MUNCA...”

● Pe baza acestor orientări, începînd din vara anului 1974, odată cu startul șantierului, Giurgiu-Râmirești din Cimpia Burnasului — organizația U.T.C. preia asupra sa întreaga activitate de organizare, planificare, conducere a șantierelor, organizarea de șantier, angajarea specialiștilor, mobilizarea tinerilor din școli și facultăți la muncă, potrivit profilului fiecărui șantier, asigurarea și folosirea tehnicii conform legislației în vigoare.

● Experiența dobîndită la Râmirești este continuată, îmbogățită și aplicată pe șantierul național de la Canalul Dunăre-Marea Neagră, „Magistrala Albastră” în construcție, pe Șantierul național din bazinele carbonifere Rovinari și Motru, la Combinatul siderurgic Galați, Combinatul petrochimic Midia-Năvodari, Întreprinderea de termoficare Zalău, Sistemul de irigații Vișoara-Nord, Sistemul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier II, Centrala termoelectrică și de exploatare a sîsturilor bituminoase Anina, Sistemul de desecări București-Nord, pe alte șantiere ale tineretului. Am trăit o bună bucată de timp în mijlocul brigadierilor de pe Canalul Dunăre-Marea Neagră și de la Rovinari. ● Pe „Magistrala albastră” Uniunea Tineretului Comunist și-a asumat răspunderea construirii unui tronson de canal de 10 km, pe porțiunea cea mai grea sub aspectul execuției (Kilometrul 45-55).

● Numărul șantierelor naționale și locale ale tineretului este în necontenită creștere. În anul aniversar 1983, U.T.C. poartă răspunderea pentru activitatea a 9 șantiere naționale, 39 județene și 197 locale.

Montaj realizat de AUGUSTIN V. POP ■

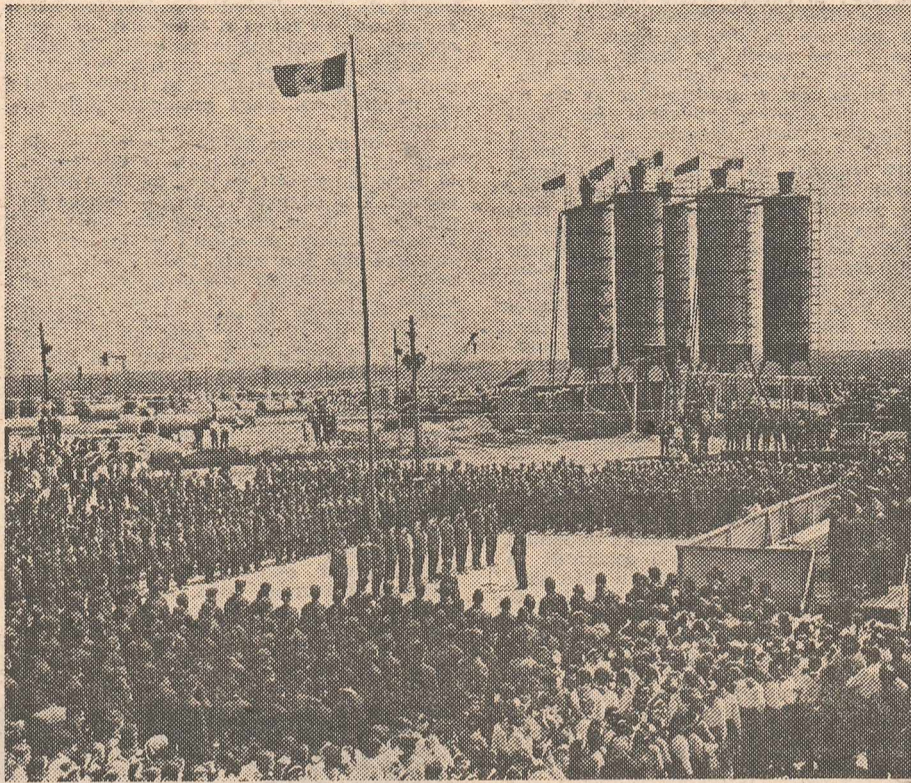
Grandiosul proiect de reconstrucție a pământului prinde viață și prin dăruirea patriotică a noilor generații de brigadieri

UN ȘANTIER AL PÎINII, UN ȘANTIER CÎT ȚARA

Marșul lanurilor de grâu

Sînt atît de cunoscuți acești București încît nimeni nu poate să-și imagineze cum mai arată și pămînturile din preajma lui. Și dincolo de periferie, pe lângă satele care s-au oprit pe aproape în drumul lor spre oraș, se întinde o imensă zonă de pămînturi bolnave, crovuri și sărături, mlaștini și locuri secătuite de putere, un pămînt care a tot dat și-a tot dat pînă cînd oboseala și vîrsta l-au făcut nepăsător la semințe și care-i dă omului după un an de muncă atît cît îi ajunge să nu piară și să iasă din iarnă pînă în vara viitoare. Multă vreme am crezut că-i de-ajuns ca țărănul să fie lăsat în pace și va fi belșug de recoltă. Și iată că nu-i adevărat, pămîntul are nevoie nu numai de semințe și de îngrășăminte, mai are nevoie de tratamente, de o asanare continuă, altfel el se va reduce la umila misie de-a ne căra în spinare. Iată că acest grandios proiect de reconstrucție a pămîntului inițiat în acest an vine să răspundă unei nevoi extrem de dureroase. Poate că el este și răsplata noastră pentru atîtea sute și mii de ani în care toți s-au grăbit să ia și să ia tot ce se poate lua de la bunul și unicul nostru pămînt. București Nord. Din 15 județe ale țării au venit oameni săritori, elevi și tineri care au început recondiționarea pămîntului pe o suprafață care se întinde pe teritoriul a trei județe (Dimbovița, Prahova și Buzău) urmînd ca la sfîrșitul acestei imense operațiuni chirurgicale 119 000 de hectare să fie redat circuitului agricol numai și numai prin truda celor tineri. În acești doi ani cîteva sisteme au fost repuse în funcție, toamna aceasta fiind prima cînd suprafețele amenajate vor intra pe recoltă. Cum arată pămîntul după operație? Suprafețe întinse pe care se leagănă porumbiști dese și înalte, lanuri de cartofi cu vrejii copți așteptînd un septembrie cald și, ici colo, arături. Nimic nu te poartă cu gîndul la marea operație încheiată. Nimeni nu-și imaginează că pămîntul e ca un os după o fractură, că în adîncul lui inoxidabile și neutre sînt pe-

nele de oțel, tuburile absorbante și o rețea secretă de canale mici pentru drenaj. Mai mult, nimeni nu-și imaginează că pentru frumusețea acestor porumbiști foșnitoare în unele locuri pămîntul a fost luat aproape bulgăre cu bulgăre. Și toată această schimbare la față a cîmpiei a fost făcută nu cu savanți sau cercetători, ei au pus la cale proiectul — toată această schimbare, întinerire a pămîntului n-a fost făcută cărînd-l cu roaba. Tot greul acestei operațiuni de mari proporții l-au dus și-l duc meseriași tineri, oameni de nădejde, mecanizatori și șoferi, excavatoriști și skreperiști. Unii au venit cum se vine la toate lucrurile noi, din curiozitate, alții urmîndu-și mașinile. Au fost detașate excavatoarele sau skreperle, și ei au zis, noi ne-am uns mașinile, noi le-am întreținut, acum nu le-am da pe mințile altora, mergem cu ele, și de la orezările de lângă Dunăre au ajuns la întinerirea pămîntului la nord de București. Așa au venit la întinerirea pămîntului Ion Duică, Ion Nedeleu, și Ștefan Guga și alții au coborît din nordul Moldovei sau din Vrancea Dorică Postolache, Ion Dogaru sau Ion Dumitru. Întîi a venit unul, primul, cel care a deschis drumul. A fost de-ajuns. Peste două luni a mai sosit unul din Vrîncioaia. Un pui de țărăn pornit în lumea mare, n-a avut curajul să croiască singur o cale, a luat-o pe urmele unui vecin, a învățat meseria cu el, stînd cîteva luni la umbra acestuia și pe urmă a primit un utilaj și s-au depărțat. După cîteva luni, în care și-au auzit și respirația și icnelile, cei doi s-au despărțit, au ajuns să lucreze la cîteva kilometri unul de altul, singuri, ca niște ridicături ciudate pe întinderea cîmpiei. Pentru cine nu știe să asculte pămîntul, să-l înțeleagă și să-l privească urit trebuie să simtă stînd zilnic de unul singur în mijlocul cîmpiei, a pămîntului care îți lasă impresia că se scurge în valuri molcome spre nicăieri. Brigadierii au crescut, unii s-au căsătorit, alții au venit cu vestele. Există printre brigadieri și oameni care aproape c-au uitat în ce an au absolvit școala, care n-ar putea spune într-o ordine exactă toate locurile prin care au lucrat. Nimeni nu le poate spune, voi sinteți bătrîni, nu aveți nici o treabă cu pămîntul, pe voi nu vă privește, plecați unde vedeți cu ochii, n-avem nevoie de voi! Poate că e vorba de o stare de spirit. Poate că meseria i-a purtat pe unii și-n aceste locuri dintr-o nevoie simplă, strecurată și-n judecata că unde e de muncă nu e de rușine.

E atît de odihnitoare la privit această domoală răscolire a pămîntului privit de departe. E ca o răsplată de mare bun simț. Cînd și cînd la cel pierdut în marea de pămînt mai vine cîte o nevastă sau cîte un camarad ca să-i aducă apă sau de-ale gurii. Truda la pămînt sporește foamea, o face mare și puternică, asemeni unei pantere amenințătoare. Și, din cînd în cînd, mai vin topografiile cu măsurătorile, oamenii tehnicianului Gheorghe Lupu, cei care închid un ochi și cu celălalt privesc printr-o lentilă despre care se spune că nu arată numai distanțe, ci că, uneori, spre amurg, în ea pot fi văzute lanuri de grâu care se apropie cu o unduire ademenitoare.

CORNEL NISTORESCU

● În anul 1945, 422 de brigăzi ale tineretului, cuprinzînd 12 000 de brigadieri au poposit pe primele șantiere ale tineretului.

● În anul 1946 se organizează primele tabere de reconstrucție ale tineretului care, în 1947 cuprind 96 000 de tineri organizați în 363 de brigăzi care au contribuit la realizarea unor obiective economice de importanță națională ca: Uzinele metalurgice Hunedoara, Călea ferată București — Roșiori de Vede, Călea ferată Caransebeș — Reșița, Depoul C.F.R. Craiova, Extragerea cărbunelui din bazinul minier Valea Jiului.

● În 1948 se organizează primele șantiere naționale ale tineretului cu 9 982 de tineri muncitori și 4 322 de tineri țărani, mobilizați la șantierele Ceanu-Mare Cluj, Bumbești — Livezeni, Salva-Vîșeu, îndiguirile din Lunca Prutului.

Fișe pentru istorie

● În următorii ani au fost organizate noi șantiere la Combinatul siderurgic Hunedoara, la Fabrica de rulmenți Birlad, la Termocentrala Ovidiu II, la Hidrocentrala de la Bicaz, la Combinatul Poligrafic Casa Scintei, la Stadionul „23 August”. S-au construit șoselele Bumbești — Livezeni, Comarnic — Cîmpina, Baia Sprie — Sighet, aeroportul București—Otopeni și s-au dat în funcțiune sistemele de irigații Dragalina (Ialomița), Valea Carasu și Gălățul — Călărași.

● La indicația secretarului general al P.C.R. tovarășul Nicolae

Ceaușescu, din anul 1974 s-a trecut la organizarea unor Șantiere naționale ale tineretului de tip nou, la mobilizarea tinerilor la realizarea unor mari obiective ale economiei naționale. Astfel au fost deschise 9 șantiere naționale ale tineretului, 37 de șantiere județene și 192 de șantiere locale pe care lucrează zilnic 32 000 de tineri. Cele 9 șantiere naționale sînt Canalul Dunăre — Marea Neagră, Combinatul Petrochimic Midia, Sistemul de desecări și îmbunătățiri funciare București Nord, Sistemul de irigații și îmbunătățiri funciare Viișoara Nord, Combina-

tu minier Rovinari, Combinatul minier Motru, Centrala termoelectrică Drobeta-Turnu Severin, Centrala termoelectrică pe sisturi bituminose Anina, Sistemul hidroenergetic Porțile de Fier II. Valoarea tuturor lucrărilor ce revin șantierele naționale ale tineretului se ridică la 2,5 miliarde lei.

În perioada următoare, pînă în anul 1989 obiectivul Uniunii Tineretului Comunist va consta în realizarea sarcinilor din programul național de asigurare a unor producții agricole sigure și stabile, program de reconstrucție a pămîntului inițiat de președintele țării, la înfăptuirea căruia tinerii își vor aduce o importantă contribuție prin efectuarea lucrărilor de desecări și îmbunătățiri funciare pe o suprafață de 500 000 de hectare.

N. CORNELIU

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

„Avem nevoie de filme bune, revoluționare, care să prezinte mărețele realizări ale poporului nostru, să mobilizeze și să infățișeze eroi care să constituie un model de muncă și viață.”

NICOLAE CEAUȘESCU

Eroul filmului românesc:

Omul, constructorul acestei lumi

Am întreprins această anchetă — despre cinematografie — în condiții deosebite: cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative de la Mangalia, criticile și îndrumările adresate lucrătorilor din domeniul cinematografului au devenit un program pentru discuții pertinente și creatoare.

Ne aflăm, fără îndoială, într-un moment crucial pentru arta filmului, dar se poate spune că pentru artă fiecare moment este unul crucial. Fiecare pas (artistic), într-o societate ca a noastră, trebuie să fie dublat de un pas de conștiință: a ști unde te afli pe scara artei înseamnă de fapt a ști pe ce treaptă a gândirii despre lume și viață, pe ce treaptă de civilizație te afli. De la Răsuna valea și pină la Pe malul stîng al Dunării albastre se întinde un drum lung, acela al cuceririi unei arte de cea mai puternică penetrantă în conștiința publicului larg, un drum al consacrării unor idei juste despre ceea ce trebuie să fie filmul românesc al zilelor noastre. Sînt idei în jurul cărora trebuie zăbovit iar și iar, în virtutea marilor răspunderi pe care cinematografia le are în formarea omului nou al societății noastre. Cine este eroul filmului românesc? Este el un simplu personaj sau, dimpotrivă, un erou în adevăratul sens al cuvîntului, reper cu valoare modelatoare? În ce mod epoca noastră, cu marile ei realizări, cu problematica ei atât de complexă, își găsește în film nu numai o oglindă fidelă și revelatoare, ci și un instrument de mobilizare și transformare a conștiinței publicului? Iată câteva din întrebările care stau în fața filmului românesc, a artei noastre în genere, acum și aici.

Transcriem în cele ce urmează câteva gânduri ale unor oameni ai filmului, pe marginea acestor întrebări.

Vladimir Găitan :

Trebuie să ne facem un examen de conștiință

„Am revăzut la TV. „Întorcerea lui Magellan“... de ce astfel de eroi, ca acela pe care l-am interpretat eu, nu sînt perpetuați?!”

Mi se pare a fi un moment de răscruce cînd generația mea, care nu a apucat ororile unui război, dar care a trăit începutul revoluției, cu toate greutățile ei inerente, ajunsă la o maturitate fizică, trebuie să se gîndească și la o maturitate profesională!... Primul căruia îi reproșez niște slăbiciuni profesionale sînt eu! Dar dragostea de lucru, de a fi așadar tot timpul în fața aparatului de filmat, te face uneori să accepți partituri schematice, partituri care ulterior se dovedesc a fi neadevărate... Mă gîndesc că asistăm la un moment crucial, cînd toți trebuie să ne facem un examen de conștiință.

Uneori, noi, actorii, trebuie să ne cenzurăm slăbiciunile; oamenii ne privesc și ne iubesc ca pe eroii pe care îi interpretăm (poate că din pricina asta actorul este acuzat că în viața de toate zilele joacă teatrul), am colegi care s-au dus seara la teatru, au jucat comedie, în timp ce acasă părintele decedase — este vorba de Amza Pellea, Sanda Toma, și alții: este, aceasta, sau nu, un act de eroism?

Oamenii vin, după o zi de muncă, să ne vadă. Pentru seara aia de mister și spectacol, care, la urma urmei, e sărbătoarea lor! Nu a noastră...

Ei ne cîntesc îmbrăcîndu-se frumos, și vin cu gîndurile lor cele mai frumoase — cum să-l trimiți acasă spunîndu-le că tu ai 40 grade temperatură?!”

Am avut roluri schematice, neadevărate. Le-am jucat: pentru că un actor care nu exersează tot timpul, este ca și un sportiv care nu se antrenează. M-am lovit de acest personaj schematic, am sperat că împreună cu regizorul să încercăm să-l umanizăm — din neferi-

(Continuare în pagina 18)

Virgil Calotescu :

Să produci calitatea, frumos și bine

„A prezenta frumosul și modelele demne de urmat într-un film nu înseamnă a evita latura (minoritară) dar încă negativă a vieții, „eroii” negativi, pentru că atunci nu va mai exista starea de confruntare dramaturgică. Un erou care nu are cu cine și cu ce lupta, nu poate fi erou.”

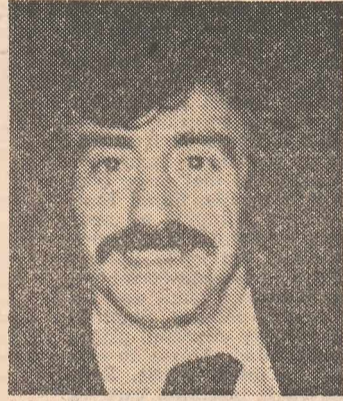
Constructorii socialismului, acești eroi cotidiani, merită titlul acesta pentru că ei au luptat și luptă împotriva unei alte morale, împotriva unei alte atitudini — reprezentînd, toate concepții retrograde. Ca în orice război, eroii sînt în conflict cu tabăra adversă și numai învingînd-o ei devin eroi; într-o bătălie istorică ca bătălia ce se consumă în zilele noastre, trebuie să existe și adversar: asta e doar o fațetă a luptei construcției socialismului.

O altă fațetă a acestei lupte este cea cu greutățile proprii construcției, cu propriile atitudini individuale; cu mentalitățile ce rezidă în fiecare din noi. Greutatea cea mai mare e ca de la un anumit nivel, pe care îl ai, să atingi culmea pe care ți-o dorești: să produci calitate, frumos, și bine! Și dacă vorbim de eroi: actul Unirii de la 1600 nu poate fi conceput fără Mihael Viteazul, nu? Dar nici fără marea sa armată! Sau Mărășeștii...

Sigur că naționalizarea, de pildă, au făcut-o niște muncitori. Astăzi însă nu acei muncitori sînt eroii, ci acei care fac roboți industriali; iar acesta nu e un simplu joc de cuvinte.

Am făcut un film, „Ultima generație de săraci”, în care m-am referit la 28 de oameni, printre primii care au înființat o gospodărie agricolă colectivă, un C.A.P. — partea lor de eroism a rămas acolo, în anii aceia, pe mine m-a interesat însă un alt gen de eroism: astăzi, cei 28 de inși au devenit milionari! Cum au ajuns aici? Cred că

(Continuare în pagina 18)

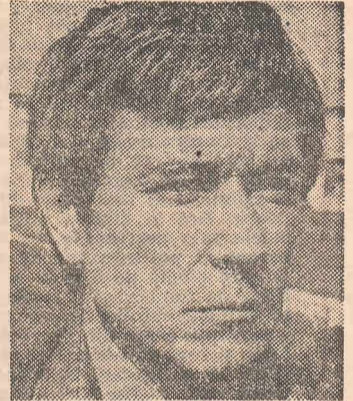

Constantin Vaeni :

Marile curente din artă cultivă eroul

„Mi se pare firesc și binevenit ca în contextul în care cinematografia ca artă și pe plan mondial parcurge un fenomen de oarecare degradare — cînd în lume apar, din păcate, pe lângă mari filme (în sens și scop identic umanitar), apar și subproduse ce, prin fascinația spectacolului în sine, exercită o influență dubioasă, dacă nu chiar negativă, asupra marelui public (care nu e format numai din oameni cu o pregătire superioară, ci mai ales din amatori de spectacol). Este firesc să analizăm uneori ce trebuie să arătăm, să spunem, prin filmele noastre. Au existat și la noi, ca și aiurea, filme mai slabe și filme mai bune. A existat chiar — și, de ce să n-o spunem?, rareori — cite un film în care lucrurile nu au fost tocmai clare. Se vorbește la ora actuală, mai mult ca oricînd, de noțiunea de EROU. Mai mult, de noțiunea de erou înțeles ca model. Vreau să spun că toate marile curente din artă, azi, ca și în alte timpuri, au propus și au cultivat eroul, modelul. Acel tip de erou purtător al celor mai înalte idei, exemplu oferit consumatorilor de artă în cel mai înalt scop educativ. De altfel, cele mai valoroase opere artistice produse de-a lungul istoriei omenirii au produs, instaurat, modele de eroi la care și astăzi ne referim. Lumea actuală își are firește și trebuie să aibă eroii săi!... Tocmai de aceea mi se pare un imperativ ca și arta noastră contemporană, și mă refer la cinematografie în ceea ce mă privește, să caute să propună astfel de tipologii superioare, de eroi reprezentativi. Interesează eroul însuși, și mai ales drumul lui către devenire, experiența lui de viață, de luptă, numai astfel devine un reper la care tu

(Continuare în pagina 18)

Val Paraschiv :

Un model moral este un punct de referință

„...ce spunea? ! Malvina Urșianu? Gabarit profesional depășit pentru Româniafilm, și credem că nu mă refer la Festivalul de la Costinești... ! Să vorbim despre eroi... , să vorbim despre modele, doar acestea sînt preocupările noastre esențiale. Nu vorbim despre om? Nu vorbim despre noi înșine? Nu despre raportul nostru cu semenii, cu existența? În tot ansamblul vieții, un model moral este un punct de referință, este tipul de aspirație în care ne includem idealul lui „a fi“!... Consfătuirea de la Mangalia, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu sînt criterii pentru o discuție ce de-abia de acum încolo rămîne deschisă. Eu îți pot spune, acum, că eroul este salvarea mea, înaintea continuilor mele nepuțințe... da? ! Dar acest lucru îl înțeleg nu numai eu, sau poate că și-au formulat-o și alții, nu-l cunosc, și nici nu știu prea exact ce vrei tu să scrii; deci ca actor, mă agăț de personajul meu, fiindcă îmi întărește credința în propriile mele forțe neîndeajuns de cercetate. Personajul meu, cînd reprezintă un ideal umanitarist, este întii și întii pentru mine un model; eu sînt primul care se emoționează în fața unui astfel de univers complex. Dacă reușesc să transmit primul meu raport afectiv vizavi de personaj și celorlalți care-l privesc ca pe un ansamblu finit, atunci eu mă pot retrage într-o adîncă și lăuntrică satisfacție... „Bostaca” este un personaj într-un film, dar urmele lui fragile lasă loc unei reconstituiri în care fiecare dintre noi descoperă dimensiunile unei ere pe care istoria a incorporat-o, ca pe o esențială schimbare de sens; el este un erou cîntă vreme poate fi recunoscut în fiecare dintre noi, cei care ne putem proiecta în sus și în jos pe scara evenimentelor, cu puterea noastră de a închiplui o realitate experimentată de me-

(Continuare în pagina 18)

Ziua Presei

Investitura scrisului

Înălțător și emoționant: o aniversare a presei în fiecare an! Frumoasă, nobilă și temeinică tradiție. Ziua Presei, stabilită calendaristic la 15 august, este și în preajma celei mai istorice sărbători a poporului român, „23 August”.

Așadar, un dublu jubileu aniversar. Sărbătorim Ziua Presei cu sentimentul de reală cinstire și mândrie, de responsabilitate față de actul și menirea scrisului. Desigur, scrisul este o mare onoare, în măsura în care, știut lucru, este și o foarte mare responsabilitate! Tocmai fiindcă este vorba de un popas sărbătoresc, o evaluare lucidă, critică și autocritică, a demersului pe imaculatul colii de hirtie, se cuvine să ținem cont de aceasta. Toți și fiecare în parte dintre componenții acestui nobil front al cuvintului scris, tipărit și vorbit. Prilej bun de auto-innobilare a zestrei noastre launtrice. Prilej de gratulație a celor care pe calea scrisului, a undelor, a micului și marelui ecran își depun talentul și șirgul la investimintarea realității cu haina lucrului bine făcut.

Nu e cazul să insist asupra funcțiilor social-politice și educative ale presei. Ele sunt indeobște cunoscute. Presa a devenit, realmente, o uriașă forță motrice în mersul înainte al tinerei noastre societăți. Mare este și investitura de încredere acordată de partid și guvern presei. Elocvență este, în acest sens, cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta Consfătuire de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative. Sensuri majore și multiple semnificații. Ancorarea cuvintului scris și vorbit în realitatea imediată. Sint îndemnul care ne călăuzesc și cheazăuiesc activitatea jurnalieră.

Ca purtători, păstrători și promotori ai unei presei democratice, avem sentimentul de legitimă satisfacție că putem scrie liberi, necanțonați de opreliști de tot felul.

Noi, mai tinerii ziariști și scriitorii, crescători și educați în acești ani ai socialismului, sintem chemați să punem în slova noastră de foc și de îmbărbătare tot talentul și priceperea noastră. Să ne punem mintea, inima și condeiu în slujba celor mai alese idealuri de dreptate, pace, echitate și omenie ale poporului. Pentru că, așa cum spunea secretarul general al partidului, presa este datoare să însuflească mai adecvat spiritul combativ. Să acorde atenție nuanțată problemelor majore pe care le ridică învățămîntul, știința și cultura contemporane. În aceeași ordine de idei, să acorde un spațiu mai larg și să inițieze mișcarea forțelor democratice din lumea largă pentru asigurarea unei păci trainice pe planeta Pământ și a unei existențe ferite de griji și insecuritate.

Iar noi, mai tinerii scriitori și ziariști, sintem invitați să răspundem prezent acestor comandamente majore, să punem mai mult talent în reliefarea muncii bărbătești a poporului nostru. E bine să veghem și să păstrăm nestinsă și flacăra omagialului înaintașilor. Nu ar fi nici un prilej mai nimerit să vorbim și să scriem decît în această zi de onoare a presei române, despre cel mai mare poet și publicist al românilor din toate timpurile, Mihai Eminescu. Ani la rind a susținut ziarul „Timpul” cu articolele sale percutante, cu rafalele condeului său reverberant și polemic, incisiv și innoitor. Articolele literare în care elogia pe Slavici și Bălcescu, articolele social-politice de fond ș.a., ni-l relevă pe Eminescu omul de vastă cultură europeană, complex, erudit, poliglot. Stăpînea cunoștințe vaste din domeniile economice și social, psihologic și teatral, comercial și nemaivorbind, firește de cele filozofice și literare. Referindu-se la omul politic, Eminescu scria: „Nu acel om politic va fi însemnat care va inventa și combina sisteme nouă ci acela care va rezuma și va pune în serviciul unei mari idei organice, înclinările și aspirațiile preexistente ale poporului său”. Lui Eminescu nu i-a displicut practica aceasta onestă de gazetar, ba dimpotrivă, era ancorat admirabil în realitatea timpului său. Autorul *Odeii în metru antic* a înțeles ca nimeni altul că poporul român are inepuizabile rezerve spirituale și morale, are o nesfîrșită răbdare și persistență în depășirea perioadelor grele, dificile, care nu l-au ocolit în zbuciumata sa istorie. Încît, cuvintele lui Eminescu sint și azi deosebit de elocvente, cuprinzătoare și actuale.

Iată de ce mesagerii acestui timp și al acestui spațiu de dincolo și dincoace de Carpați, sint chemați, în această zi sărbătorească și în cele care vor urma, în întreprinderea serioasă a scrisului, să militeze pentru claritate, fermitate, combativitate și deschidere spre acțiunile fertile. Mulțumirea de sine nu are ce căuta într-o atare profesiune. De ce spun toate acestea tocmai în acest moment aniversar? Pentru că este firesc și este necesar ca acest avans economic vizibil la fiecare pas, această descoperire și relansare pe verticală să meargă mină-n mină — ba chiar să facă pași serioși înainte —, cu redescoperirea și relansarea lumilor de dinlăuntru. Parafrazîndu-l pe Argezei vom spune, acum, în final, că da, omul este un cocor care zboară pe dinăuntru.

DORIN SALAJAN ■

PROZA

Ficțiunea ficțiunii

Cu **Tobit** (Editura Eminescu, 1983), Ștefan Agopian găsește o neașteptată „ancoră” pentru stilul său tulburător, complicat — dar nu mai puțin amenințat de pericolul gratuității — un stil desfășurîndu-se lent și nemulțumitor printre eterne dimineți apoase și reci, ce se infiltrează în lucruri și întîmpieri cu luciri spectrale, nesănătoase de putregai. „Ancora” nu este alta decît istoria — istoria celor două decenii (1718—1739) cită durat ocupația austriacă în Oltenia. Dacă Eugen Uricaru sau Dana Dumitriu tind să recomună epoci, să contureze portrete istorice slujindu-se de experiența romanului modern, Ștefan Agopian străbate, într-un fel, acest drum în sens invers, sondînd peisajul istoric în căutare de sine. Epoca amintită — veac al cronicarilor munteni, clădit parcă după chipul și asemănarea scrisului lor — devine astfel cadrul potrivit pentru „camparea” unei atmosfere preexistente. Cartea suprapune cel puțin trei straturi, care converg ca mișcare epică și dialoghează fertil la nivelul simbolului: pe de o parte, romanul unei epoci pe care istoria o consemnează ca agitată de tensiuni subterane între păturile societății autohtone și ocupanți, pe de altă parte, destinul lui Tobit, fiul lui Tobit bătrînu, retrîindu-și un destin asumat prin litera Cărții și, în sfîrșit, romanul romanului care se scrie nu numai în fața noastră, a lectorilor, ci în fața personajelor ineseși. În **Tobit** ficțiunea preexistă ficțiunii. Personajele se autoinventă parcă spre a se putea povesti. Ficțiunea cărții este propria lor experiență reconstruită la gradul de ficțiune. Asistăm mai întîi detașați, apoi din ce în ce mai captivați la nașterea cărții. Din cînd în cînd, atunci cînd romanul ne primește ceva mai adînc în lumea lui, tocmai cînd începem să credem în ea, ne pomem aruncați cu brutalitate afară, în punctul de unde am plecat: „Sint un om liber dintr-o carte” spune Tobit la o răsruce încurcată a vieții sale. „Iar noi nu vrem să fim trădători, spuse Haller, nu-i așa? și se uită iar la Luca, chiar dacă, după cum bine s-a spus în primul capitol, sintem într-o carte și într-o carte poți fi oricum, nu are de ce să-ți pese”, se spune iarăși altundeva. Există aici, ca și la Mircea Horia Simionescu sau Costache Olăreanu, o anume puoare a ficțiunii, un efort de a rămîne lucid în lupta cu ea, prin care proza lor încearcă cu disperare să-și tragă autorul înspre romanul modern. Pentru că dincolo de toate acestea, așa cum s-a remarcat, Ștefan Agopian este în primul rînd un povestitor, al cărui stil muscă uneori adînc din „nada” sadoveniană și care se adapă în egală măsură la știința de a se rosti a cronicarilor munteni: „Tobit nu avea nici un motiv să creadă că cei patru lăncieri îl vor omori, iar de jefuit nu prea aveau ce. Le trebuia însă aproape un ceas ca să se convingă de asta, că nu au ce jefui și, atunci cînd picla se ridică — privirea și se opra acum în orizontul ca o margine de tobă bine întinsă amintînd de slava lumii și de nemernicia ei ducătoare, în bucla aceea a anului 1718, etc.”. E aici o lume obosită, precum aceste dimineți tulburi care se succed haotic, ritmînd biblic (mereu se face dimineață) un timp iluzoriu, un timp al purei ficțiuni

conștiente de sine. E o lume aburită de patimi placide, cuprînsă parcă de o stranie beție abstractă. Pînă la scone, „groase” ale chiolhanurilor lui Heiler cu ofițerii austrieci, terminate în bizare fantezii decadente — incendierea morii plutitoare, de pildă — păstrează o notă de superioară nepăsare. Atrocitățile sint disecate cu liniștea povestitorului arhaic, mizeria trupească (nenumăratele, penibile momente „post festum”, în care toată lumea deșartă din sine ce a înguritat) se etalează neștiințerită de pudori. Tobit se trăiește pe sine și de aici această liniște în fața a toate. Totul e deja trăit, scris nu o singură dată, ci la infinit. „Fiindcă, îi va spune Tobit lui Heiler, totul trebuie povestit și, odată cu tine, povestea este spusă de Altul. Nenumărații Altii stau înșirați unul deasupra celuilalt atunci cînd se deapănă o poveste...”.

Ștefan Agopian este la ora de față unul dintre cei mai interesați prozatori ai generației tinere. Înzestrat cu o sensibilitate livrescă, am zice — în măsura în care viziunile sale vădesc nu numai lecturi, dar și sint o lectură foarte personală a lumii, istoriei, a reperelor morale — și cu o mare putere de plasticizare a atmosferei, el scrie o proză de rafinament stilistic, în care laconismul este reverberație, iar arborescența se supune economiei textului.

TANIA RADU ■

DOSAR

O radiografie polemică

Citînd acum recentul volum al lui Radu Budeanu, „Pacea în armură”, (Ed. „Albatros”, 1983), involuntar, îmi revine în minte o carte scrisă și apărută la sfîrșitul anilor '50 la Londra, considerată la vremea aceea științifico-fantastică și — răsuflăm ușurați, mai este încă! — totuși de actualitate, tradusă la noi cu titlul sugestiv: „Ultima tum — ultimele zile ale unui război atomic”. Concepută sub forma unui jurnal al „ofițerului-declanșator X-127”, ficțiunea urmărește criza de conștiință a unui militar, îngropat la 1300 de metri sub scoarța pămîntului, într-un adăpost antiatomic, izolat ermetic de restul lumii, a cărui misiune era doar să apese niște butoane pentru a lansa acei sinistri mesageri ai morții și distrugerii, rachetele cu focoase nucleare. Revenînd — de la acel apocalips imaginat — la **Pacea în armură**, a cărui cheie o găsim într-un citat al lui Montaigne, foarte bine ales de autor: „Cel ce se teme că va suferi, suferă deja datorită temerii sale”, constatăm că, deși scrisă într-un stil gazetăresc prin excelență, în stilul folosit în coloanele marilor cotidiene sau al revistelor politice, cartea lui Radu Budeanu nu este o carte senzatională, cum ne-am aștepta, ci una polemică, acuzatoare, abundînd de date și de cifre înspăimîntătoare privind înarmarea (bani și tone de explozibil pe cap de locuitor), aceste obsedante cifre despre care Goethe scria: „S-a pretins că lumea e construită din cifre; știu însă un lucru, și anume că cifrele arată dacă e bine sau rău construită”. Odată cu dezvoltarea tehnologiilor din ce în ce mai moderne, canalizate spre domeniul

militar, pentru îmbogățirea continuă a arsenalelor nucleare și de tip clasic, scenariul din pelicula **Războiul stelelor** a trecut de pe ecranele cinematografulor, direct în cosmos și pe ecranele „stațiilor de urmărire științifice și reale”. Informațiile ne pîndesc la tot pasul; trăim într-o lume care nu se mai poate dispensa de ele și iată, bogăția lor într-o carte ca **Pacea în armură**, rolul lor precis, toate acestea întregesc tabloul pe care ni-l oferă lumea în prezent pentru că volumul de față este, ca multe alte cărți ce se scriu în ultimul timp, o carte a acestui moment, a realității de zi cu zi ce ne înconjoară și ne apasă, a problemelor acute care frămîntă oamenii. Apar termeni noi pe Pămînt, fosilii din ce în ce mai des, cum ar fi, de pildă, „militarism extravagant”, de parcă s-ar vorbi despre modă, sau „obezitate militară” și, odată cu acestea, temeri noi. Tăieturile din diverse reviste occidentale, declarațiile unor așa-numite „personalități”, savanți, oameni politici din vest, de fapt adevărate spuse cu un cinism înspăimîntător despre noile arme de distrugere în masă, apar așezate în paginile cărții lui Radu Budeanu într-un mod special, cu aparență de versuri — poate pentru a ne impresiona și mai mult retina, gîndirea, poate cu rol de ironie amară pentru că frumosul din sufletul omenesc, ce a devenit?! Analizînd „paradoxurile supercivilizației”, autorul ne poartă în paginile cărții sale de la bomba cu neutroni (o „armă curată”) și armele convenționale din ce în ce mai sofisticate la trecerea în revistă a tarelor societății capitaliste, a decalajelor economice care există în lume — de la ospețele sardanapalice ale miliardarilor la geografia foamei din lumea a treia —, a șomajului, poluării, consumerismului...

Captivantă sub aspectul unor întîmplări ce devin motiv de reflecție, cartea nu se citește pe nerăsuflăte ci încet, încet, atent, cu puțină teamă, cu puțină minie, cu puțină tristețe dar și cu speranță, pentru că Radu Budeanu ne mărturisește: „Pacea în armură” este radiografia polemică a sindromului războiului nuclear, a bolilor grave, dar nu incurabile, care atacă planeta noastră.”

TUDOR STANCU ■

CRITICA

În căutarea lui Eminescu

„Sintem, cu toate străduințele și pretențiile, abia la începutul înțelegerii fenomenului Eminescu” — scria Nicolae Iorga la apariția primelor pagini din publicistica poetului. Cuvinte profetice, care au fost ulterior confirmate cu fiecare pas în labirintul ineditelor, al miraculoaselor „caiete” și, mai curînd, odată cu apariția volumului **IX al Operelor**, consacrat unei prime părți a publicisticii eminesciene. Ce țară necunoscută, această gazetărie a poetului! Risipirea lui în viltoriale zilei și fabuloasă. Nimic nu-i scapă: de la grave chestiuni pentru întreaga societate — problema țărănească, problema muncii, învățămînt, politica externă — pînă la mărunte treburi de gospodărie comunală sau de sănătate publică, totul intră în raza prospectivă a unei minți geniale,

CAP LIMPEDE

■ **Didactice.** Recenta lucrare de matematică realizată de un colectiv de cadre didactice cu experiență în activitatea de perfecționare de la universitățile din București, Iași, Cluj-Napoca și Craiova — **Algebra pentru perfecționarea profesorilor**, Editura Didactică și Pedagogică, 1983 (coordonator N. Radu) — a trezit mult interes în rîndul profesorilor de matematică din gimnaziu și liceu cărora, în principal, li se adresează. Lucrarea are la bază o contribuție unitară, care contribuie substanțial la prezentarea accesibilă a unor cunoștințe de algebra superioară absolut necesare în predarea la clasă. De asemenea, o calitate în plus o constituie prezența materialului aplicativ care ajută însușirea elementelor teoretice. Prin conținutul său, lucrarea se face utilă în egală măsură și studenților facultăților de ma-

tematică, precum și tuturor celor doritori să-și întregesc și să-și consolideze cunoștințele de algebra. Tot în sprijinul activității de perfecționare a profesorilor, Editura Academiei a înființat o colecție intitulată **Biblioteca profesorului de matematică**. Un prestigios colectiv de conducere format din acad. Caius Iacob, acad. Nicolae Teodorescu, prof. dr. doc. Radu Miron (coordonator), prof. dr. Ocfavian Stănășilă, prof. dr. doc. Dan Papuc, prof. dr. Ioan Purdea și cercetător dr. I. Suciu, va asigura ținuta științifică și didactică a tuturor aparițiilor. Primul volum a și apărut deja, el se intitulă **Bazele raționamentului geometric** și este realizat de conf. dr. Dan Brînzei, de la Universitatea Al. I. Cuza din Iași, sprijinit de un grup de profesori cu rezultate deosebite la catedră. El

conține un bogat set de probleme care se adresează în primul rînd profesorilor de specialitate, fiind nu mai puțin util și elevilor. (Petre Gr. Andrei). ■ **Revista română.** Lunarul de cultură și civilizație românească **Revista Română** — care apare în limbile engleză, franceză, rusă, germană — își consacră în principal sumarul numărului 6/1983, artei, culturii și civilizației balcanice, dialogului sud-est european. Spiritul cooperativ, propensiunea pentru colaborare și dorința neîncetată de progres — trăsături vădite atît în fiziologia spirituală cit și, îndeosebi, în acțiunile și inițiativele politice pacifiste ale țării noastre în Balcani și în genere în lume — sint puse în evidență într-o serie de studii și articole semnificative. Dar ele sint enunțate și comentate din multiple unghiuri noi, încă

din editorialul lui Valentin Lipați (**Cultura și înțelegerea internațională**) care subliniază rolul României în cadrul unor organisme internaționale (O.N.U., UNESCO) și numeroasele contribuții ale țării noastre la inițierea și desăvîrșirea unor benefice acțiuni politice și culturale în geografia balcanică de ieri și de azi. În cadrul rubricii **Dialog-contacte**, sint înfățișate, din diverse unghiuri, „zonele” colaborării și bune înțelegeri prin intermediul științei, umanismului, păcii (cum se intitulează interviul acordat de prof. M. Popescu-Buzeu, președinte de onoare și secretar general al Uniunii Medicale Balcanice, lui Silviu Sorin Trușcă). De o eficiență similară în spațiul colaborării, cunoașterii și înțelegerii între națiuni s-a bucurat și se bucură arta (așa cum o dovedesc pe deplin ar-

ticolele: **Arta balcanică** de Alexandra Titu și **Festivalul balcanic de poezie** de Vlad Papu). Și în aceste cazuri, nu o dată rolul țării noastre a fost apreciat ca inestimabil, dovadă — prezența ei în cadrul Asociației Internaționale a Teatrului pentru Copii și Tineret (ASSITEJ) din al cărui Birou executiv, actorul român Ion Lucian face parte (remarcabil în acest sens, interviul pe care cunoscutul actor român, prezent la Paris, i-l acordă lui George G. Potra). În cadrul rubricii intitulate **Cărți**, o amplă suită de recenzii comentează pe larg cele mai recente cărți consacrate unor diverse aspecte ale antichității dacice și romane, civilizației sud-est europene, colaborării dintre culturile și artele balcanice, cooperării strîns de dintre națiunile acestei zone în fața pericolului hitlerist și în ge-

nera al războiului (colaborează Răzvan Theodorescu, Doina Rodina, Alexandru Vulpe, Alexandru Cernatoni ș.a.). La rubrica de **Literatură**, un vibrant eseu poetic este dedicat de Ioan Alexandru unor simboluri-cheie ale civilizației helenice (**Athens, Acropolis**). Dar ceea ce sporește cu adevărat interesul pentru această rubrică este tragedia modernă **Regina Iocasta**, aparținînd unui tânăr dramaturg român: Constantin Zărnescu. Străvechil mit oedipian este, în viziunea lui Zărnescu — așa cum subliniază și Valentin Silvestru într-un succint și pertinent eseu — privit de data aceasta printr-o altă prismă tragică a conștiinței, prin conștiința Iocastei. Într-un cuvînt, un număr dens, din care nu lipsesc, nici de data aceasta, probleme, idei și texte inedite, demne de

totul ridică pină la absolut incendiul temperamental al poetului. Nu numai temperamental, dar și doctrinar, fiindcă Eminescu se recomandă, de la primele pagini publicistice, ca un teoretician. El nu numai cunoaște, dar și prescrie modalități de cunoaștere. El dă soluții dilemelor zilei, dar nu la întâmplare, sub inspirația clipei, ci conform unui eșafodaj de principii, deduse dintr-o filosofie și dintr-un sentiment. Sentimentul este cel al răspunderii naționale, al unei fantastice implicații în destinul neamului, al cărui cuvânt îl rostește nu atât în numele său, nu atât în numele unei partide sau grupări electorale, cât în numele celor fără de cuvânt, pe care el îl adusese în vecinicie. Filosofia este cea cunoscută, dobândită cu asidue eforturi la universitățile germane: o filosofie astăzi bine știută, grație exegezelor care au pus-o în lumină, dar o filosofie, zicem noi, depășită de poet prin încercarea lui de transpunere practică la obiectul social care-l pasionează. Și care nu-l altceva decât țara, cu frământările ei dintr-un veac decisiv. Volumul IX al **Operele**, editat în colaborare cu Academia R.S. România — de un admirabil colectiv al Muzeului literaturii române, condus de Al. Oprea, ne-a oferit o primă mostră din gazetăria poetului, o secvență doar, care se oprește în toamna anului 1877. Dar restul?, ne-am întrebat, închizând volumul. Pe cînd restul?

Asupra restului, de fapt asupra întregului gazetăriei eminesciene, trimite o puternică lumină volumul lui Al. Oprea în căutarea lui **Eminescu gazetarul**, recent apărut în librării sub eșita Editurii Minerva. Recomandându-se în prealabil ca răspunzător de editarea **Operele** lui Eminescu, conducând harnicul colectiv care girează ediția, Al. Oprea ostenește de mai mulți ani în descifrarea sensurilor creației eminesciene, oprindu-se atât asupra textului cit și a contextului care a făcut-o posibilă. Studiile lui Al. Oprea consacrate poetului poposec predilect asupra problemelor nesoluționate, care tin nu atât de text cit de context. Este ceea ce face și recentul volum de studii, care și-a propus să înlăture o serie de prejudecăți mai vechi sau mai noi legate de gazetăria lui Eminescu, de această necunoscută față a Lunei, cum o numea cîndva un alt exeget, Mihai Gafița.

Iată, spre ilustrare, citeva titluri din volum, încercînd o parte din problemele care constituie obiectul dezbaterii și care relevă tot ațitea fețe ale gazetăriei Eminescu: „Un nou Eminescu”; Ziarist „juvenil” și „revoluționarist”; Eminescu — discipol al „Junimii”?; Problema națională și adevăratele ei întesuri; „Intririle străine”. Acuzăta falsă de antisemitism: Eminescu și socialistii; Paradoxurile vizionarului; Filosof al științei? etc. Problematice e incitantă și nouă, adică neabordată decît tangențial și superficial în anii din urmă. Gestul de curaj al lui Al. Oprea este acela de a nu ezita s-o formuleze și s-o examineze dintr-o triplă perspectivă: a textelor, a epocii în care acestea au fost emise și a epocii noastre, care are cel mai greu cuvînt de spus. Poziția epocii noastre, formulată răs-picat de exeget, poziția unei cercetări științifice, principiale, nepărtinitoare, luminează însuși sensul ideii de moștenire literară, întemeind actul recuperării pe niște premise care răspund necesităților politico-ideologice ale vremii de astăzi. Sub acest unghi sînt examinate toate problemele „fierbințe” ale gazetăriei lui Eminescu, în

punctele lor de tangență cu vremea noastră. Este vorba aici, de exemplu, de atitudinea lui Eminescu față de țărănime, față de muncă și de valoare, față de socialist și socialism — puncte în care poetul gazetar este nu numai înaintașul, dar și contemporanul nostru, coloana de care ne reze-măm privind înapoi, stilul de lumină pe care îl vor vedea și cei din viitor.

Cartea lui Al. Oprea este, în ultimă instanță, o pre-deslovie la Eminescu gazetarul. Dar pe cînd gazetarul? După volumul IX a apărut volumul XIV, conținînd traducert și studii de grandioasă erudiție. Înțelegem că volumele X, XI, XII și XIII vor cuprinde în continuare gazetăria. Le așteptăm, în regimul de urgență pe care gazetăria — reeditată fie și după o sută de ani — îl pretinde.

ILIE PURCARU

Situația cromodinamismului

Un pictor născut în 1913, Octavian Săssu Ducsoara, expune la „Atelier 35”, deci într-o galerie destinată debuturilor și manifestărilor din primii ani după absolvire, șapte tablouri cromodinamice; lucrări ce nu vin cu nici o noutate în cîmpul artisticului, dar care interesează lecțiile de teoria culorii și meșteșugul propriu-zis al picta-

Desen de RALUCA GRIGORCEA

tului. Culoarea, se cunoaște, e un fapt al luminii. Logic, dacă se modifică lumina unui peisaj ori lumină în care primim un tablou, se schimbă impresia de culoare din natură, se schimbă și impresia de culoare a tabloului. Sub o rază violetă, roșul unei tuse nu mai e roșu. Și așa mai departe. Chestiunea privește abecedarul meseriei de pictor, însă cel care inventează o metodă ca să vedem cum poate să fie un tablou ceva și, în clipa următoare, odată cu modificarea lungimii de undă a luminii ce cade pe tablou, **alceva**, este Octavian Săssu Ducsoara. Sau e probabil el, întrucît regizorii de lumină de la

operă și din teatru trăiesc din aceasta și încă de multă vreme. Sigur, e de datorita artistului să răscocoească moduri de folosință a culorilor și să inoveze în datul profesiei, dar e destul de temerar să anunți o revoluție cu orice treabă tehnică. (Presa îl recomandă cînd pe inventatorul picturii în relief, cînd pe acela al picturii, să-i zicem totale — adică și al ramel pictate —, de pe un meridian ori altul primim știri despre o seamă de artiști care cred că pictînd și rama sau utilizînd boabe de griu și de năut în loc de pigment au rezolvat problema originalității și au dat un conținut nou acestel arte).

E bine că artiștii sînt preocupați de primirea tehnicilor, e rău cînd ocupația fundamentală a artistului e tehnica. Nu-i deloc exclus ca ideea de a interveni în starea luminii dintr-o expoziție să fermenteze și alte idei și să se instituționalizeze un fel nou de expoziții, așa cum, bunăoară, în industria spectacolului face mare carieră complexul „sunet și lumină”. Dar și acolo, principiaul rămîne cuprinsul spectacolului, povestea, gîndirea turnată în piesă de teatru, operă, balet, etc. La un obiect ce se cheamă pictură, principiaul rămîne, oricît am experimenta în lumea luminii, imaginea, povestea scrisă cu pensula pe pînză.

La Octavian Săssu Ducsoara tablourile se numesc: „Evoluție”, „Centrifugare”, „Ritmuri pe verticală” și în totul amintesc de mulțimea de tablouri reproduse în publicațiile avangardiste dintre cele două războaie sub astfel de nume. Practic, imaginea e un pretext pentru demonstrația optică.

De aici încolo istoria se complică, intrucît, iată, apar entuziasții care nu pun nici o măsură în laudă. În catalogul expoziției se scrie cam așa: Pictorul... „are vocația luminilor străni”. „Ariile conștientului sînt, sub condiția artei lui, în expansiune”. „Pictorul a gîndit viața lor (a lucrărilor. n.n.) în adîncimi pe care experiența de a privi nu le cunoaște”. „Cota emoției crește tulburător, conținuturile afective sînt angajate profund, întesurile se îmbogățesc și intră în confluențe filozofice ample”. „Ambiția de a sonda spectrul cromatic la coliziunea dintre roșu și albastru oferă avantajul de a participa la aventura unei lumi care merge cu noi în istorie”. Se vorbește în aceste texte de „artistul secolului XX”, de faptul că Octavian Săssu Ducsoara „se referă la Leonardo da Vinci, care a atras atenția că...”

Să fim serioși! Niciodată „ambiția de a sonda spectrul cromatic la coliziunea dintre roșu și albastru” n-o să ne ofere „avantajul de a participa la aventura unei lumi care merge cu noi în istorie”. Cit despre Leonardo, parcă nu-l totmai prudent să fie exocat la tot pasul, mai cu seamă cînd e vorba de un pictor tînr (sau încă tînr) care, după cum zice siderat un comentator: „a apărut azi în peisajul plastic brașovean ca o cometă”.

E greu de înțeles cum o galerie, care ar trebui să fie intens solicitată de artiștii ce n-au prea multe locuri spre a expune, e acontată unor manifestări cel mai adesea și în cel mai bun caz excentrice. Săcot că într-o altă sală, și cu prezentarea potrivită telurilor reale ale picturii sale, eforturile lui Octavian Săssu Ducsoara s-ar evidenția mai propriu, iar artistul ar ști mai bine care-i este publicul și pe ce poate conta în pictură, acum, la 40 de ani și nu doar „în peisajul plastic” al unui județ.

TUDOR OCTAVIAN

Argument

Arta la Seral

Ce timp extraordinar se petrece într-o școală populară de artă! Cită noblețe sufletească ridicată la imponderabil se adună acolo aproape seară de seară. Cîte destime comprimate de artiști vizași și nerealizați din cele mai neașteptate motive, de oameni cu profesii diverse, de artiști refuzați dar și de sublimi curioși care doresc să se inițieze în tainele atîtor revelații din lumea artei, trec seară de seară prin sălile pașilor imprimați pentru totdeauna în memoria unui calendar de suflet al vieții. O școală populară de artă nu dnce la Școala din Mîlanu, deși poate duce și acolo, nu duce neapărat la Galerile de expoziții de la Dalles, nu duce neapărat la Teatrul Național sau în orchestra simfonică a Filarmonei dar duce undeva, mult mai departe, duce omul pînă la acel prag al bucuriei întru artă pe care nici o capodoperă nu o poate egala. Acel prag de a face artă din proprie inițiativă, dintr-un impuls mai mult sau mai puțin plin de cantitate, dintr-o chemare vitală imposibil de astîmpărat. Acel prag de a învăța să trăiești măcar frumos dacă nu te poți exprima excepțional prin artă, dacă nu deții secretele genetice ale aptitudinilor, dacă nu poți cînta la pian, nu poți picta un detaliu din peisajele zilnice ale sufletului nostru, dacă nu poți „juca” viața de toate zilele încît să o reproduci expresiv pe o scenă etc. Cîte iluzii nu plutesc într-o școală populară de artă în serile cînd imobilul desuet din Piața Cosmoneaților nr. 7 seamănă cu o orchestră simfonică aflată în antracul haotic al anseletor care pregătesc un concert, cîte neasemuite visuri nu se plămădesc înconștient sau pe deplin conștient în fața șevalețelor sau modelînd chipuri în lut la lecțiile de sculptură sau pur și simplu învățînd arta fotografică într-un laborator obscur din subsol.

Dar dincolo de veletari, se află cei care nu doresc altceva decît să-și trăiască timpul frumos inițîndu-se în artă pentru ca să le fie mai cald în serile de iarnă și de singurătate și de senectute. Și totuși, cîte valori nu s-au născut aici, în sălile acestea de clase neîncăpătoare și uneori impropii, cîți artiști autentici nu s-au descoperit pe ei înșiși aici?

Școala populară de artă a fost o vreme un fel de conservator popular, o universitate la seral în care, într-un spirit total democratic, unde toți cei înscriși și admiși prin concurs sever de aptitudini, indiferent de funcțiile lor în viața personală, de pregătirea lor, de intențiile lor viitoare, oferea o schimbare de mentalitate, o deschidere spre libertatea spiritului, o lumină curată multor biografii accidentate, un sens nobil multor ființe care nu se regăseau în timpul liber. Școala populară a rămas astfel. Dar a devenit cu timpul o instituție chemată să fie rentabilă. O instituție cu taxe fixe. Fiecare om care vrea să se intruască plătește taxe minore în raport cu cheltuielile obișnuite de inițiere din alte instituții în domeniile atît de complicate ale artei. Școala populară de artă își caută elevii ca să continue o spendidă tradiție. Oare cîți dintre noi nu am trecut, măcar o dată prin sălile unei școli populare de artă, ca să vedem ce se întîmplă acolo? Școala populară de artă se află în pragul examenelor de admitere pe secții, pe zone ale artei care pregătesc instrumentiștii, artiștii plastici, desigur amatori, actori sau instructori de teatru pentru amatori, pentru brigăzi artistice de agitație. Se așteaptă un concurs atent de selecție în care nu se va ține cont de cunoștințe într-un domeniu sau altul al artei ci doar de aptitudini. Se poate întîmpla, ne asigură pictorul Nicolae Iorga care funcționează ca director al acestei tulburătoare școli populare în adevăratul înțeles al cuvîntului, ca adevăratele talente și viitorii elevi ai școlii să se descopere pe sine cu aptitudini extraordinare chiar în timpul examenului de admitere. Nu se pun condiții prealabile. Nu se întocmesc fișe de pregătire artistică prealabilă. Se urmărește un singur lucru: să se aleagă talente autentice. Chiar dacă aceste talente nu sînt încă pe deplin conștiente de sine!

Veniți, prin urmare la Școala populară de artă! Drumul spre inițiere în artă, prin cursuri teoretice despre teatru sau film sau fotografie sau muzică sau coregrafie precum și prin ore de studiu direct în săli de canto sau de instrumente, în săli improvizate de teatru sau chiar pe scena Școlii, în ateliere de pictură, sculptură sau fotografie este deschis tuturor. Nu există interdicții majore de vîrstă. De la adolescenți pînă la vîrsta a treia, cu toții putem deveni elevi ai acestei școli de seară cînd oamenii se întinesc mai calzi, mai tandri și mai sensibili aplecați spre artă.

Rîndurile acestea nu se vor o reclama sau un anunț pentru mica publicitate ci o pledearie pentru fiecare dintre dumneavoastră, cititori ai revistei noastre, elevi la vîrsta plîmbărilor prin parcul Ioanid sau pe străzile cu umbre prelungi ale Toamnei sau Labirintului, studenți cu degetele pătate de literele de tipar ale atîtor cărți citite prin biblioteca savantă a Academiei sau abia ridicăți de la planșetele cu ecran lat și rigle de calcul rigide, ingineri, medici, profesoare de matematicii sau de biologie, tehnicieni sau muncitori la o fabrică de cărămidă sau pe un șantier de construcții, Școala Populară vă așteaptă, împreună cu profesorii ei înzestrați să vă descopere un univers și să cultive o pasiune pentru artă, pentru frumos, pentru o existență trăită sublim.

ADRIAN DOHOTARU

CAP LIMPEDE

interesul cititorului străin. (Constanța Crișan)

■ **Un poștag fermeccator.** Printre cei care răspund sutelor de scrisori cu încercări literare soșite pe adresa redacțiilor poetul Emil Brumaru atrage cu siguranță atenția. Diligența poștală pe care o conduce în revista **Cronica** — o revistă în ascensiune valorică — se citește cu plăcere chiar și de cei care nu așteaptă cu înfrigurare un verdict în legătură cu primele lor poeme. Răspunsurile sale de la această sui generis „poșta a redacției” sînt misive prietenești, de o ironie tandră, de un umor suculent.

■ **Un muzeu uitat** Restaurat acum cîțiva ani (cu respect al autenticității, costînd și destul bani) unul dintre cele mai interesante monumente de arhitectură civilă feudală, din vremea lui Matei Basarab, Palatul Logofătului Udriște

Năsturel, aflat pe teritoriul satului Herești, jud. Giurgiu, a luat — cum merita — destinația unui muzeu. Numai că este căzut cu totul în uitarea și dezinteresul celor mențiți să-l îngrijească și să-l aducă în conștiința publicului. Greu de reparat; pe Șoseaua București — Ottenita nu există nici un indicator, nici o reclamă care să te invite spre a-l vizita. Nici la intrarea în sat nu află vreun indiciu, trebuie să bați pe la porțile sîtenilor ca să te călăuzească. Ajungînd pînă la urmă, custodele, o față plictisită, îți deschide și se retrage urgent, indiferent. Cum ar putea să aștepte un turist străin, de pildă, ori un grup de elevi, cine a fost Udriște Năsturel (mare om politic, sfătuitor de taină) al domnitorului, seful cancelariei domnești a lui Matei Basarab și cărturar de seamă al veacului al XVII-lea, umanist, erudit, de al cărui nume

se leagă srîns întreaga activitate de tipărire în limba română a numeroase cărți)? Cum ar putea să aștepte care sînt elementele ce situează „Casa de piatră” între edificile de mare valoare artistică, comparate, încă din epocă, de eruditul Paul din Alep, cu cele mai de seamă din Europa centrală? Un mic pliant, pe care îl poți cumpăra la intrare, (scris cu har de către Aurel Bonciu), din păcate nu este tradus în nici o altă limbă de circulație internațională. Exponatele — mobilier țărănesc din veacurile XVI—XX, din toate zonele etnografice ale țării, de o extraordinară expresivitate (vorbind despre o neașteptată unitate stilistică într-o diversitate multiplă a formelor decorative, drept încă o componentă și o dovadă a unității românilor de pe întreg teritoriul țării) — se sufocă, degradîndu-se, într-un

aer supraincălzit, greu, stătut, din încăperile se pare prea arar aerisite, ventilate, curățate. Cit privește feroneria este inexistentă! Cîteva vitrine goale de la parterul casei te fac să bănuiești că ori fi fost cîndva.

■ **Stagiune estivală.** Continuînd tradiția ultimilor ani, de a oferi melomanilor o stagiune estivală, Opera Română a și deschis seria manifestărilor sale. Astfel, după „Recitalul de cîntece spaniole”, după „Seară vieneză” și „Liliacul”, foyerul său a găzduit o „Seară de muzică românească”, cuprînzînd lucrări aparținînd unor reprezentanți de seamă ai diferitelor generații de compozitori români de la Enescu, Sabin Drăgoi, Emil Monția și Diamandi Gheci, la Carmen Petre Basacopol, Doru Popovici, Nicolae Coman și Sorin Lerescu. Alături de invitații serii, pianista Aurora Ienei, vor apărea cunos-

cuți soliști ai Operei Române, ca Sanda Sandru, Cornelia Angelescu, Monica Teodorescu, Pompei Hărășteanu, acompa-niați de Ina Macarie-Birtheimer, Georgeta Popescu, Florin Rădulescu. Stagiunea va continua sîmbătă, 20 august, cu spumoasa comedie a lui Cimarosa „Căsătoria se-cretă”, în care, sub bagheta dirijorului Lucian Anca, vom putea revedeia pe Silvia Voinea, Cornelia Angelescu, Veronica Gărbu, Constantin Gabor, Lucian Marinescu și Nicolae Bratu.

Sfîrșitul stagiunii trecute a fost marcat de premiera duplei „Noaptea cea mai lungă” și „Inte-rogoriul din zori” de Doru Popovici în regia lui George Teodorescu. Du-minică, 21 august, în cîntea marii sărbători a poporului nostru, specta-colul va fi prezentat în interpretarea soliștilor Marcel Roșca, Elena Gri-gorescu, Emi Iurașcu,

Ionel Voineag, respectiv, Ion Grigorescu și Dan Zancu; dirijor Carol Litvin.

■ **Esperanto.** În întîmpinarea celui de-al 68-lea Congres Universal de Esperanto (Budapesta, 30 iulie — 6 august 1983) revista **România pitorescă** a apărut într-o ediție jubiliară: **Ferioj ca Rumano** în limba internațională, fiind destinată celor circa 6.000 de participanți la Congres din peste 90 de țări.

Din sumarul revistei, bogat și frumos ilustrată, reținem articolele prof. univ. dr. Gh. Bulgar: **Centenarul ediției princeps Poezii de Mihai Eminescu — îngrijită de Titu Maiorescu și conf. univ. dr. Cezar Apreotesei: Esperanto în România contemporană.**

La traducerea textelor au colaborat: A. Boia, C. Dominte, I. Nagy, O. Nica, S. Oslas, M. I. Popescu, V. Timiș, M. Trifoi. (Cezar Apreotesei)

O SCOALĂ A BĂRBĂȚIEI REVOLUȚIONARE • O PLĂ

Canalul Dunăre

Dulgherul Eugen Clinciu, șef de echipă, își poartă cu demnitate cască de constructor.

Pascal Dumbravă și excavatorul său de 4,5 m.c.

Tinăr și stăpîn pe meserie: Saledin Gerhan, 19 ani, mecanic

Fotografii de PAUL AGARICI

Mircea Herbeu, tată și fiu, o familie de pătimiși ai șantierului.

Premiant la școala bărbăției de la Canal: sudorul Alexandru Cojocaru

Șeful de lot Gabriel Hincu n-are decât 29 de ani

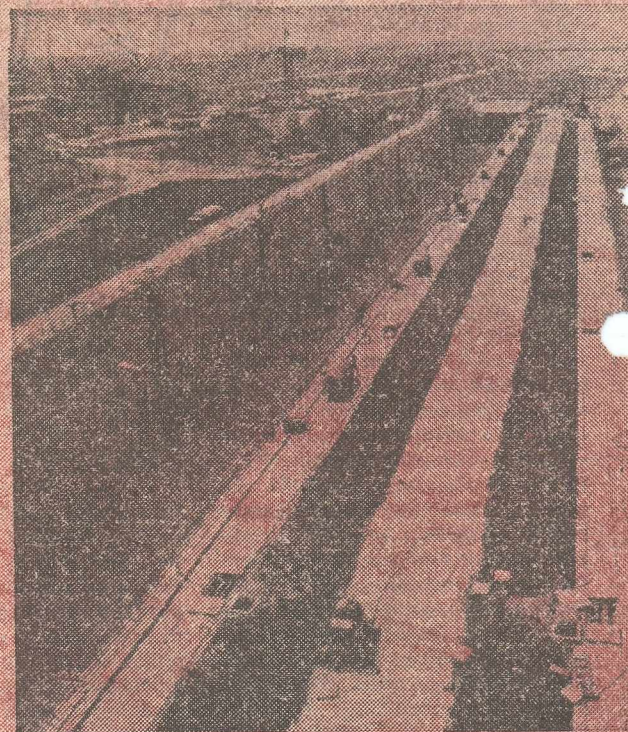
Șantierul de aici a luat ființă în octombrie 1975 și n-a însemnat, la început, decât 4 excavatoare, două la kilometrul 4 Cernavodă și două la kilometrul 42 Basarabi, și un punct de constructori alcătuit din așa-zisul „detășament precursor”. El s-a deprins însă, repede, să urmeze cu unități de măsură parcă nebănuite, raportând adesea în milioane de metri cubi și transformându-se, cu fiecare ceas, cu fiecare zi, într-o adevărată școală a bărbăției revoluționare, adunând în jurul aceluiași ideal, munca făcând temeinic și înainte de termen, sute și mii de oameni, civili și militari, vîrstnici și tineri. Pe înălțimea desfășurării de forțe, pe înălțimea angajamentului tehnologic fără precedent, zidirea Transdubrogeanului a demonstrat, o dată în plus, vocația și ambiția României contemporane de a construi, capacitatea ei morală și, deopotrivă, tehnică de a duce la îndeplinire planurile cele mai mărețe, de a dura pentru eternitate.

Acești ultimi 7 kilometri de canal, pe care ne găsim, se află pe mîna, energetică și bătorită, a Grupului de șantiere pentru lucrări speciale din cadrul Intreprinderii de construcții hidro-tehnice Constanța, unitate convocată, inițial, la Agiea pentru priceperea ei de a rostui betoanele. Numai că oamenii, avînd experiența docurilor de la Constanța și Mangalia, simțind că pot mai mult, au cerut să preia toată lucrarea și au devenit, dintr-o ambiție cu deplină acoperire în fapte, constructori și antreprenori în același timp. N-a fost ușor și, socotind că aici s-au excavat peste 60 de milioane de metri cubi de pămînt și s-au turnat, fiind zona ecluzei și a porturilor de așteptare, de 10 ori mai mulți metri cubi de beton, nici nu putea fi. Dar inginerul Mircea Herbeu, fost brigadier la Bumbesti-Livezeni, e de altă părere. Un pic de moț, cum se recomandă, născut pe Valea Crisului Alb, la Aciuța, Mircea Herbeu I zice doar atât: „nu se cade să facem vîlvă din munca noastră, chît că ea n-a fost și nici nu e simplă. Am trăit o suită de premiere, ca volum și ca ritm, dar ne-am descurcat. Am fost pregătiți pentru asta, am gândit fiecare pas din timp și, apoi, l-am mai gândit o dată. Greu e cînd n-ai ce-ți trebuie, dar noi am avut”. Sîmplit, nu? Aparent, da, dar de cîtă pricepere și de cît devotament au avut nevoie acești eroi ai muncii titanice și, totuși, anonime spre a săpa o tranșee adîncă de 65 de metri și lată, în unele puncte, de 600? Bă apelăm la o comparație, furnizată chiar de directorul Mihai Dulcău: „tot părintul pe care l-am distorsat ar însemna, pus în milioane, un șir de mașini de două ori mai mare decât Ecuatorul?”. Numai că oamenii de aici, sudorul Alexandru Cojocaru, fierarul Petre Cruceru, sudorul Macin Dogărescu, dulgherul Eugen Clinciu și mulți alții asemănători lor, nu s-au speriat de dimensiunile lucrării, fără exagerate cosmice, ci și-au văzut de treaba, harnici și destoinici, înfruntînd toate dificultățile, și n-au fost puține, cu tragere de inimă și în acțiune. Muncim după nevăz, preciza Petre Cruceru, nu după ceas, da? Mircea Herbeu II-a completat: „dac-am lucra numai 8 ore, ne-am simțit tot timpul în concediu. Nici nu putem vorbi prea mult, ne-am îneca, e praf?”. Să nu se înțeleagă că în acest loc, pe ultimi 7 kilometri ai canalului, treaba se reduce la a excava pămîntul și a-l transporta. Șantierul a fost și a rămas o robustă platformă a îndrăzneții tehnice, iar activitatea de zi cu zi le-a ridicat constructorilor, aici și altunde da-a lungul acestui nou fluviu al Dobrogei, destule probleme. Dar ei, de fiecare dată, și-au pus mîna la contribuție și, din mers, au găsit cele mai nimerite soluții, adesea originale, aplicîndu-le fără întîrziere, realizînd una dintre cele mai mărețe cîștiguri ale „erei Ceaușescu”.

Cum ziceam, pe vremea studenției, Mircea Herbeu I a lucrat, în 1948, la Bumbesti-Livezeni, în sectorul 5 Băl. Duce, firește, nostalgia acelei timp, în care a deprins multe plăceri de viață și în care a înțeles, mai bine decît oriînd, că prețul pînii e munca. A tras la roabă și-a mîncat ce-a apucat, dormind uneori sub o foaie de cort. Dar nu regretă și, dac-ar mai putea s-o ia de la capăt, ar proceda la fel, convins că, pentru el și generația lui, șantierul de la Bumbesti-Livezeni a însemnat o înaltă școală de caracter. Azi, îl aud, epoca lui „hei rup” a trecut, la Agiea, ca și la Cumpăna, ca și la Basarabi etc., constructorii omagii stau în colonii închegate, încălzite cu apă caldă, dar entuziasmul lor, dăruirea lor, trebuie să fie aceeași ca și în anii de început ai construcției socialiste, ani romantici. Și, judecînd după rezultatele muncii lor, lucrările stau, în majoritatea cazurilor, chiar așa.

De ce Mircea Herbeu II? Pentru că, în șantier, se mai află un inginer cu același nume, fiul celui de mai sus, Mircea Herbeu II, a terminat facultatea în 1978 și, fiind al 17-lea pe listă, cu media 8,62, putea să-și aleagă un loc călduț, undeva într-un birou. Dar, după exemplul tatălui, a optat pentru canal, intrînd, cum spune, „la encha” mai exact la consolidarea taluzurilor. Face, zilnic, 15-20 de kilometri pe jos, ca să simtă pulsul șantierului, iar la serviciile directorului tehnic n-ar apela nici în ruptul capului. Tată mi-e acasă, nu glumește, aici mi-e șef, iar legea canalului e aspră: fiecare cu treaba lui. A tînărului Herbeu se naudește, repetăm, taluzarea și el e mîndru de ea, ca și de faptul că, desi la numai 29 de ani, are răspundere mare. Dar și el, iar un adevăr tulburător pare să treacă cu vederea, se descurcă, adică muncеște pe rupte, adesea 15 ore din 24.

Azi, cînd se desființează vechile drumuri și rînd ecluzele e aproape gata, s-ar părea că greul a trecut. E doar o impresie. Ritmul e același, șantierul are, mai departe, nevoie de eroi. Eroii ai unei munci cel mai adesea anonime, dar trăind, apăsată, menită să dureze. Altfel zis, bătălia continuă.

Ultimul popas înaintea mării: ecluzele

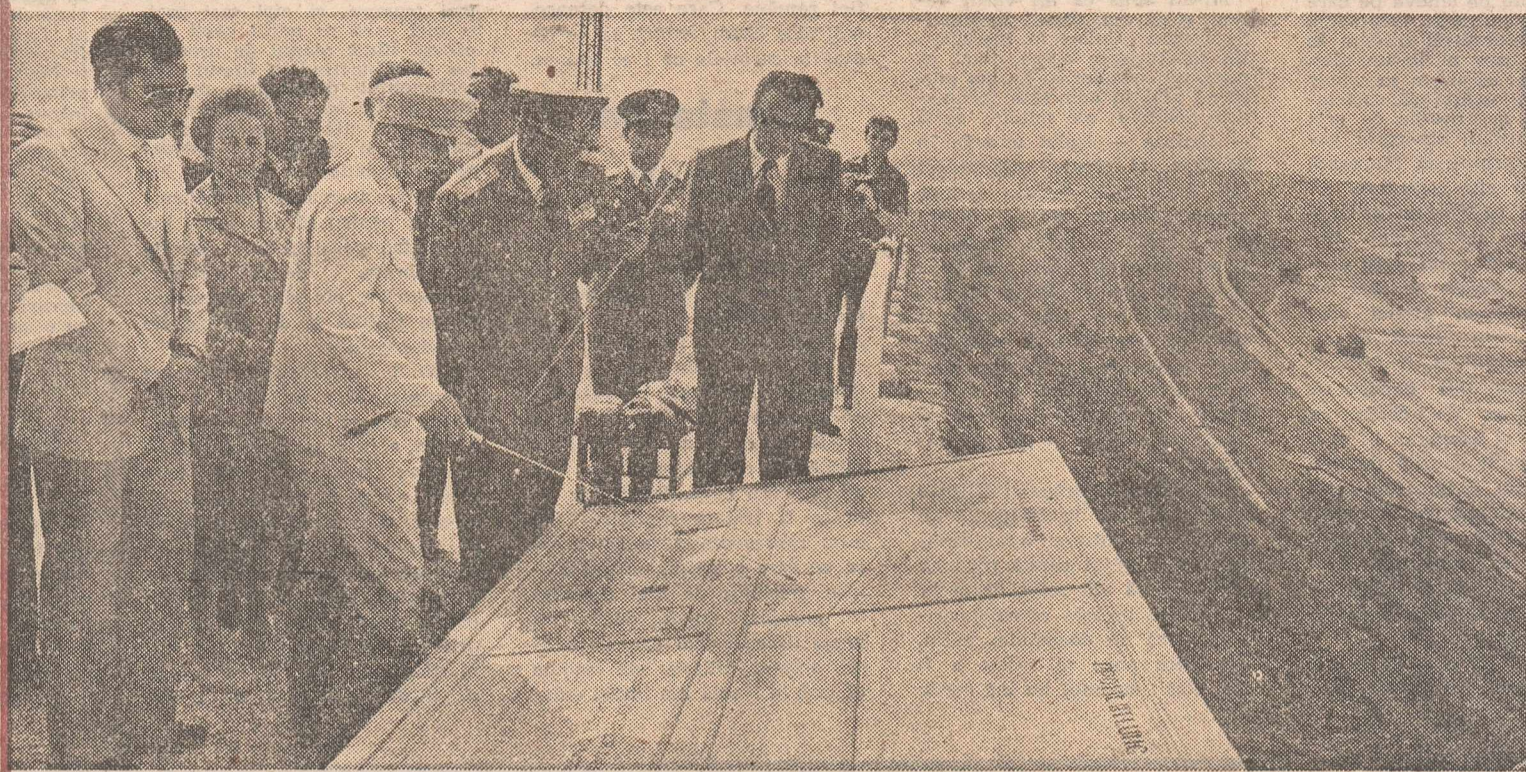
A fost și a rămas în spiritul șantierelor ea, după muncă, cu primit un ospet

OVIDIU IOANIȚOĂ

ARMĂ A ÎNDRĂZNELII TEHNICE • O VATRĂ DE EROI

Marea Neagră

Născut din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, Canalul Dunăre — Marea Neagră s-a bucurat, în permanență, de prețioasele și rodnicele indicații și îndrumări, date la fața locului, ale secretarului general al partidului

Rod al unor soluții tehnice autozileatoare, originale, podul de la Agigea e unul din cele 11 ce vor traversa canalul

„Din ape vom stinge lumina,
Din arse cimpuri trandafiri”
(dintr-un cîntec de brigadier)

... se recite. Nu altfel s-a intimplat, zilele trecute, cînd brigadierii de la Cumpăna
celui Flacăra al Tineretului Revoluționar.

Vladimir Găitan:

(Urmare din pag. 13)

cire schema era uneori atât de perfectă, încât nu se putea ieși din ea.

Ce lucru tulburător e să știi că personajul pe care l-ai interpretat a devenit pentru contemporanii tăi un model, i-a însuflețit la locurile unde se află, le-a sporit energiile, i-a făcut mai buni, i-a înălțat sufletește! Nu se poate trăi fără un ideal. Nici un om nu se poate împlini dacă, de mic încă, n-a admirat un personaj dintr-o carte, sau dintr-un film, sau dintr-o piesă de teatru, sau pur și simplu pe cineva pe care l-a întâlnit în viață. Depindem mai mult chiar decât credem de modele pe care ni le-am ales. Și e minunat că azi ni se artagă încă o dată atenția că societatea noastră are nevoie de eroi demni de urmat, ale căror caractere puternice să făurească la rândul lor alte caractere.

Și pentru că vorbim de modele: apropo de serialul „Lumini și umbre”; am avut sentimentul de părere de rău, așa cum îți pare rău atunci când termini o carte bună, că ea, cartea, s-a terminat. A fost regretul spectatorului (pentru că, oricât ar părea de ciudat, eu știu să fiu și spectator!), și a fost și regretul omului de meserie care nu a jucat în acest serial. Sentimentul de invidie pozitivă, pentru creațiile unor colegi ai mei, care au avut drept bază, trebuie să recunoaștem, un scenariu de excepție — Titus Popovici.

Am fost întrebat de foarte multe ori dacă am soluții pen-

tru reținerea atît de tinerele cinematograful român. Mi se pare că nu este nimic de reținut: este un copil bun, cu reale talente — și cînd spun asta mă gîndesc la toți factorii de răspundere: scenariști, actori, regizori, scenografi, compozitori, operatori.

Virgil Calotescu:

(Urmare din pag. 13)

este bine ca modelele pe care ni le alegem să fie puse totdeauna într-o stare de luptă. Astfel înțeleg eu cuvintele secretarului nostru general, care spune că realitatea nu e nevoie a fi înfrumusețată.

Mi-ai spus că ai văzut recent, și că v-a plăcut, documentarul meu „Culoși în Bărăgan”. Vă mărturisesc acum, iată, că personal consider că nu am reușit să arăt în adîncime fenomenele pozitive ale satului acela — Smirna — izolat undeva în Bărăgan, al cărui cooperant fac excursii la Praga, Leninigrad, Belgrad, etc — țărani care circulă în lume, ce poate fi mai minunat decît asta?! Și care sînt conduși de un anume Vasile Berbecel, un om care a făcut agronomia după ce absolvise facultatea de filozofie, care e de acolo, din acel sat al județului Ialomița?! Un erou al muncii socialiste — dar nu numai!

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu de la Mangalia ne prilejuiește tuturor o autoanaliză. Cu prilejul căreia cred că ar trebui să mă refer acum la colegii de breaslă cinematografică — să ne dușmănim puțin, noi între noi; să încerc a fi mai clar: eu unul nu mă supăr

niciodată dacă un coleg face ceva mai mult, mai bine decît mine, sînt supărat însă pe mine, că nu fac mai bine ceea ce fac. Să suferim pe superficialitatea cu care lucrăm uneori, pe slăbiciunile de care mai dăm dovadă! În acest sens m-am referit la „dușmănie”, mai sus. Cred în destinul creșterii calitative a filmului românesc — în spiritul celor spuse la recenta consfătuire de lucru — pentru că avem realizatori de mare talent, comuniști devotați, revoluționari patrioți — și cred mai ales în generația de tineri realizatori, despre care, sînt convins, se va auzi și peste hotare. Cred, cu alte cuvinte, în potențialul creator al cinematograful român. Care este datoare, mai ales acum, astăzi, să se ridice la cerințele ce i se impun.

Constantin

Vaeni:

(Urmare din pag. 13)

poți aspira, un reper de referință în acest sens. Cu alte cuvinte: un MODEL!

A înfrumuseța cu mijloacele artei un subiect, sau un erou pe care îl propui publicului, nu înseamnă deloc a crea șabloane, a da rețete de eroi; nu se pot crea rețete de eroi, nimeni nu va accepta așa ceva. Realitatea nu poate fi tratată septic!... Un erou reprezentativ pentru epoca pe care o trăim, un om frumos, purtător de idei umaniste, curajos, cinstit, demn, nu poate fi creat doar prin enunțarea acestor calități: ele trebuie să iasă la iveală din însăși exis-

tența sa. Din adevărul acestei existențe. Iar acest adevăr conține și dureri, conține și necazuri, uneori și conflicte, și chiar nereușite... Obligația artistului însă este să privească lucrurile cu bună-credință, și cu dorința de a afirma puterea acestui erou de a depăși dificultățile pe care viața, prin natura ei, le pune în fața oricărui dintre noi.

A crea modele, a înfrumuseța, nu înseamnă deloc reînnoirea la filme cu telefoane albe și cu pereți roz-bombon!... N-am să fac niciodată un film în care muncitorii merg la uzină, sau lucrează pe marile șantiere, îmbrăcați în salopete noi și proaspăt bărbierii. Nu din înfățișarea lor exterioară îi voi face eu mai frumoși, și nici mai eroi, și nici dacă aș minți că și depășesc zilnic planul de producție. Ci proiectînd în filmul meu sentimentul demnității muncii lor, sentimentul vieții lor. O viață nelipsită de greutate, de impasuri și conflicte... lucruri ce nu trebuie ocolite — lucruri care tocmai îi fac mai puternici, pentru că sînt acele lucruri fals-considerate, greșit-considerate, demobilizatoare. Dimpotrivă, ele sînt generatoare de ambiții și de dorință de autodepășire.

Apelul tovarășului Nicolae Ceaușescu este un apel la rațiune, vine în întîmpinarea (încă o dată), a dorințelor și intențiilor noastre; sigur că avem încă multe de făcut, ca aceste dorințe și intenții să se materializeze în filmele noastre. Încerc un sentiment de mare nerăbdare în așteptarea întîlnirii cu marele public a ultimului meu film, „INTRUSUL” după romanul lui Marin Preda (pe afix va apărea cu titlul „IMPOSIBILA IUBI-

RE”), în care, consecvent cu regretatul autor al romanului, am încercat să propun un tip de erou — căruia îi putem spune și MODEL: un tînăr care parcurge aproape toate treptele cunoașterii vieții, traversînd fericirea și nefericirea fără a-și pierde în nici un moment sentimentul demnității sale, sentimentul identității sale, de om, și de constructor al acestei lumi. Am aproape convingerea că un astfel de tip de erou conține toate datele eroului romantic, cu o trăsătură în plus: este un revoluționar! În sensul cel mai autentic al acestei noțiuni.

Din păcate, uritul și răul sînt mai fotogenice decît binele și frumosul. Nu trebuie să cădem în capcana asta!... Cum o capcană destul de periculoasă, este să forțezi fotogenia binelui și frumosului! Binele și frumosul trebuie propus ca scop, ca fel primordial. Nimeni nu va crede într-o frumusețe concepută ca șablon. Așa cum nimeni nu va accepta uritul fără speranță!... Dealtfel, aceste două noțiuni sînt dialectic legate, iar datorită oricărui artist umanist este ca din conflictul acestor două elemente ale vieții, să descopere și să propună calea spre bine.

Dealtfel cred că n-am spus lucruri noi, și le-am spus chiar cu o oarecare stînjeneală — dar așa înțeleg eu lucrurile, și filmele pe care le-am făcut, știți bine, dovedesc asta.

Val Paraschiv:

(Urmare din pag. 13)

moria poporului nostru... Mi-ai pus întrebări, sînt, de fapt, reliefuri în discuția noastră, care nu mai pot păstra o ordine restrictivă, de aceea răspunsurile sînt înglobate în bloc, astfel că înșiruirea lor îl ascunde pe interviuator”.

Petre Stoico

Radu Beligan

Mircea Micu

Mircea Diaconu

Al. Piru
Desene de NUNI ANESTIN

Tescani '83

Loc de veche așezare, în dulcea Moldovă, fostul conac al Rosettiilor a devenit astăzi, ceea ce trebuia să și fie: „Așezămîntul de cultură George Enescu”. Conacul, care a fost întemeiat prin anul 1709 de Ștefăniță Ruset, prieten al lui Dimitrie Cantemir, a devenit — treptat — un focar de aleasă spiritualitate românească, ce a culminat cu activitatea laborioasă dusă aici de George Enescu, Mihail Jora, Alfred Alessandrescu și Maximilian Costin, ctitori adevărați ai muzicii noastre. O scurtă privire aruncată peste vreme, asupra ramurii tescane a familiei Rosetti, dezvăluie fapte uitate, dar care merită reduse în memoria publică. Astfel, Costache Rosetti-Tescanu (1814—1879) a fost unul dintre boierii care au militat neobosit pentru desăvîrșirea Unirii Principatelor din 1859; iar cit privește concepția sa despre țărănimea muncitoare, o putem găsi în diferite lucrări tipărite, care tratează despre „reforma privind îmbunătățirea vieții muncitorilor de pămînt”. Fiul său, Dușătru Rosetti (1852—1897), a continuat, fervent, activitatea pe tărîm social a tatălui. El a fost membru al Internaționalei Socialiste și autorul primei lucrări din lume despre Comuna din Paris. Așadar, se poate conchide că ramura tescană a Rosettiilor, întemeiată încă prin 1600 de Lascariu Rusaitis, al cărui descendent a fost Antonie Ruset, domn al Moldovei între 1675—1678 și pînă la Maria Rosetti (1879), fata lui Alce Jora (mătușă compozitorului Mihail Jora), a cuprins bărbați de seamă, boieri cu vederi și fapte progresiste, care — după măriturile bă-

trînilor — înzestrau feciorii la cununie și făceau rînduiești drepte în muncile și produsele pămîntului.

Tescanii de astăzi constituie un sat socialist în plină înflorire, ogoarele și livezile îmbelșugate de rod dînd posibilități sătenilor să-și construiască gospodăriile durabile, un cîmin cultural cochet, să-și extindă electricitatea pînă hăt, de parte, pe margini de deal și să aibă toată ușurința unui mers comod, șoseaua asfaltată și trotuarele bine pietruite dînd uitării drumurile pline de colb. Iar în acest context, al contopirii muncii cu un nivel tot mai accentuat de progres, Casa memorială se integrează perfect, ea fiind un simbol al culturii române, pe platouri moldovene pline de frumusețe și nebiruite în vrem de restrînte.

Pentru muzica românească, Tescanii au un însemn special. Aici, își petrecea George Enescu cele mai multe din vacanțele sale; aici și-a zămislit începuturi de teme, sau și-a amplificat lucrul la capodopera sa Oedip, despre care marele creator spunea: „Această operă, al cărei subtitlu — «Simfonic» — îndrăznesc să-l revindic, am gîndit-o vreme de 25 de ani; am lucrat efectiv, la ea, 10 ani”; creație, adăugăm noi, călăuzitoare pentru toți compozitorii români și începută — practic — în concediul petrecut de muzician la Tescani, în vara anului 1921. Însemnările enesciene sînt grăitoare despre ce au însemnat aceste locuri, pentru lucrarea muzicii românești și culminează cu ultima sa dorință, mărturie olografă: „Subsemnatul George Enescu, din București, strada General Manu 16, îmi exprim dorința ca să fie înmormîntat la Tescani, județul Bacău, alături de soția mea”. Semnat: George Enescu, Tescani, în 14 iulie 1926!

Mihail Jora (1891—1971), nepotul drept

al penultimei amfitrioane a Tescanilor, și-a gîndit și a pus pe hîrtia cu portative, aici, în liniștea parcului, la pianina Erard, unele dintre cele mai importante opere ale sale, cum ar fi suita simfonică „Privești moldovenești” și baletul „Curtea veche”, realizat în 1948, și care evocă figuri din trecutul istoric al familiei Rosetti-Tescanu, cadrul ales fiind chiar actualul Așezămînt de cultură și creație. Dealtfel, compozitorul arăta, prin 1951, în amintirile sale: „...nu există vre-o lucrare de-a mea, pînă mai anli trecuți, care să nu cuprindă măcar citeva rînduri scrise la Tescani. Multe le-am început acolo, multe le-am încheiat în liniștea, în limpezimea văzduhului de acolo...”. Și, adăugăm noi, absolut toate creațiile sale au constituit și sînt și astăzi puncte de referință în istoria modernă a muzicii românești.

Dacă am aminti și de activitatea a încă doi muzicieni iluștri, care au intrat în „cvartetul” de aur al Tescanilor, adică a compozitorului și dirijorului Alfred Alessandrescu (1893—1959), ce a creat aici poemul simfonic Acteon, ori a eminentului critic, muzicolog și violonist care a fost Maximilian Costin (1888—1938), căsătorit cu Elena Rosetti-Tescanu, și din ale cărui merite incontestabile am nota doar fondarea, în 1916, a revistei Muzica, înființarea societății „Amicii muzicii”, inițierea unor colecții de popularizare — cum ar fi „Biblioteca muzicală” și „Școala nouă de vioară” — sau scrierea primei Biografii a lui George Enescu, ori recitalurile de vioară — adevărate momente de desfătare artistică — susținute în compania maestrului Zeno Vancea și a pianistului Nicolae Caravia, este lesne de observat că Tescanii au constituit un adevărat fanion al muzicii românești, din perioada interbelică.

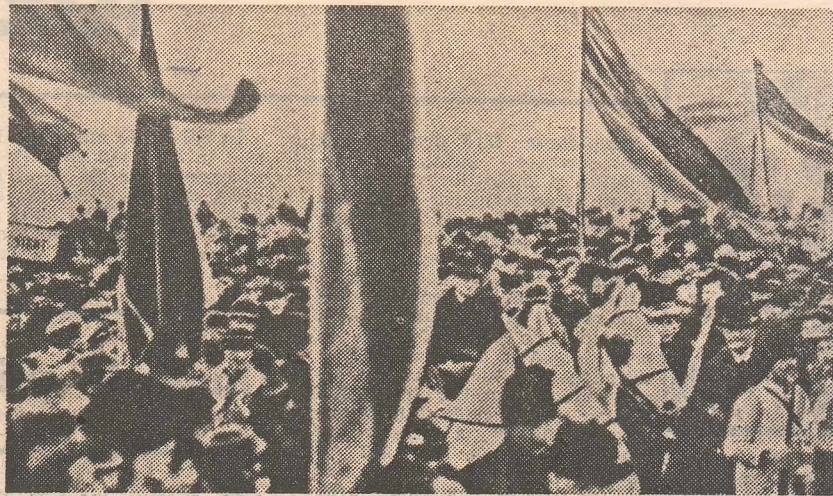
Astăzi, prin înțeleaptă grijă a partidului față de tot ceea ce constituie un element prețios al moștenirii noastre culturale, vechiul conac al Tescanilor a căpătat o nouă viață. Renovările aduse casei principale, precum și micuței și simplei biserică — care constituie ea însăși un monument istoric — repararea și remobilarea celorlalte aripi, au făcut posibile înființarea Muzeului memorial „George Enescu” și deschiderea unei galerii de artă plastică românească modernă. La fel, muzicieni, pictori, scriitori și alți artiști, beneficiază — alăturat — de o casă de creație bine înzestrată și de unde, în doar cîțiva ani de funcționare, și-au luat zborul către beneficiarul generos al zilelor noastre, care este poporul muncitor, lucrări artistice în diferite domenii. Orchestra de cameră a Filarmonicii din Bacău poartă numele „Tescanu” și, credincioasă acestuia, desfășoară o stațiune permanentă în sezonul de vară, bucurîndu-se de cadrul natural plin de splendoare pe care-l oferă acest lăcaș de cultură. Feste tot se simte aripa protectoare și grijulie a Comitetului județean al P.C.R., a președintelui Comitetului județean de cultură și educație socialistă, Petru Enăsoaie, iar filologul Alexandru Popovici găsește mereu forme variate de valorificare a importantei moștenirii culturale de aici, pe care o are în custodie.

Loc de veche așezare, orînduit la confluința celor două Tazlăuri, pe dulci plaiuri moldave, Așezămîntul de cultură și creație „George Enescu” își continuă calea sa dreaptă, în folosul peren al spiritualității românești!

CLAUDIU NEGULESCU

SPRE ALBA IULIA, SPRE ÎNFĂPTUIREA MARI UNIRI

Prăbușirea marilor imperii

CITEVA PRELIMINARII NECESARE

...Spre această parte a continentului european, pe care s-a plămădit poporul român, și-au îndreptat încă de timpuriu poftelile imperiile cetro-pitoare. În evul mediu, începând de prin secolele X—XI, o parte a teritoriului locuit de români a fost ocupat de regatul ungar; în secolul al XIV-lea a apărut la Dunăre Imperiul otoman, care „în turburarea-i furtunoasă” — cum spunea Eminescu — a ajuns, în secolele care au urmat, până în centrul Europei, la porțile Vienei, transformând în pașalicuri statele feudale ale grecilor, albanezilor, bulgarilor, sîrbilor, ungarilor. Românii, care și-au apărut cu vitejie independența, au încheiat cu Imperiul otoman tratate („capitulații”), ce conțineau drepturi și obligații pentru ambele părți, stabilind, astfel, un „modus vivendi” cu puternicul lor vecin. Spre sfîrșitul secolului al XVII-lea, cînd Imperiul otoman a intrat în declin, au apărut alte două mari imperii care și-au disputat „moștenirea” celui ce dispărea: cel habsburgic și cel țarist. Cu scurgerea timpului ele au reușit, prin forță, să includă în frontierele lor numeroase popoare pe care le-au supus unei politici de deznationalizare și de cruntă exploatare.

Deși între cele două imperii s-au manifestat în tot cursul istoriei numeroase contradicții, izvorite din setea lor de a acapara noi teritorii și popoare și care au dat loc la numeroase ciocniri și războaie, ele s-au înțeles deseori pe seama popoarelor subjugate, și-au dat sprijin pentru înăbușirea luptei de eliberare a acestora. Raporturile dintre cele două imperii — dincolo de orice neînțelegeri — erau atât de intime, încît existența lor s-a intercondiționat. Evoluția evenimentelor a confirmat întru totul previziunea lui Friedrich Engels comunicată socialistilor români la sfîrșitul secolului trecut: „Căderea țarismului, nimicirea acestui vis rău care apăsă peste Europa întreagă, iată, după noi, cea dintîi condiție pentru dezrobirea națiilor din mijlocul și din răsăritul Europei. Țarismul căzînd, puterea nelegiuită reprezentată acum prin Bismarck, lipsită de sprijinul său cel mai puternic, va cădea și ea; Austria se va desface în bucăți, pierzînd singura pricină de viață ce mai are, datorită de a împiedica, prin existența sa, pe țări de a înghiți națiile împărțite de la Carpați și din Balcani”.

În goana lor după cuceriri, cele două imperii au anexat și teritorii locuite de români: în 1699 Imperiul habsburgic a ocupat Transilvania, în 1718 Banatul, iar în 1775 partea de nord-vest a Moldovei, pe care o vor numi „Bucovina”; în răsărit țarismul a ocupat în 1812 partea Moldovei dintre Prut și Nistru.

De-a lungul secolelor popoarele subjugate s-au ridicat de numeroase ori la luptă armată împotriva asupritorilor străini, pentru a recuceri libertatea lor. Așa, spre sfîrșitul secolului al XVIII-lea, a avut loc în Transilvania puternica ridicare la luptă a românilor sub conducerea lui Horea, Cloșca și Crișan. Începutul secolului următor a fost marcat de luptele de eliberare națională ale sîrbilor, grecilor și românilor; în 1830—1831 polonezii s-au răscolit împotriva țarismului, pentru ca în 1846 să se desfășoare insurecția din Cracovia; anul 1848 a fost anul revoluțiilor pentru eliberare națională și socială ale cehilor, românilor, italienilor, ungarilor etc.; în 1863—1864 polonezii s-au ridicat din nou la luptă; a doua jumătate a secolului a fost jalonață de numeroase revolte împotriva jugului otoman ale poporului bulgar etc. Prin lupta lor plină de jertfe și folosind condițiile internaționale favorabile, unele popoare — printre care și poporul român, chiar dacă nu în întregimea lui — au reușit în secolul al XIX-lea să scuture jugul străin și să-și câștige independența de stat.

„DEZMEMBRAREA AUSTRIEI ESTE SINGURA SOLUȚIE”

În răsărit succesivele revoluții din februarie și octombrie 1917 distrug imperiul

tarilor și dau Rusiei un nou drum de dezvoltare, cel al socialismului. Ideile revoluției ruse au acționat ca un ferment în centrul Europei. Înfringerile militare suferite de Puterile Centrale au stimulat și facilitat lupta de eliberare națională a popoarelor din Imperiul austro-ungar. Un rol important în această luptă l-au avut și cele „14 puncte” expuse de președintele S.U.A., Woodrow Wilson, în fața Senatului, la 8 ianuarie 1918, care cuprindeau, de fapt, programul Antantei cu privire la problemele politice, economice și naționale ale Europei. Afirmarea de către președintele Wilson a principiului de dreptate pentru toate popoarele și națiunile și dreptul acestora de a trăi în condiții egale de libertate și siguranță, indiferent că erau puternice sau slabe, mici sau mari, însemna confirmarea implicită a dreptului națiunilor la autodeterminare.

Anul 1918, și în mod deosebit lunile octombrie-noiembrie, au reprezentat momente de vîrf ale luptei de eliberare națională a popoarelor din centrul Europei. Sub conducerea Consiliilor Naționale, organe larg reprezentative, create de revoluție, popoarele din Austro-Ungaria au dat asaltul final împotriva dublei monarhii, pentru cîștigarea libertății lor, pentru formarea statelor naționale independente.

„Distrugeți Austro-Ungaria! Luați habsburgilor posibilitatea de a-și continua rolul nefast”, indemnul pe care Eduard Beneș, conducător al luptei de eliberare a poporului ceh, îl lansase în 1916 într-o conferință ținută la Sorbona, era un imperativ al momentului. Acest program de luptă, îmbrățișat de toate mișcărilor de eliberare națională din cadrul imperiului, era susținut cu multă căldură de reprezentanți ai opiniei publice din țările aliate și asociate. Asociații, comitete de acțiune, birouri de presă și propagandă, broșuri, întruniri și declarații publice — iată cîteva din mijloacele prin care se acționa pentru propagarea ideii desființării anacronicului imperiu multinațional din centrul Europei. Articolele de presă cu titluri sugestive ca **„Cererea românilor de a se uni cu România. Austria trebuie să fie dezmembrată”** („The Times” din 28 iunie 1917); **„Dezmembrarea Austriei este singura soluție”** („The New York Times” din 10 februarie 1918); **„Doboriți pe habsburgi!”** („The Washington Post” din 11 mai 1918); **„Austria aproape de revoluție”** („The Washington Post” din 3 mai 1918) și multe altele aduceau date de ordin național, lingvistic, istoric și geografic pentru a demonstra inevitabilitatea destrămării monarhiei austro-ungare calificată drept „un obstacol în calea păcii și un element de dezrobire în Europa”.

„Nu mai este posibil, scria ziarul „The New York Times” din 10 februarie 1918, să se amine soluționarea acestei probleme, deoarece actualul conflict a asumat prin el însuși, printre alte scopuri, și pe acela de a soluționa problemele care, de teama unui război mondial, au rămas nesoluționate de-a lungul ultimelor decenii. A menține după război principiile care au constituit principalul motiv al acestui război ar însemna o crimă împotriva umanității. Războiul trebuie să deschidă drumul spre o dezvoltare liberă și pașnică a națiunilor și să rupă lanțurile care ne încătușau și sistemele de gîndire pe care progresul le-a depășit deja”. Pentru autorul articolului dezmembrarea monarhiei austro-ungare reprezenta singura soluție reclamată de împrejurările obiective ale anului 1918. „A-l permite să trăiască după acest război printr-un oportunism politic îngust, care ar aparține doar guvernelor, nu și popoarelor, ar însemna să se trădeze pacea viitorului”. În același context, publicația britanică cu veche tradiție „THE ANNUAL REGISTER” consemna în numărul său pe anul 1918: „Este probabil că dezmembrarea Imperiului multinațional austro-ungar va fi considerată de istoricii ca evenimentul cel mai important din 1918, Dezvoltarea concepției naționale în cursul anilor recenți a făcut ca mulți supuși să

privească dubla monarhie ca un organism politic total artificial și nenatural”; „THE NEW YORK TIMES” DIN 6 OCTOMBRIE 1918: „Trăiesc aproape patru milioane de români în Transilvania, Banat și Bucovina sub asuprire maghiară și austriacă. Toți aceștia au considerat războiul actual ca pe războiul lor mult așteptat de eliberare, care îi va scăpa de stăpînirea străină și îi va uni cu cei opt milioane de români din Regatul român (...). De la începutul actualului război ei au avut convingerea înfringerii armatelor austro-ungare și germane și a victoriei aliaților, care înseamnă salvarea neamului românesc, și au acționat în consecință”.

Din scrisoarea de trimitere a Conferinței de Pace, semnată de președintele conferinței, A. Millerand, către guvernul ungar (6 mai 1920): „Voința popoarelor s-a exprimat în zilele de octombrie și noiembrie 1918, cînd dubla monarhie s-a năruit și cînd populațiile de mult timp ocupate s-au unit cu frații lor italieni, români, iugoslavi sau cehoslovaci”.

Totul s-a desfășurat cu rapiditate și hotărîre.

La 14 octombrie 1918 în teritoriile luate de cehi s-au declanșat mitinguri populare, demonstrații și greve, la care s-a cerut expres crearea Republicii Cehoslovace Independente. (La Mladá Boleslav, Kolin, Kralupy, Strakonice și altele) masele populare au proclamat chiar Republica și au distrus emblemele statului austriac; ele prefațau evenimentele ce nu întîrziu să vină. La 28 octombrie guvernul de la Viena a răspuns afirmativ la nota americană din 19 octombrie privind acordarea independenței cehoslovacilor și iugoslavilor și a cerut armistițiul. Popoarele ceh și slovac au înțeles că a venit momentul de a-și lua soarta în propriile mîini, că sînt libere să-și determine statutul și să se desprindă de Austro-Ungaria. Cu drapele naționale cehe și slovace, populația din Praga a ieșit pe străzile orașului, îndreptîndu-se spre Piața Sf. Venceslas, înălțînd pe drum toate însemnele dominației austriece. În după-amiaza aceleiași zile, Comitetul Național Cehoslovac, creat încă de la 13 iulie, a proclamat independența țării, reușind ca în decurs de trei zile să preia, practic, toată administrația militară și civilă.

În timp ce la Praga aveau loc aceste evenimente, Consiliul Național Slovac a convocat pentru 29 octombrie o adunare la Sv. Martin Turciánsky. A doua zi reuniunea a redactat o Declarație, primită în unanimitate de cei prezenți, prin care se proclama ruperea Slovaciei de monarhia austro-ungară și unirea cu teritoriile cehe în cadrul statului cehoslovac. Cu această crearea Cehoslovaciei independente era un fapt împlinit. La 14 noiembrie, la Praga, s-a deschis Adunarea Națională care a proclamat Republica Cehoslovacă; a doua zi, Thomas Garrigue Masaryk a fost ales președinte al noului stat.

Evenimente asemănătoare s-au produs aproape concomitent și în teritoriile din Austro-Ungaria locuite de slavii de sud (sîrbi, croați, sloveni, bosniaci etc.). La 17 octombrie 1918 reprezentanții tuturor partidelor iugoslave din Austro-Ungaria s-au reunit la Zagreb și au creat Consiliul Național Iugoslav; primul act al acestui înalt forum reprezentativ l-a constituit formarea unui guvern provizoriu, avînd sarcina expresă de a lua în mîinile sale administrația teritoriilor iugoslave. Aceste hotărîri au fost precedate și însoțite de puternice demonstrații de masă, în cadrul cărora se cerea insistent proclamarea independenței. În aceste condiții, la 29 octombrie, Consiliul Național Iugoslav a proclamat statul național independent și suveran al slovenilor, croaților și sîrbilor, iar la 24 noiembrie Vecerea (Adunarea) populară, cu sediul la Zagreb, a adoptat hotărîrea de unire a acestui stat cu regatele Serbiei și Muntenegrului. În zilele următoare s-a pronunțat pentru unirea cu Serbia Skupština populară din Voevodina (25 noiembrie), precum și Skupština din Muntenegru (26 noiembrie). Voința de unire a obținut o consacrare definitivă cîteva zile mai tîr-

ziu, cînd o delegație a Vecii populare de la Zagreb a înminat prințului regent al Serbiei, Alexandru Karagheorghe, adresa formulată de acest for în sensul recunoașterii suveranului sîrb în fruntea noului stat. La 1 decembrie 1917 prințul regent, în numele regelui Petru, a proclamat oficial crearea Regatului sîrbilor, croaților și slovenilor (din 1929 Iugoslavia).

Războiul, evenimentele revoluționare din Europa anilor 1917—1918 și în mod deosebit lupta curajoasă a poporului polonez, hotărîrea sa nestrămătată de a-și recîștiga independența au fost factorii care, în ciuda tuturor greutăților, au dus în final la crearea statului național polonez, independent și suveran. La 28 octombrie 1918, la Cracovia, în teritoriul polonez aflat sub stăpînirea Austro-Ungariei, a fost creată Comisia Poloneză de Lichidare, cu sarcina de a prelua puterea în Galiția și Silezia thescheniană, de a „lichida” orice legătură cu Austria și, apoi, de a crea un stat polonez care să reunească în jurul lui toate teritoriile polneze. La 31 octombrie Comisia de Lichidare a preluat puterea în Cracovia, Galiția apuseană și în unele regiuni din fostul Regat polonez. La 16 ianuarie 1919 a fost creat la Varsavia un guvern central, în frunte cu Ignacy Paderewski, căruia i s-au subordonat atît guvernele regionale, treptat dizolvate, cît și Comitetul Național Polonez de la Paris, creat încă din august 1917 de emigratia polonă, în frunte cu Roman Dmowski. Noul guvern a fost recunoscut de Puterile Aliate și Asociate. Procesul de consolidare a puterii centrale, a regimului social-politic și definitivarea granielor statului polonez creat la sfîrșitul anului 1918 a continuat însă și în perioada următoare, fiind încheiat abia în anii 1921—1923.

Evenimentele revoluționare care aveau loc în Imperiul habsburgic, lupta popoarelor asuprite pentru formarea statelor naționale independente s-au repercutat și asupra celor două națiuni dominante, cea austriacă și cea ungară, care și-au creat și ele state naționale proprii.

La 28 octombrie 1918 la Viena și în întreaga Austrie a fost declanșată o grevă generală, pe străzile capitalei mii de muncitori și de soldați au manifestat, cerînd pace și abolirea monarhiei. Două zile mai tîrziu, Adunarea Națională Provizorie și-a asumat întreaga putere în stat, a delegat din sinul ei un Consiliu de stat și a însărcinat pe deputatul social-democrat Karl Renner cu formarea guvernului. Revoluția burgheză-democratică victorioasă l-a constrins pe împăratul Carol să abdice (11 noiembrie), iar a doua zi Adunarea Națională Provizorie a proclamat Republica Austriei.

O dezvoltare asemănătoare au cunoscut evenimentele în Ungaria. La 25 octombrie 1918 a fost creat la Budapesta Consiliul Național Ungar, în frunte cu Károlyi Mihály, care a publicat un manifest-program în 12 puncte, în care se promitea vot universal, reformă agrară, dreptul naționalităților asuprite din Ungaria de a dispune de ele însele (concomitent se exprima speranța că aplicarea acestuia nu va amenința integritatea Ungariei) etc. Puternice manifestații de stradă au cerut la 28 octombrie proclamarea republicii și preluarea puterii de către Consiliul Național. La 30 octombrie în Ungaria s-a declanșat revoluția: la Budapesta au loc mari demonstrații ale muncitorilor și soldaților, însemnele imperiale au fost rupte, iar la 31 octombrie mulțimea a impus regelui numirea unui guvern de coaliție. În perioada următoare, în toată Ungaria s-au desfășurat puternice acțiuni populare: în uzine și fabrici, în orașe au loc mitinguri, se creează sfaturi ale muncitorilor și soldaților. Sub presiunea maselor populare, la 16 noiembrie guvernul a trebuit să proclame Republica Ungară.

ION BULEI ■
CONSTANTIN BOTORAN ■
ION CALAFETEANU ■

IDEI CARE AU APĂRUT

Amplora fără precedent a descoperirilor științifice, invențiilor și înfăptuirilor de ordin tehnic, transformările radicale pe care acestea le determină activității productive evidențiază astăzi, mai mult decât oricând, profunda penetrație a științei în toate compartimentele muncii și traiului cotidian, în psihologia și structura socio-profesională a popoarelor. Pretutindeni în lume, inventatorul, autorul studiilor și investigațiilor cu caracter fundamental și aplicativ a devenit la

această oră omul zilei, bucurându-se de respectul și grațitudinea contemporanilor.

În acest moment crucial al istoriei mondiale, prin înseși imperatiile politice, economice și sociale ce stau la temelia orinduirii noastre socialiste, Partidul Comunist Român nu numai că deschide un front larg progresului constant al forțelor de producție, ci întemeiază întregul program de făurire a noii societăți pe folosirea maximă a celor mai înaintate achiziții ale științei și tehnologiei. Așa cum se arată în documentele de partid, partidul pornește de la considerentul că știința constituie factorul primordial al progresului contemporan, că societatea socialistă multilateral dezvoltată și comunismul nu pot fi edificate decât pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei tehnicii. Am devenit astfel martorii, creatorii și beneficiarii unor înfăptuiri ce au întrecut chiar cele mai optimiste previziuni ale înaintașilor noștri, am trăit o epocă de permanentă redescoperire istorică, ce se distinge între altele și printr-o permanentă încurajare a talentului virtual, prin hrănirea și stimularea predispozițiilor latente, prin avântul ideilor generoase, prin temerara confruntare dintre om și natură.

În cei 39 de ani de la intrarea ireversibilă a României în evul său socialist și mai cu seamă în perioada inaugurată de cel de-al IX-lea Congres al partidului, acest prag de conștiință al devenirii noastre — știința și tehnologia și-au spus cuvântul în absolut toate domeniile muncii și vieții noastre. Prin mijlocirea institutelor de profil și a catedrelor universitare, dar și

Omul de știință — demiurg

prin aportul maselor de muncitori, ingineri și tehnicieni, au fost create noi tipuri de mașini de mare randament, moderne utilaje, instalații și sisteme de automatizare, au fost obținute importante descoperiri și înfăptuiri de ordin practic în chimie, fizică, biologie, genetică, informatică, în științele economice și social-politice, au fost create numeroase aparate și produse necesare îmbunătățirii stării de sănătate a populației. Iată în acest sens câteva date de sinteză, puse la dispoziția revistei noastre de către Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie :

În comparație cu perioada anilor 1961—1965, investițiile acordate largului compartiment al cercetării științifice și ingineriei tehnologice (concretizate prin crearea unei solide baze tehnico-materiale) vor crește până la sfârșitul actualului cincinal de 17,4 ori. De reținut, totodată, că față de 1961, personalul ocupat în activitatea de cercetare a crescut de 8 ori până în

1981 și urmează să crească de 9 ori pînă la finele prezentului cincinal.

De remarcat, de asemenea, că volumul activității de cercetare, exprimat în cheltuieli materiale, a crescut de 9 ori pînă în anul 1980, în comparație cu 1965, și urmează să sporească de 14 ori pînă la sfârșitul lui 1985 ! La aceeași dată, ponderea produselor noi și modernizate urmează să dețină 45 le sută din valoarea totală a producției marfă realizată de industria republicană.

Datele de sinteză oferă o imagine deosebit de grătoare și pentru perioada strictă a ultimilor doi ani și jumătate. De la începutul lui 1981 și pînă la sfârșitul primului semestru al anului în curs, cercetarea științifică și tehnologică a determinat intrarea în producție a unui număr de 6 929 noi tipuri de mașini, utilaje, aparate și instalații, a unui număr de 2 419 materiale și bunuri de consum și a circa 2 300 de noi tehnologii. Importante apar, dar mai greu de prins în graiul sec al cifrelor, realizările din domeniile biologiei, biofizicii, informaticii, fizicii, științelor economice și politice, sau numeroaselor studii și cercetări fundamentale. Ele au fost aduse la cunoștința opiniei publice prin mijlocirea presei, radioului și televiziunii, paginile alăturate oferindu-vă și ele câteva exemple elocvente, desprinse din cinci compartimente ale investigației științifice și ingineriei tehnologice.

Toate aceste înfăptuiri grandioase nu se datorează, evident, nici hazardului, nici importului de inteligență, nici mașinilor de gândit, ci numai omului societății noastre, care a găsit în anii socialismului afirmarea deplină a capacității sale creatoare, demiurgice. Sint roadele libertății sociale și democrației plene, ale politicii înțelepte promovate de partidul comunistilor români, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul care intruchipează atât de fericit crezul, voința și înțelepciunea întregului nostru popor.

Construcții de mașini

Simbolul unei performanțe

Vedeta acestui reportaj este o mașină, și am rămas la descrierea ei, pentru a respecta un adevăr și o rugăminte a unuia dintre cei care au pus mina și mîntea la înfăptuirea sa : inginerul Gheorghe Niculescu. Un tânăr cu chip senin și curat, aproape adolescentin, care crede că nu mai este tânăr. Așa se petrec lucrurile cînd ai 35 de ani și 10 de cînd ai ieșit de pe băncile facultății. Timpul se dilată, dimensiunea unui deceniu pare fantastică. Gheorghe Niculescu lucrează în atelierul de cercetare-proiectare condus de un mare inginer român, specialist imbatabil în domeniul strungurilor carusel ce au ajuns să se exporte, sub firma „Titan”, în țări înalt industrializate și chiar către firme ce acaparaseră de mulți vreme faima și piața mondială a strungurilor. El, inginerul, se numește Nicolae Speriatu, care și-a deprins mai presus de toate colaborării sale cu o filozofie de viață și de conduită deosebită. Conduita civică a intelectualului ce transformă într-o problemă de existență umană necesitățile sociale, ceea ce noi le numim cu o metaforă reală — spirit revoluționar. O filozofie a patriotismului.

Așa s-au petrecut lucrurile și cu această Mașină de cojit și slefuit sîrmă din colac în colac de diametre de la 8,5 la 26 milimetri. Pentru nespecialiști sună anost, indiferent, neinteligibil, dar creația ei înseamnă enorm pentru economia națională, înseamnă scutirea unor importuri de circa 11 milioane și jumătate de lei pe bucată. Înseamnă rezolvarea unor nevoi urgente ale industriei metalurgice, și nu oricum, ci la parametri de performanțe egali cu cei din cele mai avansate țări ; cu materiale și componente integral românești.

Dacă acum numai doi ani, să zicem, cineva s-ar fi adresat Institutului de cercetare științifică și inginerie tehnologică „Titan” cu cererea, cu propunerea măcar de a-i realiza o mașină pentru metalurgie ar fi fost privit cu ironie superioară, dacă nu disprețuitoare, avizindu-l apăsător : „noi, domnule, sîntem specializați în mașini-unelte și scule”. Ei bine, în condițiile actuale ale crizei economice mondiale, cînd ne-am propus — ca și altă dată — să ne rezolvăm pe cont propriu nevoile stringente, singura cale de a ieși învingători în cursa cu timpul, de a depăși stadiul de țară în curs de dezvoltare, de a ajunge la stadiul de civilizație pe care îl merită acest popor harnic, a fost să ne fabricăm acasă și anumite utilaje pentru industria metalurgică. Fiind foarte scumpe pe piața internațională și trebuind să ne chibzuim și să ne gospodărim mai bine fondurile valutare. O asemenea comandă socială a schimbat o optică și un profil de muncă și la I.C.S.I.T. „Titan”. Specialiștii, oamenii săi, de la primul inginer la ultimul muncitor din atelierul de prototipuri s-au apucat să gîndească, să cerceteze, să studieze și să dea realitate nu doar unei mașini, ci unui program întreg de mașini și utilaje pentru metalurgie, un program special și prioritar. CSX26 este prima

mașină din cadrul acestui program, primul examen, prima confruntare din care oamenii au ieșit cu fruntea sus, realizare care oferă garanții pentru ceea ce au pe planșetele de proiectare. CSX26 este destinată prelucrării automate și cu o înaltă precizie a colacului de sîrmă, putînd fi reglată, după cum am văzut din titlatura sa integrală, pentru diametre diferite ale sîrmelor, oferind o materie primă de calitate superioară industriei de autoturisme, industriei de rulmenți, celei de organe de asamblare. Pe lângă performanțele tehnice ale mașinii „care le egalează în mod cert pe cele ale firmelor Heitan din Statele Unite și Calow din R.F.G., de regulă furnizoare cam în toată lumea de asemenea mașini, ceea ce se poate ușor verifica prin comparația parametrilor de funcționare”, spune inginerul Niculescu, spectaculosul ei constă, în timpul în care a fost realizată de la cercetare la intrarea în funcțiune industrială : foarte scurt. Tot ciclul a fost demarat în mai 1983 și, iată, în prezent, se află în probe tehnologice finale — una la Combinatul de oțeluri speciale și alta la „Oțel inoxid” Tirgoviste, urmînd în curînd să echipeze și alte unități de profil.

CSX26 este o mașină complet automată, complexă și inteligentă. Cu un efort fizic minim din partea operatorului, permite prelucrarea, în ciclu automat, a acelei largi game de parametri de sîrmă, prin construcția ei modulară putînd fi ușor schimbat programul de la un profil la altul. De asemenea, permite un control automat al uzurii sculelor și tot singură e capabilă, grație unei serii de mecanisme, să readucă la poziții normale sculele, cuțitele decompensate, uzate, așa fel încît să înlăture eventuale erori de precizie a diametrului stabilit pe întreaga lungime a colacului de sîrmă. Logic, evitînd orice rebut, orice pierdere de material, orice risc în prelucrarea viitoare a respectivei sîrme. Cu alte cuvinte este cel mai sever, mai obiectiv, controlor de calitate al propriei sale munci, precum și al operatorului care o exploatează. Cînd un cuțit s-a uzat, îl avertizează printr-un semnal optic, iar muncitorul apasă pe un anumit buton și un lanț întreg de mecanisme intră în acțiune, readucînd cuțitele să lucreze la cota inițială. Este echipată, totodată, cu un agregat de ungere automată a lagărelor, prin microceată, procedeu de ultimă oră în materie de ungere a mașinilor-unelte.

Dacă arhitectul general, creierul și carterul general au fost aici, în clădirea din curtea marii întreprinderi numită scurt I.M.U.A.B., la I.C.S.I.T. „Titan”, nu-i putem uita pe colaboratori, în special Institutul de proiectări pentru automatizări (care a proiectat și asigurat, firește, partea de automatizare a mașinii) și antreprenorul general, care a montat acest agregat complex — întreprinderea mecanică din Roman. Dar, înainte de toate, să nu-l uităm, ține neapărat la acest fapt inginerul Niculescu, pe șeful de proiect, cel care, cum spuneam, a ținut totul în mîna și în creierul său, care a condus cu înaltă competență și devotament ca cel mai iscusit arhitect al unui important edificiu, pe subinginerul Ion Dumitru. Acum, aflat în binemeritata sa vacanță după luni și luni întregi de efort, de veghe și nopți nedormite, lucrînd ori avînd insomnii pe care îi le dau răspunderea și responsabilitatea unui act social fundamental. Să remarcăm deci, încă o dată, integritatea de caracter al oamenilor din atelierul de strunguri condus de acel om integru numit Nicolae Speriatu. Nimeni nu-și asumă munca nimănui, fiecare adaugă o idee lângă alta, un efort lângă altul, fără ve-

detism, fără egocentrism, fără vanități. Sînt oamenii noștri de azi, formați la școala unei etici înalte : totul pentru țară, fiindcă astfel, totul este pentru noi toți, totul este pentru fiecare.

Fizică

O prioritate mondială

Laboratorul în care lucrează dr. fizician Petre Croitoru — de plasmă și optică — aparține celor mai noi domenii ale fizicii. Generației în care această știință atîta timp teoretică, dar care a sfredelit, în schimb, cu cunoașterea în acest veac XX, pînă în cele mai intime taine ale materiei, coboară tot mai mult din turnul sau de fildeş printr-un nou, în viața practică, socială, cotidiană, în slujba progresului. În 1953, cînd a terminat facultatea, la Iași, ca elev al savantului Ștefan Procopiu, „absolvenții de atunci ne zăbeau să intrăm în industrie, așa fusesem educați și pregătiți pentru menirea de a sluji tehnica”. Dar n-au prea găsit uși deschise, nu prea se știa ce poate să facă un fizician într-o uzină. Petre Croitoru acceptă atunci, volens-nolens, postul de preparator și apoi de asistent al academicianului Th. P. Ionescu, la facultatea din București, la unul dintre conducătorii școlii românești de descărcări în gaze, alături de alt mare corifeu al fizicii noastre, creator de notorietate internațională, academicianul Eugen Bădărău. Șansele generației sale și ale tuturor generațiilor de fizicieni români ce i-au urmat, au repede însă, deschideri absolut nesperate. Se înființează Institutul de fizică atomică, nucleul din care a crescut actuala citadelă științifică a fizicii de la Măgurele cu denumirea sintetică Institutul Central de Fizică. Dezvoltat în epoca Ceaușescu, dezvoltat ca o consecință firească a unei concepții despre rolul și locul științei în societatea modernă, de forță motrice, de forță de producție, forță de avangardă a industriei noastre.

Fizicianul Petre Croitoru, inteligență creatoare și iscoditoare, format la școala marilor maestri, este adus la I.F.A., într-un laborator de acceleratori de particule ce avea directă legătură cu domeniul în care lucrează pînă atunci și pentru care optase, domeniul de vîrf în lume, al descărcărilor în gaze și vidistică. Se reînnoiesc, cum spune, la pasiunea inițială, de a face lucruri aplicabile în economie. Cercetările școlii românești de descărcări în gaze, au dat repede roade, au dus la remarcabile realizări. Laserii românești, de pildă, creați aproape concomitent cu primii construiți în lume (despre care am scris recent). Ca și Instalația de nitrurare ionică pentru durificarea pieselor din fontă și oțel — I.N.I. —, o tehnologie de vîrf, mai mult, soluțiile sale constructive originale sînt o prioritate pe plan mondial, cu efecte economice multiple și deosebite prin introducerea în tratamentele termice din industrie. Purtătorul ideii, autorul de fapt și de drept, fiind dr. fizician Petre Croitoru, care revoluționează un sector întreg industrial, toate procedeele clasice de durificare a metalelor respective pentru a le crește rezistența, viața, fiabilitatea în exploatare și astfel competitivitatea. Instalația de nitrurare ionică gîndită și realizată în laboratorul de plasmă și optică al ICEFIZ, ocupă doar cam 3 metri pătrați, este constituită din câteva dulapuri cu un design ce te face

să te gîndești mai curînd la aparatură medicală ori la mobilier pentru interior, „dulapuri” ce reprezintă convertizorul de forță, de alimentare cu energie electrică, partea de comandă și măsură (automată) a instalației, un disociator de amoniac și, alături, un echipament mecanic, adică recipientul de nitrurare, unde se introduc piesele. În interior are loc „o banală descărcare luminiscentă, în atmosferă de azot”, cum îi spune dr. Petre Croitoru, descărcare luminiscentă care, în impactul cu piesa, produce un vîrf termic, adică o încălzire la temperaturi de la 300 la 500 grade Celsius, iar o parte din ioni pătrund, se înglobează în interiorul acestuia, asigurîndu-i o duritate de 6 ori mai mare față de procedeele clasice. Operatorul lucrează în halat alb, fără nici un fel de noxe chimice, termice ori sonore, ca în farmacie. Avantajele și performanțele sînt însă multiple — înlătură total reburturile, duce la proprietăți net superioare pieselor, crește enorm productivitatea muncii — o instalație poate înlocui o hală întregă cu sute de muncitori —, scad consumurile de oțel ca și de energie electrică, iar consumul de amoniac este de-a dreptul neglijabil. Instalația e scumpă, fiind foarte complexă, dar se poate amortiza sub o lună de zile dacă e bine exploatată ; poate să aducă un beneficiu de 1 milion de lei pe o șarjă. Stratul de nitrurare este mult mai dur, dar și tenace, compact, nu iese niciodată fisurat sau poros ori tensionat care plesnește sau se exfoliază, cum se întîmplă în cazul procedeele clasice. Viața pieselor crește de 6 ori, iar consumul de energie electrică pe șarjă este de 2—3 ori mai mic, și să nu uităm că e vorba de sute și sute de kilowați. Durificate astfel, anumite piese se pot fabrica din oțeluri obișnuite, mai slab aliate chiar din oțel carbon, care sînt mai ieftine, înlocuind pe cele din oțeluri înalt aliate, știindu-se că alierea înaltă costă enorm, unele fiind chiar embargou, producătorii neavînd voie să le exporte.

Pînă nu demult, acest domeniu al tratării termice cu ajutorul plasmei l-a deținut, a avut supremația mondială doar firma vest-germană Klöckner Ionon. Și care a pornit tot de la un institut de cercetări în plasmă, mai întîi cu sediul la Berlin apoi la Köln. Pînă în 1975 n-a avut replică în lume. După această dată au început să cerceteze și să realizeze cite ceva francezii. „Tot în același an, am abordat și noi cercetările și studiile ca astăzi să avem satisfacția că instalațiile românești sînt mult mai bune din toate punctele de vedere, comparate cu performanțele tipurilor germane și franceze. Sînt concepute și construite pe soluții originale, brevetele și astfel protejate internațional, deși fiind solicitate la export, e momentul ca forurile răspunzătoare de exportul nostru de brevete și de brevetarea în străinătate a invențiilor românești să acționeze, să se grăbească, riscurile pierderii priorității existînd în mod real. Să știți, ne informează mai departe interlocutorul nostru, că multe țări puternic industrializate nu produc astfel de instalații, deși au încercat. Japonia, de pildă. Japonezii se interesează intens de realizarea noastră, vor să cumpere, au fost de citeva ori aici”. Grație pregătirii înalte a cercetătorilor noștri, instalația românească a pornit deja de la generația a II-a, iar anul acesta a trecut pragul industriei, lucrînd efectiv într-o uzină de construcții de mașini, o instalație de generația a III-a „care înseamnă generația a II-a, plus calculator și cu asta am luat-o înainte lui Klöckner Ionon”, ne informează dr.

PENTRU PRIMA OARĂ ÎN ROMÂNIA

Petre Croitoru, un cercetător sobru, matur, serios, bine informat, care nu se hazardează în aserțiuni necontrolate. De anul trecut, INI, de diferite forțe (70 și 150 kilowați) și în diferite tipodimensiuni (avind recipientii pentru piese modulare, putind ajunge pînă la 10 metri, în funcție de necesitățile uzinelor), aduc servicii industriei noastre.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Informatică

Mitică Dumitru alege un loc fierbinte al cercetării științifice: „Zodiac“

Foarte tânărul inginer Mitică Dumitru se află totuși la capăt de drum, dar și, firește, la început de drum. Absolvind cu brio Automatica a putut alege la repartiție un loc fierbinte al informaticii românești: Institutul central pentru conducere și informatică (ICI), care reprezintă deci pentru el capătul de drum al unor ani de muncă îndrăgii. În fața, un început: lupta cu practica, cu viața. Nu sint expresii-tip, folosite ca „să sune bine“ într-un articol festiv, ci fiindcă exprimă esența gândirii sale:

— În informatica românească — spune — s-au investit mulți bani, s-a trecut printr-o perioadă de acumulare, care acum trebuie să dea roade. S-a dezvoltat tehnica de calcul românească, dispunem de o bază materială care ne permite să ne „mișcăm“, să arătăm în mod practic ce putem. Este și un specific al informaticii, știut fiind că validitatea unui program, cit de iscusit și de savant ar fi, so validează numai și numai în confruntarea vie cu realitatea. Dacă în fizică și mai ales în matematică cercetătorul înarmat cu hirtie și creion poate elabora teorii riguroase și, de ce nu?, frumoase, aplicarea în practică putind aștepta decenii sau chiar secole, în domeniul nostru nu există decît un criteriu: practica. Lucrind la I.C.I., în laboratorul Conducerea cu calculator a proceselor industriale, obiectul cercetărilor mele apare clar din însăși această denumire.

Observația că Mitică Dumitru și-a ales un loc fierbinte este, de fapt, de două ori îndreptățită, întrucît ca informatician el se preocupă de energetică, ea însăși zona poate cea mai fierbinte a tehnicii și economiei românești. La ICI, ansamblul de preocupări în acest domeniu datează din 1979—1980, cînd s-a început colaborarea cu Institutul de studii și proiectări energetice și cu ICEMENERG, concretizată în elaborarea unui program, a unei strategii de abordare a informatizării proceselor energetice, cu cele două laturi ale sale, producția și distribuția. Această strategie s-a materializat în aplicații industriale în diverse zone industriale (vizîndu-se distribuția și consumul energiei) și în puncte de producere a energiei electrice, în centrale hidro și termoelectrice. În acest cadru mai larg a luat naștere și ZODIAC, „Zonal Dispatcher with Advanced Control“. Nu vă lăsați înșelați de denumirea engleză, dată pentru o eventuală folosire la export și al cărei sens se va clarifica în rîndurile următoare, reținînd doar că ne referim la o cercetare integral românească, realizată cu echipamente românești și finalizată la Brașov în aceste zile premergătoare lui 23 August.

ZODIAC se poate asemui cu o pjesă din-

tru-un mozaic uriaș, înscriindu-se ca o componentă într-un sistem unitar: sistemul energetic național. El își propune supravegherea și conducerea prin calculator a dispecerilor de distribuție zonali (cam la scara unui județ) ai energiei electrice prin urmărirea rețelelor de înaltă și medie tensiune și urmărirea concomitentă a marilor consumatori. Sistemul se află în faza finală de implementare la Suceava, iar la Brașov — cum spuneam — este complet terminat, rămîind doar ca să fie instalate terminalele calculatorului de proces în sala dispecerului din zona industrială a orașului. Astfel, prin intermediul dispecerului informatizat au fost racordate la calculator mari consumatori de energie, precum „Tractorul“, „Hidromecanica“ și alte uzine, urmînd ca numărul lor să se extindă în continuare.

Luînd cunoștință de realizarea de la Brașov și Suceava, cititorul neavizat nu trebuie să rămînă cu impresia că este vorba doar de o simplă perfecționare, de o ușurare a muncii dispecerilor energetici și că nu s-a schimbat nimic în fond. — Eroare!, exclamă inginerul Dumitru. Informatizarea energetică — ZODIAC este doar o mică parte — țintește la o nouă calitate a conducerii proceselor energetice. În lipsa acesteia, uriașele eforturi materiale și umane pentru economisirea energiei și lărgirea bazei energetice riscă să nu dea efectul dorit. Să luăm drept exemplu un cuplor de la întreprinderea de mașini grele București — IMGB. În procesul de topire, virful de putere ce are de acest unic cuplor dintr-o singură fabrică (și cite asemenea cuptoare, cite fabrici avem în țară!) egalează consumul de energie a 100 000 televizoare.

— La Slatina — ne spune cercetătorul principal, inginerul Pierre Rădulescu Banu — ICI în colaborare cu întreprinderea de calculatoare electronice și Centrul de calcul Slatina a elaborat, în acest scop, un sistem de calcul și programe. Nu de mult, specialiștii de la unitățile mai sus menționate au utilizat experimental un calculator românesc pentru „conducerea“ a 16 cuve de electroliză a aluminiului. Experimentul a reușit pe deplin și în viitor se vor instala alte asemenea calculatoare, coordonate de un minicalculator (tot românesc) Coral.

În unele din aplicațiile pomenite mai sus, calculatorul nu intervine direct în procesul de producție, în conducere, doar „sfătuieste“. Important este — deoarece dorim o nouă calitate și în conducerea energetică — ca glasul lui să fie ascultat.

LIONEL NIȚESCU ■

Agricultură

Intițietatea pe glob a soiului „Fundulea 29“

Nimeni nu-și inchipuia că tocmai acest plic cu antetul Universității din Nebraska, sosit nu demult la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea — un plic oficial asemănător cu altele — aducea vestea unei realizări de excepție a cercetării agricole românești. În adevăr, universitatea de peste Ocean, în calitate de coordonatoare a unui important program al Organizației Mondiale pentru Agricultură și Alimentație — FAO, anunță intițietatea pe glob a soiului de grîu „Fundulea 29“.

Punem sub semnul mării sărbătorii de 23 August acest „rezultat al anului“. Doctor inginer Nicolae N. Săulescu, șeful laboratorului de ameliorare a grîului, ne dă detalii:

— Laboratorul nostru a colaborat la o experiență internațională FAO care avea drept scop identificarea soiurilor de grîu cu adaptabilitatea cea mai largă, la condițiile de mediu cele mai diferite. Noi am participat cu „Fundulea 29“, care, experimentat în 33 țări, din U.R.S.S. și Japonia pînă în Franța, Italia, Suedia etc., s-a clasat ca medie pe primul loc, întrecînd în competiție soiuri create de cele mai avansate țări din lume în domeniul agriculturii. Ne-am bucurat cu atît mai mult cu cît acest soi, omologat în 1979, a devenit în 1983 predominant în țara noastră. S-a reușit astfel ca numai în decurs de circa trei ani după omologare el să se extindă pe 500 000 ha, deși, de regulă, treceau cinci, șase ani de la cercetare la producție, adică de la omologare la generalizare.

De mai multă vreme, în conștiința noastră Fundulea evocă însă imaginea porumbului încărcat de știuleți. În adevăr, institutul a rămas, într-un anume sens, pe planul cercetării științifice, cartierul general al porumbului din țara noastră. Și în acest sector s-a înregistrat un progres major, materializat în hibridul de porumb „Fundulea 420“, creat de colectivul de ameliorare condus de inginerul Octavian Cosmin.

— Ținînd seama de extinderea continuă a suprafețelor irigate și de ponderea actuală în țara noastră (circa 2 500 000 ha), s-a pus cu acuitate problema sporirii capacității de producție a hibridurilor — arată directorul institutului, doctorul do-

cent Cristian Hera. Cu noul hibrid pot fi, și au și fost realizate, constant (aceasta este foarte important) producții de peste 10 000 kg la hectar în condiții obișnuite de producție. De fapt, la Fundulea — noi sintem și o „uzină“ de porumb — s-au obținut 16 000 kg/ha, iar pe parcele experimentale chiar 19 000 kg/ha, dar vorbind de 10 000 kg aveam în vedere cooperative agricole de producție, bunăoară cea din Gurbănești, Călărași, „Gheorghe Doja“, Ialomița, sau I.A.S. Dragalina, Călărași, și multe altele, cu care institutul întreține relații de colaborare. Deci în medie s-au recoltat 10 000 kg/ha pe tarlalele cultivate cu „Fundulea 420“, în condiții de irigare și cu aportul corespunzător de elemente nutritive.

În contextul ultimelor documente de partid și mai ales al ultimei cuvîntări a secretarului general al partidului, cercetătorii accentuează asupra spiritului novator, asupra necesității de a se renunța la șabloane, ceea ce — în tehnologia agricolă — poate însemna chiar și... renunțarea la aratul multimilenar. Desigur, în anumite condiții.

Doctorul inginer Gheorghe Sin, șeful laboratorului de agrofitehnie arată:

— Pentru lucrarea solului se consumă, după cum bine se știe, o cantitate imensă de motorină, cam 30% din totalul destinat agriculturii, deci economiile în acest sector pot deveni foarte importante. Să mă refer la culturile duble, de pildă. În incintele irigate, după grîu și orz se seamănă porumb, soia, obținîndu-se două recolte pe an. Or, pentru a semăna a doua oară se poate ara „normal“ (cu un consum de motorină de circa 25 litri la hectar), se poate pregăti solul superficial (consumul de motorină scăzînd la 15 l/ha) sau chiar semăna direct în teren neculat. Noi am cercetat și am dovedit eficiența acestor două ultime metode — în anumite condiții, desigur — și ele au și început să se aplice în producție. Avantaje evidente și importante: scăderea spectaculoasă a consumului de combustibil fără nici o micșorare a producției; posibilitatea trecerii la semănătură celei de-a doua culturi imediat după recoltarea celei dintîi, deci fără a mai aștepta aratul — zile prețioase cîștigate care măresc șansa ca a doua cultură să ajungă la deplina maturitate în toamnă.

În ce constă noutatea cercetării? Experimentele de la Fundulea au dovedit că plantele au cerințe substanțial diferite în ce privește aratul și le-au măsurat exact, dovedindu-se că sfecla, cartoful și porumbul necesită un arat de 28—30 cm, floarea-soarelui și soia 20—25 cm, păioasele 18—20 cm. În funcție de condiții, se poate renunța cu totul la arat (dar atenție sporită la îmbrăuierare!). Firește, arătura rămîne lucrarea de bază la prima cultură. Știînd însă că fiecare centimetru adîncime la arat impune un consum suplimentar de un litru motorină la hectar, economiile realizate prin noua metodă pot juca, după cum am arătat, un rol important.

— Ne bucurăm — ne spun cercetătorii — că întîmpinăm 23 August 1983 cu succese, ceea ce în activitatea noastră înseamnă deosebit — dar nu exclusiv — soiuri tot mai productive. Să nu uităm însă că dacă vrem mai mult de la aceste soiuri deosebite, și ele cer mai mult de la noi. Fie-ne îngăduiți o comparație simplă din domeniul zootehniei. O anumită vacă poate da, bunăoară, 7 000 l lapte, dar doar cu condiția să fie furajată în mod corespunzător cantitativ și calitativ. La fel se petrec lucrurile cu o uzină, care produce în funcție de materia primă pe care o prelucurează. Și soiurile noastre foarte productive sint „fabrici“ — excelente dacă găsesc în sol cantitățile necesare de fosfor, azot și potasiu furnizate, în mare parte, de îngrășămintele chimice. De asemenea, se știe că soiurile superioare sint mult mai sensibile la greșelile tehnologice, ele reclamă mai multe cunoștințe și pricepere de la cultivatori. Astfel spus, pentru ca ele să dea țării tot ce pot, se impune o nouă calitate la toate verigile implicate în producția agricolă. Tocmai cerințele unei noi calități a muncii au stat și la temelia recentei cuvîntări a tovarășului Nicolae Ceaușescu la consfătuirea de lucru de la Mangalia și sub același semn se desfășoară sărbătoarea de 23 August. Iată de ce am socotit nimerit să aducem în discuția noastră această idee fundamentală, generoasă, de care este nedezlipit legală și piinea țării.

N. LIONEL ■

Sănătate

Medicamentul de concepție și realizare românească

Medicamentul de concepție și realizare autohtonă reprezintă fără îndoială una din cele mai semnificative dovezi și manifestări ale creativității științifice românești. Ultimele două decenii aduc și în acest do-

meniu exemplul unor înfăptuiri de excepție, meritul revenind institutelor de specialitate și cadrelor universitare, dar și unor cercetători din diverse compartimente ale chimiei, biologiei, fizicii, ciberneticii, electronicii, fitoterapiei, apiterapiei, etc. Este vorba însă nu numai de realizarea unei game largi de inlocuitori și droguri similare celor din străinătate, ci de finalizarea unor descoperiri și observații prioritare pe plan mondial. Întreprinderea „Biofarm“ din Capitală aduce în această privință nu puține mărturii edificatoare. Conducerea acestei unități a acordat dealtfel o constantă preocupare pentru testarea și realizarea medicamentelor de concepție originală, iar aici e locul să amintim că, între acestea, se află și cîteva produse farmaceutice despre a căror virtuți terapeutice „Flacara“ a scris cu mult timp înainte ca autorii lor să se bucure de înțelegere și solicitare din partea forurilor medicale.

Iată acum cîteva din cele mai reprezentative produse originale românești, fabricate în mod curent la „Biofarm“:

Gastrofibran, preparat pe bază de pulbere de fibrină și destinat combaterii obezității prin polifagie, ulcerului gastric și ulcerului gastro-duodenal. Autorii invenției: dr. Alexandru Teodorescu, farm. S. Ștefănescu, ing. M. Gheorghiu, farm. V. Cănciu. **E.T.O.**, extract de glob ocular bovin, realizat de prof. dr. P. Vancea, și destinat regenerării epitelului corneean. **Ossidenta**, apă medicală de gură (autor: dr. Grigore Ossipov Sinești) cu efecte notabile în tratamentul gingivitei și stomatitei. **Folicsteină**, medicament cu efect hepatoprotector, indicat în stări hepatice, ciroze, ateroscleroză. **Trofopar**, hepatoprotector și stimulent al funcționalității celei hepatice, datorat chimistei dr. Magdalena Timar. **Silimarina**, produs hepatoprotector și inlocuitor al medicamentului de import Legalon. **Apifitol T** soluție conținînd extract vegetal din fagure negru, miere, vitamina C, substanțe aromatizante și stabilizante. Preparatul a fost realizat de cercetătoarea Tamara Păunescu și se distinge prin efectele sale biostimulatoare. **Capsule gelatinoase cu ulei de cătină**, realizate după formula profesorului dr. Ion Brad, cu efecte terapeutice în tratamentul bolilor neuroase și a afecțiunilor gastro-intestinale.

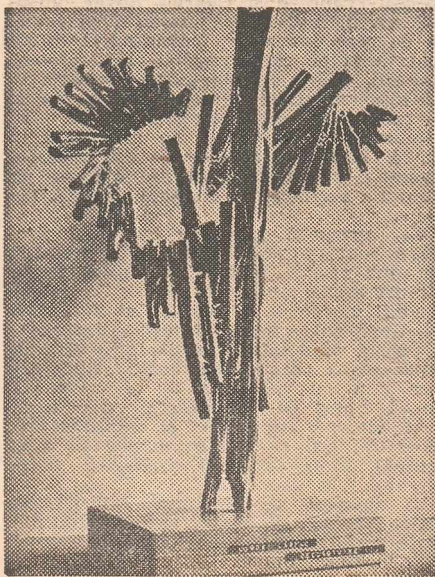
În cursul anilor 1982 și 1983, studiile de specialitate au dus la avizarea și intrarea în producție a următoarelor produse medicamentoase ce inlocuiesc cu succes preparatele cu efecte similare aduse din import. **Bixtonim**, preparat pentru tratamentul mucoasei nazale (inlocuitor al Deltarinolului); **Cesepolir**, produs antiinfecțios; **Vincamină** drajeuri, stimulent al circulației cerebrale (inlocuitor al Vincadarului Roussel); **Difebrion**, tonifiant al sistemului venos (inlocuitor al Difarelului); **Colvitiod**, indicat în tratamentul opacității cristalinelor (inlocuitor al Vito-iudrolului); **Dezacetil lanatorid C**, cu acțiune rapidă în insuficiența cardiacă (inlocuitor al Cediladidei); **Meloclopramid**, antispastic (inlocuitor al Reglanului).

În anul 1983 urmează să fie asimilate, între altele, următoarele noi produse:

Devaricid, medicament original românesc, indicat în tratamentul varicelilor de diverse etiologii, și realizat de un colectiv alcătuit din dr. I. Russo, ing. E. Naurer, ing. M. Vinje, conf. dr. M. Roxin. **Heparinat de calciu**, medicament anticoagulant și inlocuitor al produsului de import Calciparine. **Produs polienfatic**, realizat pe bază de fermeți pancreatici, săruri biliare și hemiceluloze și inlocuitor al medicamentelor Festal și Cotazin. **Macronil**, produs realizat pe baza unor extracte din macrouri și indicat în afecțiunile respiratorii. **Glutamat feros**, antianemic datorat inginerului E. Melianu. **Calmodent**, desensibilizant dentar pe bază de cloruri anorganice (autor. farm. I. Marinescu). **Endomiocel**, chimioterapic complex pe bază de antibiotice și antimicotice.

LIVIU TIMBUS ■

N.R. Inițial, articolul nostru s-a dorit o mai largă cuprindere a medicamentelor de concepție românească în acest prag al mării noastre sărbătorii, moment de bilanț și pentru acest domeniu. În acest scop ne-am adresat Centralei Industriale Medicament, Coloranți, Cosmetice și Lacuri, iar aici, spre surprinderea noastră și împotriva prevederilor Legii presei, directoarea Maria Dumitrescu a refuzat, fără explicații, să ne pună la dispoziție datele solicitate. Gestul este absurd și lipsit de orice temelie legală întrucît este vorba de produse brevetate și aflate în producția curentă. Probabil, tovarășa directoare a găsit momentul ca, pe această cale, să „răspundă“ revistei noastre care a avut „îndrăzneala“ de a sugera centralei mai multă înțelegere și promptitudine în rezolvarea unor propuneri de invenție. Am fost astfel martorii unui act de impolitete ce nu servește nimănui și cu atît mai mult publicului larg care are tot dreptul de a fi informat în legătură cu producția de medicamente originale. Între acestea — reamintim tovarășei directoare — se găsesc nu puține medicamente despre valoarea cărora s-a scris pentru iniția oară în coloanele publicației noastre, iar aceasta la o oră cînd autorii lor nu se bucurau de nici o audiență în fața forurilor medicale. Este cazul remediilor gândite și realizate de medicii Vasile Boici, Mihai Leontopol, Nicolae Eftimescu, Geo Săulescu, Constantin Băcanu, Ioan Pușcas, ca și de cele datorate biologului Ion Brad, chimistei Tina Covaliu, chimistei Margareta Timar și cercetătoarei Tamara Păunescu.

Cîntă și dansează pentru noi

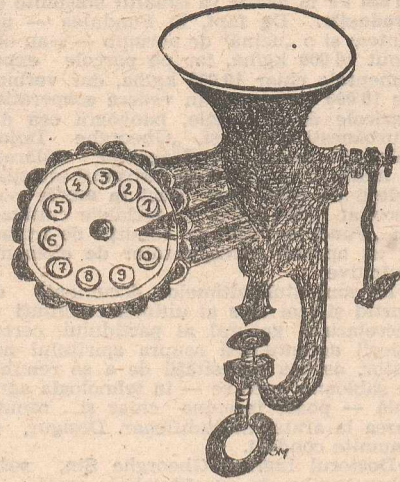
O știm de mult, de la primul ei spectacol. Sîntem tentați să fixăm exact, în timp, acel spectacol. Dar nu o vom face. Nu o vom face pentru că, se știe, femeilor, în general, dar cu deosebire artistelor și, mai ales, dansatoarelor, nu prea le convine să aduci în discuție un astfel de amănunt. O știm, deci, de cînd o știm. Era o dansatoare oarecare. Făcea dans clasic. Ar fi putut ajunge o ballerina, o mare ballerina? Poate. Cine știe!? S-a simțit atrasă de dansul modern, revuistic. Ar fi ajuns o personalitate în acest atît de dificil gen? Cu siguranță că da.

Intr-un anume fel a și ajuns. Numai că dansul ei, deși dans de revistă, în sensul că-l întîlnim doar pe scenele revistelor, nu este, totuși, dans modern. Este un dans care, prin ritmul debordant și extraordinara viteză a pașilor, cit mai mulți și pe un spațiu cit mai restrîns, a cucerit lumea. Este un dans al tineretii, al exuberanței. Un dans de explozie, un dans de forță. Un dans al singelui în clocot, al cailor pursinge, al herghelilor de cai liberi care iau în stăpînire nemărginirea cîmpilor. Un dans în care totul trebuie să fie perfect, desăvîrșit. Un dans în care cea mai mică ezitare năruie ritmul, spulberă muzica și destramă visul de-o clipă al unui castel de cărți din poveștile copilăriei și-ale adolescenței. Dansul se numește step. În ceea ce ne privește, la noi în țară, puțini au îndrăznit să se apropie de această perfecțiune a mișcării, a sunetului pur, a ritmului primordial. Silvia Surdu, pentru că ei îi sînt dedicate aceste rînduri, a îndrăznit. Mai exact spus i s-a oferit iluzia că ar putea să îndrăznească. Vînzătorul de iluzii, adică primul ei profesor într-ale stepului, a fost maestrul Sandu Fayer. A ghicit-o, ca să zicem așa. Adică, într-un anume fel, propriu doar experților într-ale ritmului, a simțit că fetișcana aceea era, din cap pînă-n picioare, numai ritm. Ritm, ritm, ritm! Și iluzia, vînturată prin fața ochilor, ca orice iluzie, a prins. Silvia Surdu a devenit, între timp, cea mai mare interpretă de step din dansul nostru. Firește, n-a fost deloc simplu. Un dansator de step este un dansator aparte. Dintr-o mie de oameni, unul, doar unul are, de la natură, ritmul în sine. Iar acel unu la mie trebuie dacă vrea să facă step, trebuie să muncească enorm. Mii și mii de ore de repetiții. Repetiții de unul singur. Doar în tovărășia magnetofonului din care se-aude același și același cîntec. Pentru un dans, pentru un singur dans de step, trebuie să parcurgi, în ritm de dans, distanța București-Ploiești, dus și întors. Și Silvia Surdu s-a suous, de bunăvoie, acestei infernale munci. Și, încetul cu încetul, acest dans numit step a început să-și arate tainele. „Nu mă simt și nu cred că sînt, ne-a spus Silvia Surdu, cu nimic mai prejos decît oricare alt dansator de step al lumii, din oricare altă țară ar fi el. Pentru mine, după atîția și-atîția ani de trudă cînsîfă stepul nu mai are secrete. Asta nu înseamnă că am ajuns la perfecțiune. Asta vrea să însemne că pot să fac tot ceea ce vreau să fac. Dacă vreau să-i povestesc cuiva, prin dans durerea unei despărțiri, aleanul unei zile de toamnă, lumina sălbatică a unei zile de primăvară, zborul unui pescăruș, bucuria și tristețea, singurătatea sau fericirea unei revederi, toate acestea le pot face. Am ajuns, cu alte cuvinte, să trăiesc prin dans și să mă exprim prin dans“.

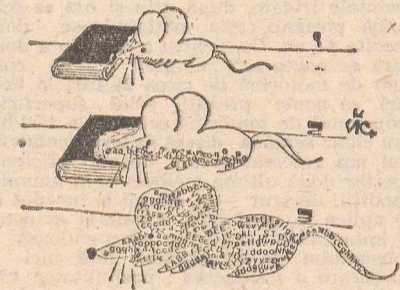
Am revăzut-o, deci, acum cităva vreme după o îndelungată absență, cam pe la sfîrșitul lunii iunie, într-o emisiune tv. de sfîrșit de săptămînă. Am revăzut-o, adică a se citi am admirat-o și a se înțelege ne-a încîntat. De ce totuși, ne-am întrebat, atît de rar?! Întrebarea noastră este, desigur, pentru redactorii emisiunilor de divertisment, o sugestie. Cînsîf spus, o vrem mai des pe micul ecran. E păcat ca, avînd o astfel de dansatoare, o adevărată interpretă a acestui dans care cucerește și, deopotrivă, uimește lumea prin înaltul grad de virtuozitate pe care-l reclamă, e păcat, spunem, să nu o vedem, cit mai des, în toată plenitudinea artei sale. După ani și ani de muncă și de succese, în țară și în străinătate, Silvia Surdu a ajuns la apogeul artei sale, cînd dansului său i se adaugă, lucru destul de rar în step, și cîntecul. Cîntă și dansează. Silvia Surdu este un fenomen, o excepție. Virtuozitate și trăire. Măiestrie și simțire. Adică, într-un singur cuvînt, artă.

VICTOR NIȚĂ

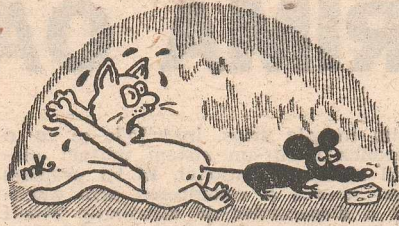
Răcu

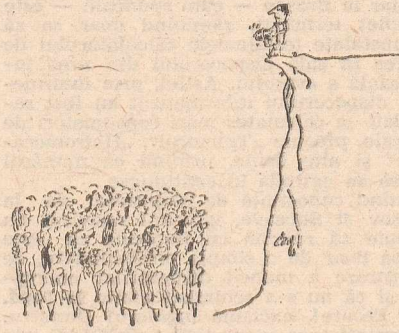
MARIAN BODEA

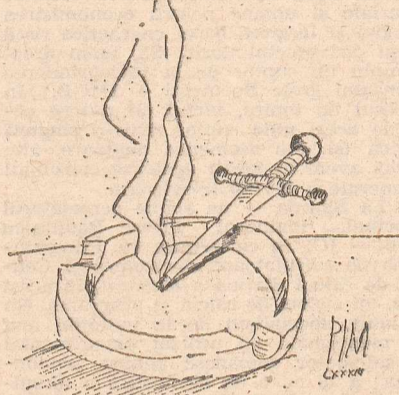
IOAN VICTOR DRĂGAN

MATEI MIHAI

CRISSI VECERDEA CRIV

MIHAI PINZARU PIM

Sînteți distrat?

Puteți foarte ușor afla dacă sînteți sau nu distrat, răspunzînd sincer la chestionarul de mai jos:

1. Mă surprind deseori vorbind singur, în locurile cele mai aglomerate.
2. Parcurg de cele mai multe ori suprafețele ondulate ca și cum ar fi plane și invers.
3. Nu m-ar deranja faptul că uit numărul de telefon al unei persoane dacă măcar mi-aș aminti despre ce persoană era vorba.
4. Cînd plec în concediu, făcîndu-mi bagajele îmi ia întotdeauna mai mult timp decît concediuul propriu-zis.
5. Sînt zile cînd pur și simplu nu-mi pot aminti cum mă cheamă fapt pentru care port cite o carte de vizită în fiecare buzunar.
6. De foarte multe ori cînd mă întorc acasă portarul îmi spune că nu mai locuiesc de mult la această adresă.
7. Am un scris indecifrabil, nimeni nu-l poate citi, nici măcar eu.
8. Dacă soț(ia)soțul) n-ar mai face din cînd în cînd ordine în laboratorul meu accesul acolo ar deveni imposibil.
9. Nu rareori incalț un pantof drept în

picioarul stîng și invers și nici măcar de aceeași culoare.

10. Deși port în permanență citeva bastele asupra mea, rareori reușesc să găsesc una.

11. Fumez enorm dar foarte greu reușesc să conving familia să mă lase să manevrez o țigare aprinsă.

12. Aș vrea să fiu mai ordonat de aceea îmi întocmesc planuri riguroase de viitor pe agende pe care le uit prin diverse locuri.

Si acum totalul. Acordați-vă cite un punct pentru fiecare răspuns afirmativ și cite o jumătate de punct pentru fiecare răspuns negativ:

6 puncte. De ce încercați să ne trageți pe sfoară, asumîndu-vă calități pe care nu le aveți? Să știți că în antichitate femeile apreciau foarte mult sinceritatea.

Entre 8-10 puncte. Să zicem că sînteți puțin obosit. Ați încercat vreodată să reveniți la atît de reconfortantul somn de după amiază, din copilărie?

10-12 puncte. Încercați să vă acomodați. Trăiți într-o permanență agitație, care vara, pe căldură, vă poate aduce numai neplăceri. Sîntem tentați să credem că dacă urîți țînțarii, e numai pentru că și ei vă urăsc pe dumneavoastră. Evitați locurile aglomerate. Peste 20 de puncte. Sînteți într-adevăr foarte distrat!

MATEI MIHAI

Cușca suflerului

Marioara Ventura

N-am cunoscut actrița care, să intre mai repede în pielea personajului ca Marioara Ventura. Fără nici un efort. Ca un pa și pusi! Se înțelege că asta ținea de harul ei, de inteligența ne-maipomenită, de cultura diversă, de gîndirea-i sagace care dicta fiecare intonație și atitudine, spre deznodarea final, desăvîrșirea rolului. Ajungea în același punct, deși nu juca la fel seară de seară. Înălțura tipicului, nu respecta miza în scenă și, dînd curs fan-teziei, inspirată, deruta pe mai toți partenerii. Nu se găsea niciodată în locul unde fixase cu regizorul să dea replica respectivă. O impetuoasă trăire o făcea să nu suporte hăturile prestabilite, mai deseori, slobodă, ieșind din ele. Ceea ce l-a făcut, cîndva, pe Vrața, principal partener în piesa „Amintirea”, să îndrăznească, la lăsarea cortinei:

— Dudaie Ventura, îmbrățișarea trebuia să ne găsească lingă pian și masă

ai schimbat, urcînd treptele scării înteroare...

— Și efectul n-a fost același Gicule?... Terminați cu exactitate la teatru! Bagatelizați-le, dacă aveți ce pune în loc... Arta înseamnă ieșire din minți pe firul timpului, nebunie... Dacă înălțura noastră spune ceea ce trebuie celor din sală, putem ajunge cu ea și-n pod...

A fost un angajat „în reprezentatie” care totuși a cucerit-o: Ion Sărbul, comedianul, marele, l-a ținut piept cu brio în piesa „Patima” de Fr. Vosper, făcînd de la el tot ce nu-i spusese regizorul... Intrecerea lor a rămas memorabilă.

Deci, Ventura făcea pe scenă, ca și în viață, exclusiv ce voia, ca să ajungă la numitorul perfecțiunii. E adevărat că transfigurarea se producea la ea ca un scurtcircuit, aprinzîndu-se torță din nevăzut, incendînd suflătele spectatorilor și declanșîndu-le ovațiile. Citeodată nu se plăcea. Clătina din cap și țuguia buzele, condamnîndu-și lipsa de concentrație, superfluul. Întocmai ca la un matineu pentru studenți, într-o jole după amiază, la teatrul său din pasaj — actualul Majestic. Divina interpreta celebra dramă în versuri: a lui Rostand, „L'Aiglon”, în care intruchipa pe nefericitul copil al lui Napoleon, ducele de Reichstadt. Pe răstimpurile cînd nu se afla în scenă, așteptîndu-și intrările, juca table în culise (eu în postură de chibit) cu regizorul Soare Z. Soare, zeflemisindu-și interpretarea.

Cu timiditate, o atenționa, din vreme în vreme, regizorul de culise, Dragomirescu-Gong:

— Domnișoară Ventura, trebuie să intrați.

Aforisme

Din știință, fizica atomică a devenit politică.

Fieroașele animale sălbatice nu au stîrnit pînă acum nici o conflagrație mondială. Iar șansele le sînt din ce în ce mai mărunte.

Cînd ucizi un singur om nu ai nici o șansă să devii erou. Rămii criminal.

După Hiroshima și pietrele ar trebui să facă politică.

Privite cu atenție, bombele par niște indicatoare spre grote.

Peste 50% din savanții lumii lucrează pentru inarmare. În loc să perfecționeze șotronul.

Tremură planeta în fața „trestiei gînditoare”.

Uimirea poate fi produsul revelației dar și al sclerozei.

Meditația înseamnă desigur și un dram de lene.

În privința sufletului, unitățile de măsură au rămas ca în epoca de piatră.

Aș fi vrut să salvez din copilul de altădată cel puțin semnul întrebării.

Dreptul la insomnie și-l cîștigă fiecare cum poate.

Cînd nu pricepi la timp, nu-ți rămîne decît șansa să înțelegi prea tîrziu.

Adevărul și minciuna au uneori aceeași culoare. Ca aurul și mămăliga.

Datoria busolei este să indice nordul. Restul intră în obligațiile noastre.

De cînd m-am mai copt, sînt foarte crud cu mine.

În polemica dintre ou și găină nu este implicat cocoșul: deocîndată.

VASILE GHICA

Anecdote

— Am coborît în pivniță și m-am kovit la un picior.

— La care?

— Nu știu, că era întuneric!

★

— Draga mea, știi de ce peștii nu vorbesc?

— Nu.

— Bagă și tu capul sub apă și încearcă să spui ceva.

★

Pe plajă, o fetiță plînge în hohote.

— Fă-o să tacă — îi spune tatălui mama enervată.

— Imposibil! A făcut o groapă în nisip și acum țipă că vrea neapărat s-o ia acasă.

★

— În concediu acesta te comporți foarte ciudat, îi spune soțul soției.

— De ce?

— Păi, tai ceapă și rizi!

★

— Dragul meu, am fost la un doctor. Mi-a prescris o lună de vacanță la mare sau la munte.

— Și unde mergem?

— La un alt medic, mai bun!

Culese de
DUMITRU VASI-ȘOIMOȘANU

— Sorică, ține minte, am de mutat cinci-doi...

De fiecare dată revenea, pe aplauze, întrebînd candid:

— Cit am avut?...

În acea primăvară (1930) dădea o serie de spectacole la București, în actualul Teatru de Operetă, un ansamblu francez în frunte cu Marie Bell, societară a Comediei-Franceze și Charles Boyer, viitorul star al Hollywood-ului. În după amiază de care pomenești, terminînd matineul mai devreme cu comedia lui Marcel Achard, „Viața e frumoasă” — în care fie zis Iancovescu l-a cam „mîncat” pe Boyer — cele două vedete au venit să-și vadă camarada de scîndură, pe adevărata ei limbă. Pofțiți în avan-scena din dreapta, Buzescu, administratorul, informează pe Ventura. Aceasta, cu violență, închide tablele.

Ce urmează răpune orice inchipuire. Aceea care-și stigmatizase interpretarea de pînă atunci, se înalță la niște culmi rareori atinse de poezia dramatică... Wagramul clocotește în singele ei, apoteoză napoleoneană. Cîmpia glasurilor din morți îi poartă modulațiile vrăjite spre Franța (avan-scena oaspeților) către „studentimea care cu voi toată e; și întonează imnul cîntat de Béranger... Arde încă, torță vie, pirjolînd pînă și catifeaua loțiilor. Ca, pui de vultur, aripile să i se închidă, lingă leagănul copilăriei, printre violetele imperiale...

La aplauze, pe îndelunga îmbrățișare dintre Ventura și Boyer, vulesc clamările studentimii dezlănțuite: Vive la France! Vive la Roumanie!

GABY MICHAILESCU

(Urmare din pag. 32)

caru a ieșit astfel parcă și mai mult în evidență. Valoarea de semnificație a unui bilet primit din partea lui Constantin Păun a cărui flică a fost operată de inimă cu sprijinul revistei Flacăra emoționează cu atât mai mult că omul și-a adus aminte de binele ce i s-a făcut. „Săraca inima mea” în interpretarea lui Ducu Bertzi capătă aici o nouă deschidere. În această seară orice am încercat a fost posibil prin forța interioară a oamenilor. De aceea, deși trebuia, parcă n-am mai fi plecat. Am făcut-o simțind totuși că dacă vreodată ne vom simți singuri, desfăcând din memorie această seară vom putea risipi sufletului și tristețe și îndoială.

Eforie Sud, adică Eforie Vîrf

Spectacolul acesta a fost chiar din pornire altfel decât ne obișnuim. Dacă până acum începutul manifestărilor noastre programa înainte de toate pe mai noi veniți în cenaclu lăsându-i pe consacrați spre final, cînd poate nici nu mai era suficient timp să se exprime pe de-a-ntregul, aici numele cele mai cunoscute ale cenaclului s-au aflat în expansiune.

Pro Musica, trupă timișoreană de largă expresie, astăzi reprezentantă de frunte a muzicii noastre tinere de o anumită factură purtînd în ea toată complexitatea genului, și-a pus și aici în valoare marile posibilități interpretative. **Ilie Ștepan, Grigore Hariga, Vasile Dolga** și cel mai virtuos basist, **Dietrich Krauser**, fac împreună o formulă de merită toate laudele. Între timp, citeva bilete ne atrag atenția că unii tineri aflați în pantaloni scurți și șorturi (este indecentă această ținută la mare?) erau oprii să intre deși aveau bilete. Sigur că dacă pe străzile Bucureștilor sau ale oricărui oraș obișnuit ar apărea unii în costume de baie sau chiar în pantaloni scurți, ei ar șoca privirea celorlalți nefamiliarizați cu o asemenea apariție. Dar la mare? Dacă ar apărea cineva într-o zi însoțită pe plajă într-un pardesiu, cine pe cine ar șoca? Și cum noi n-am uitat că tinerii sînt mereu „bastonul oricărui bătrîneț” intervenim prompt și se rezolvă. Grupul **Poesis** cu **Eugen Baboi** și **Marius Bațu**, două voci armonizate exact, penetrante și foarte sugestive, demonstrează disponibilități multiple. De la cîntec de profunzime poetică pînă la cîntece aromâne și șlagăre internaționale. Și cum prin artă trebuie să transpară viața, să se exprime în toată complexitatea ei realitatea, formele se succed și aici cu aceeași forță de impresiune a sufletului. După **Poesis**, **Iris** cu rockul său sălbatic dezlănțuind energii, cu **Cristian Minculescu** în mare vervă și, din nou, folkul cel mai blînd și profund al lui **Ștefan Hrușcă**. Recitalul său, cu o tematică variată, dovedește încă o dată marea capacitate compozitională și interpretativă a marelui blond al muzicii noastre tinere. Între rugă și rock, între cîntec de dragoste și cel istoric, nu știi la care să te oprești mai întîi atît de impresionate sînt cu toate. Ele au pregătit recitalul lui **Mihail Stan** care, deși n-a mai păstrat decît una din poeziile recitate cu o seară înainte, conservă în toate cele patru propuse acum publicului aceeași putere de transmitere a mesajului poetic venită dintr-o cunoaștere intimă a creației aceluia pe care-i exprimă. Și chiar dacă refuzul lui **Mihail Stan** de-a juca „Parodii după texte de muzică ușoară” motivat de starea sănătății este totuși unul formal ne rămîne în minte cu extraordinară forță de sugestie comparația relevată de **Adrian Păunescu**: „Dacă țărănul ar cere concediu medical, n-ar avea cine să-i facă treaba. Astfel sîntem și noi: țărani muncind”. La acest recital contribuția lui **Ionuț Văduva** se face din nou remarcată. Și pentru a-i da posibilitatea unei exprimări depline „Sonata luni” învalăuie noaptea în cîntec. **Vasile Șeicaru** s-a exprimat în continuare implinind un recital pe măsura marelui său talent. Multe din cîntecele sale sînt astăzi adevărate șlagăre ale tinerei generații. Momentul următor, prefațat de **Dana Guțu** din trupa **Totuși** și de **Ducu Bertzi** cîntînd două cunoscute piese ale **Beatles** (*Yesterday* și *Let it be*), cîntecul lui **Vali Șerban** „Din nou Beatles” ne determină de pe acum în a acorda calificativ maxim acestei excepționale serii. Felul în care se apreciază prinosul recunoștinței noastre adus tuturor eroilor României eterne ne asigură că doar prin canalizarea atentă a energiilor tinerei generații vom putea dăinui puternic și în mileniul III. Imaginea care ni se arată vorbește de la sine despre sensul afirmativ, pozitiv și bun al acestei orientări, o datorie pe care am onorat-o pînă la capăt. După prezențele tuturor celorlalți membri ai cenaclului, ar fi trebuit să plecăm. Plecăm chiar, dar oamenii din grădina aceasta de tinerețe și armonie nu înțelegeau decît să cînte mai departe. „Să fie pace în lume” ne reîntoarce. Sute de piepturi scandează deodată, cu căldură și inspirație, ceea ce simt, fără a le-o cere cineva, în afară de propria conștiință: „Ceaușescu, Pace”. Fusese o noapte de lumină. Atît de strălucitoare că o prindem, iată, în șirul zilelor noastre. La capătul vieții vom fi trăit o zi mai mult.

CONSTANTIN DRAGOMIR ■

natural de lingă hotelul „Amfora” din Costinești, Cenaclul Flacăra i-a răspuns cu o notă de generozitate în plus, începînd spectacolul cu 10 minute mai devreme de ora stabilită. Anumite deficiențe în organizare, lipsa mesei și a scaunelor necesare scenei au creat situația ca întregul program să fie prezentat în picioare, fără nici o excepție. Poetul **Adrian Păunescu** a anunțat că Cenaclul Flacăra va prezenta un program extrem de comprimat, în care vor fi prezente toate valorile sale esențiale. După o oră și jumătate în care a lipsit entuziasmul unui public parcă timorat de lipsa de atenție a organizatorilor, „Viitorul” lui **Nicolae Labiș** a produs o explozie de tinerețe, confirmînd că în amfiteatru sînt studenți comunisti. Dar, deși un grup de clujești scriu: „sîntem un public cald, ajutați-ne”. Pentru moment echilibrul se rupe și spectacolul scade în intensitate.

Programul continuă într-o notă ternă și cînd la ora 23 se anunță finalul, tinerii se regăsesc, refuză ideea încheierii și fredonează, fără inițiativa scenei, „Să fie pace în lume”. Poți să-i refuzi pe acești oameni minunați, poți să-i lași să cite singuri? Cenaclul Flacăra continuă! Conducătorul cenaclului revine la forma sa cea mai bună. Actorul **Mihail Stan** dinamizează atmosfera cu „Venii să vinăm în păduri nepătrunse mistrețul cu colți de argint”. Se ajunge la un prim moment de vîrf. „Inchii-puiți-vă că sînteți generația de la 1918 și rămineți o clipă de miinile ridicate ca într-o stampă de epocă din care se-aude cîntecul: „Treceți batalioane române Carpații”. Acest stop-cadru a creat o atmosferă tinerească de o exuberanță de nedescris. Un grup de studenți din Blaj ne scrie: „Blăjenii sînt aici la Costinești, / Ducînd cu ei în straiță și-n gînd, / O brazdă din pămîntul cel mai sfînt, / Cîmpia libertăților frățești”. Se poate încheia manifestarea noastră? Cine poate refuza acest public superb? Și din nou cîntece, și din nou versuri. „Noapte la mare” de **Lucian Blaga**, recitată de poetul **Adrian Păunescu** în vuetul șoptit al valurilor și al cîntecului „Souvenir de Paname” interpretat de **Ilie Ștefan** la chitară clasică. Urmează cîntecele de rezistență ale cenaclului, se solicită „Colindul Ardealului” și finalul, iar nu poate fi final. „Nu vă poate ține aici decît iubirea față de cele bune”. Cenaclul continuă! Prin „Trăiască România, trăiască tricolorul” sînt omagiate valorile durabile ale acestei epoci: patria, partidul, secretarul său general. Sînt momente sublime. Pînă tîrziu în noaptea sînt „refuzate” mai multe finaluri. În total aveau să fie șapte. Și cînd credeam că reluarea cîntecului „Dor de Eminescu”, poet scump inimilor tuturor românilor, pe care „îl cîntăm tîrziu în august, / lingă țărna la Costinești” va fi finalul finalurilor, tinerii îl înconjează pe poetul **Adrian Păunescu** și nu-l lasă să plece pînă nu promite că vom reveni. Într-o căldă manifestare de simpatie pentru frumos și autentic, o mare de oameni pe țărîmul mării și la balcoanele hotelului „Amfora”, imens crucișător al tinereții, au încheiat un spectacol magnific, recitînd în cor „Ođă în metru antic”.

MARIAN TEODORESCU ■

Pămîntul aproape de suflet

Dacă despre viața oamenilor care trăiesc lingă mare se poate spune că pulsează în ritmul valurilor, atunci despre cei din Cobadin se poate afirma că se implinesc odată cu pămîntul. Sufletele lor, dacă sînt semănate cu grijă, rodesc curat. Astfel i-am simțit și în această seară, una din cele mai frumoase ale turneului nostru de pe litoral. Mai întîi, **Vasile Șeicaru**. Trei cîntece pentru început, dar va mai reveni în cursul serii. **Mihail Stan** încearcă să răspundă deschiderii spre poezie a oamenilor, dar încă nu e timpul. Sînt unii care se mai așază încă și nu sînt atît de atenți pe cit ar cere-o momentul. Intră **Arpad Domokos**. Renunțăm deci și trecem mai departe. Intră. Ba nu, se renunță din nou. Mesaj. Oa-

menii înțeleg repede că dacă nu se vor mobiliza, apărîndu-se de propria lor comoditate, totul va fi în zadar. Revenirea lui **Mihail Stan** găsește și dorința și capacitatea în aprecierea mării poezii. Atmosfera devine competitivă prin dăruire și rezonanță. Prin intermediul **Tatiane** **Filipoiu** întorcem satului prinosul recunoștinței noastre, redîndu-i ca într-un ciclu încheiat, cîntecul născut cîndva, tot la țară. „Folclorul se întoarce din nou la sate și asta cit vom avea țărani și vom avea țărani cit vom avea nevoie de piine”, iată un adevăr. Deci „Foale verde spic de piine”. Atmosfera este formidabilă și cîntecele următoare ne fac să ne simțim ca la o curată nuntă. **Raul Cărstea** întonează grav cîntecul dedicat memoriei lui **Marin Preda**, fiind, totodată, exprimarea dorinței de a i se retipări cărțile. Un grup scandează pentru prima oară într-o manifestare ca aceasta, „Preda, Preda” și toată lumea reia numele scriitorului peste moarte. „Căciula” lui **Valentin Gere** este parcă un cîntec deosebit. Cea mai tinără trupă din cenaclu, deși rămasă fără **Dana Guțu**, plecată în momentul în care a simțit că s-a implinit destul, se descurcă și de această dată foarte bine. **Ioana Păunescu** a preluat aici integral sarcinile de vocalist ale grupului „Totuși”. Apoi **Adrian Păunescu** își etalează calitățile cu „Europa” și „Da, da, da” și simțim efectele infuziei de tinerețe, la care cedează cu toții. Cîntecele înălțate țării și eroilor ei fac încă o dată dovada purității conștiinței patriotice a oamenilor de la sate. Cum altfel, cînd prin miinile lor țara își trage sevele? Cîntecele de pace sună adevărat și tulburător. Cine să știe mai bine decît acești țărani, ei cu pămîntul atît de aproape de suflet, pe eită durere a fost ridicat acest ideal? Cu **Vali Șerban**, **Cobadinul** la fel de durabil ca și muzica trupei **Beatles**, „unite de aceeași eternitate”, cîntă aplaudind una dintre cele mai eficiente forme de luptă împotriva războaielor și a inechităților de tot felul. N-am putut pleca fără să etalam tot ce aveam. Toată lumea din **Cobadin** s-a implicat, de la primăria pînă la ultimul copil, cu tot sufletul, în această sărbătoare ca o recoltă bogată.

Constanța — o constelație a omului

Localitatea — Constanța, 17 august 1983, Stadionul „1 Mai”

Numărul spectatorilor — 40 000, cu citeva mii de oameni afară.

Calitatea spectacolului — pentru o suță de puncte.

Atmosfera — fantastică.

Aportul organizatorilor — foarte bun.

Primul spectacol din șirul celor contînd pentru barajul ce va desemna publicul campion al Cenaclului Flacăra a început

„Ordinea de zi”, cîntec emblematic al tinerei generații pune de la început întîlnirea noastră sub pecetea excepționalului. „Vrem ca în această seară gîndurile noastre de pace să susțină gîndurile de pace și prietenie ale tovarășului **Nicolae Ceaușescu**” (**Călina Burtoi**, elevă în clasa a VII-a, Școala generală nr. 136, Constanța). **Adrian Păunescu** anunță regulile acestui baraj în care cele 100 de puncte puse în joc pot fi cîștigate doar prin forța colectivă, prin cooperarea tuturor celor prezenți la împlinirea acestui act de cultură contemporană. Crite țile de apreciere: numărul participanților, competența în sensul adevăratei momente scenei, capacitatea de autodisciplină. Cine nu vrea să fie camion? Primele cîntece sînt și primele probe ale unei curse ale cărei baremuri sînt forța democrației, competența, entuziasmul, tinerețea. Proșpețimea impresionantă a participării ne face să simțim adîncimea resurselor acestui public care se vrea în frunte. „Vrem nota 200”, ne va scrie un grup de elevi al Liceului nr. 7 auto. Nu veste multă vreme aveam să credem noi insine în marea capacitate de autodenărire a acestor oameni. La Cîntecele de țară nimeni nu uită să așeze frenetică manifestare a bucuriei lor pe platforma în care se constituie azi ideea de libertate. Eroii care și-au jertfit viețile lor pentru izbînda acestui ideal sînt „umerii de uriași” pe care se sprijină crezul, viu al României de azi. Tot stadionul e o flacăra. Parcă luna și-ar purta degetele prin pietele acestui chip al tinereții fără seamăn. „Trăiască România” aduce pe pista stadionului Tricolorul purtat de tinere brațe, un gest simbolic vorbind despre înalta conștiință patriotică a acestor oameni. Recitalul lui **Vasile Șeicaru** este din nou un vîrf. Poezia lui **Lucian Blaga** este recitată de **Adrian Păunescu**. Fiecare moment este trăit cu maximă intensitate. Cîntecele lumii, cîntecele noastre din toate colțurile țării sînt testerele prin care îi simțim și buni și frumoși și mari. Aproape nici nu pot fi evidențiate. Contribuția tuturor de la poezia lui **Mihail Stan** la frenetică muzică a grupurilor **Flapo**, **Iris**, **Pro Musica**, de la aparițiile pline de candoare ale celor de la trupa **Totuși** la greii **Vali Șerban** sau **Ștefan Hrușcă** au fost o marcă de artă autentică, profundă, angajată. În această seară „stadionul din Constanța n-a părut pămînt. El a părut parte de cer iar pe cer o constelație a omului”. Luminile ardeau în miinile tuturor.

Pentru toată participarea sa, Constanța obține nota maximă, 100, notă ce vine să răsplătească atît fantastica noapte de 17 spre 18 august 1983 cit și celelalte manifestări din județ și din municipiu — în această perioadă și în trecut — spectacole în care spectatori și organizatori s-au întrecut pe ei înșiși.

CONSTANTIN DRAGOMIR ■

PROGRAMUL CENAACLULUI FLACĂRA

Imediat după anunțarea în Flacăra și la Radio a ultimului turneu al Cenaclului, în perioada 17 august — 17 septembrie, iubitorii ai Cenaclului, tineri din Vrancea, Teleorman, Vîlcea, Buzău, Botoșani, Giurgiu, Cluj ș.a., ne-au întreat: Noi cum să participăm la baraj, dacă n-am participat la campionatul în aer liber?

Considerînd justificată observația acestea, ca și altele, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, se gîndește la o soluție echitabilă pentru toată lumea. Cum ar putea încăpea 40 de manifestări în mai puțin de trei săptămîni, încă nu știm. Vă vom ține la curent. Deocamdată vă putem spune că dacă se vor organiza manifestări înainte de apariția numărului viitor al revistei noastre, iubitorii cenaclului vor fi informați pe plan local. Oricum, la propunerea gazdelor noastre din județul Hunedoara ne gîndim ca în semn de recunoștință față de oamenii muncii din acest județ, în mijlocul cărora acum doi ani Cenaclul a renăscut, nu vom uita promisiunea de a realiza o microstagiune în acest atît de complex mijloc de țară.

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar TOPUL MUZICII TINERE Talon de participare nr. 3 august 1983

Topul Cenaclului Flacăra

Clasamentul realizat a fost întocmit pe baza scrisorilor primite în ultima săptămîină. Reamintim cititorilor noștri că pot trimite opțiunile pe adresa redacției, sub mențiunea Topul Cenaclului Flacăra, alăturîndu-le talonul de participare. Configurația topului este următoarea:

Piesă	Interpret	Autor	Punctaj
1. Antiprimăvara	Vasile Șeicaru	Vasile Șeicaru	284
2. La nunta ta	Ștefan Hrușcă	Ștefan Hrușcă	252
3. Să ne iubim	Gil Ioniță	Gil Ioniță	144
4. Totuși, iubirea	Májay Gyözö	Májay Gyözö	141
5. La o cană cu vin	Ecoul	Ecoul	118
6. Poporul român, Opere complete	Valeriu Penișoară	Valeriu Penișoară	112
7. Crescătorul de eal	Poesis	Poesis	108
8. Dor de Eminescu	Alexandru Zărnescu	Alexandru Zărnescu	77
9. Da, da, da	Adrian Păunescu	Trio	75
10. Mărturie	Ducu Bertzi	Ducu Bertzi	74

Așteptăm în continuare propunerile dumneavoastră.

Zeci de salve de cîntec lingă un crucișător al tinereții!

Generozității naturii, care și-a încheiat programul de ploaie cu puțin înainte de prezența noastră pe scena amfiteatrului

■ **Primim de la Ministerul Industriei ușoare**: numitul Ebling Valter de la Intreprinderea „Firul roșu” din Tâlmăciua a fost reincadrat pe postul de șef atelier finisaj chimic, post solicitat prin cererea adresată revistei.

■ **Murgu I. Gheorghe din Prislopu Mic, județul Argeș** ne scrie că fiica sa Murgu Maria, de 26 ani, bolnavă psihic, a dispărut de-acasă pe data de 11 iunie a.c. Are 1,60 m, părul tăiat scurt, este satenă. Vorbește defect. Poartă un pardesiou în carouri și un batic de mătase cu buline negre. Alăturăm acestei doleanțe rugămînta ca dacă o vede cineva să anunțe părinții sau organele de miliție.

■ **Primim de la Ministerul Educației și Învățămîntului**: în urma cercetărilor efectuate de către Inspectoratul județean Prahova, a reieșit ca cele semnate de petiționara Petrescu Afrodita se confirmă. Pentru metodele nepedagogice folosite, profesorul Angelescu Gheorghe, de la Școala nr. 32 Ploiești, a fost sancționat în conformitate cu Statutul personalului didactic, cu „muștrare”.

■ **Rapidul 45-48, pe ruta Satu Mare — Carei — Zalău — Dej — Cluj — Teiuș — Brașov — București, pleacă din stația sătmăreană la orele 5,28 dimineața. El face două „escale” la Carei și Jibou de aproape o oră și jumătate. Vechiul mers al rapidului, avînd plecarea la orele 6,30, era mai bun, iar ca timp nu se diferențiază de noul mers. (Gheorghe Pop Silaghi, str. Cuza Vodă, Satu Mare). O reglementare se impune.**

■ **Primim de la Ministerul Silviculturii**: s-a constatat că cea mai mare parte din cele sezizate de V.V. Constantin, din comuna Licurici, sînt adevărate. S-a dispus Inspectoratului silvic județean Gorj să formuleze plîngere penală împotriva pădurarului Ghesnoiu Paraschiv și, totodată, să fie suspendat din funcție.

■ **Sînt originar dintr-o localitate străveche, poartă de intrare în Transilvania, prin defileul Oltuzului. Această parte de la fruntariile fostului imperiu roman era botezată de către aceștia AUGUSTA. Castrul roman aflat pe teritoriul actualei comune Brațu, județul Covasna, stă și azi măturie în fața istoriei. Arheologii și muzeograful nostru poate n-ar strica dacă și-ar îndrepta atenția și spre aceste locuri care atestă trecutul și statornicia noastră de aceste meleaguri. (C-tin Finichiu, Brașov str. Cerbului nr. 27).**

■ **Consiliul popular al sectorului 4 București**: biroul permanent a aprobat închirierea apartamentului nr. 82, de 2 camere, din blocul I 15, str. Nisei nr. 1, pentru tovarășul Oprescu Vanghelie.

■ **Fenomenul a mai fost semnalat de revista dv. Zona Cotroceni din Capitală este foarte slab legată de Piața Școlii. Tramvaiul 4 circulă foarte rar și are doar o singură garnitură. N-ar strica să fie introdus un tip nou de tramvai pe acest traseu aglomerat. De asemenea, ar fi util să existe și un autobuz care să lege cele două zone îndepărtate ale Capitalei. (Dumitru Pavelescu, Șos. Colentina nr. 71).**

■ **Un grup de cetățeni din comuna Călinești — Oas, județul Satu Mare, ne scrie că baia comunală a fost transformată de primărie în casă de locuit. Nu este normal.**

■ **Inspectoratul silvic județean Dolj**: cele semnate de Ion Dorobanți, din comuna Desa, județul Dolj, se adevăresc. Pentru deficiențele constatate în activitatea pădurarului Chimisliu Dumitru, acesta a fost sancționat cu retragerea a 3 gradații, pe timp de 2 luni. Valoarea extragerilor ilegale de arbori și a puietului distrus a fost imputată pădurarului.

■ **Propunem ROMVARE**-ului ca măcar pe distanțele lungi București — Transilvania sau București — Moldova, unde trenurile fac 10-12 ore de mers, să fie amenajate un micro-bar, unde să se poată găsi apă minerală și Pepsi, măcar. Pînă se va clarifica situația ar fi util ca în vagoanele de dormit să fie asigurate 2-3 navețe de apă minerală, Pepsi sau chiar bere și pentru călătorii care n-au posibilitatea să circule cu vagonul de dormit! (Ioan Ginga, Oradea). Propunerea ni se pre utilă și de bun augur.

■ **Cluj-Napoca este unul dintre orașele cu bogate tradiții istorice și culturale. Drept mărturie și dovadă stau și impozan-**

tele statui ale lui Mihai Viteazul, Matei Corvinul, Lucian Blaga, I.L. Caragiale, Samuil Micu, Petru Maior, Gheorghe Sincă. Sînt o podoabă a Clujului. Cu atît mai neplăcut surprins am rămas văzînd — în parcul central al orașului — statuia scriitorului transilvănean Liviu Rebreanu, într-o stare jalnică. Vă trimitem și câteva fotografii pentru edificare. (Lucia Tudose, Cluj-Napoca). Nu deranjează pe nici unul dintre edilii orașului poziția nefirească în care se află statuia lui Liviu Rebreanu?

■ **Consiliul Popular al Municipiului București** ne informează că în urma analizei memoriului semnat de soții Nedelcu și Virginia Graur, Biroul permanent al Comitetului Executiv a aprobat cazarea provizorie a acestei familii în apartamentul nr. 11 din bulevardul Muncii nr. 208 C, bl. G 7, sc. 1, et. 2, sector 2. Multumim pentru înțelegere și operativitate.

■ **Anghel P. Ion din comuna Brezoaice, județul Dimbovița** ne sesizează că deși și-a plătit întotdeauna cu corectitudine abonamentul la revista noastră, de multe ori aceasta nu i-a parvenit. Întrebîndu-l pe factorul poștal care ar putea fi cauza acesta i-a răspuns că se mai întâmplă ca sacii poștali să se rătească. Ar fi cazul, credem, ca sacii cu pricina să fie corect îndrumați.

■ „Mă adresez revistei «Flacăra» pentru că starea de lucruri de la blocul X 1 bis din cartierul Alexandru cel Bun nu mai poate continua. Toată luna iunie și pînă la 26 iulie inclusiv liftul nostru a fost defect. Tovarășii de la Intreprinderea de întreținere ascensoare vin dimineața și-l repară dar după 2-3 ore liftul se blochează singur iar pînă a doua zi dimineața nu mai funcționează. Motivul că liftul se supraîncălză peste sarcina admisă nu este real. El se blochează chiar și gol. Soția mea este însărcinată în luna a 8-a și vă imaginați ce înseamnă pentru ea și pentru celelalte mame cu copii mici să locuiască la etajele superioare și să fi obligat să urci zilnic de două ori scările”. (Dumitru Ion din Iași, bd. Alexandru cel Bun, bl. X 1 bis, et. 10).

■ **Uniunea județeană a cooperativei meșteșugărești Teleorman** ne comunică: Tovarășă Teiuș Vasilica este îndreptățită să primească sumele respective. Ele îi vor fi iminate de cooperativa „Prestarea” din orașul Videle.

■ „Locuitorii Iașului au așteptat cu nerăbdare editarea unei noi cărți de telefoane, deoarece de la apariția precedentei trecuseră cîțiva ani buni și între timp interveniseră numeroase schimbări de numere. Dar bucuria unora dintre ieșeni a fost de scurtă durată pentru că noua carte a fost editată neglijent și cuprinde numeroase greșeli. În cazul meu, în loc de cifra 5 din număr apare cifra 6, ceea ce face, desigur, ca această ultimă carte de telefon să devină nefolositoare pentru cei care vor să-mi telefoneze și nu-mi cunosc numărul. În această situație neplăcută mai sînt și alți abonați din orașul nostru.” (Alexandru Manoliu din Iași, str. Ciurchi, nr. 109 A).

■ **Dumitrescu C. Moise din comuna Golești, județul Vâlcea**, ne expediază o misivă în care deplînge faptul că în cele 5 magazine sătești nu se găsesc sape, caiele, greble, ferăstraie, sîrmă ș.a. Din adresele de răspuns ale Direcției comerciale și CENTRO-COOP nu reieșe clar dacă uneltele agricole și caielele au ajuns la destinație, au ba!?

■ **Consiliul popular al municipiului București**: la controlul inopinat efectuat la centrul de carne din blocul IC-12, din str. Emil Bodnăraș nr. 73, — urmare a atenționării revistei — s-au confirmat unele abateri ale gestionarului, fapt care a dus la sancționarea disciplinară a acestuia.

■ **În curtea Centrului de perfecționare a cadrelor din Institutul de proiectări pentru construcții de mașini grele, situat în Calea Victoriei 216, a fost instalat un grup de două motocompresoare ce furnizează o sursă mare de zgomot, nefiind izolate fonic. Aceste motocompresoare au devenit sursa însonniilor a 28 de locatari din blocul aflat în Calea Victoriei 214. (Virgil Mocanu, Calea Victoriei, București).**

■ **Ion Albescu din Sibiu** propune realizarea unui film închinat marelui exilat la Pontul Euxin, Ovidiu. Să vedem cât de pe fază vor fi România film și Casele de filme înseși.

■ **Un grup de tineri din Măgurele** ne semnalează că la că-

minul cultural din comună și la Platforma Măgurele, activitatea cultural-districativă lasă mult de dorit. Să nădăjduim că factorii responsabili cu cultura s-au înapoiat din concedii, iar lucrurile se vor reglementa și vor intra pe făgașul normal la Măgurele!

■ **În dimineața zilei de 13 august, în jurul orei 6 dimineața am călătorit spre locul de muncă într-un autobuz de pe traseul liniei 125 în direcția I.M.G.B. de pe platforma industrială Bercești. La urcarea în vehicul am avut o surpriză deosebit de plăcută. Interiorul mașinii era foarte curat ferestrele străluceau de curățenie. Cred că sînt și alte autobuze de felul acesta dar mi s-a întîmplat să întîlnesc și multe altele în care domnește în voia ei murdăria. Nu cunosc numele conducătorului auto atît de bun gospodar. Am reținut în schimb numărul autovehiculului: 35-B-1472. Deci se poate și așa! — ne scrie în încheiere Nicolae Tokacek din București.**

■ **Consiliul popular municipal Baia Mare**: „La scrisoarea adresată dumneavoastră de către Dulf Eugenia din Baia Mare, str. Coșbuc, nr. 2/38 prin care solicită sprijin în obținerea unei locuințe vă comunicăm că Biroul permanent al Comitetului nostru executiv a repartizat cooperativei „Avîntul” Baia Sprie o garsonieră pe strada Melodiei nr. 5/9 pentru a putea rezolva cazul.”

■ **Analizînd memoriul tovarășei Ciorbă Ana din Tirgu Mureș, str. Kriza Janos, bl. 2, ap. 34, Consiliul popular al județului Mureș** ne informează că petenta a fost reincadrată ca femeie de serviciu la Direcția sanitară județeană și a fost cuprinsă în evidență pentru a i se atribui o locuință din cota de locuințe a unității.

■ **Medicul stomatolog Ciornei Brîndușa Maria de la Policlinica stomatologică Botoșani** ne semnalează un fapt petrecut pe data de 31 iulie a.c. Deși trenul personal cu plecare din Suceava N la orele 12,09 fusese suspendat timp de două zile pe porțiunea Leorda — Botoșani, stația C.F.R. Suceava a vîndut bilete pe întreaga rută Suceava — Botoșani. La Leorda însă călătorii au fost dați jos din tren, comunicîndu-li-se că dacă doresc să-și continue călătoria pot să o facă abia peste 5 ore, cu un alt personal. „Cum este posibil — se întreabă corespondenta noastră — ca un tren suspendat pe o rută să nu fie anunțat în toate stațiile și ca o dată plătind un bilet, pe drum să fim dați jos și nevoiți să plătim din nou?”

■ **Consiliul popular al județului Galați**: petenta Trif Niculina are 27 de ani, a absolvit 10 clase și este divorțată de soț. Are un copil minor în întreținere. A fost repartizată în muncă la Șantierul Barboși, în cadrul Grupului de șantieră lucrări hidroenergetice Galați, în funcția de dactilografă. S-a declarat mulțumită.

■ **Apa minerală CĂCIULATA** lipsește mai nou sistematic din magazine. La centrul de imbuteliere a sticlelor de la Căciulata — Călimănești sînt muniți de sticle gata imbuteliate. Oare de ce unitățile de alimentație publică nu solicită această apă minerală bună în tratamentul bolilor renale și digestive, mai cu seamă că apa minerală lipsește din magazine și din unitățile de desfacere? (Modesto Ferrari, str. V. Conta nr. 16, București). Un apel în acest sens se cuvine făcut organelor centrale comerciale și direcțiilor comerciale județene. Se aprobă „recurs” apei minerale Căciulata.

■ **Din anul 1981 a dispărut din comerț, din farmaciile și din depozitele medicale articolul „Ciorapi medicali”, care sînt recomandați de medici pentru cei suferinzi de trombo-flebită, ulcer-varicos etc. Articolul se fabrică la „Someșul”, din Cluj-Napoca, iar după știința noastră și la Timișoara. De ce au dispărut din rețea? (Aurel Constantin, om al muncii la Fabrica de conserve Fetești, județul Iași). Ne-am interesat și sîntem în măsură să vă răspundem că acest sortiment se fabrică din elastic rotund și fire de bumbac superior, materie primă existentă în țară. Fabricile furnizoare să nu priveze suferinzi de un articol recomandat de medici.**

■ **Primim de la Consiliul popular orașenesc Curtea de Argeș**: problemele ridicate în scrisoarea lui Diaconu Pompiliu sînt reale, iar conducerea Electrocentralei Argeș a luat următoarele măsuri: petentul și familia sa ocupă acum un apartament, iar Bădescu Ion a fost

evacuat din apartamentul pe care îl deținea ilegal.

■ **Posed un autoturism Dacia 1.3** și de cîteva săptămîni mi-am pierdut cheile mașinii. M-am adresat IDMS Pitești, care m-a sfătuit să mă adresez stației SERVICE Craiova. M-am adresat și respectivei unități, de unde am primit răspunsul că nu posedă mașină de fabricat chei?! (Cornelia Maria, cartier Calea București, bloc A 6, ap. 13 Craiova). Adevărat, nici în comerț nu se găsesc chei brute. Să tragem nădejdi că fabricanții noștri de autoturisme n-au uitat că în cartea tehnică se specifică modul de procurare a cheilor! Tot pasind problema de la o unitate la alta să nu cădem în păcatul de a trimite petenții, pentru o legătură nevinovată de chei, la adrese iluzorii.

■ **Drumul pietruit ce leagă satul Sărvăzel de comuna Pir, din județul Satu Mare**, are un istoric interesant. Fondurile pentru el au existat de acum 7 ani. Ba chiar s-a transportat piatră la fața locului. În sfîrșit, după lungi tergiversări, a început pietruirea lor. Dar a rămas cam 1 km de drum nepietruit! În revista dv. s-a mai scris despre el. (Cornelia Filipas, Carei). Facem cea de-a doua atenționare cu speranța că cei în drept nu vor lăsa acest drum neisprăvit. N-am fost informați că ar dori să-l asfalteze.

■ **Primim de la Consiliul popular al municipiului Constanța**: cererea lui Plăoană Iulian, adresată revistei, prin care solicită sprijin în legătură cu menținerea sa definitivă în postul de minitor valori în cadrul Oficiului poștal tranzit Constanța, vă comunicăm că s-a rezolvat favorabil.

■ **La magazinul alimentară din satul Deleni, comuna Bagaciu, județul Mureș, rațiile alimentare care legal se atribuie, se distribuiesc cu o întîrziere supărătoare. Nici asta nu ar fi vina cea mare. Făina miroase a rozătoare și este necomestibilă. Gestionarul Kiss Francisk vinde parizer stricat, peste și țigări, de vrei să cumperi, de nu vrei, cu alte mărfuri. Cică, așa e ordinul! (Nicu Bogdan, Deleni nr. 51, județul Mureș). N-avem știință de un astfel de „ordin”. Dacă vinzătorul K.F. comite astfel de enormități, cei în drept ar fi bine să-i dirijeze activitatea către un alt sector. Într-un comerț civilizată nu se lucrează cu astfel de „manere”.**

■ **Am cumpărat o pereche de pantofi de la magazinul „Oltul” din orașul Slatina, în valoare de 375 lei cărora, după 2-3 km de mers, le-au căzut, pur și simplu, tocurele. M-am adresat executantului, fabricii „Înfrățirea” din Caracal, căruia i-am și excediat pantofii, dar n-am primit nici un răspuns. (Matei Victor, Slatina, str. Independenței nr. 4, bloc T-3, ap. 26). Zilele trecute am primit alți pantofi defecti la redacție, cu destinația „Clujeana”. Sperăm, totuși, să nu transformăm redacția într-un tranzit al pantofilor defecti.**

■ **Consiliul popular al județului Vâlcea** ne răspunde: lui Zgripcea Elena din Călimănești, care s-a adresat revistei Flacăra, i s-a oferit, un loc de muncă la Agenția Loto-Pronosport Călimănești.

■ **Cu ocazia emisiunii televizate a Cenaclului Flacăra de la Galați — gala 100 (dealtfel foarte reușită), ne-a apărut o „pană” de sunet, care a durat mai bine de 20 de minute. Am dat un telefon la Baia Mare și nici ei n-au avut sunet preț de 20 de minute. În altă ordine de idei, ne-ar interesa dacă va veni Cenaclul Flacăra din nou la Satu Mare, așa cum a promis liderul cenaclului? (Ioan Gavrilaș, Cinema „Victoria”, Satu Mare). În privința „sincopei” de sunet, probabil a fost o defecțiune pe releu. Dacă era din studio, se anunța pe ecran. În cea de-a doua problemă, cenaclul trebuie să fie invitat pentru a poposi din nou la Satu Mare, așa cum s-a spus cu precedentul prilej.**

■ **Consiliul popular al județului Botoșani**: Pentru rezolvarea situației numitului Scorea P. Constantin din orașul Dărăbani, s-a luat legătura cu uzinele textile „Moldova” Botoșani, care i-au aprobat încadrarea ca muncitor necalificat la Filatura Dărăbani.

■ **În cadrul C.A.P.-ului Sighe-tu Marmăției am efectuat 3800 de poletie din lemn, pentru Intreprinderea de sticlărie „Prahova” Ploiești. Acești poletii s-au livrat la Ploiești, unde stau sub cerul liber, bătuți de vreme. Decontarea și plata lor, însă, nu s-a făcut, iar noi am rămas, ca urmare, neretribuțiți de unitatea sighețeană. (Nae Vasile, Sighe-tu Marmăției, Maramureș).**

■ **De 9 luni solicit de la Consiliul popular al comunei Giuvăz, județul Timiș, un certificat de deces al fratelui meu Coloman Retezi, decedat în 6 ianuarie 1953, în comuna Giuvăz (strada Gării nr. 150). De asemenea și Consiliul popular comunal Teiuș a cerut oficial acest certificat, dar nici dinșilor nu li s-a răspuns. (Margareta Priplata, Teiuș, str. Dorobanți nr. 7, județul Alba Iulia). Se prea poate că pe la Giuvăz a trecut cineva cu... incetinitorul.**

■ **Librăreșele și-au făcut un obicei rău. La Arad, multe cărți bune sînt vîndute condiționate, cu altele nesolicitate. Cu ce sînt vinovați cititorii că editurile publice anume cărți greu vandabile? (Horia Felix, Arad, str. Voluntari nr. 7). Nu toldeaua o carte greu vandabilă este și foarte proastă. Este ca și în cazul filmelor excelente, cu 7-10 oameni în sală. În privința vinderii condiționate a cărților la Arad așteptăm clarificări prompte din partea Centrului județean de librărie.**

■ **Am citit în revistă că ați ajutat mulți părinți nenorociți, care și-au pierdut copiii într-un fel sau altul. În ziua de 19 noiembrie 1982 băiatul nostru, în vîrstă de 14 ani, care este suferînd, a plecat de-acasă. Are 1,40 m înălțime, ochi de culoare căprui. În picioare are un pantof de bărbat și o rămășiță de cizmă soldățească, iar pe cap poartă un fes roșu. (Rață Victor, str. Ocinii nr. 36, Breaza, județul Prahova).**

■ **N-am nimic împotriva grădinilor de zarzavaturi din preajma blocurilor, ba chiar este o inițiativă bună. Dintr-un exagerat spirit gospodăresc, însă, mulți cetățeni împrejmuesc aceste grădini cu sîrmă ghimpată. O dată că e inestetic, apoi, este un pericol real pentru copiii care se joacă în preajmă. (Ionel Naftan, Cluj-Napoca).**

■ **La restaurantul PARC — Științei, din vecinătatea Casei Școlii, în seara zilei de 10 august a fost o bătaie groznică. 2 tineri au fost bătuți măr de o ceată de huligani, pe terasa numitului mai sus restaurant. (Petrică Văduva, Șos. Colentina nr. 71, București). Într-adevăr, nedorit și neplăcut incident. Trist este că nimeni n-a intervenit dintre clienții sau ospătați. Printr-un telefon puteau fi anunțați responsabilii cu liniștea și ordinea publică. Păcat.**

■ **Cojocaru Eleonora este lucrătoare la unitatea comercială „Hermes” nr. 35 Ostroveni, din Rm. Vilcea. În urma unei intervenții chirurgicale a pierdut mult sînge. Colegele de serviciu au venit în sprijinul ei, donîndu-i sînge. Un gest nobil. Acum este în afară de orice pericol.**

■ **Popescu Emilia (str. Prunaru nr. 2-4, sector 6, București), a fost în stațiunea de tratament „Balvanos” din Covasna. Mîncare bună. Personal amabil. Starea vîlelor, la drept vorbind, este una deplorabilă. Un miros de mucegai greu suportabil. Roiesc și gîndacii. Drumul spre izvoare și spre mofete este greu practicabil, infestat de bălării.**

■ **În urma adresei Asociației de locatari din blocul 40, strada Calea Pișcului nr. 20, sector 4 București, Consiliul popular al municipiului București aprobă introducerea gazelor naturale în bloc. La ICRAL Bercești se întocmește contractul nr. 7934, din 17 mai 1982. Lucrarea fiind achitată cu suma de 104 800 lei. Termenul de execuție este 1 august 1982 — 1 decembrie 1982. Lucrarea a fost atacată, însă treaba este făcută doar pe jumătate. (Cornel Ștefănescu, Calea Pișcului nr. 20, bloc 40, ap. 52, sector 4). S.O.S. ICRAL Bercești! Din august '82 pînă în august curent a trecut, totuși, 1 an!?**

Pagină realizată de DORIN SĂLĂJAN

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10-13.

Intr-o casă modestă, din strada Oteșteanu nr. 51, sector 2 București, locuiește familia Bănică Nicolae și Viorica, precum și cei trei copii ai lor: Petruța, Nicoleta și Nicușor. O familie onestă, se vede de departe, familia Nicolae Bănică trăiește în ordine și curățenie, aspecte ce lesne se desprind din interiorul casei cit și în ținuta îngrijită a copiilor lor. Iar de la starea generală și aspectul copiilor și pînă la ținuta morală în care sînt crescuți ei nu este decît o liniuță de unire. Tocmai din aceste rațiuni, probabil că i-a fost greu și i-a fost rușine lui Nicolae Bănică să le spună copiilor despre nenorocirea care s-a abătut asupra capului său. A tot dres-o cu vorba ocolită ba că are un concediu restant, ba că are zile libere, dar pînă la urmă s-a văzut silit să le spună că a fost dat afară din serviciu! Astfel i-am găsit în casa lor onestă de pe o stradă modestă a Bucureștiului, mîhniți pînă peste poate.

Nicolae Bănică lucruse ca gestionar II la Depozitul Titan, stația PECO Giurgului din Capitală. În noaptea de 9 spre 10 aprilie 1982 s-a efectuat un control oșignuit. Control făcut de către Alexandru Tirlea și Dumitru Filfie, primul inginer șef la Centrala PECO, iar al doilea inspector la aceeași unitate. Inginerul șef informează conducerea centralei, a doua zi după control, cum că Nicolae Bănică a încălcat prevederile legale, prin livrarea fără bon-cantitate-fixă (BCF-uri), a 18 litri motorină, șoferului de pe autocisterna BAF-3784. Prin decizia 297, din 19 aprilie 1982, se trece imediat la desfacerea contractului de muncă al lui Nicolae Bănică, în baza articolului 130, alineatul 1, litera „i”.

Există martori care au participat de la început și pînă la finele incidentului. Moraru Elena, zisă Nela, este gestionară la aceeași stație, iar Marinache Constantin este șef de tură. Pentru a câștiga spațiu, le vom reproduce doar inițialele. Declarații pe care le regăsim, dealtminteri, și la dosar, căci s-a întocmit un dosar în acest sens, după cum vom vedea. M.C. declară: „L-am găsit pe Bănică lângă pompă, certîndu-se cu cetățeanul, căruia-i reproșă că s-a auto-servit, că și-a completat rezervorul cu 18 l motorină, fără a poseda bonul necesar într-o astfel de împrejurare (fila 7). Mai arată că declarația dată de M.E. a fost dictată de către inginerul șef. Martora M.E., audiată în instanța de fond, spune că l-a auzit pe Bănică certîndu-se cu șoferul, cerîndu-i socoteală de ce s-a auto-servit cu motorină (f. 10). Martora M.E. revine asupra declarației date în fața inginerului șef, adăugînd, sub prestare de jurămint: „Am scris declarația anterioară în urma dictării fără să fiu constrinsă în vreun fel”. Ne putem gîndi, firește, la o constrîngere psihică, inhibitoare, provocată de prezența inginerului șef în unitate. Martorul M.C., în consens, mai declară: „Am fost de față cînd șoferul explica inginerului șef că nu a știut despre obligația cu bonul, dar că se va duce la „Comturist” și va clarifica situația”. Iar mai departe, martorul insistă: „Am fost, de asemenea, de față cînd inginerul șef Tirlea a cerut notă explicativă lui Bănică și Elenei M. Cu precizarea că acestea le-au fost dictate”.

Cu precizarea noastră, de data asta, M.E. scrie că o școlăriță, tot ce-i declarase inginerul șef, iar Nicolae Bănică refuză să scrie. Dă notă explicativă „personală”, să zic așa, doar era vorba de gestiunea sa și nu a altuia.

Inspectorii-controlori, să-i numim astfel, apar în postură de martori la procesul intentat de Bănică în urma desfacerii contractului său de muncă. În instanța de fond Alexandru Tirlea arată că în momentul în care a sosit în stație l-a văzut pe Bănică la pompă. Pompa oprită. Indexul de litraj șters. A mai sesizat o ceartă a lui N.B. cu șoferul (f. 34). Să reținem foarte exact, pentru că este important: „Nu l-am văzut pe Bănică alimentînd mașina...” (f. 25) iar în fila 34 a dosarului regăsim: „Nu am văzut cîne anume alimenta rezervorul mașinii”. În informarea către Centrala PECO rapoartele sînt prezentate asemănător, dar... subliniate. (f. 13). Cu un amendament al nostru și de data asta: inginerul Tirlea apreciază nota explicativă a lui Bănică drept nesinceră și, deci, falsă și propune desfacerea contractului său de muncă.

nit controlul, PRECIS Bănică ar fi livrat mai mult de 18 litri motorină (!?)

Instanțele — Judecătoria sectorului 1 București și Tribunalul municipiului București — în ciuda evidenței, apreciază declarațiile date de Moraru și Marinache, ca fiind nesincere, nereținînd decît declarațiile date de martorii-controlori. Sinceritatea și obiectivitatea este privită, nu-i așa, prin „ocheanul” celor doi controlori. N-o spunem cu răutate. Omește se poate greși. Ne miră însă faptul că instanțele n-au ținut seamă de un aspect fundamental: una este declarația dictată, alta este declarația liberă, rostită sub prestare de jurămint în fața instanței. Intre declarațiile lui M.E. și M.C. nu există nici un fel de necorelare. Ba ele se completează reciproc și vin în sprijinul probelor nevinovăției lui Bănică. Adevărul putea fi ușor scos la iveală, numai să fi avut cineva acest interes. În sprijinul lui Bănică vine și faptul că a cerut să i se facă imediat controlul gestiunii. I se promise că a doua zi dimineață va fi trimis C.F.I.-ul, care nici pînă azi n-a sosit! De ce? Doar Bănică PU-

decătorești legate de sustragerile de motorină și benzină, pentru care s-au făcut vinovați mulți gestionari, vinzători, mecanici. Înțelegem că respectiva conducere este acum mai „sensibilizată” la astfel de fapte, dar nu înțelegem de ce trebuia băgat în același colimator Bănică, om simplu și exemplar în multe privințe, chiar dacă nu are „culoare comercială”, cum a fost învinuit. Unii din centrală refuză să-și aducă aminte cită bătaie de cap le-au dat (și le mai dau) destui gestionari cu „culoare comercială”. În atari condițiuni, inginerul șef Tirlea Alexandru refuză, pur și simplu, să stea de vorbă cu noi în privința lui Bănică. Cînd l-am reprodus de-a fir-a-păr declarația martorei Moraru E. a exclamat: „Dacă știam, o dădeam și pe ea afară!” Ciudată optică și ciudat și paradoxul mod de-a confunda întreprinderea cu ogorul său. A trebuit să vină un om cu probitate morală și profesională, cu 25 de ani de PECO la activ, Gheorghe Dochian, șeful serviciului mecanic, pentru a pune punctul pe „i” (de bună seamă, nu același cu litera cu care i-a fost desfăcut contractul de muncă al lui Bănică). Dinul vrea să-l ia în secție pe Bănică. Numai că lucrurile au rămas neclarificate, deși am lăsat în mod deliberat un răgaz Centralei PECO, pentru a clarifica situația lui Bănică. Iată că, în criză de sinceritate absolută și salutară, consilierul juridic al centralei, Marcela Iacobescu, recunoaște cinstit, deși cu întîrziere păgubitoare, că „Bănică nu a fost atît de vinovat, incît să i se desfăce contractul de muncă. Eu trebuie să apar însă interesele întreprinderii, doar pentru aceea sînt plătită”. Să fim înțeleși. Să fim bine înțeleși. Să aperi interesele întreprinderii nu înseamnă, nici pe departe, să lovești în interesele oamenilor cinstiți și corecți!

Cerem, hotărît, repunerea lui Bănică în locul său de muncă, acolo unde și-a desfășurat cinstit activitatea timp de 13 ani, fără abateri, fără abuzuri și fără sustrageri de carburanți și lubrifianți. El trebuie să-și recîștige imediat vechiul loc de muncă. Drept de muncă smuls probabil din grabă sau din puțină răzbunare. Acum nu ne mai interesează de ce a fost pedepsit atît de aspru nevinovatul Bănică, ci spunem deschis și dezinteresat: să se facă lumină în cazul Bănică! A se face lumină în cazul său este echivalent cu a se face dreptate. Aparent, este un caz simplu, dar cu nebănuite implicații sociale și umane. Bănică și familia sa au fost frustrați de drepturi ce legitim li se cuvin. Cerem ca imediat să-și reintre în deplinătatea drepturilor sale Nicolae Bănică și familia sa, drepturi prejudiciate și printr-o aplicare arbitrară a legii. Iar din partea conducerii Centralei PECO nu cerem clemență, ci respectarea legalității și a adevărului. Pentru că oamenii sînt și trebuie să fie egali în fața societății și a legilor care diriguiesc. Argumentele și probele nevinovăției lui Bănică sînt evidente. Drepturile sale, ce omeneste și juridic i se cuvin, sînt, de asemenea, clare, ca bună ziua. Așadar, Nicolae Bănică să fie necondiționat și imediat repus în drepturile sale totale și depline.

DORIN SALAJAN

Argumentele nevinovăției

Să reținem și alt aspect. În primă instanță dosarul se casează. Argumentele nevinovăției lui Bănică erau neclare și insuficiente. Abia după 6 luni cazul se repune pe rol și este adus în fața instanței inspectorului Filfie Dumitru. Nu știm de ce a fost adus, ca martor, cu o așa de vădită întîrziere, dar nu acest aspect îl urmărim acum. F.D. este singurul care declară, după 6 luni, că a văzut pompa mergînd. Toți singurul dintre martori, care declară că l-a văzut pe Bănică scoțînd furtunul din rezervorul mașinii (f. 21). Nici chiar inginerul șef n-a declarat așa ceva. Iată că apar necorelări evidente în chiar declarațiile celor doi martori-controlori. Deși, la drept vorbind, veniseră cu aceeași mașină. Intre pompă și mașină nu exista o distanță mai mare de 20 m. Așadar, e limpede că putuseră vedea absolut tot ce se întîmplase la pompă. Să mai reținem aspectul, deloc neglijabil, că, deși în control, nu s-au oprit la pompă, ci au preferat să meargă în clădirea stației. Supoziția de învinuire a lui Bănică, pe simplul temel că acesta ar fi șters indexul de litraj, iar nu stă în picioare. Putea s-o facă din reflex. Sau, pur și simplu, să oprească abuzul șoferului, cum a și declarat. La urma urmei, Bănică putea să spună că șoferul n-a alimentat nici 1 litru de motorină. Dar n-a făcut-o. A spus imediat, 18 litri, pe care nici pînă astăzi șoferul nu i-a plătit, pentru că i-a plătit Bănică din buzunar. Să desfăc contractul de muncă al unui om pe supoziții pe presupuneri n-e legal. Dar s-a mers pe presupuneri și s-a mers și pe supoziții și s-a spus că DACA n-ar fi interve-

TEA să aibă și o lipsă mai mare, după presupunerile cuiva (!?) Dacă ar fi să-l aducem, totuși, o vină lui Bănică este aceasta: ar fi putut interveni mai din timp, astfel ca șoferul să nu apuce să se autoservească. Una este însă neglijența și alta sustragerea din avutul obștesc.

Am reținut fapta. Am reținut declarațiile. Fapta nu este nici pe departe atît de gravă incît să se fi procedat la desfacerea contractului de muncă al lui Bănică. Prin sentința civilă nr. 3912, din 7 iulie 1982, Judecătoria sectorului 1 respinge însă contestația lui N.B. formulată împotriva desfacerii abuzive a contractului său de muncă. Tribunalul municipiului București admite recursul lui N.B., iar în 14 octombrie 1982 dosarul este casat. Firește, probele fuseseră insuficiente. Unele declarații erau evident fără un suport temeinic legal. Și, cum spunem, după 6 luni, apare în instanță inspectorul Filfie Dumitru. În urma declarațiilor sale, același Tribunal al municipiului București respinge ca nefondata contestația formulată de Bănică (!?). Așadar, probele au fost incomplete și injust administrate. Iar fapta lui Bănică nu a fost comisă cu vinovăție, lipsind astfel unul din elementele constitutive ale abaterii. Cum spuneam anterior, se impunea, din partea instanțelor în cauză, un rol mai activ în aflarea adevărului și numai a adevărului.

Am supus atenției Centralei PECO probele nevinovăției lui Nicolae Bănică. El lucrează de 13 ani neîntrerupt în aceeași unitate. Nu a avut niciodată lipsă în rapoartele de gestiune. El nu a avut nici un amestec în cercetările penale și ju-

„Fîntina vreau să rămînă a nimănui! Adică să bea tot omul din ea”

După 50 de ani de conviețuire e greu să crezi că o femeie își cere, prin lege, împărțirea bunurilor pentru că bărbatul nu o mai place. Mai ales cînd femeia are 85 de ani iar bărbatul 78 și, mai ales, cînd stii că pe lângă cele 3 fete apărute din căsătoria lor, bărbatul în cauză creștuse în ograda lui și un băiețel de la vîrsta de 8 ani, pînă s-a făcut om în toată firea, întemeindu-și casa lui, precum și-au urmat rostul în viață, fetele lui. Toți cei 4 copii — pentru că nu a făcut niciodată diferență între ei — și-au ridicat case în continuarea casei lui (pe pămînt cumpărat de el) — ei, bătrînii hotărîndu-se să-și ducă viața alături de fiica cea mică și ginere, crescîndu-le nepoții care au urmat. 18 ani au stat împreună în căsuța de paiantă bătrînească, căreia i-au mai adăugat în timp un pridvor, o săliță, au mai proptit-o, zdruncinată fiind de vreme. În acești 18 ani nici unul, nici altul nu și-au zis dă-te mai încolo, chiar dacă tinerii stăteau cu ei, mîncău cu ei, nepornînd-o, cum s-ar zice, de la lingură. Pînă în 1979 a durat această stare de bine, an în care bătrînul, cu toate că ar fi trebuit de mult să se pensioneze la C.A.P., unde lucruse ca paznic de cîmp, s-a retras. Poate nu ar fi făcut-o dar luaseră hotărîrea, de comun acord, să mai ridice o căsuță, cea veche devenind neîncăpătoare. De aici încolo s-a născut și mărul discordiei! Ginerile și fiica, descoperîndu-se stăpîni pe casa lor, făcută cu acte pe numele lor, cu bunuri de materiale procurate numai pe numele lor, și-au schimbat dintr-o dată starea de spirit, purtîndu-se ca stăpîni absoluți pe toate acareturile adunate într-o gospodărie de om, într-o viață de om! Și, simțînd că singurul care se împotrivesc acestei lipse de respect este tatăl, au acționat prin supusa lor mamă, femeie de 85 ani!

De două ori au fost respinse cererile de împărțire a bunurilor scrise în numele Petrei Drăcea — femeie de 85 de ani — pe motivul că nu mai putea conviețui cu Constantin Drăcea, soțul ei, cu care trăise alături 50 de ani, bătuți pe mîchie, în același oraș, Caracal de Olt. Și tot de două ori judecătoria din Caracal a respins și cererile de interveniență ale soților Stănciu-

lescu — fiica cea mică și ginerile — pentru aceleași împărțiri de bunuri comune. Prima instanță a stabilit clar că bătrînii, după atîta viață împreună, nu au nici un motiv de „a împărți”, adică, a se despărți, decît amestecul nefericit al ginerelui și fiicei în această poveste. Și totuși, insistența intervenienților — alias familia Stănculescu — a dus la casarea acestor hotărîri prin Tribunalul județean Olt și rejudecarea, din nou, a cauzei la Caracal. Și de această dată s-a procedat nu numai în consens cu legea, dar și cu omenia necesară rezolvării unui asemenea caz. Adică, conform indicațiilor de la județ, s-au împărțit bunurile tot în 4 părți, a-proximativ egale dar a fost prinsă în această împărțire și așa zisa renovare a căsuței de paiantă, dar și casa cea nouă evaluată la 80 000 lei. Recursul Tribunalului județean Olt, consumat, în final, în lipsa bătrînilor el, C. Drăcea, fiind „impiedicat” de fiica și ginere (soții Stănculescu) să participe, adică bătut și lovit cu toporul, opărit cu apă, situație pentru care i-au trebuit 15 zile de spitalizare — moment în care s-a dat și hotărîrea definitivă în prezența doar a soților Stănciu-

lescu. Ce au făcut, ce n-au făcut, aceștia s-au pomenit incluși tot în cele 4 lotizări din care a fost exclusă însă casa cea nouă, ridicată pe numele lor. După munca de o viață, bătrînului Drăcea i s-a dat o cămăruță în căsuța de paiantă, ceva gard, o magazioară (în fața căreia Stănculesții și-au legat cîinele)... Nimeni nu s-a gîndit că acest bătrîn nu va mai îndrăzni să se întoarcă în acea cămăruță din cauza agresivității fiicei și ginerelui care nu s-au sfiit să-l taie și lumina, care nu s-au sfiit să-și pună și ei lacăte la magazia bătrînului și să-l copleșească cu invective.

E ușor de înțeles graba cu care fiica solicită judecătoreii expert pentru aplicarea fără întîrziere a hotărîrii rămase definitive! S-a împărțit doar în 4 pînă și vinul și fuica făcute de pe lotul ajutător al bătrînului, singurul C.A.P.-ist! (fiind vorba nu de un kg, două, ci de sute de kg!) Sumele puse pentru renovarea căsuței din paiantă și a gardului depășesc însăși valoarea casei în discuție în vreme ce de a lor nu s-a atins nimeni! Bătrîna lor mamă, ținută bine sub observație, nu a găsit altă explicație a situației decît că probabil nu a mai plăcut-o bărbatul! Doar

pasărea cerului, cum se explica una dintre fiice, o vede cum plînge în ascuns pe un scîmbe, de ce i-a fost dat să trăiască la bătrînețe. Oare dacă cei tineri ar fi plătit chirie pentru cei 18 ani cît au stat în casa bătrînului și a mamei lor, cîți bani s-ar fi adunat? Și cît s-ar fi adunat iarăși dacă ar fi plătit mîncarea și băutura la care au avut acces permanent în casa lor?

O reevaluare a situației ar fi mai mult decît bine venită, un recurs extraordinar ar reinstaura dreptatea în drepturile ei fiicești! Pentru că bătrînul, de mai bine de un an de zile, este plecat de acasă. A găsit un om de suflet care l-a deschis ușa și l-a primit, încercînd să-l mai despozeze sufletul. Din cînd în cînd se uită în oglindă și-și privește, cu lacrimi în ochi, urma loviturii cu toporul. O pipăie și se întrebă cum de a fost posibil să facă al lui o astfel de faptă? Cum de pot bea ei, nestîngerii de mustrări de cuget, apă din fîntina ridicată de mîinile lui? Și, ea și cînd ar dicta un testament în fața lumii, zice: „Fîntina asta vreau să rămînă a nimănui! Adică să bea tot omul din ea!” Poate într-o pomenire! Poate într-o împăcare cu soarta! Cu ai lui nu mai întrezărește nici o cale. Decît cea a dreptății legii — în care speră în continuare!

GEORGETA ȘTEFĂNESCU

Economistul nu luase în calcul...

Aurel Floander, economist la Ferma nr. 9 a I.A.S. Poarta Albă, județul Constanța, își făcuse încă din timpul recoltării păioaselor un calcul extraprofesional diabolic, din care urma să-i rezulte aproape cit a-i bate din palme, un câștig personal de citeva sute de mii de lei. Să fi deținut, oare, A.F. vreun „secret” al operațiilor matematice și evidențelor contabile, care să-i aducă un asemenea avantaj fabulos? Nici vorbă! Și-a propus, pur și simplu, să rețină în magaziele fermei o mare cantitate de orz și griu, fără ca aceste produse să fie înregistrate: 40 000 kg orz și 5 000 kg griu. Evident, n-a trecut la realizarea scopului propus pînă ce nu s-a „asigurat” de încrederea unor subalterni: mecanizatorul Ion Radu, motopompistii Cornel Achiri-

cioaei și Mica Spirică și a unor zillieri din echipa lui Călin Constantin, care au trebuit să încarce și să descarce, atunci cînd și unde le indica economistul.

Ca să te bazezi pe ațîția oameni într-o afacere „curat murdară”, ca aceea preconizată și pusă în practică de A.F., trebuie să le faci și lor niște favoruri substanțiale, nu? Că altfel, cine știe la ce te poți aștepta. Și economistul de la ferma 9 n-a ezitat, că doar nu dădea nimic din buzunarul lui propriu. În schimb, partea leului...

N-a zăbovit mult și produsele nefărăștrite în evidențele contabile au și început să fie „transferate” în magazii personale ale economistului, de acolo o parte fiind valorificate la crescători particulari din Medgidia, o altă parte — fo-

losită pentru furajarea animalelor proprii.

Totul părea să decurgă potrivit planului conceput. Numai că economistul nu luase în calculul său infracțional spiritul de vigilență al cetățenilor corecți și al cadrelor de miliție, care nu precupețesc eforturile pentru apărarea avutului obștesc și demascarea celor care se înfruptă din el.

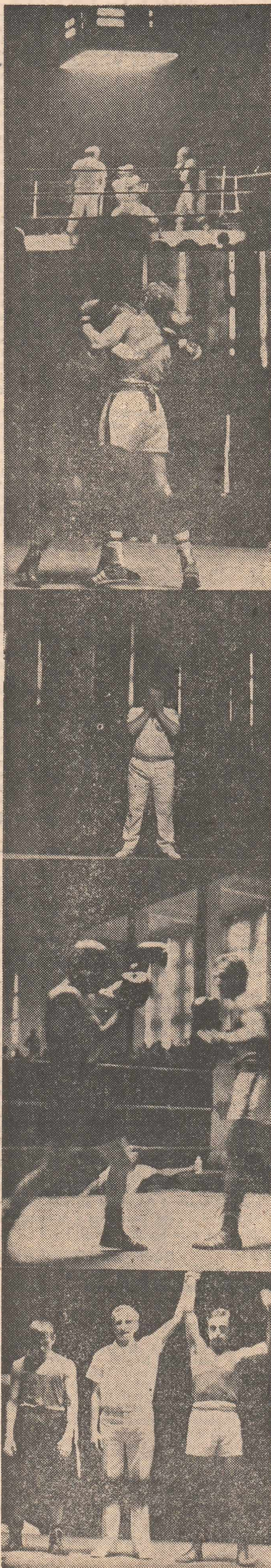
Astfel, Miliția orașului Medgidia avea să afle, recent, despre ilegalitățile comise de Aurel Floander și complicității sale. Cercetările efectuate — cu principalii învinuți în stare de arest — au stabilit că A.F. sustrăsese deja din magaziile fermei 12 000 kg orz și 5 000 kg griu, în valoare de peste 230 000 lei.

Acum, economistul calculează cu totul altceva...

MIHAI GROZAVU

11 campioni ai mediocrității

3 x 3 minute

Fotografie de P. UL AGARICI

Desfășurate la Constanța, finalele naționalelor de box au confirmat: stăm prost! Chiar dacă ultimul lor act a fost mai disputat, aducând în ring boxeri mai tehnici și mai combativi, adesea greu de departajat (6 din cele 11 decizii au fost date cu 3-2), impresia generală a fost una modestă și nici măcar campionii (poate cu excepția lui Stancu, singurul invingător cu 5-0, și a lui Fulger, culmea, dat învins de judecători, dar reabilitat de juriu) n-au arătat cine știe ce. S-a boxat (n-am urmărit decât semifinalele și finalele) confuz, rudimentar, s-au încasat, și de-o parte și de alta, lovituri cu nemiluita, concluzia fiind ușor de tras: stăm prost! Sigur, avem 11 campioni, între care Țițoiu, Stancu, Fulger, Ciubotaru și Donici și-au păstrat centurile dobândite în 1982 (dintre campionii de anul trecut, Schiopu, Cipere și Ioana sînt suspendați, Motrojan a fost eliminat încă din zone, iar Senciuc și Preda au pierdut la Constanța), dar clasa lor nu e prea ridicată, nici chiar medaliatul cu argint de la europenele de la Varna (1983), Maricescu, nepărînd o valoare sigură, cum au fost pînă mai deunăzi frații Cuțov, Paul Dobrescu sau Alec Năstac, Mijlociul Doru Maricescu (Steaua) l-a bătut clar pe Nicu Chioveanu (4-1), dar tehnica lui n-a strălucit. El a fost, adesea, o „țintă” ușoară și cei care-l pregătesc, Marin Diaconescu, Nicolae Ciucă și Nicolae Giju, trebuie să fie foarte atenți: la 20 de ani, Maricescu e mult prea inegal, alternînd meciurile bune cu cele slabe.

Cu Maricescu și cu Georgel Opreșor (la cocs), Steaua a cucerit două titluri, ca și Dinamo (Constantin Țițoiu la mușcă și Teodor Pirjol la grea), restul centurilor împărțindu-se între Ceahlău Piatra Neamț (bravo pentru „semimusca” Vasile Ciobanu și, mai ales, pentru inimosul său antrenor, Gabriel Timpeșcu), Rapid (cu Costin Stancu e o poveste, voi reveni), Nicolina Iași (Nicolae Brinzel la semi-ușoară, antrenor Viorel Soroceanu), Muscelul Cimpulung (Mircea Fulger, antrenori Gheorghe Vlad și Aurel Simion), A.E.M. Timișoara (Mihai Ciubotaru, asistat la colț de Petru Cojocar), Metalul București (Gheorghe Simion, pregătit de Constantin Anton) și Box Club Galați (Georgică Donici, antrenor Octavian Tabără), ceea ce atestă, nu-i așa, o arie de răspîndire a campionilor mai mare decît în alți ani, fără însă ca valoarea să fi crescut. Valoarea a scăzut (sau, în cel mai bun caz, a stagnat), iar în unele situații chiar a dispărut. Dacă Titi Cercel, de pildă, a părăsit finalele prematur, dar cu arcada spartă (de Talpos), alte așazise speranțe ale boxului nostru s-au comportat, și la Constanța, sub așteptări. Cu tot regretul pentru Gabriel Timpeșcu (care muncește serios), celălalt elev al său, Constantin Ghindăoanu (de la mijlocie mică), a dezamăgit profund, boxînd fricos, bătrînește. Nici Talpos (Metalul Salonta), și el om de lot, n-a arătat mare lucru, cedînd (în semifinală) în fața lui Panaite fără drept de apel (0-5). Fostul campion al greilor, Gheorghe Preda (Steaua), a fost eliminat încă din primul tur, învingătorul său, Cornel Bălan (Box Club Brăila), fiind un pugilist fără veleități. Și el fost campion, Cristian Gheorghisor a părut vlăguit, fără orizont. Dar cazul cel mai concludent, și poate cel mai dramatic, îl reprezintă dinamovistul Fedea Pamfil, despre care se credea, cu puțin timp în urmă, că-l va bate pe Donici cu care, între altele fie spus, s-a și luptat, în câteva rînduri, de la egal la egal. Pamfil (despre el maestrul Ion Popa, antrenorul lotului, ne-a povestit că, la un antrenament, i-a declarat că-l „incomodează sacul”?!) a fost spulberat de brăileanul Marcu (ulterior, finalist meritoriu, 2-3, în fața unui Donici fără aolomb), arătîndu-se în mare regres. Să nădăjdum că un club atît de puternic și 2 antrenori atît de pricepuți, i-am numit pe Dumitru Ion și Vasile Mariutan, vor găsi soluții să-l „recupereze” pe Fedea Pamfil, la ora asta, din păcate, o „fostă speranță”.

Urmărind tocmai ridicarea valorică a finalelor, federația a schimbat, față de alți ani, placa: i-a lăsat pe boxerii din lot la cluburi înaintea campionatelor. A procedat, după opinia specialiștilor, bine, numai că, o sunem cu regret, între intenții și realizări a rămas un drum lung: galele au fost, cu excepția ultimei, slabe, mulți pugiliști s-au dovedit „nepregătiți”. F.R.B. va trebui să analizeze, imediat și cu responsabilitate, cauzele acestei stări de fapt, dictînd împotriva celor vinovați de lene și superficialitate sancțiuni! Nu vom avea box, iată o afirmație fără echivoc, pînă nu vom avea secții puternice și, în cadrul lor, antrenori harnici și serioși. În alte condiții, lotul nu va fi decît o emanatie „de seră”, iar rezultatele lui întîmblătoare. Și, fiind așa, ele nu vor reflecta situația (reacă) în care se află, de o bună bucată de vreme, boxul românesc, pus tot mai des în inferioritate pe ringurile competițiilor de anvergură.

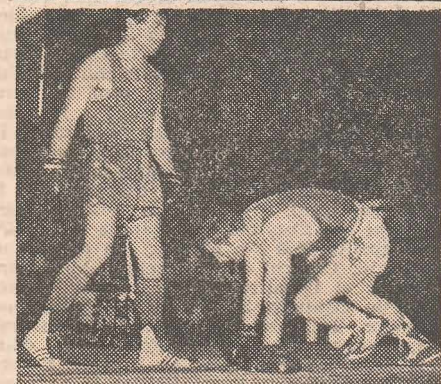
Cum ziccam, Costin Stancu (21 de ani) s-a dovedit cel mai în formă la categoria pană, adjudecîndu-și titlul într-o manieră categorică, întrecîndu-l pe Panaite cu 5-0. Stilul lui (e drept, favorizat și de adversar) mi s-a părut un pic aventuros, fără gardă etc, dar el a fost, și publicul a gustat asta, sarea și piperul finalelor. Dar nu despre asta e vorba, ci despre faptul că, deși membru al clubului Rapid (cu care se găsește în conflict, împotriva lui dictîndu-se, din Giulești, o suspendare) Stancu a boxat în tricoul Stelei?! Că el a fost asistat, la colț, de Diaconescu și Giju (de la Steaua), e una, regulamentul permite, dar că a urcat în ring cu însemnele clubului militar (la care dorește să

activeze), e alta?! Surprinzător însă, juriul i-a permis să încalce, flagrant, regulamentul, fapt care a trezit (în mod legitim) nemulțumirea publicului. Abia în gala de duminică, după intervenția secretarului federal Mihai Trancă, Ștancu a acceptat să îmbrace un tricou „neutr”. Recent, un incident asemănător s-a petrecut, vă reamintim, în atletism, recordmanul lumii la lungime, Anisoara Cusmir, fiindu-i interzis startul în campionatele naționale intrucît, legitimată la C.S.M. Craiova, a ținut morțiș să concureze în echipamentul clubului Steaua. Fiind, și de această dată, o situație mai complicată, considerăm că e de datoria C.N.E.F.S. să intervină energic (aproso, chiar nu s-a găsit nimeni din conducerea C.N.E.F.S. care să asiste la finale?!) spre a o lămuri, oferindu-i-se tînărului și talentatului campion cele mai bune condiții de pregătire. Oricît ar părea de ciudat, chiar și un boxer, în acest caz Costin Stancu, are nevoie de liniște sufletească pentru a se putea antrena ca lumea.

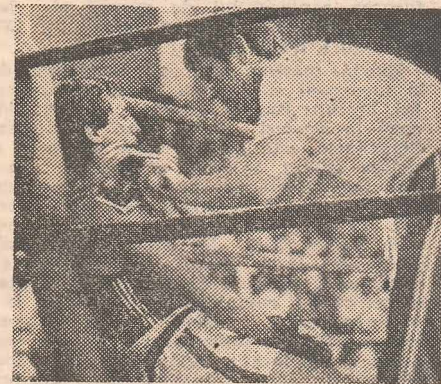
Și încă o chestiune: dacă nu s-a înregistrat, în săptămîna de box de la Constanța (nu foarte bine organizată, într-o sală închisă, cu o atmosferă sufocantă, cu spectatori lăsați să intre cu sticle, cu o instalație electrică, de deasupra ringului, defectă în ziua finalelor etc. etc), nici un k.o., s-au înregistrat, în schimb, mai multe w.o., adică absențe ale unor pugiliști din ring. Mai clar, cînd sortii au decis ca 2 boxeri din același club să se întilnească la o categorie sau alta, unul dintre ei a fost lăsat (de antrenori) la cabine?! Astfel, Donici a intrat în finală fără să fi boxat, în etapa premergătoare, cu Cirlan (ambii de la Box Club Galați), dinamovistul Florin Tîrcomnicu (cîndva, și el, mare speranță) i-a lăsat locul colegului său de sală Ilie Dragomir, Maricescu a sărit peste meciul cu Ilarie Petrescu și așa mai departe. O asemenea practică, nu nouă, ni se pare greșită. Pe de-o parte, o serie de sportivi ies din competiție fără să-și fi putut apăra șansele (de ce s-au pregătit ei timp de un an?!), iar alții, Donici, Maricescu ș.a., beneficiază de un privilegiu (o zi de odihnă) în nici un fel meritat?! Poate că F.R.B. va zăbovi (și) asupra acestui aspect, oprind (e o sugestie) o asociație să înscrie mai mulți pugiliști pe listele aceleiași categorii.

În rezumat, 11 campioni ai mediocrității n-au izbutit să salveze imaginea unui box aflat în impas. Acest „stăm prost!”, adevărat laitmotiv al naționalelor, trebuie să dea de gînd federației și tuturor celor ce iubesc, sub o formă sau alta, ringul. Doar vorbele și angajamentele nu mai ajung.

Pagină realizată de
OVIDIU IOANIȚOIA

Niță Robu pare să ia startul în fața lui Georgel Opreșor! Un start, din păcate pentru brăilean, defectuos: a cîștigat la puncte Opreșor.

Deși n-a fost într-o vervă deosebită, Constantin Țițoiu (aici asistat de antrenorul Dumitru Ion) și-a păstrat, pe merit, centura.

Fotografii de AUREL NEAGU

Un drum drept, dar cît de lung?

— Mircea Lucescu, mai mulți cititori ne-au cerut amănunțe despre stagiul de pregătire petrecut în Olanda și, firește, despre meciul de la Oslo. Dumneata ești persoana cea mai autorizată să-i lămurești. Cum a fost?

— La Roden, în nordul Olandei, am găsit condiții foarte bune de antrenament și, în plus, o climă favorabilă. Am avut totul, inclusiv o pădure, la îndemînă, mai multe terenuri de antrenament, piscină și așa mai departe. Marea majoritate a băieților s-au încadrat în ritm, care n-a fost moale, și în atmosfera generală de seriozitate.

— Hai să lămurim un lucru: la ce-a fost bună pădurea?

— Avînd multe piste de nisip, destinate călăriei, ne-a permis să facem alergări combinate, pentru forță.

— Aha. Am înțeles bine că nu toți jucătorii au dat satisfacție?

— Am luat, se știe, o serie de fotbaliști tineri, remarcați în campionat, spre a-i verifica, a-i roda. E o obsesie a mea: cînd ai nevoie, la echipa națională, de-un jucător, să nu-l iei ca din oală, ci să-l ai pregătit. Conectat la viața națională, la ideile ei. Așa se procedează peste tot, de ce-am face noi excepție? Ca să răspund la întrebare, Turcu și Ralea m-au dezamăgit. Dacă Văetuș a jucat, ca fundas stînga, fără greșală, cei 2 au arătat mari deficiențe tehnice. Și-au creat situații, nu zic nu, dar n-au știut să le rezolve, dezvăluind carențe nepermise la acest nivel al pretențiilor. Doar că amîndoi sînt tineri și disponibili la progres, poate că timpul va acționa în favoarea lor. Oricum, regret că i-am luat pe ei și i-am lăsat acasă pe Damaschin și pe Roman. Dar e cam tîrziu, nu?

— Să apreciem sinceritatea și să mergem mai departe: cum s-a comportat Hagi? De cînd cu transferurile, ba că e la Sportul, ba că e la Craiova, numele lui umblă pe multe buze.

— Hagi mai are multe de învățat și, cel puțin deocamdată, nu se pune problema intrării lui în națională. Dar el e și mai tînăr, poate acumula. Să mă explic: atîta timp cit voi fi director tehnic, nici un jucător nu va pătrunde peste noapte în echipa națională. Va trebui, în timp, pregătit, integrat, iar acest timp va fi, desigur, dictat de valoarea celui în cauză, de constanța lui, de caracterul lui etc.

— O declarație mai veche a lui Mircea Lucescu zicea că porțile naționalei rîmîn deschise oricui. S-a schimbat ceva?

— Nu. Rîmîn deschise, dar nu vreaște. Intrarea în națională nu-i o favoare, ci o onoare care se cîștigă. Cu sudoare, cu probe.

— Parecă divagăm...

— Nu divagăm deloc. Îi aștept pe toți, pe Damaschin bunăoară abia îl aștept în A, dar nu vreau să cad, ca altădată, în capcana sentimentalismului. Bob Paisley, managerul care a făcut minuni cu Liver-

pool, spunea că în fotbal nu-i loc de sentimentalisme. Legat de asta, sînt tentat să cred că Universitatea Craiova nu-i departe de o astfel de eroare. M-a surprins faptul că, pe cînd celelalte formații angajate în cupele europene s-au întărit, Craiova n-a reușit nici un transfer. Eu zic că era cazul, mai ales acum, cînd echipa, grație clasei și rezultatelor, atrage ca un magnet.

— Poate că încă n-are nevoie de jucători în afara lotului știut.

— Și asta e adevărat, poftim. Noi, în lipsa lui Ștefănescu, am încercat și cu Iorgulescu liberu, contra lui Lokeran, și cu Stancu, în fața lui Nottingham. N-a mers, nu s-au sincronizat, ne-am dat seama, o dată în plus, cit de greu vom reuși să-l înlocuim, cînd va fi cazul, pe Ștefănescu. Craiova are, indiscutabil, un lot de elită, dar cîțiva tineri, 2-3, nu i-ar fi stricat. Măcar pentru emulație. Altfel joacă un titular cînd simte că vine cineva din urmă, nu?

— Da, cam așa e. Cum a fost la Oslo?

— Am dominat meciul, tehnic și tactic, păcat că nu l-am cîștigat, dar un cîștig tot a fost. Am început sezonul internațional, față de alți ani, mai devreme și n-am călcat, exagerez?, chiar cu stîngul. Nu ne-am făcut de ris în fața nimănui, iar adversarii întîlniți au fost, și la turneul de la Paris, și în Olanda, și la Oslo, de primă mînă.

— Se pot încadra și norvegienii în această clasificare?

— De ce nu?! Înaintea partidei cu noi, îi bătuseră acasă, în 3 meciuri consecutive, pe englezi, pe iugoslavi, și pe suedezi. Noi, dacă n-am fi greșit, din cauza lipsei de concentrare, în fazele de finalizare, Gabor a ratat cu poarta goală, de pildă, am fi terminat învingători la pas.

— O ultimă chestiune: cam multe eliminări! Văetuș și Coraș în Olanda, Ștefănescu în Norvegia. Mai nou, dac-am auzit bine, 2 dinamoviști, Andone și Nicolae, în Spania. Ce se întîmplă, Mircea Lucescu?

— Eliminarea lui Ștefănescu, la Oslo, a fost gratuită, dar Văetuș și Coraș au fost scoși pe drept, pentru proteste și, respectiv, pentru răspuns la un fault de joc. Adevărul e simplu: arbitrii străini sînt foarte exigenți, nu tolerează nimic, orice gest, o mînă fluturată a lehamite, de exemplu, se pedepsește drastic. De vină sînt, în primul rînd, jucătorii, care nu înțeleg că o eliminare, la echipa națională, aduce mari prejudicii. Contează mai mult decît dacă, să zicem, joci prost. De vină însă sînt, la noi, și arbitrii, care închid ochii la tot felul de moșicli. E de datoria lor să se alinieze manierei europene, de a arbitra, de a interpreta, cit mai strîns, regulamentul.

— În rezumat?

— Sînt convins că echipa națională se află pe un drum bun, dar la fel de convins sînt că drumul acesta e încă lung.

Tradiția șahistă la Bad Kissingen

Bad Kissingen a dobândit tradiție în organizarea marilor confruntări internaționale, de-a lungul a 55 ani desfășurându-se aici 12 întâlniri de răsunet mondial. Dacă în anul 1928 se organiza primul turneu internațional masculin, câștigat de marele maestru sovietic Bogolubov, apoi, ani de-a rândul, s-au derulat aici runde la 18 competiții interne, un turneu zonal și unul interzonal, 3 turnee internaționale feminine, 3 meciuri bilaterale pe echipe naționale și 3 meciuri ale candidaților la titlul mondial de șah. La Bad Kissingen au concurat la începutul secolului Lasker, Alehin, Capablanca, iar de curând generația de astăzi a supercampionilor Karpov, Spasski, Portisch, Korcinoi. Turneele feminine s-au bucurat de prezența celor mai bune jucătoare ale lumii: Gaprindașvili, Kusnir, Ciburdanidze, van der Mijsse, Veroczi, Semenova, Lemaciko, Litinskaia, iar dintre române, Pogorevici, Nuțu, Polihroniade.

Reușita ultimelor mari acțiuni din cadrul campionatului mondial de șah s-a datorat, în bună măsură, Federației de șah a R.F.G., dar și interesului și sprijinului activ oferit de organizatorul principal Notker Rutishasser. Mult regretatul director al „Hotelului-2002”, gazda ospitalieră a bălărilor șahiste, iubea spiritul corect de luptă al șahului fără chiar a cunoaște în profunzime legile pur șahiste. El intenționa să organizeze la Bad Kissingen pentru anul 1983 cel mai interesant super-turneu internațional de până acum. Stingerea sa prematură din viață, desi nu poate pune capăt unei tradiții atât de frumoase, face totuși posibilă supozitia că meciul amical de verificare dintre echipele feminine ale României și R.F. Germaniei, disputat în sistem Schewenningen între 12-20 iulie 1983, a fost unul dintre ultimele concursuri desfășurate aici. Desigur, ar fi mare păcatul de a oriva publicul șahist de spectacolul mut al gândirii combinate pe tabla cimpurilor alb-negre. La Bad Kissingen există, printre puținele locuri în lume, fi-

xată în pavajul de la intersecția a două alci din parcul orașului, o tablă mare de șah pe care se joacă zilnic partide interesante cu piese ce depășesc o jumătate de metru înălțime, spre bucuria unui număr public.

Ca o avanpremieră a meciului dintre cele două echipe naționale, la Bad Kissingen s-a organizat, în premieră absolută, primul curs deschis de șah pentru toți amatorii, indiferent de nivelul cunoștințelor, pentru cei aflați în concediu sau la refacere fizică. Cursul a fost inițiat de federația vest-germană și susținut de marele maestru Lotnar Schmid, șahist deosebit de cunoscut atât la tabla de șah, cit și ca arbitru, corect și imparțial. Schmid a luptat pentru a salva (iar apoi a arbitrat) mult discutatul meci pentru titlul mondial dintre Spasski și Fischer de la Reykjavik (Islanda). O curiozitate a acestui curs a fost participarea americanului Tigran Schach, un amator de șah din Boston, conducător de cursuri pentru începători, care, nemulțumit de scăderea interesului pentru șah în S.U.A. după retragerea lui Bobby Fischer, asistă tot mai des la marile competiții șahiste europene. Intrucât acest iubitor al șahului deținea una dintre cele mai mari cartoteci ale șahului feminin mondial, T. Schach vizează, cu predilecție, competițiile feminine.

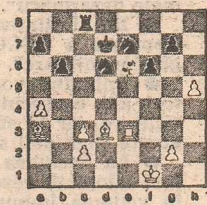
În cadrul etapei de pregătire a naționalei, a avut loc întâlnirea la 6 mese de joc a echipelor României și R.F. Germaniei. S-au înregistrat următoarele rezultate pe runde: I — 4,5:1,5 II — 4:2 III — 3:3 IV — 2,5:3,5 V — 4:2 VI — 3:3, echipa României pierzând la un punct doar un singur tur. Scorul total a meciului a fost favorabil echipei noastre cu 21-15. Echipă vest-germană este una dintre cele mai bune ale Europei și ale lumii, la Olimpiada de șah de la Buenos Aires (1978) a obținut locul III, la Olimpiada din Malta (1980) și de la Lucerna (1982) clasându-se pe locul V. În evoluția sa din meci, echipa vest-germană a fost mult influențată de absența jucătoarei nr. 1, marea maestră Barbara Hund, ocupată cu susținerea examenelor de încheiere a studiilor universitare. B. Hund, la turneele internaționale de la Bad Kissingen din vara trecută, a avut adevărate șanse de calificare pentru meciurile candidaților la titlul mondial, dar și le-a risipit în partida cu excampioana mondială N. Gaprindașvili, unde Barbara, la îndemnul tatălui său (în familia Hund toți cei 5 membri joacă șah de la valoarea de maestru în sus) a fost forțat să cîștige numai din ambiție, deși îi era suficientă propunerea tacită de remiză a Nonei.

Echipa R.F. Germaniei a aliniat următoarele jucătoare: I.M. Vokralova, I.M. Fischdick, I.M. Feustel, N.M. Laakmann, N.M. Hedcke și tinăra junioară. Späte.

Doar una dintre șahistele vest-germane, Vokralova, a realizat un procentaj de peste 50% (3,5 p).

Formația României a jucat foarte sigur, trei dintre membrele echipei olimpice reușind cel mai bun rezultat al meciului. Rezultatele individuale obținute: I.G.M. Pogorevici 4 p (+3, —1, =2), Nuțu—Terescenco 4 p (+2, —0, =4), Muresan 4 p (+2, —0, =4), I.M. Jicman 3,5 p (+2, —1, =3), I.M. Baumstark 3 p (+0, —0, =6) și I.G.M. Polihroniade 2,5 (+1, —2, =3). După aprecierile antrenorilor Mircea Pavlov și Șerban Neamțu, echipa României reîntră în „formă” deși a jucat foarte activ — numai pentru victorie — asumându-și toate riscurile, a pierdut doar 4 partide (din 36) și și-a asigurat victoria încă înainte de ultima rundă, când deținea un avantaj de 6 puncte.

Cea mai bună partidă de atac a fost partida dintre Jicman și Vokralova din prima rundă încheiată cu mat pe tablă și victorie în favoarea jucătoarei române. Iată desfășurarea ei:

00 14. g4 Cd7 15. g5 Tfc8 16. Dg4 Cf8 17. f5 e5 18. Cde2 Dd7 19. Dg3 Nd8 20. f6 Tc5 21. Cd5 Nxd5 22. exd5 a5 23. b3 Tac8 24. Rb1 Cg6 25. h4 h5 26. Df3 Dg4 27. Dg4 hxg4 28. h5 e4 29. Nxe4 Ce5 30. Tf1 Nb6 31. Cd4 g6 32. hxg6 fxe6 33. Cc6 Cxc6 34. dxc6 Txc6 35. Txd6 g3 36. Ng2 Th5 37. Td7 Th7 38. Nd5 Rh8 39. Txx7 Rxx7 40. Th1 mat și 1-0.

Jucătoarea Vokralova cu piesele albe a reușit în runda a treia să uite deceptia apărării pripite din partida de mai sus, conducând atent un îndelungat asalt asupra regelui negru în India regelui și înregistrând o victorie merituoasă împotriva Marinei Pogorevici. O frumoasă realizare tehnică a avantajului unei situații de final a demonstrat marea maestră M. Pogorevici în partida cu Fischdick în Apărarea franceză, când în poziția din diagramă a urmat:

31. Nb5 Ce6 32. Tg3 Cf5 33. Tg6 Re6 34. Rf2 Rf7 35. Nd3 Cce7 36. Nxe7 Cxe7 37. Tg3 Rf8 38. Na6 Te7 39. Tf3 Rf7 40. Nd3 Ce6 41. Ng6 Re6 42. Te3 Rd7 43. Nf5 Rd8 44. Ne6 Ce7 45. Tg3 Te6 46. Nh3 f5 47. Txx7 Txx3 48. h6 Txx2 49. Rf3 Te6 50. h7 Th6 51. Tg8 și negru a cedat în fața pierderii imparabile de material.

MARGARETA MUREȘAN

Cronica șoselei

Nefastul compromis

„Ia uite, Răzvan, ce bijuterie de mașină ni s-a repartizat. Vorba aia, orice lucru nou e frumos, dar așa patrunde oriunde, fără probleme. Și pe arătură, dacă e nevoie, te duce. Ți-o repartizăm ție. Ești băiat tânăr, putere de muncă ai, iar pe cea veche ai dus-o până la 300 000 de km, nu? O meriți, deci, pe deplin. S-o îngrijești, însă, ca pe ochii din cap”. „La orice oră din zi și noapte, tovarășe șef, voi fi la dispoziția dv. Știi doar că la mine nu există, ca la alții, „timpul programului”. Doar afit vă rog: cînd mai am și eu cite o trebușoară, așa, să nu-mi faceți greutăți. Distanțele is mari pe la noi și nu prea am cu ce merge... Înțelegeți dv.”. „Fii pe pace, Răzvan, doar sintem oameni, nu! Nu-ți fă, tu, griji din cauza asta”.

Convorbirea aceasta a reprezentat pentru Răzvan un fel de cec în alb, pe care poate să-l completeze cînd și cum vrea. Pentru că uneori se mai iveau probleme și noaptea. Ba un control, ba o intervenție pentru urgențarea reparării unui utilaj. Răzvan răspundea prezent la orice oră, așa cum promisese. Ce-i drept, uneori nu prea era el chiar așa sigur pe volan. „Te văz cam oșobit de-o vreme, Răzvan. Nu numai cînd te chem, cum se zice, în afara programului, ci și dimineața, după o noapte în care, normal, ar trebui să te odihnești. Aud că mașina noastră cea nouă îi atrage cam pe mulți în jurul tău. Și nu numai așa să privească la ea. Îi duci de colo, colo și, după ce-i plimbi, mergi cu ei la băutură. Vezi Răzvan, să n-avem neazuri!”. „Șefule, nu-ți dai seama că vorbele astea is tîluite de lenesi, de aia care nu-și îngrijesc mașinile. Sint toți invidioși că m-ai ales tocmai pe mine, un puști, cum zic ei, să fiu omul dumitale de încredere. Sint fel de fel de fitile care le bagă la dumneata și păcatul e că matalle îi crezi”. „Nu încerca să mă imbroboești, Răzvan. Zilnic ești cu ochii roșii și miroși a țuică de la distanță. Ce să-mi vorbim...”. Răzvan tace și-și continuă drumul. „Așa-s șefii. Mereu nemulțumiți”, reflectă el.

După ce l-a lăsat pe inginer acasă, șoferul se întilnește, conform înțelegerii, cu cei patru prieteni ai lui. E ora 6 seara. „Duc mașina acasă și în zece minute sint aci”. Răzvan dă să se urce în autoturism, cînd unul din grupul aflat puțin mai departe se precipită spre el. „Și cu noi cum rămîne, Răzvan?”. Șoferul se oprește, întorcîndu-se spre el. „Cum adică, ce vrei să spui?”. „Înțelegi tu prea bine, dar te faci că nu pricepi”. „Cu ce mergem la bal? Că doar n-o să batem pe jos cale de 10 km, să ajungem acolo transpirați și plini de praf, ca niște animale hăituite”. „V-ai învățat numai cu ARO 10; sint biciclete, căruțe, curse, ce, cu astea vă e rușine? Pentru voi m-a făcut azi șeful praf că fac curse alurea, că nu mă mai țin de treabă, că beau. Nu vreau să-mi ia mașina din cauza voastră. Și-apoi mai e o chestie. La bal doar n-o să beau apă chioară. Voi să vă distrați, să vă dispuneți, și eu să vă păzesc, nu?”.

În fața asta băleții schimbă tactica. Încep să-l laude pe Răzvan. „Tu ești un șofer de mina întâi. Nu degeaba ți-au dat așa mașină. Și ce dacă bei și tu, acolo puțin? Parcă e prima oară? Răzvan al nostru conduce la fel de perfect și cînd bea un pahărel, că beat, beat nu l-am văzut niciodată”. „Bine, hal urcați-vă, dar să știți că e ultima oară cînd mai pupați voi plimbare cu mașina asta. Nu-i dată de stat să fac cu ea curse în interes personal”. „Măi, măi, ce-a intrat disciplina în el, așa deodată” remarcă unul dintre tineri.

Balul a fost la înălțime. Grupul de instrumentiști-amatori le-a cîntat cele mai îndrăgite melodii. Fetele, frumoase, bune dansatoare, au contribuit din plin la ambianța veselă, plăcută. Conținutul bidonului de 5 litri de țuică, adus de grup, s-a epuizat pe neobservate. Pentru „completare” s-a recurs la o sticlă de „Dunărea” cu 5 stele, procurată de unul dintre prieteni. „Ce-o să zică șeful miine, că m-o vedea iarăși „demolat”? Nu merită el. Băiat atât de bun, să-i fac eu figuri de-astea”. „Parcă tu nu-i rezolvi toate problemele cu ARO-ul asta fain?”. „Eu știu să fiu discret, mă, asta-i o mare calitate a șoferului, ține minte. Altfel nu m-ar ține pe lingă el”.

Grupul se urcă în mașină și, cum era de așteptat, șoferul nu mai poate stăpîni autovehiculul, care intră într-un pom. După două nopți nedormite și două zile petrecute pe drumurile grele de cîmp, cu 2,8 la sută în singe (atit a arătat, negru pe alb, analiza de laborator) e greu de presupus că cineva, aflat la volan, mai poate urma o altă traiectorie decit cea sinuasă parcursă de elegantul și robustul ARO-10, pilotat de Răzvan.

Au murit 4 tineri; șoferul (24 ani), care aștepta ca soția să-i nască cel de-al treilea copil, Grigore (25 de ani), operator chimist, rămas orfan de ambii părinți, care întreținea, în afară de soție, și doi copii: un frățior de 14 ani și o surioară de 10 ani. Radu (20 de ani), care, după 2 nereușite, în acest an intrase la facultate, unde examenul fusese extrem de dificil, și Voicu (23 de ani), strungar de mare precizie, care urma să-și sărbătorească nunta peste câteva zile.

Patru tineri harnici, muncitori, inteligenți, bine apreciați la locul de muncă, călțiți de-acum în greutățile vieții. Vieți, familii întregi, distruse în modul cel mai absurd posibil.

VICTOR BEDA

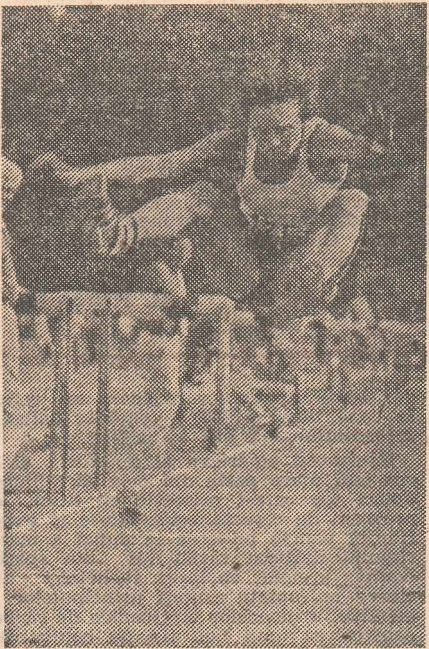
Prin telefon de la Helsinki

Cădere de cortină

Helsinki, 15 august 1983 (prin telefon de la trimisul nostru). Ziua de joi, destinată odihnei, a ridicat cota pregătirilor dinaintea ultimelor starturi și a coborît-o pe cea a termometrului. De la 30 de grade, temperatura a scăzut, brusc, la 15 și s-a pornit să plouă. O ploaie cu găleata, care și-a pus pecetea asupra performanțelor, dar care n-a diminuat numărul spectatorilor, interesul finlandezilor pentru atletism fiind, repet, urias.

La ora la care transmit aceste rînduri, peste ediția inaugurală a campionatelor mondiale de atletism a căzut cortina. E ceasul primelor bilanțuri și, în ceea ce ne privește, bilanțul nu e cel așteptat. Anișoara Cușmir, voi reveni asupra ei, s-a clasat a doua, cu 7,15 m, cedînd medalia de aur, în care sperase și sperasem atit, lui Daute, care a izbutit 7,27 m. Chiar dacă, în ultimele zile de concurs, Eva Zörgö-Raduly a obținut un meritoriu loc 5 la sulita, alte două fete, Doina Melinte și Mihaela Loghin, ocupînd poziția a 6-a, la 1 500 m și, respectiv, greutate, comportarea atletilor noștri a rămas, în general, mediocră. Sigur, locul 6 în lume, cazul Mihaelei Loghin de pildă, într-o probă cu aruncătoare de talia Fibingerovei sau a lui Sliplanek, nu-i de ici, de colo, ca și clasarea, alt exemplu, Cristinei Cojocaru în primele 8 la 400 mg, dar și dezamăgirile au fost destule. Sigur e că sportivii români n-au atins, la Helsinki, virful de formă dorit (să se fi produs acesta la Edmonton?), prezentîndu-se adesea sub nivelul performanțelor cu care ne obișnuiserăm. Dar despre toate astea, săptămîna viitoare.

Mă întorc acum la lungime. După concurs, am așteptat-o pe Anișoara la conferința de presă. N-a venit. Am reușit s-o găsesc, abia seara, în satul sportivilor. Doar că nu plîngea. Încă nu-i venea să creadă c-a ratat medalia de aur: „am impresia că trăiesc un vis urit. Am muncit enorm pentru aceste mondiale și am fost sigură că voi cîștiga cu 7,15-7,20 metri. Știam că Daute poate fi periculoasă, dar nu mi-am închipuit că va putea să-și corecteze recordul personal cu 13 centimetri. Am făcut, vă rog să mă credeți, tot ce-a fost omeneste posibil, riscînd chiar în ultima săritură, pe care am și depășit-o. Poate că dacă ordinea în concurs ar fi fost alta, cu Daute înaintea mea, aș fi leșit prima. Dar sorții au vrut altfel. Olimpiada de la Los Angeles nu-i departe, promit să-mi iau revanșa acolo”. Nici

Doar o medalie pentru atletismul nostru la mondiale: Anișoara Cușmir

antrenorul Anișoarei, Ion Moroiu, nu era prea vesel. Nu caut scuze, mi-a zis, Daute a prins o zi formidabilă, greu putea fi învinsă, dar consider că vîntul, care a suflat puternic, a deranjat-o mai mult pe Anișoara, săritoare viguroasă, decit pe Daute. Cei care au stat în apropierea grupii cu nisip susțin că încercarea depășită a Anișoarei măsura în jur de 7,30 metri. Dincolo de amărăciunea acestui loc 2, rămîne experiența utilă pentru Los Angeles.

În ceea ce privește lungimea, aș sublinia câteva aspecte: 1. primele 4 clasate au trecut de 7 m, ceea ce probează progresul enorm al disciplinei; cu 6,62 m, Vali Ionescu, campioana Europei în 1982, a terminat abia pe locul 9; 2. 7,15 m reprezintă cea mai bună performanță obținută de Anișoara într-un concurs peste hotare; 3. alături de Bikova, care și-a adjudecat medalia de aur la înălțime, Ani-

șoara Cușmir a fost singura dintre atlete care a urcat pe podium și la Edmonton.

În rest, mondialele s-au îndreptat spre finis cu tot cortegiul lor de bucurii și neazuri. Doi supercampioni, Udo Baver și Steve Ovett nici n-au contat, englezul fiind silit să se mulțumească, în fața noii stele a semifondului masculin care s-a dovedit a fi compatriotul său (tot Steve!) Cram, cu locul 4. Americanul Carl Lewis și-a continuat marșul triumfal. Campion la 100 m, el a făcut, după aceea, naveta între groapa de sărituri și pistă, sărînd la lungime și luînd parte la ștafeta de 4x100 mg. Arbitrii i-au acordat favoarea de a nu intra primul la lungime, spre a-i permite să participe la ștafetă. Alergînd în ultimul schimb, Lewis a pornit „ca din pușcă”, aducîndu-și o contribuție importantă la cîștigarea cursei și, totodată, la obținerea unui nou record mondial, 37,86. Reintors la lungime, el a sărit, din prima, 8,55 m, performanță care i-a asigurat titlul. Dublă medaliată cu aur a fost americanca Mary Decker, învingătoare la 1 500 și 3 000 m. În prima probă, la finis, sovietica Zaitzeva a plonjat pe linia de sosire și, induși în eroare, fotoreporterii s-au grăbit spre ea. Fotografia însă s-a arătat lămuritoare: plonjonul Zaitzevei fusese pentru locul 2. Înălțimea bărbați a fost, și ea, dramatică, dîrînd 4 ceasuri, pe un timp rece, ploios. După maniera în care a început, trecînd cu multă ușurință peste stachetă, chinezul Jianhua, recordmanul lumii, părea că nu va avea probleme, dar a avut. A cîștigat sovieticul Avdeenko, urmaș de Peacock (ambii cu 2,32 m), Jianhua rămînd al treilea. Dar înaintea cui? Între alții, a lui Mogenburg sau Stones! Pînă la urmă, francezii n-au luat nici o medalie, deși săritorii lor cu prăjina se numărau, socotînd palmaresul, printre favoriți. În ziua de pauză, ei s-au plimbat cu barca și au făcut declarații optimiste, găzduite cu lux de amănunte de „L'Equipe”. Sovieticul Bubka, altă mare revelație la Helsinki, i-a bătut însă, duminică, pe toți, cel mai bine clasat dintre francezi, Abada, ocupînd abia locul 6. O scenă hazlie, care a mai dezamortit stadionul muțat de ploaie: după ce-a cîștigat, din ultima aruncare, greutatea, cehoslovaca Fibingerova s-a pornit să-și manifeste bucuria îmbrățișînd și sărutînd arbitru după arbitru! Ultimul dintre aceștia, avizat, a scăpat cu fuga! O cursă greu de uitat a fost cea de 110 mg în care Greg Foster a avut de luptat cu publicul, ce-l susținea frenetic pe Arto Bryggare (Finlanda), și cu ghinionul. El a lovit un gard, era cit pe-acți să-l doboare și pe următorul, și-a pierdut echilibrul, dar n-a pierdut cursa, refăcînd uluitor pe ultimii metri și cîștigînd de-tasat.

Ar mai fi, firește, multe de spus. Voi reveni.

RĂZVAN BĂRBULESCU

Lumea în care trăim

Exemplul României și al președintelui ei

România în lume. Pentru țara noastră 23 August 1944 a însemnat nu numai începutul unei noi existențe, deschizătoare de drum către ample prefaceri sociale, ci și o prezență calitativ superioară în viața internațională. O prezență care, în ultimii 18 ani, este indisolubilă de numele și activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu. O prezență prestigioasă, de largă rezonanță. Să apelăm la câteva mărturii semnificative:

● **JAVIER PEREZ DE CUELLAR**, secretar general al Organizației Națiunilor Unite: „Avind posibilitatea să vorbesc cu președintele Nicolae Ceaușescu am constatat în cit de mare măsură Domnia sa personal, guvernul român sint atașați Națiunilor Unite. Este o satisfacție pentru mine să aduc mulțumiri unei personalități ca președintele Nicolae Ceaușescu pentru contribuția atât de activă, constructivă și energică adusă în toate sferile de activitate ale O.N.U.”

● **ROBERT MUGABE**, prim-ministru al Republicii Zimbabwe: „Președintele Nicolae Ceaușescu, România, ne-au acordat în permanență ajutor și s-au aflat mereu alături de poporul zimbabwe în lupta sa. Iată de ce doresc să folosesc acest prilej, în mijlocul marii noastre bucurii de acum, când sărbătorim momentul independenței, pentru a spune poporului român și conducătorului său — Vă mulțumim, prietenii români, vă mulțumim, tovarășii de luptă! Ați înfăptuit o operă minunată! Victoria noastră este o victorie comună pe care trebuie s-o trăim împreună! România socialistă este o țară care își urmează cu devotament președintele, un președinte care și-a închinat întreaga viață țării, binelul omenirii.”

● **ANDREAS PAPANDEU**, prim-ministru al Republicii Elene: „Președintele Ceaușescu este un președinte al cărui prestigiu nu se limitează la dimensiunea țării sale; este o personalitate mondială, a cărei activitate se identifică cu lupta pentru independență și autodeterminare a tuturor popoarelor, pentru egalitate între țările mari și mici, pentru neinterferența nici unui stat în treburile interne ale altui stat. Oriunde există luptă pentru independență națională, pentru autodeterminarea unui popor, președintele Ceaușescu, se va găsi, întotdeauna, ca sprijinitor!”

● **MARGARET THATCHER**, prim-ministru al Marii Britanii: „M-a impresionat președintele Ceaușescu și rămân cu impresii deosebite despre cel ce se află la conducerea României, țară dornică să-și dezvolte cooperarea ei cu alte națiuni. România depune eforturi susținute pentru consolidarea păcii și înțelgerii inclusiv prin numeroase contacte directe care duc la dezvoltarea colaborării bilaterale, a colaborării internaționale.”

● **ROMESH CHANDRA**, secretar general al Consiliului Mondial al Păcii: „Făcând o trecere în revistă a marilor probleme care confruntă astăzi lumea, putem afirma că România exercită un rol deosebit de specific în realizarea înțelgerii și concilierii între state!”

● **Dr. RAFAEL CALDERA**, senator, fost președinte al Venezuelei: „Admir foarte mult activitatea președintelui Nicolae Ceaușescu pe arena internațională. Șeful statului român a făcut binecunoscute lumii pozițiile țării sale. A făcut să răsună cu autoritate vocea unei națiuni suverane. Consider că fiind de mare importanță ideile, contribuția personală a președintelui României la edificarea unei noi ordini economice internaționale.”

...Și declarațiile ar putea continua pe multe pagini ale revistei. Președinții de state, oameni politici, membri ai guvernelor, deputați, senatori, primari și ziariști exprimă aceleași sentimente, aceleași gânduri. Căci România socialistă, președintele Nicolae Ceaușescu se bucură de un înalt prestigiu, de o largă prețuire în întreaga lume. Prestigiul românesc, prestigiu clădit mai ales în anii de după cel de-al IX-lea Congres al partidului, se întemeiază pe fapte. România îmbină armonios luările de poziție cu acțiunile practice. Întreaga activitate a României socialiste, a președintelui Nicolae Ceaușescu este consacrată păcii și colaborării în lume.

Inițiative și acțiunile României au trezit un amplu răspuns în conștiința contemporanității. Pentru că politica externă românească slujește adevărul, pacea, progresul, afirmă interesele vitale ale poporului nostru în consens cu interesele supreme ale tuturor popoarelor lumii, cu cauzele nobile ale umanității. România socialistă dovedește spirit constructiv, realism, flexibilitate și principialitate în întreaga ei activitate internațională. Practic, nu există problemă majoră a contemporanității față de care țara noastră să nu fi adoptat poziții constructive, să nu fi formulat sugestii lucide, propuneri eficiente. Inițiativele sale sint multiple. Să ne adresăm faptelor:

● Ca urmare a inițiativei României, Adunarea Generală

a O.N.U. a proclamat „Deceniul dezarmării al Națiunilor Unite: 1970—1980”.

● Rapoartele O.N.U. privind „Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor” au fost întocmite pornindu-se de la o inițiativă a țării noastre.

● Prezentarea la Națiunile Unite a documentului intitulat: „Poziția României în problemele dezarmării, în primul rând ale dezarmării nucleare și instaurarea unei păci trainice în lume” (1975) s-a bucurat de un larg ecou.

● Țara noastră se pronunță cu cea mai mare fermitate pentru oprirea amplasării și desfășurării de noi rachete cu rază medie de acțiune în Europa, reducerea și eliminarea celor existente, înălțurarea tuturor armelor și armamentelor nucleare de pe continent și din întreaga lume.

● La cea de-a doua sesiune specială a O.N.U. consacrată dezarmării, din iunie-iulie 1982, a fost prezentat documentul: „Poziția și propunerile României cu privire la problemele dezarmării”.

● Din inițiativa României pe ordinea de zi a Adunării Generale a O.N.U. a fost înscris punctul: „Înghetarea bugetelor militare”.

● Îmbinând vorba cu fapta, țara noastră a redus timp de trei ani consecutiv, în mod unilateral, nivelul cheltuielilor militare, iar la sfârșitul anului 1982 a hotărât ca până în 1985 aceste cheltuieli să rămână la același nivel.

● La Sesiunea O.N.U. din 1965, din inițiativa României a fost adoptată rezoluția intitulată: „Măsuri pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între statele europene aparținând unor sisteme economice și sociale diferite”.

● Cu prilejul sesiunii extraordinare a Adunării Generale a O.N.U. din septembrie 1975, a fost prezentat la Națiunile Unite documentul: „Poziția României cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale”.

● Ca urmare a unei inițiative a României, a fost constituit Comitetul plenar al O.N.U. pentru noua ordine economică internațională.

● România sprijină consecvent lupta pentru eradicarea ultimelor vestigii ale dominației coloniale, pentru libertatea tuturor popoarelor. Pozițiile principiale, ferme ale țării noastre au fost puternic reafirmate în cursul noului itinerar de pace, colaborare și solidaritate militantă întreprins de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, pe pământul Africii.

● România a inițiat sau a fost coautoare la un mare număr de rezoluții adoptate de O.N.U. prin care se condamnă politica de apartheid a regimului de la Pretoria, se cere să se pună fără întârziere capăt ocupării ilegale a Namibiei de către Africa de Sud, sprijinindu-se lupta poporului namibian sub conducerea S.W.A.P.O.

● Preocupările României pentru viitorul pașnic al tinerei generații s-au materializat în inițiativa, însușită de Adunarea Generală a O.N.U., a unui An Internațional al Tinerețului. Pregătirea acestui an a fost încredințată unui comitet internațional prezidat de tovarășul Nicu Ceaușescu, secretar al C.C. al U.T.C.

Iată de ce întreaga politică externă a României socialiste, politică pusă în slujba celor mai scumpe idealuri ale poporului român, a intereselor majore ale păcii și colaborării internaționale, se bucură de respect, stimă și înaltă admirație pe toate meridianele globului. Ca semn de profund omagiu față de activitatea prestigioasă, pătrunsă de umanism, consacrată cauzei păcii, dezarmării, independenței și colaborării între popoare, președintelui României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, i-au fost conferite peste 100 de înalte ordine, medalii, titluri și alte distincții din partea a zeci de state, a unor importante instituții și organizații naționale și internaționale. Fără îndoială, o expresie ce vădește puternic interes existent în lume față de România, față de președintele ei, de gândirea și ideile inovatoare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu o constituie apariția, în ultimii 18 ani, a peste 120 de volume în 21 de limbi, lucrări care sint apreciate drept contribuții de mare valoare la îmbogățirea tezaurului gândirii înaintate în lume.

○ politică a faptelor.

○ politică realistă.

○ politică ce ține seama de experiențele trecutului, de complexitatea prezentului și de exigențele viitorului.

○ asemenea politică, purtând amprenta spiritului creator, a vocației constructive a unui popor stăpîn pe drepturile sale, găsește un firesc ecou într-o lume preocupată de soarta ei, confruntată cu multiple probleme, neliniștită de pericolele ce s-au acumulat. Iar România oferă un exemplu strălucit în această lume, — exemplul unui stat conștient de responsabilitățile sale, încrezător în puterea popoarelor de a impune pacea. Un exemplu indisolubil de viziunea cutezătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, personalitate de primă dimensiune a acestei epoci.

AL. PINTEA ■

A muri sau a muri...

Bilanțul s-a încheiat. Știm, în sfârșit, cât a trebuit să achite, anul trecut, omenirea pentru a ține pasul cu moda cosmopolitului nuclear: 750 de miliarde de dolari. Inutil să mai echivalăm valoarea acestei chitanțe în spitale, școli, locuințe, cărți și altele asemenea. Un fapt este cert: de la un an la altul escalada înarmărilor în anii de după cel de-al IX-lea Congres al partidului, se întemeiază pe fapte. România îmbină armonios luările de poziție cu acțiunile practice. Întreaga activitate a României socialiste, a președintelui Nicolae Ceaușescu este consacrată păcii și colaborării în lume.

Inițiative și acțiunile României au trezit un amplu răspuns în conștiința contemporanității. Pentru că politica externă românească slujește adevărul, pacea, progresul, afirmă interesele vitale ale poporului nostru în consens cu interesele supreme ale tuturor popoarelor lumii, cu cauzele nobile ale umanității. România socialistă dovedește spirit constructiv, realism, flexibilitate și principialitate în întreaga ei activitate internațională. Practic, nu există problemă majoră a contemporanității față de care țara noastră să nu fi adoptat poziții constructive, să nu fi formulat sugestii lucide, propuneri eficiente. Inițiativele sale sint multiple. Să ne adresăm faptelor:

de fonduri ar trebui să vizeze trei capete din bugetul pentru apărare: forțele nucleare; sistemele de comandă, de control și comunicații; sectorul cercetare-dezvoltare.

În ce privește forțele nucleare, se acordă prioritate punerii la punct și achiziționării de rachete „Pershing-2” și de rachete de croazieră lansate de la sol (Ground — Launched Cruise Missiles — G.L.C.M.) pentru a fi desfășurate în Europa occidentală.

Raportul ministrului american al apărării, Weinberger, confirmă faptul că aceste rachete sint „arme primelor lovitură”. Achiziționarea în următorii ani a mil de rachete de croazieră cu focare nucleare, lansate de pe avioane (Air — Launched Cruise Missiles — ALCM) sau de pe submarine (Sea — Launched Cruise Missiles — SLCM) este al doilea obiectiv prioritar din planul Pentagonului. Cîteva bombardiere B-52 sint deja echipate cu rachete de croazieră. Rachetele ALCM sint de o precizie extremă și, practic, invizibile pe ecranul unui radar. Anul trecut unele nave din marina americană au fost dotate cu rachetele SLCM „Tomahawk”. Suma de 393 milioane de dolari va fi alocată în vederea achiziționării a 124 de rachete „Tomahawk”, în timpul exercițiului bugetar 1984, iar alte 353 milioane de dolari în 1985.

Bugetul propus de Weinberger prevede, totodată, creșterea fondurilor (1,5 miliarde de dolari) consacrate realizării unei noi „generații” de rachete SLBM — „Trident-2”.

Ultimul capitol din programul de „mo-

dernizare” a armelor nucleare se referă la construirea a 100 de rachete balistice intercontinentale MX (SCBM).

Ministerul american al apărării alocă cea mai mare parte din cele 30 miliarde dolari (pe care-l primește cu titlul de program de cercetare-dezvoltare și experiențe) pentru punerea la punct a materialului destinat războiului din spațiul cosmic, armelor cu laser, rachetelor nucleare îndreptate asupra principalelor obiective, mijloacelor electronice de război, construirea unui nou tip de bombardier nedetectabil prin radar, capacităților de război antisubmarin și realizării unui sistem de apărare antirachetă (ABM).

Toate aceste detalii, financiare și tehnologice, indică minuțiozitatea și tenacitatea cu care se prepară, aici pe pământ, un „război al stelelor” capabil să sfărâme galaxia și, printre altele, Terra însăși. Evident, mecanismul necruțător al acestui proces de perfecționare a sfârșitului umanității presupune un consum în stilul creșterii exponențiale. Ne îndreptăm, adică, spre punctul critic cînd toate resursele globului se vor orienta, într-un unic sens absorbant, spre fabricarea de arme și armament.

În acel moment — cînd întreaga omenire va fi lîhnită și stresată spre gloria bombelor viitorului — opțiunea între a muri de mizerie și a muri în cataclismul postnuclear va simplifica incredibil problematica de azi...

B. RADU ■

Mondo umano?

Leo și caii lui

Într-o lume care, la atitea luni de la răpirea celui mai scump cal de pe glob — acesta tinzind să devină celebru mai curînd datorită acestui lucru — nu poate găsi soluția descoperirii lui, dar cheltuie bani peste bani tot încercînd formule magice, sau citește siderat știrile despre Shergar, pină și poeme în proză, pot fi astea, toate, ignorate? E greu de răspuns;

Într-o vreme în care partidele ecologistilor iau avînt, își organizează structurile, desfășoară campanii electorale, cîștigă voturi și ajung să fie reprezentate chiar în parlament, explozia și apoi ruperea în două a unui petrolier gigant — 271 540 tone — în largul coastelor sud-africane din provincia Capului, urmată de scurgerea în apă a peste 40 000 tone petrol brut, care au format o mare neagră de 40 km lungime și 7,2 km lățime, toate astea vin să reamintească prin duritatea realității sensul și caracterul luptei și țelurilor ecologistilor. Și, evident, mă întreb eu, aici, dacă acestea lasă indiferenți;

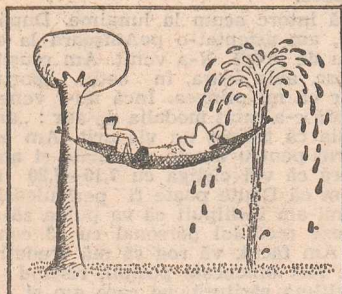
Într-o lume în care detectivi particulari sau Interpol, gazetari, oameni simpli sau poliții naționale se angajează cu o fervoare greu de sugerat în descoperirea unui armăsar al cărui nume nu știu de unde vine dar realizează că a fost atît de prezent pe primele pagini ale gazetelor între știrile prioritare ale telexurilor, în amplele foto-documentare ale revistelor, chiar ale celor de modă — căci secolul nostru nu-și poate permite să lase departe amazoanele supermoderne și cavalerii lor — e greu de imaginat, deci, că poți s-o calmezi anunțînd sec și dovedind că „Shergar a fost găsit”. Asta intrucît abia de atunci înainte, susțin aici, marile evenimente — publicistico-detectiviste, politisto-modiste sau de alt fel — ar debuta cu o forță de neînchipuit;

Într-o vreme în care substanțele chimice dispersate în largul coastelor sud-africane pentru a neutraliza marea neagră par inoperante dovedind cît mai este de făcut pentru a combate catastrofele ecologice artificiale și cînd specialiști de aiurea sosesc la fața locului și ajung relativ rapid la aceeași concluzie potrivit căreia dacă epava petrolierului se scufundă, petrolul închis în cuvele fisurate va reveni puțin cîte puțin la suprafață, distilînd de-a lungul lunilor — și chiar al anilor — substanța sa mortală pentru faună și floră — așa ceva atestă, se vede clar, cît de științific e organizată natura și pregătita pentru a preîntîmpina distorsiunile;

Într-o lume ca aceasta și în vreme, cînd se consemnau toate astea, n-am putut crede că demersul cetățeanului de 31 de ani Leo Calluori nu va trezi ecou. De fapt, ce voia el? Cum toți elevienii — pină la 50 de ani — sint obligați, prin lege, ca anual, să se prezinte la o convocare militară de trei săptămîni după ce, la 20 de ani, își fac serviciul militar de patru luni, și Calluori, proprietarul unui maneaj din Arbon, cantonul Argovie, din partea centrală a țării, a primit înștiințarea de rigoare. Intrucît n-a găsit pe nimeni — „de încredere” — care să aibă grijă de cei șase armăsari pe timpul perioadei concentrării lui, Leo s-a prezentat, împreună cu caii lui, la cazarma din Bure. Stupoare însă, în Elvetia, țară care de sute de ani n-a cunoscut războiul, ofițerii infanteriști, care abia isprăviseră de comentat starea situației lui Shergar sau cifra pierderilor înregistrate de compania proprietară a superpetrolierului Castillo de Bellver, n-au găsit înțelegere pentru cererea lui Leo de a fi exceptat — doar anul ăsta — de la concentrarea militară. Nu știu ce i s-a invocat dar mă tem mult că argumentele pot fi bătute relativ ușor.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(După FÜR DICH — R.D.G.)

Viitorul de serm

Spleenul a ieșit din saloane pe stradă, s-a dilatat și s-a inversat ca un bulgăre de zăpadă plecat la vale și a început să măture ziua de mine cu ce mai avea ea promițător. „Generațiile de prisos” se succed una după cealaltă, angoasa se dezvoltă, o stare de dilemă amară macină discuțiile despre viitor, despre viitorul care ar trebui să fie normal la vîrstă cînd se intră în viață.

Statutul social-economic și moral al tinerei generații din occident constituie o temă frecvent abordată de sociologi care au putut remarca, fără eforturi deosebite, dimensiunea dramatică a alienării unor mase largi de tineri obligați să privească viitorul din unghiul exclusiv al dezamăgirii.

Nu întâmplător titlul unui recent articol publicat de „New York Times” este „O generație fără speranță”. O generație care își vede pericolul nu numai ziua de mine, ci viitorul în perspectivă îndelungată. Dar să cităm: „În timp ce ziua ploioasă dispare în inserare, tinere femei se adună la Centrul pentru tineret din centrul Amsterdamului. Ele se numără printre cei 250.000 de tineri șomeri sub 25 de ani din Olanda, ceea ce reprezintă 40 la sută din populația fără de lucru a țării. Centrul este bintuit de o furtună de furie care afectează chiar și pe acei tineri ce încă nu și-au terminat studiile. „Studiem pentru a ocupa posturi care nu există”, a afirmat Nicolette Steggerda în vîrstă de 23 de ani.

Interviurile luate recent în Marea Britanie, Islanda, Franța, R.F.G. și Olanda sugerează că creșterea șomajului în Europa occidentală a dat naștere unei noi generații sub 25 de ani care se simte tot mai neputincioasă să controleze sau chiar să exercite vreo influență asupra viitorului ei.

„New York Times” continuă: „Resentimentul îndelung exprimat de tinerii britanici începe să se infiltreze și pe continent. Titlul unui cîntec punk, „Fără viitor”, poate fi văzut acum mizgălit pe pereții de cărămidă ai fabricilor închise din Belgia și Franța”.

Recentele cercetări făcute demonstrează că dezbateră tot mai amplă din ultimii ani privind desfășurarea în Europa a rachetelor cu rază medie de acțiune ale NATO și posibilitatea izbucnirii unui război nuclear au înegurat încrederea în viitor a tinerilor din Europa.

Un viitor care se află sever apăsat de obsesia războiului, a unui cataclism nuclear premeditat sau izbucnit din greșeală. Dealtfel pe această temă „International Herald Tribune” notează:

„Ar putea începe un război nuclear numai printr-un accident? Supoziția generală este că un război nuclear ar putea să izbucnească nu în urma deciziei unor conducători de guverne raționali, ci datorită unor accidente de ordin mecanic sau uman, Johnathan Schell, de exemplu, a scris că „mecanismul de distrugere este complex, extrem de lăbil și așteaptă ca un buton să fie „apăsat” de niște persoane induse în eroare ori alienate mintal sau ca unele mărunte defecțiuni ale unui computer să transmită instrucțiunile pentru ca un război să fie declanșat.

Nu pare eronat să se creadă că un simplu accident sau un comandant dezechilibrat ar putea duce cu ușurință la un schimb nuclear. În realitate, probabilitățile unei astfel de întâmplări nu sînt foarte reduse.

Accidentele mecanice și slăbiciunile umane ar putea deveni din ce în ce mai periculoase în momente de criză profundă sau de război convențional, în timpul cărora centrele de comandă ar putea fi amenințate sau distruse”.

Războiul izbucnit din greșeală nu este mai puțin devastator decît cel declanșat premeditat. În fața acestei perspective actualele arsenale nucleare apar în plinitudinea pericolului și absurdului lor. Un pericol teribil, devastator.

RADU BUDEANU ■

Spectacolul informației

Libertatea cui?

Ordinea cui?

Aflu cu plăcere că mai vechea mea cunoștință, dr. D. R. Mankekar (India) a scos de sub tipar o carte înscrisă sub acolada interesului comun: „Libertatea cui? Ordinea cui?” — Pledoarie pentru o nouă ordine internațională în domeniul informațiilor. Am de la domnia-sa, cu autograf, o lucrare pe această temă, primită pe timpul cînd conducea comitetul de coordonare al Pool-ului țărilor nealiniate, în cea dintîi alcătuire. Atunci l-am ascultat vorbind, în același spirit, convins și convingător, de la tribuna unei acțiuni sub egida UNESCO. Lucrarea de față duce mai departe studiile și depozitiile sale pe terenul tot mai incins al disputei pentru abandonarea unei stări de lucruri tributară trecutului și așezarea în fază de construcție și consolidare a edificiului nou dorit de atîta lume în teritoriul informației.

Autorul are în spate o îndelungată activitate gazetărească, de organizator și conducător de presă, de scriitor. Are, mai presus de toate acestea, o situație concretă, în țara sa, relevantă pentru foamea de informație a prezentului, pentru nevoia extraordinară de informație în

procesul dezvoltării, al emancipării naționale și sociale.

Trăiește într-o țară ce trebuie să facă față marilor dificultăți ale educației în condițiile existenței unui mare număr de limbi și dialecte, ale marilor distanțe în plan cultural dintre sat și oraș, al barierelor create de analfabetism. Privind lumea de pe această poziție, a argumentelor implacabile, convingerilor și încrederii în justetea crezului afirmat, autorul se aruncă în vîltoarea disputelor pentru o nouă ordine a informației și comunicării. El se ridică împotriva pretenției de a se aplica de către țările „lumii a treia”, mecanic, nevoia și felul de a fi al altora, senzațiile acestora în materie de informație. Se insistă, deliberat, asupra națiunilor des trimise în arena comunicării în libertatea informației, libera circulație a informației. De aici, titlul cărții: „Libertatea cui? Ordinea cui?” În avalanșa de cuvinte piperate și informații, acuzațiile rămîn suspendate, în absența punților, a suporturilor, a justificărilor elementare. Cine hotărăște pentru mine, țară anume de pe un continent anume, ce consider trebucios, ce îmi poate fi de folos, prin prisma propriilor interese naționale, sociale, prin optica drumului proiectat de mine, pentru azi, pentru mine? Prizonierii unei epoci înghițite de trecut, imobili în fotoliile cu care se deprinseră prin propria voință, iată-i acum incapabili să înțeleagă sensul istoriei, rostirea implacabilă a drepturilor popoarelor la egalitate.

Colecționari originali

La licitația organizată de galeriile Christie la 14 aprilie în spațiile expoziționale ale Muzeului Imperial al Războiului din Duxdorf-Cambridgeshire și-au dat întâlnire cei mai exclusiviști colecționari din lume, maniacii ai vechilor avioane militare. O sută de aparate, aproape palpitând de amintiri războinice, au fost oferite amatorilor și vindute în totalitate. Cu prețuri între 180.000 de lire sterline pentru un Spitfire model 1945, 85.000 pentru un Hawker Tempest II și 14.000 pentru un Tiger Moth 1939. Cifra totală a vânzărilor — 750.000 de lire sterline — i-a produs, cum era de așteptat, mari satisfacții lui Robert Brooks, directorul sectorului vehicule istorice al firmei Christie. „Nu e rău pentru Europa, unde colecțiile de acest fel abia se infrișcă”, aprecia el, exorimindu-și convingerea că acest promițător început va deschide aotitul amatorilor pentru asemenea piese de muzeu. Colecționarii sînt tineri și bătrîni, foști piloți în marea lor majoritate, cu diverse ocupații, dar bogăți și prosperi, toți crescuți la școala lui „Papy” Boyington, eroul american al războiului din Pacific, supranumit „asul sticlei” pentru că își întâmpina adversarii cu un riniet demontat inspirat de „White Horse”, și a lui Pierre Clostermann, miticul alscian care a luptat în RAF. „Biblia” devotaților avioanelor de război se numește Flying sau Aeroplane Monthly, Aerofan sau Volare, publicații specializate din care pot

fi aflate ultimele noutăți în materie, modele, prețuri, oferte...

Obiectele dorinței colecționarilor sînt rare și de cele mai multe ori ascunse în toată lumea. Multe dintre ele sînt dezmembrate în bucăți prin tot felul de hangare îndepărtate, sau invadate de erburi și șerpi la marginea unor exotice aeroporturi militare. La Jaipur, în India, zăcea neglijat un Spitfire MK 8, unic în lume. În 1977 Indian Air Force l-a anunțat la licitație împreună cu alte 7 ruine ale războiului. Le cumpără pe toate Ormond Hayden-Baillie, pasionat colecționar, descendentul unor bogăți industriași, fost pilot de vîntoare cunoscut sub numele de „Cavalerul negru”. El le revinde apoi unor amatori din Anglia și Italia, printre care se numără sir Patrick Lindsay, al doilea născut al contelui de Crawford și Belcorres, istoric de artă și colecționar de faimă mondială care n-a ezitat să plătească 250.000 de lire pentru un Spitfire. În afara acestui aparat, care i-a făcut multe zile fripte maresalului aerului celui de-al treilea Reich, Göring, colecționarii ambiționează să posedă Messerschmidt BF 109, Mitsubishi A 6 Zero Sen, Macchi C 205 Vetro, Yak 9, North American P 51 Mustang.

Cel mai puternic club aeronautic unde sînt înscrise doar aparate cu vechime și state de serviciu în război se află în S.U.A. și se numește „Confederate Air Force”. A luat ființă în 1951 cînd David Lloyd Nolen, fost pilot, și-a cumpărat un Curtis P 40 Tomahawk. A urmat apoi un P 51, prietenii s-au molipsit și colecția a început să se formeze. Azi, cea mai mare asociație de pasionați ai avioanelor mili-

Luna trecută, cînd președintele republicii noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a vizitat unele țări africane, m-am aflat în grupul de presă care l-a însoțit în această acțiune, cu profunde sensuri politice, deschizătoare de drumuri și continuatoare a ideilor susținute cu pasiune și încrede în dreptatea atitudinii adoptate. Nici o experiență gazetărească anterioară nu mi-a dezvoltat atît de vizibil tarele biografiei coloniale, implicațiile acesteia, reluctanța unor stări de lucruri măturate fără milă, scoase din țîni și trimise peste bord, inclusiv în domeniul comunicațiilor, al informației, al comunicării.

Doctorul Mankekar cunoaște perfect exemplul și argumentul numit India, dar știe bine ce se întîmplă în întreaga lume a treia, unde „revoluția electronică” exercită o deosebită influență, adîncind distanța dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare.

Libertatea cui? Ordinea cui? Întrebările par retorice, dar mi se probează suficient în zilele noastre că cine are urechi, deși ascultă, nu aude atît cît să poată înțelege.

Semnatarul rubricii de față cere permisiunea cititorilor să-i anunțe că are el însuși în pregătire, la Editura politică, o carte circumscrisă aceleiași teme. Titlul ei vă este, bănuiesc, cunoscut, chiar din acest colț de pagină al revistei „Flacăra”: „Eu comunic, tu comunic, el comunică”.

NEAGU UDROIU ■

tare de epocă (circa 1.200 de membri), cu sedii în Texas și filiale în toate statele americane și în Canada, are peste 100 de avioane din 70 de tipuri, unele autentice, altele reconstruite fidel, cum ar fi o fortăreață zburătoare B 29! O dată pe an se desfășoară în Texas o mare manifestație aviativă, un „spectacol de neuitat” cum îl apreciază cunoscătorii. O evocare istorică fidelă a întîlnirilor de luptă de pe cerul Atlanticului, Pacificului sau a altor zone fierbinți ale anilor '40-'45. Jos, o mulțime exultîndă, care a plătit serios pentru a putea vedea pe viu minunile războinice ale deceniului 4.

Pasiuni. Dacă unii colecționează fiare de călcat cu cărbuni, fluturi exotici, cutii de chibrituri sau automobile vechi, de ce alții n-ar avea drept obiect al pasiunii avioanele în mărime naturală? Nimic rău în asta. Dimpotrivă. Bine-ar fi dacă toate avioanele militare ale lumii, aflate în serviciu și a căror forță distructivă este infinit mai mare decît a multor adoratelor epave din războiul II, ar deveni piese de colecție, dacă s-ar zbura cu ele doar la festivaluri aviatice unde s-ar mima lupte și bombardamente. Colecționarii proliferînd mania lor devenind contagioasă și extinzîndu-se și asupra altor tipuri de purtători de moarte, fie ei de factură convențională sau nucleară, s-ar găsi destul loc pe Pămînt pentru un eventual muzeu al acestor scule asasină, ai cărui muzozii să fie soarele și zăpezile, ploile și vîntul, ziua și noaptea, rugina.

IOAN ROȘCA ■

Misterul Tungus

În vara anului 1908, un uriaș bolid incandescent a străbătut fulgerător cerul taigalilor din zona fluviului Enisei, iar cînd a ajuns deasupra bazinului râului Fodkammennaia Tunguska, la înălțimea de aproximativ 8 kilometri, a explodat într-o lumină orbitoare și cu un tunet înspăimîntător. Copacii au fost doborîți pe o suprafață de 2.000 kilometri pătrați. Toată lumea a crezut că-i vorba de un meteorit uriaș. Dar după ce spaima s-a potolit și cercetătorii au venit la fața locului, ei au constatat stupefiați că în perimetrul exploziei nu era nici urmă de crater și nici urmă de meteorit. Bolidul incandescent se volatilizase pur și simplu.

De atunci au trecut 75 de ani și în zona catastrofei s-au perindat zeci de expediții științifice, care au cercetat terenul în lung și-n lat, dar n-au găsit nici o rămășiță, oricît de mică, din presupusul oaspete cosmic. Și atunci, lumea științifică s-a întrebă: la urma urmei, ce s-a întîmplat în valea Tunguska? Ce a însemnat „balaurul de foc” pe care l-au văzut numeroși oameni și care a pustiit regiunea fără să atingă pămîntul?

Mai întii, s-a presupus că deasupra Siberiei Centrale ar fi explodat o navă cosmică venită din afara galaxiei noastre, pentru al cărei motor s-ar fi folosit, drept combustibil, antimateria. Dar nimic n-a venit să confirme o astfel de ipoteză, la locul exploziei nu s-a descoperit nici un indiciu.

Alți cercetători au susținut că deasupra a avut loc o explozie nucleară; variantă ispititoare, mai ales după ce s-a stabilit în urma evaluării distrugerilor pricinuite, că energia dezlănțuită corespunde exploziei unei bombe cu hidrogen cu o forță de 20 megatone. Totuși, analizele de sol din zona unde s-a produs fenomenul, efectuate sub conducerea profesoarei Augusta Lavruhina de la Institutul de geochimie și chimie analitică „Vernadski” al Academiei de științe a U.R.S.S., au respins și această ipoteză: fondul radiațiilor gamma al probelor de la sol s-a dovedit a fi de cel puțin 100 de ori mai mic decît era necesar dacă s-ar fi produs o explozie nucleară.

Și totuși, corpul incandescent care a pirjolit taigaua era de origine extraterestră. O dovedesc două descoperiri, făcute la mari depărtări și de persoane diferite. Astfel, pornind de la ideea că fragmente intacte ale exploziei trebuie să se găsească în turba din mlaștinile siberiene, un grup de cercetători de la Academia de Științe din Ucraina au analizat cu răbdare mostre de turbă luate din mai multe straturi. După spalarea a mai multor tone de asemenea materiale, în cele provenite din anul 1908 au fost descoperite unele granule mărunte, de citeva zeci de milimetri, care s-au dovedit a fi diamante negre. Este cunoscut că, potrivit structurii lor chimice, aceste formații sînt legate de caracterul meteoritic al materiei și, prin urmare, sînt de proveniență extraterestră.

Cu totul recent, un cercetător american, Ramachandran Ganapathy, de la laboratorul de cercetări Philipsburg (New Jersey), ale cărui lucrări au fost descrise într-un număr din iunie al revistei americane „Science”, a analizat o mostră de gheață, forată în Antarctica, aproape de stația Amundsen-Scott de la Polul Sud, și a găsit în ea granule metalice sferice, provenind de la explozia din bazinul râului Tunguska. Într-adevăr, pe de o parte, aceste granule, cu dimensiuni mai mici de un milimetru, conțin o cantitate anormală de iridium, indiciu sigur că-i vorba de o materie extraterestră, precum și o proporție importantă de nichel și cobalt, două metale care se asociază întotdeauna cu iridiul în materia cosmică. Pe de altă parte, granulele, transportate de vînt în straturile superioare ale atmosferei, au fost extrase din „morcovul” de gheață la adîncime de 10-11 metri, corespunzînd precis gheții care s-a format în anul exploziei din Tunguska și în anii imediați următori. Și astfel, Antarctica a dovedit încă o dată că ea constituie o remarcabilă arhivă a istoriei pămîntului. Diferite pătri de zăpadă, transformate în gheață, conțin mărturi ale schimbărilor climatice, ale erupțiilor vulcanice, ale poluării în natură ș.a.m.d. În plus, corpurile cerești, adică meteoriții, și chiar bucăți din Lună și din Marte s-au păstrat aici intacte, protejate de agresiunile mediului inconjurător.

Originea extraterestră a „bolidului incandescent” fiind astfel dovedită, rămîne să se stabilească și ce anume reprezintă aceasta. O aglomerație de particule neasociate? Puțin probabil intrucît, întîlnindu-se cu atmosfera, un astfel de nor s-ar fi „turțit” la o înălțime apreciabilă fără să dea naștere vreunei unde de șoc. Un meteorit uriaș? Acesta ar fi trebuit să fie găsit, iar la locul ciocnirii cu Pămîntul trebuia să se formeze un crater. Dar, după cum s-a amintit, nu s-au găsit nici una, nici alta. Iată de ce la ora actuală specialiștii înclină spre ipoteza ciocnirii Pămîntului cu nucleul unei comete. După părerea academicianului Gheorghii Petrov, cometa ar fi intrat în atmosferă cu o viteză de 30-40 kilometri pe secundă, întreaga energie cINETICĂ a corpului ei transformîndu-se în undă de șoc și în căldură.

Însă despre comete se cunosc atît de puține lucruri! Aplicîndu-se cunoscutele legi ale balisticii, din ecuațiile mișcării și a pierderii de masă s-a stabilit că o formație atît de voluminoasă ca aceea a „balaurului de foc” ar fi putut fi frînăată complet de atmosferă numai în cazul în care ar fi avut o densitate neobișnuit de mică: de la a sută pînă la a mia parte dintr-un gram pe centimetru cub. O asemenea densitate o poate avea un bulgăre de zăpadă extrem de poros, ca și cum ar fi alcătuit din faguri compuși din mică de la a sută pînă la a mia parte cristalină din ace de gheață unite între ele la capete. Este oare nucleul unei comete structurat astfel? Pentru a răspunde la această întrebare, academicianul Petrov propune trimiterea în cosmos, pentru întîlnirea cu o cometă, a unui complex automat. Aceasta s-ar putea face în perioada 1984-1990 spre una din cometele grupului Jupiterian, cum ar fi Tempel - 2. Aparatul va putea zbura la o distanță de aproximativ 1000 de kilometri de nucleul cometei, cu o viteză relativă de 9 kilometri pe secundă, fotografiînd pentru prima oară acest nucleu și stabilindu-i compoziția și densitatea. Firește, misterul Tungus va fi dezlegat numai dacă măsurătorile ce vor fi făcute se vor potrivi cu datele exploziei. Dacă nu, sa-vanții vor trebui să caute alte explicații.

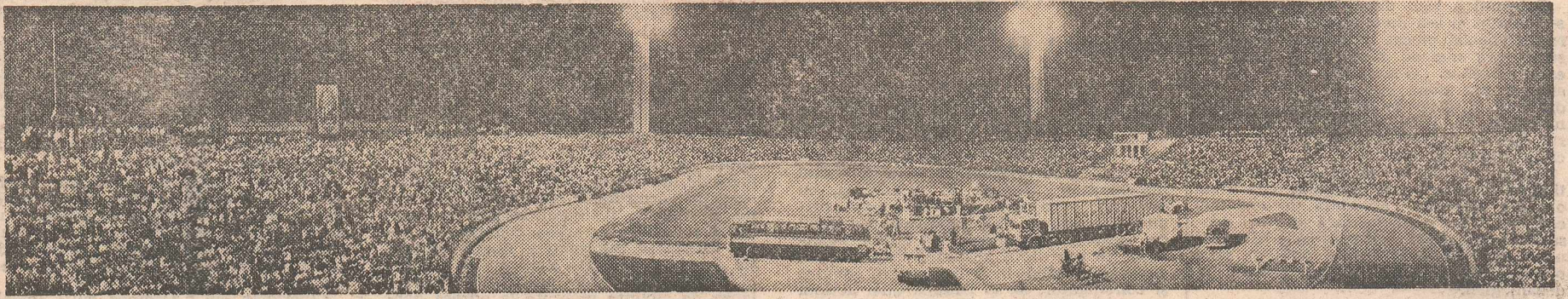
ION D. GOIA ■

Lumea se amuză

(Din „Panorama” — Polonia)

Țărutul Mării Negre — o imensă cutie de rezonanță pentru arta tînă, pentru tulburătorul ei mesaj comunist

Stadionul din Constanța devenit un templu viu de cultură și tinerțe

Fotografie de VICTOR RADULESCU

Localități : Năvodari, 10 august, Complexul de odihnă pentru copii și tineret; Cumpăna, 11 august, platoul central al taberei; Eforie Nord, 12 august, Teatrul de vară; Eforie Sud, 13 august, Teatrul de vară; Costinești, 14 august, amfiteatrul natural de la hotelul Amfora; Cobadin, 16 august, stadionul din localitate.

Număr de spectatori : 5 000 în Teatrul de vară și 10 000 în afara sa, în manifestările de la Năvodari; 5 000 la Cumpăna, 3 000 la Eforie Nord, 3 500 la Eforie Sud; peste 15 000 la Costinești; 5 000 la Cobadin.

Noutăți : Mihail Stan a recitat în premieră poezia „Energiele” de Ion Gheorghe. A debutat la Eforie Nord Dumitru Bumbu (Charlie) cu un rock al lui Elvis Presley. La Eforie Sud a debutat Teodora Bălan, cîntînd binecunoscuta piesă „Sanie cu zurgălăi”. Adrian Păunescu a recitat la Costinești poezia „Lehamite”.

Atmosfera : Foarte bună la Năvodari; excelentă la Cumpăna; profundă la Eforie Nord și Eforie Sud; mediocră în prima parte a spectacolului de la Costinești, formidabilă în cea de a doua parte a sa; foarte bună la Cobadin.

Calitatea spectacolelor : foarte bună la Năvodari, foarte bună la Cumpăna, excepțională la Eforie Nord și Eforie Sud; bună la Costinești și foarte bună la Cobadin.

Aportul organizatorilor : foarte bun, cu excepția unor deficiențe privind obligațiile elementare de gazde în manifestarea noastră de la Costinești.

Numărul manifestărilor : 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085.

Aura luminoasă a culturii

Revenim la Năvodari în singura zi liberă dintr-un șir foarte lung de spectacole succesive, în condițiile unui program foarte, foarte încărcat. Și asta din dragoste pentru tinerii de aici care, cu câteva zile în urmă, ne transmisese prin mesageri dorința fierbinte de-a ne afla în mijlocul lor. Și ce alt loc mai propice unei manifestări a unui cenaclu al tineretului decît chiar oaza aceasta de tinerțe formată de taberele din Năvodari? Cu o jumătate de oră înainte începerii încă mai ploua mărunț. Unele semne de înseninare parcă tot ar mai fi fost. Cine putea ști? Oricum, atmosfera era și așa plăcută, prefigurînd viitoarea feerie. Zidurile teatrului de vară, vii și sugestive pete de culoare proiectîndu-ne printr-o spărtură a memoriei direct în copilărie. Parcă am fi rămas mici și doar cuburile cu care ne jucam crescuseră între timp. Mulți tineri se adunaseră deja înăuntru. Alții, și mai mulți, erau încă afară. Și în timp ce aceștia din urmă (și ei printru norocoșii trași la sorți, cu drept de participare la manifestarea noastră) se precipitau încă la intrare, ceilalți au început să cînte liber și spontan : „Trăiască duhul lui Iancu / Trăiască motul între moți, / Cîmpia Libertății! spune / Că Avram Iancu sintem toți”. Asta ne-a părut a fi, și chiar a fost, mai mult decît o promisiune, împlinirea cerînd împlinire. Spre ora începerii ne era clar că nu va putea încăpea toată lumea. Dar dacă ar fi fost să vină și cei rămași în tabere, prin acel sistem al tragerii la sorți? Cîntărim. Dintre toate soluțiile posibile, parcă nu aceasta ar fi chiar cea mai bună. Pe scenă, două-trei numere curg succesiv, dar nu asta e cel mai important. Am putea da două spectacole, este de părere directorul complexului. Primul secretar al organizației ju-

defene U.T.C. crede că între cele două s-ar produce o incurcătură de nedescris. Toți ar vrea să stea pînă la sfîrșit. Și atunci? Sint consultați oamenii din sală, organizatorii, tehnicienii. Conchidem. Vom muta scena chiar la intrarea în teatru. Toată lumea va trebui să stea în spațiul care ni se deschidea de acolo. Pămîntul dintre aleile de acces, deși pregătit pentru a deveni spațiu verde, nu fusese încă semănat. De n-ar fi plouat. Toată instalația trebuia mutată. Dintre cei prezenți, mulți se oferă să ne ajute. Înăuntru fuseseră 5 000 de oameni, acum sînt vreo 7 000. Vor fi în curînd 10 000. Pe pămîntul gol, fără nici un fir de iarbă sau urmă de asfalt, afinat și umed, bun doar de semănat, chiar aici, fără microfon, doar la un semn, mîile acelea de oameni s-au așezat fără șovăire. Un nou amfiteatru s-a format astfel, în timp ce în spatele nostru, în incinta teatrului, pinza cenușie a serii acoperea în liniște totul. Imaginea acestor tineri alcătuită din cîntec vorbea mai mult decît despre dragostea pentru artă, despre dragostea pentru colectivitate. Mihail Stan descrie, prin cuvintele lui Nichita Stănescu, foarte potrivite acum, ceea ce vedem : „Această mare e acoperită de adolescenți...”. Cine mai simte pămîntul rece sub el? Trupurile lor fierbinți l-or fi încălzit și uscat, cu siguranță. Pentru a se dezmoții, momentele de dans sînt compacte. Iris și Pro Musica aveau să cînte lanț. Spre miezul nopții, pe care aveam să-l trecem cîntînd țara și cîrmaciul ei, președintele Nicolae Ceaușescu, al cărui nume se ogîndește întreg pe chipurile acestor vîlăstare, imaginea oamenilor este feerică. La cîntecul dedicat României eterne, sînt aprinse făclii, înălțate pancarte pe care sînt înscris ROMÂNIA. E o bucurie nedisimulată, vie, adevărată, frumoasă. Și, ca-ntr-o topitorie, plutește acum în aer un iz care nu poate fi decît al sufletului prins în modelare. Se cîntă „Treceți batalioane române Carpații” și secțiunea prin realitate realizată de inspirata idee a poetului Adrian Păunescu ne dezvăluie privirii tulburătoare imaginea a unei mări de brațe ca o mare vie de corali. Felul în care participă la aceste momente, ca și la acelea care au urmat dedicate eroismului românesc, ne face să credem că, de fapt, „nu ne-am întîlnit aici cu o localitate ci cu o generație”. O generație tînă, în sufletul căreia istoria trăiește viu. „Și totuși există iubire” vibrează imensa cutie de rezonanță a Năvodarilor. Din această „prispă a Mării Negre cu deschidere spre Dobrogea și Tară”, „Dor de Eminescu” ne sugerează în sfîșietoarea legănare de brațe formînd un „U”, un vechi ritual dacic. Istoria neamului sau istoria culturii, aura lor poate fi mai luminoasă decît a oricărei religii. Oamenii tineri trăiesc și cred astfel.

CONSTANTIN DRAGOMIR

La Cumpăna a fost sărbătoare

În aceste zile natura n-a fost prea generoasă cu litoralul, dar la Cumpăna, la tabăra tinerilor brigadierilor elevi, studenți și militari din cadrul Șantierului național al tineretului de la Canalul Dunăre — Marea Neagră, ploaia a dat tircoale, dar n-a îndrăznit să înfrunte un crepuscul dobrogean pătat de nori și nici colțul de lună nouă programat, parcă anume, să participe la superbul spectacol oferit de Cenaclul Flacăra acestor minunați făuritori ai îndrăznețului obiectiv din marea epopee națională. Cîteva versuri noi,

printre care : „La Canal va fi astăzi sărbătoare”, adăugate cîntecului semnal al cenaclului „Om bun”, aveau să prefațeze salutul înflăcărat și sincer adresat de poetul Adrian Păunescu acestor „eroi anonimi ai Canalului visului nostru care se va realiza în curînd”. Ultimele acorduri ale „Colindului Dunării” cu emoționante versuri surprind aplaudînd un număr mare de militari, dincolo de incinta manifestării noastre cultural-artistice și conducătorul cenaclului face apel la comandanții lor direcți și nemijlociți să permită ca oamenii în uniformă să ia parte împreună cu tinerii muncitori, elevi și studenți la acest minunat act de cultură, „așa cum împreună participă la punctele de cumpăna, care vor schimba fața acestor pămînturi”.

Pe rînd sînt aplaudați Mihaela Popescu, Dinu Olărașu, grupul Cetatea, Anca Heroiu, iar „la ora cînd soarele cade dincolo de orizont și se aprind luminile la Cumpăna, Poesis prezintă „Cîntec șoptit”, fredonînd frumosul vers „soarele apune după niște măguri”, creînd o minunată îngemănare natură-poezie. Poesis și Flapo interpretează „Get Back” din repertoriul trupei Beatles. După ce cîntecul Tatiane Filipoiu au încălzit atmosfera, au urmat Raul Cârstea și Arpad Domokos.

Vali Gere, mereu mai bun, grupul Pro Musica, excelent în interpretarea piesei „Te salut generație în blugi”, au pregătit momentele de mare trăire patriotică produse de tulburătoarea „Doină a lui Lucaci”. „Evocăm la Cumpăna eroi anonimi, și pe unul din eroii marii uniri de la 1918, anul cel mai plin al României. Tel sfînt și adevărat, unirea Transilvaniei cu patria mamă”.

Postul național de radio transmitea, în cadrul emisiunii „Radiocenaclu”, „Clopotel reîntregirii”, înregistrare de la Galați. Ascultat de tinerii de la Cumpăna, prin sistemul de amplificare și salutată cu ropote de aplauze, a dus la aprecierea : „La Valea Seacă a fost extraordinar dar acum este superb”. Într-adevăr, entuziasmul de nedescris al gălățenilor se contopea firesc cu cel al tinerilor brigadierilor. Se scandează „Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască / Moldova, Ardealul și Țara Românească”.

Urmează un excepțional program de educație patriotică, o lecție vibrantă de istorie trecută și contemporană. Cîntecul de mare încărcătură emoțională „Jurămînt la Putna”, „Nu uita că ești român”, „Treceți batalioane române Carpații”, „Iancu la Tebea” și mai ales „Trăiască România, trăiască Ceaușescu”, în care este omagiat comandantul nostru suprem, președintele Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, pentru tot ce este luminos și durabil în România de azi, au constituit momente de o excepțională exprimare tînă care prin entuziasm și deplină angajare la realizarea obiectivelor istorice de azi.

Din nou momente memorabile cu versurile : „Vă dăm glasul inimii / Făcători ai Dunării, / Om cu om este egal, / De-ai-a-i Cumpăna-n Canal”, incluse la cîntecul lui Duce Bertzi „Săraca inima mea”, „Drumul” prezentat de Constantin Dragomir s-a vrut un omagiu acestor făcători de drumuri, cîntec primit în mod excepțional. Cenaclul Flacăra în formație super-completă a susținut un program de o înaltă artistică deosebită, așa cum merită acești bravi brigadierii, care au pus toată inteligența și forța tineretii lor în slujba construirii acestui minunat obiectiv al socialismului din România. S-au omagiat toate valorile scumpe tineretului — pacea, libertatea, munca, dragostea; n-au lipsit cîntecul lui Vali Șerban, Majay Gyözö, umorul lui Nicolae Cenan, reci-

talurile lui Ștefan Hrușcă și Vasile Șeicaru. Moment de virf al finalului, poezia „Dor de Eminescu” în care versurile scrise anume pentru această întimplare cultural-artistice au produs un entuziasm excepțional mării de tineri brigadierii cărora li s-au alăturat meșterii mai în vîrstă — șoferi, buldozeriști, excavatoriști — demonstrîndu-se că arta adevărată creează acea stare firească de spirit în care asprimea muncii călește omul, dar îl și sensibilizează la tot ce este idee de patrie, partid, libertate și adevăr.

MARIAN TEODORESCU

Poezia ca o binecuvîntare a sufletului

Cel mai dens spectacol de pînă acum a avut loc la Eforie Nord. Totul a fost foarte bine legat și o anumită stare de spirit a sălii a fost preluată de scenă în mod creator. Dinu Olărașu, acest spiriduș al muzicii tînere, și Mihaela Popescu, astăzi o apariție fermecătoare, descoperă primei capacități publicului acestei serii de-a recepționa poezia. Ea avea să fie dezvoltată mai tirziu. Preocuparea constantă de-a face toate eforturile spre a-i satisface într-o măsură cit mai mare. Am învățat de la președintele Nicolae Ceaușescu că mesajele noastre trebuie să aibă un adresant precis, OMUL. N-o dovedesc doar gesturile noastre ci și cîntecul pe care, tată, Cenaclul Flacăra le va ridica tocmai prin reacția adresanților la rang de șlagăre ale tinerii generații. „Ordinea de zi” răzbate aici din sute de piepturi. Și fiindcă omul concret este o verigă dar cu o valoare specială de unicat din lanțul infinit al propriei naturi învățăm să fim consecivi cu gusturile celorlalți. Și cum în general trebuie să asculte tot și să aleagă ce le place, oamenii primesc la fel de bine rockul grupului Iris și vibrantul cîntec popular „Foaie verde spic de piine”, complexitatea muzicii grupului Pro Musica și candoarea Anică Heroiu, umorul grupului Mesaj și profunzimea lui Raul Cârstea. Grupul „Totuși” e o apariție frumoasă atît prin spiritul de solidaritate pe care-l afișează cit și prin puritatea absolută. Cîntecul „Învățătoarei” este un omagiu adus tuturor dascălilor sensibilînd cu mîgală pe fiecare dintre noi, însămiîntînd în ființa noastră dragostea pentru valorile eterne. Pe culmea acestor momente așezăm recitalul de marcă al actorului Mihail Stan, în această seară mai mult ca oricînd marcînd fiecare cuvînt printr-o vibrație a ființei sale intime. „Mistretul cu colți de argint” (Ștefan Augustin Doinaș), „Monologul puului de vulpe” (Evgheghi Evtusenko) și „Vinătoarea de fiare” (Adrian Păunescu) au fost tot atitea argumente îndreptățind acordarea unui spațiu mai larg în acest spectacol poeziei. Remarcabile au fost participarea lui Ionuț Văduva la clape și predispoziția spre ascultare a publicului din sala Teatrului de vară din Eforie Nord. Am rotunjit aceste momente cu recitalul grupului Poesis în care muzica și poezia și-au găsit o îngemănare dintre cele mai fericite. Cîntecul de țară și pace au sunat și aici la fel de adevărate. Am simțit că prezența oamenilor maturi alături de ceilalți a dat un aer aparte acestei întîlniri. Valoarea momentelor susținute de Valeriu Penișoară, Ștefan Hrușcă și Vasile Șeicaru.

CONSTANTIN DRAGOMIR

(Continuare în pagina 25)

Flacăra, Redacția, București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : secția reportaj, social-politic și economic (Ilie Purcaru, Dumitru Constantinescu, Mihai Pelin, Cornel Nistorescu — 26 00, Ion D. Goia — 25 66) ; secția cultură-învățămînt (George Arion, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu — 14 57) ; secția probleme cetățenești, scrisori (Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Emanuel Valeriu — 25 42, Dorin Sălăjan, Mihai Stănescu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu, Alexandru Șerban — 21 30) ; audiențe — 25 58 ; sector știință istorie (N. Grigore Mărășanu, Liviu Timbus, Lionel Nitescu, Cici Iordache-Adam — 25 66) ; secția urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanitoaia, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan — 21 28, Sorin Postolache, Elena Ghera — 14 53, Dan Birădeanu, Constantin Dragomir, Dumitru Graur — 21 23, Mircea Popp — 25 69, 20 72, Vasile Monecan — 25 28) ; Flacăra-REBUS (Tudor Octavian, secretar responsabil de redacție, Alexandru Păsărin, Adrian Mitu, Maria Bogdan, Victor Rădulescu — 20 36) ; secretar responsabil de redacție — Nicolae Cristache — 21 43 ; redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — 21 24 ; redactor șef — 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11226, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU